

lägga, kunna inverka på organisationen av svinstamkontrollen, synes lantbruksstyrelsens framställning i detta hänseende icke för närvarande böra upptagas till prövning. Jag finner mig därför icke kunna tillstyrka att för budgetåret 1947/48 till svinavelns främjande beräknas högre anslag än för innevarande budgetår eller 35 000 kronor. Medelsanvisningen från förevarande anslag till fåravelns främjande har för innevarande år uppgått till 31 000 kronor. De ändamål, som avsetts med denna medelsanvisning, torde för nästa budgetår böra tillgodoses inom en kostnadsram av 33 000 kronor. Av ökningen torde ett belopp av 1 300 kronor få disponeras för uppräknings av arvoden till viss personal vid institutet för husdjursförädling i anslutning till genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. Såsom lantbruksstyrelsen framhållit torde för getavelns främjande böra beräknas oförändrat belopp av 2 000 kronor. Beträffande bidraget till fjäderfäavelns främjande, som för närvarande utgår med 36 000 kronor, anser jag mig kunna förorda en uppräknings med 2 500 kronor till 38 500 kronor. För biskötselns främjande synes böra beräknas ett med 1 000 kronor till 6 000 kronor förhöjt belopp. De i lantbruksstyrelsens skrivelse den 31 augusti 1946 avsedda ändamålen torde således kunna tillgodoses inom en kostnadsram av $(35\,000 + 33\,000 + 2\,000 + 38\,500 + 6\,000 =)$ 114 500 kronor.

Från reservationsanslaget till Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärings har under en följd av år anvisats bidrag till Svenska svinavelsföreningens, Svenska fåravelsföreningens och Sveriges kaninavelsföreningars riksförbunds allmänna verksamhet. Medel för dessa ändamål synas emellertid böra beräknas under förevarande anslag. Ett belopp av $(4\,000 + 7\,000 + 6\,500 =)$ 17 500 kronor torde böra avses härför. Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen i sin skrivelse den 8 oktober 1946 anfört vill jag icke motsätta mig att bidrag beviljas Svenska fåravelsföreningen för att möjliggöra för föreningen att fortsätta den av föreningen bedrivna rådgivnings- och planläggningsverksamheten på fårskötselns område. Medel för detta ändamål torde böra beräknas under detta anslag. Ett bidrag av 8 000 kronor synes emellertid vara till fyllest. Jag förutsätter härvid, att föreningen så planlägger sin verksamhet, att kostnaderna därför kunna bestridas av föreningens egna tillgångar och de statsbidrag, som jag under denna punkt tillstyrkt till föreningen.

Med beaktande av vad sålunda anförts synes förevarande anslag böra upptagas med $(114\,500 + 17\,500 + 8\,000 =)$ 140 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid verkställa den närmare fördelningen av anslagsmedlen å de olika ändamålen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.*
för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av .. kronor 140 000.

F. Veterinärväsendet m. m.

[55.] **1. Veterinärhögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 604 700 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 för veterinärhögskolan fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 771), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	227 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	22 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	284 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	70 800

Summa kronor 604 700.

I skrivelse den 2 september 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 695 800 kronor. Vid skrivelsen har fogats ett särskilt yttrande av ledamöterna i styrelsen professorn C. E. G. Forssell och lantbrukaren K. O. Sivander. Högskolestyrelsen har i skrivelsen erinrat att styrelsen den 24 augusti 1939 till Kungl. Maj:t överlämnat en av högskolans lärarkollegium upprättad plan för högskolans utveckling samt att i denna plan förordats bland annat en uppdelning av dels professuren i födoämneshygien, parasitologi och bakteriologi i två professorer, nämligen en i bakteriologi och epizootilära samt en i födoämneshygien, dels ock professuren i obstetrik och bujatrik i två professorer, nämligen en i bujatrik och en i obstetrik. I skrivelsen den 2 september 1946 har styrelsen anmält, att professorn i obstetrik och bujatrik hemställt, att sistnämnda uppdelning nu borde komma till stånd, samt att majoriteten av lärarkollegiet understött denna framställning. Inom lärarkollegiet hade två professorer reserverat sig häremot. Styrelsen har för egen del anført.

Styrelsen finner redan de av lärarkollegiet år 1939 framförda synpunkterna starkt tala för att frågan om uppdelning av professuren i obstetrik och bujatrik — en uppdelning som, betraktad ensam för sig, synes ligga i linje med utvecklingen och för vilken tungt vägande skäl blivit framförda — icke upptages till behandling och avgörande förrän i samband med den ifrågasatta uppdelningen av professuren i födoämneshygien, parasitologi och bakteriologi samt med beaktande jämväl av den nuvarande medicinprofessurens ämnesomfattning. Genom inrättandet år 1945 av professuren i fysiologi och farmakologi har sistnämnda ämne blivit avlastat från medicinprofessuren, och den möjligheten kan icke anses utesluten, att vid uppdelning av den nuvarande professuren i födoämneshygien m. m. jämväl ämnet epizootilära blir avlastat från medicinprofessuren. Frågan om sistnämnda professors ämnesomfattning har således kommit i ett delvis nytt läge. Nuvarande innehavaren av den odelade professuren i födoämneshygien m. m. inträder i pensionsåldern den 12 februari 1949, och jämlikt högskolans stadgar skola

åtgärder för ämbetets besättande med ny innehavare påbörjas senast i februari 1948. Den ifrågasatta uppdelningen av denna professur kan följaktligen icke lämpligen anstå till senare tidpunkt än 1948 års riksdag. Det dröjsmål med uppdelningen av professuren i obstetrik och bujatrik, som skulle förorsakas genom en i och för sig synnerligen önskvärd och dessutom av sakliga grunder betingad samtidig behandling av dessa frågor om uppdelning av två professurer vid högskolan, kan således näppeligen avse mer än ett år. Någon fara av ett sådant dröjsmål torde icke kunna påvisas.

På dessa grunder och med beaktande jämväl av den meningsskiljaktighet som förekommit vid ärendets behandling i lärarkollegiet finner styrelsen sig icke kunna för närvarande understödja det framlagda förslaget om inrättande vid högskolan av en särskild professur i bujatrik.

Av det av högskolestyrelsen i förevarande skrivelse den 2 september 1946 beräknade medelsbehovet, 695 800 kronor, avse 267 800 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 10 200 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 347 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 70 800 kronor rörligt tillägg. Rörande innehållet i skrivelsen må här i övrigt anföras följande.

Av höjningen å 40 400 kronor under ordinarie posten avses 900 kronor för uppflyttning av en tjänst såsom lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar från lönegrad A 26 till A 28, 4 300 kronor för omändring av två befattningar såsom hovslagare i lönegrad A 6 och en sådan befattning i lönegrad Eo 6 till befattningar såsom hovbeslags- och smidesinstruktör i lönegrad A 8, 200 kronor för uppflyttning av en befattning i lönegrad A 7 å obstetrisk-bujatriska avdelningen till lönegrad A 8, 1 000 kronor för uppflyttning av tre tjänster såsom djursjukvårdare i lönegrad A 5 till A 7, 3 500 kronor för överförande av en tjänst såsom institutionsvaktmästare i lönegrad Eo 7 å kemiska avdelningen å ordinarie stat med placering i lönegrad A 7, 20 800 kronor för ombildning av sex tjänster såsom tekniskt biträde i lönegrad Eo 6 till A 7, 6 600 kronor för överförande av två tjänster såsom djursjukvårdare i lönegrad Eo 5 å ordinarie stat med placering i lönegrad A 6, 200 kronor för omändring av en befattning såsom eldare av andra klass i lönegrad A 5 till en tjänst såsom eldare av första klass i lönegrad A 6 samt 2 900 kronor för beräknade löneklassförändringar.

Beträffande förslaget om uppflyttning av tjänsten såsom lärare i hovbeslag m. m. har högskolestyrelsen anført, att skäl föreläge för uppflyttning av ifrågavarande befattning till samma lönegrad som de övriga avdelningsföreståndarbefattningarna vid högskolan men att styrelsen med hänsyn till att läraren i hovbeslag m. m. hade mindre ämnesområde än de övriga avdelningsföreståndarna ansåge sig böra inskränka sig till att föreslå befattningens uppflyttning till lönegrad A 28. Förslaget om ombildning av tjänsterna såsom hovslagare i lönegrad A 6 respektive Eo 6 till befattningar såsom hovbeslags- och smidesinstruktör i lönegrad A 8 har av styrelsen motiverats med det allmänna marknadsläget och ifrågavarande befattningshavares alltför låga lönegradsplacering. I fråga om förslaget att en befattning i lönegrad A 7 å obstetrisk-bujatriska avdelningen skulle uppflyttas till lönegrad A 8 har styrelsen framhållit, att behov föreläge av en befattningshavare som kunde ha överinseende över den övriga personalen å avdelningen samt att befattningen borde erhålla samma lönegradsplacering som motsvarande tjänster å kirurgiska och medicinska avdelningarna. Endera av de nuvarande två befattningarna i lönegrad A 7 å obstetrisk-bujatriska avdelningen, näm-

ligen såsom sjukvårdförman respektive såsom vaktmästare, tillika bilförare, borde därför ombildas till en sjukvårdförmansbefattning i lönegrad A 8. Såsom skäl för uppflyttning av tre tjänster såsom djursjukvårdare i lönegrad A 5 till lönegrad A 7 och två befattningar såsom djursjukvårdare i lönegrad Eo 5 till lönegrad A 6 har styrelsen framhållit de kompetenskrav och anspråk i övrigt som måste ställas på ifrågavarande befattningshavare. Styrelsen har uttalat, att innehavarna av sistnämnda två befattningar borde benämnas djurskötare. Beträffande institutionsvaktmästartjänsten har styrelsen anfört, att ett stadigvarande behov av befattningen föreläge och att densamma numera vore den enda av högskolans institutionsvaktmästarbefattningar som icke vore uppförd å ordinarie stat. Då högskolans tekniska biträden genomgående vore sämre lönegradsplacerade än motsvarande personal vid statens bakteriologiska laboratorium, statens veterinärmedicinska anstalt och karolinska mediko-kirurgiska institutet, har styrelsen ansett sig böra förorda, att sex befattningar såsom tekniskt biträde i lönegrad Eo 6 överfördes å ordinarie stat med placering i lönegrad A 7. I fråga om eldarbefattningen har styrelsen framhållit, att vid högskolan för närvarande funnes två eldartjänster i lönegrad A 6, en i lönegrad A 5 och en i lönegrad Eo 5. Vid högskolan föreläge stadigvarande behov av fyra eldare. Då arbetet, ansvaret och kompetensfordringarna vore lika för samtliga eldare, borde alla vara placerade i 6 lönegraden, därav tre i lönegrad A 6 och en i lönegrad Eo 6.

Arvodesposten har minskats med 12 200 kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan en minskning å tillhopa 14 000 kronor och en höjning å 1 800 kronor. Minskningen föranledes av att en arvodesbefattning såsom lärare i artificiell insemination och en arvodestjänst såsom bibliotekarie föreslås inplacerade i lönegrad Eo 26 respektive Eo 24. Beträffande förstnämnda befattning har styrelsen anfört, att det med hänsyn till den omfattning den artificiella inseminationsverksamheten redan nått och dess sannolikt fortgående utveckling vore nödvändigt att befattningen snarast besattes med fullt kompetent specialist. Såsom skäl för inplacering av befattningen såsom bibliotekarie i lönegrad Eo 24 har styrelsen framhållit bland annat, att bibliotekarietjänsterna vid vissa jämförliga högskolor såsom tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola och lantbrukshögskolan blivit hänfödda till lönegrad A 24. Nyssnämnda höjning å 1 800 kronor sammanhänger med ett förslag om återinförande av det från och med innevarande budgetår indragna arvodet till sekreterare åt styrelsen. Detta förslag har motiverats med att det under icke-ordinarieposten anvisade beloppet av 900 kronor för sekreterarhjälp åt högskolans styrelse och rektor måst tagas i anspråk för skrivhjälp och att det icke kunde förväntas att högskolans intendent med hänsyn till de kompetensfordringar som måste uppställas å denne skulle besitta även den utbildning och förfarenhet som erfordrades för sekreteraruppgifterna.

Icke-ordinarieposten har ökats med 62 900 kronor till 347 000 kronor. För inrättande av en befattning såsom laborator i lönegrad Eo 26 å fysiologisk-farmakologiska avdelningen, en tjänst såsom lärare i artificiell insemination i lönegrad Eo 26, en tjänst såsom bibliotekarie i lönegrad Eo 24, två assistentbefattningar i lönegrad Ex 21 — varav en å patologisk-anatomiska avdelningen och en å avdelningen för hovbeslag — en befattning såsom instrumentmakare i lönegrad Eo 14 å fysiologisk-farmakologiska avdelningen, två tjänster såsom första laboratoriebiträde å kemiska avdelningen respektive laboratorietekniker å fysiologisk-farmakologiska avdelningen i lönegrad Eo 11 samt fem befattningar i lönegrad Eo 6 — varav en såsom laboratoriebiträde å sistnämnda avdelning, en såsom operationssköterska å kirurgiska avdelning-

en, två såsom tekniskt biträde å avdelningen för avelsbiologi och husdjurs-hygien samt en såsom tekniskt biträde å obstetrisk-bujatriska avdelningen — ha sålunda beräknats $(8\,900 + 8\,900 + 8\,000 + 12\,800 + 4\,500 + 8\,000 + 15\,600 =)$ 66 700 kronor. Vidare har högskolestyrelsen för uppflyttning av två befattningar såsom preparator i lönegrad Eo 7 respektive tekniskt biträde i lönegrad Eo 6 å patologisk-anatomiska avdelningen till lönegrad Eo 9 respektive Eo 7 samt för omändring av en tjänst såsom djursjukvårdare i lönegrad Eo 5 å obstetrisk-bujatriska avdelningen till en befattning såsom fodermarsk i lönegrad Eo 7 och en tjänst såsom eldare av andra klass i lönegrad Eo 5 till en befattning såsom eldare av första klass i lönegrad Eo 6 upptagit ett belopp av $(300 + 200 + 300 + 200 =)$ 1 000 kronor. För inplacering å löneplan i lönegrad Eo 5 av sex nu kollektivavtalsanställda befattningshavare — varav fem såsom djurskötare och en såsom nattvakt — ha beräknats 17 700 kronor. Till vikariatsersättning åt vikarie å en befattning såsom kanslibiträde i lönegrad A 7, å vilken befattning vikariatsförordnande för närvarande ej må meddelas så länge vederbörande befattningshavare uppehåller en kontorist-tjänst i lönegrad Eo 9, har avsetts ett belopp av 3 500 kronor. Därjämte ha beräknats 2 500 kronor för anställande under sju månader av en gårdskarll och 2 500 kronor för täckande av ökat medelsbehov i anledning av löneklass-förändringar. Utgiftsökningarna uppgå alltså sammanlagt till 93 900 kronor. Å andra sidan har icke-ordinarieposten minskats med $(3\,100 + 3\,300 + 18\,700 + 5\,900 =)$ 31 000 kronor, motsvarande avlöningar till en hovslagare, en institutionsvaktmästare, sex tekniska biträden och två djursjukvårdare, vilka befattningshavare såsom förut nämnts föreslagits överförda å ordinarie stat.

I fråga om förslaget om inrättande av en laboratorsbefattning i lönegrad Eo 26 å fysiologisk-farmakologiska avdelningen har högskolestyrelsen åberopat ett av högskolans lärarkollegium avgivet yttrande, vari framhållits, att vid denna avdelning inrättats en assistenttjänst samtidigt med professuren i ifrågavarande ämnen men att vid alla övriga med professor förenade avdelningar vid högskolan professors närmaste man vore laborator eller prosek-tor samt att det vore otänkbart att erhålla en tillräckligt kvalificerad forskare å den befintliga assistentbefattningen. Såsom skäl för inrättandet av en tjänst såsom instrumentmakare i lönegrad Eo 14 å fysiologisk-farmakologiska avdelningen har styrelsen anført, att en finmekanisk verkstad och en förstklassig instrumentmakare vore absolut nödvändiga förutsättningar för forsknings- och försöksverksamheten vid en fysiologisk avdelning. Till motivering av förslagen om inrättande av två assistenttjänster i lönegrad Ex 21, en befattning såsom första laboratoriebiträde och en befattning såsom laboratorietekniker i lönegrad Eo 11 samt en tjänst såsom laboratoriebiträde och tre befattningar såsom tekniskt biträde i lönegrad Eo 6 har högskolestyrelsen åberopat den utökning av högskolans verksamhet som ägt rum under de senare åren. I fråga om befattningen såsom operationssköterska i lönegrad Eo 6 har framhållits, att sedan år 1936 vid kirurgiska avdelningen funnits en tillfällig tjänst såsom operationssköterska och att denna tjänst, då den icke kunde undvaras, syntes böra inplaceras å löneplan i lönegrad Eo 6. Beträffande förslaget om uppflyttning av två befattningar såsom preparator i lönegrad Eo 7 respektive tekniskt biträde i lönegrad Eo 6 å patologisk-anatomiska avdelningen till lönegrad Eo 9 respektive Eo 7 har styrelsen åberopat arten av ifrågavarande befattningshavares arbete och de därför erforderliga kvalifikationerna. Förslaget om omändring av en tjänst såsom djursjukvårdare i lönegrad Eo 5 å obstetrisk-bujatriska avdelningen till en befattning såsom fodermarsk i lönegrad Eo 7 har motiverats med att denne befattningshavares huvudsakliga sys-

selsättning vore att övervaka utfodringen av djuren, rekvirera och mottaga foder, avgiva rapporter om förbrukningen därav samt vara förman för stallpersonalen. Med hänsyn till att behovet av de sex hittills under flera år med kollektivavtalsanställd personal besatta tjänsterna vore konstant har styrelsen funnit sig böra föreslå, att dessa befattningar inplacerades å löneplan i lönegrad Eo 5. Avlöningen till denna personal har enligt vad styrelsen upplyst bestritts av medel, som influerats i högskolans rörelse, varför överskottet å rörelsen, därest styrelsens förslag genomfördes, kunde uppräknas. Förslagen om anvisande av medel till vikariatsersättning åt vikarie å en kanslibiträdesbefattning och till avlönande av en gårdskarll under sju månader ha av styrelsen motiverats med behovet av ytterligare arbetskraft.

I professorn Forssells och lantbrukaren Sivanders förut omförmälda, vid högskolestyrelsens skrivelse fogade *särskilda yttrande* har anförts, att den nuvarande professuren i obstetrik och bujatrik vid högskolan omedelbart borde uppdelas i två professurer genom inrättandet av en professur i bujatrik. I yttrandet har hemställts, att under högskolans avlöningsanslag för ändamålet måtte anvisas 23 500 kronor. Av detta belopp ha 11 100 kronor avsetts till avlöning åt en professor i lönegrad A 30, 8 900 kronor till avlöning åt en laborator i lönegrad Eo 26 och 3 500 kronor till avlöning åt ett tekniskt biträde i lönegrad A 7.

Statskontoret har i remissutlåtande den 16 oktober 1946 anført i huvudsak följande.

Frågan om uppflyttning i högre lönegrad av befattningen såsom lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar har senast vid 1946 års riksdag varit föremål för statsmakternas prövning. I anslutning till vad statskontoret uttalat i ett den 10 oktober 1945 avgivet yttrande fann sig föredragande departementschefen icke då kunna biträda en av högskolans styrelse gjord framställning om uppflyttning av nämnda tjänst från lönegrad A 26 till A 28. I betraktande av vad jordbruksutskottet vid 1946 års riksdag uttalat i sitt utlåtande nr 9 p. 62 vill statskontoret emellertid icke motsätta sig en uppflyttning av tjänsten till 28 lönegraden. Befattningen torde dock böra erhålla annan benämning, förslagsvis laborator, tillika avdelningsföreståndare. Erinras må, att vid karolinska sjukhuset finnas tjänster i lönegraden A 28 med denna beteckning.

Behovet av en sådan utökning av den fysiologisk-farmakologiska avdelningen som av styrelsen föreslagits undandraget sig statskontorets bedömmande. Beträffande de föreslagna befattningarna vid avdelningen synes i varje fall befattningen som instrumentmakare vara för högt placerad. Enligt statskontorets mening torde denna befattning böra hänföras till Eo 10 eller sålunda samma lönegrad som motsvarande befattningar vid karolinska sjukhusets radiofysiska och radiopatologiska institutioner.

Då befattningen såsom lärare i artificiell insemination inrättades först från och med budgetåret 1944/45 och sålunda endast två års erfarenhet vunnits, kan statskontoret icke förorda, allt redan från och med budgetåret 1947/48 inrättas en med pensionsrätt förenad befattning för denna undervisning.

Frågan om löneställningen för bibliotekarien var föremål för prövning vid 1946 års riksdag utan att någon ändring av den nuvarande arvodesbefattningen ansågs böra ske. I sitt avstyrkande av då föreliggande förslag om inrättande av en bibliotekariebefattning i lönegrad Eo 24 hade statskontoret

erinrat, att skäligheten av nu utgående arvodesbelopp närmast borde bedömas på grundval av exakta uppgifter angående det sammanlagda antal tjänstgöringstimmar för år räknat, som åtginge för bibliotekets skötsel. Då någon utredning härutinnan icke blivit förebragt, kan ämbetsverket alltså icke förorda vare sig förändring av denna arvodesbefattning eller utökning av bibliotekets personal.

Ej heller kan statskontoret, innan någon erfarenhet vunnits av den nyinrättade intendentsbefattningen, tillstyrka, att särskilt arvode till sekreterare åt styrelsen anvisas. Likaså torde någon erfarenhet av den nya kansliorganisationen böra avvaktas innan förstärkning vidtages av kontorspersonalen.

I fråga om eldarbefattningarna tillåter sig statskontoret hänvisa till vad ämbetsverket därom uttalat i sitt utlåtande över högskolans petita för budgetåret 1946/47 och innevarande års riksdags beslut beträffande dessa tjänster.

Statskontoret kan svårigen biträda det av högskolestyrelsen framlagda förslaget till reglering av biträdespersonalens löneförmåner utan anser, att en förnyad översyn bör komma till stånd med beaktande av den löneställning befattningshavare vid andra statsinstitutioner med motsvarande arbetsuppgifter åtnjuta. I samband härmed bör jämväl tagas under omprövning det personalbehov, som förefinnes vid högskolans olika avdelningar. Den sålunda förordade översynen torde även böra avse personalen vid högskolans kliniker samt befattningarna å avdelningen för hovbeslag.

I utlåtande den 18 oktober 1946 över högskolestyrelsens förslag har *allmänna lönenämnden* anfört väsentligen följande.

Uppflyttningen av befattningen såsom lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar från A 26 till A 28 får allmänna lönenämnden tillstyrka under hänvisning till vad lönenämnden därom anfört i utlåtande den 19 oktober 1945 angående anslag till veterinärhögskolan för budgetåret 1946/47.

Beträffande läraren i artificiell insemination vill lönenämnden ifrågasätta, huruvida icke ytterligare erfarenhet bör avvaktas, innan en extra ordinarie befattning inrättas för frågavarande ändamål. Behovet av en förbättring av löneställningen för befattningen skulle i så fall kunna tillgodoses genom uppräknig av arvodet till förslagsvis 13 000 kronor för år. För befattningshavaren skulle härutöver i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 10—15 §§, 19 § samt 20 § 1 mom. 1 stycket civila icke-ordinariereglementet, därvid han skulle anses tillhöra lönegrad Eo 26 löneklass 25.

I fråga om den föreslagna bibliotekariebefattningen i Eo 24 får lönenämnden hänvisa till att lönenämnden i förenämnda utlåtande den 29 oktober 1945 förordade befattningens placering i Eo 22.

Vad i framställningen anförts såsom skäl för ett återinförande av ett särskilt arvode å 1 800 kronor till sekreterare hos styrelsen finner lönenämnden icke övertygande.

Vad angår eldarnas lönegradsplacering får lönenämnden erinra, att lönenämnden i utlåtanden den 19 september 1944 och 29 oktober 1945 förordat den för dessa nu gällande placeringen med två i A 6, en i A 5 och en i Eo 5. Någon förändring av dessa placeringar kan lönenämnden icke tillstyrka, förrän den nuvarande organisationen av eldningstjänsten vid veterinärhögskolan underkastats sakkunnig granskning.

Med anledning av styrelsens förslag angående biträdespersonalen får lönenämnden hänvisa till att lönenämnden i förenämnda utlåtande den 29 oktober 1945 framhöll, att en allmän översyn av anställningsförhållandena för den icke-ordinarie biträdespersonalen vid högskolan vore påkallad. Vad i föreliggande framställning föreslagits beträffande såväl den tekniska biträ-

despersonalen som djursjukvårdare och djurskötare bestyrker enligt lönenämndens mening behovet av en sakkunnig översyn av anställnings- och lönevillkor för dessa befattningshavare vid högskolan. Vid granskningen, som bör omfatta såväl ordinarie som icke-ordinarie personal, böra även förslagen om uppflyttning av hovslagarna å avdelningen för hovbeslag till 8 lönegraden och inrättande av en instrumentmakarbefattning i Eo 14 å avdelningen för fysiologi och farmakologi upptagas till prövning. Lönenämnden är i varje fall icke beredd att på grundval av föreliggande framställning tillstyrka högre lönegradsplacering än 7 lönegraden för hovslagarna och Eo 10 för instrumentmakaren.

I direktiven för de av chefen för jordbruksdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 november 1946 tillkallade sakkunniga för utredning rörande den framtida utvecklingen och omfattningen av högskolorna på jordbrukets och skogsbrukets område uppdrogs åt de sakkunniga att närmare undersöka i vad mån ytterligare professurer kunna vara erforderliga vid veterinärhögskolan. Likaså skall under utredningen övervägas behovet av andra lärarkrafter vid högskolan. Med hänsyn härtill synas de föreliggande förslagen om uppdelning av professuren i obstetrik och bujatrik, inrättande av extra ordinarie befattningar såsom laborator å fysiologisk-farmakologiska avdelningen och såsom lärare i artificiell insemination samt uppflyttning av befattningen såsom lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar från lönegrad A 26 till A 28 icke nu böra upptagas till prövning. Även frågan om inrättande av assistenttjänster å patologisk-anatomiska avdelningen respektive avdelningen för hovbeslag torde böra anstå.

Med hänsyn till den omfattning högskolans bibliotek numera har vill jag icke motsätta mig att den nuvarande arvodesbefattningen såsom bibliotekarie omändras till en extra ordinarie befattning. Denna torde emellertid icke böra placeras i högre lönegrad än Eo 23. Förslaget om återinförande av det från och med innevarande budgetår indragna arvodet till sekreterare åt styrelsen kan jag däremot icke biträda. För tillgodoseende av styrelsens och bibliotekets behov av skrivhjälp torde emellertid böra beräknas medel för avlöning till ett skrivbiträde i lönegrad Ex 2. Vikariatsförordnande synes alltjämt icke böra meddelas å den i personalförteckningen för högskolan upptagna befattningen såsom kanslibiträde i lönegrad A 7, så länge vederbörande befattningshavare uppehåller en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9.

På grund av vad styrelsen anfört vill jag tillstyrka att från och med nästa budgetår vid högskolan inrättas en tjänst såsom instrumentmakare. Denna befattning, som i likhet med vad som föreslagits skola gälla vid lantbrukshögskolan torde placeras i lönegrad Eo 10, synes emellertid icke böra knytas enbart till den fysiologisk-farmakologiska avdelningen utan jämväl övriga avdelningar böra beredas tillfälle att i förekommande fall anlita innehavaren av instrumentmakarbefattningen för fimmekaniska arbeten. Såsom styrelsen framhållit torde ett stadigvarande behov föreligga av befattningen såsom institutionsvaktmästare i lönegrad Eo 7 å kemiska avdelningen. Denna befattning synes därför i överensstämmelse med styrelsens förslag böra överföras å ordinarie stat. Då lönegradsplaceringen för eldarna vid högskolan varit

*Före-
draganden.*

föremål för prövning så sent som vid 1946 års riksdag och några nya omständigheter icke tillkommit i fråga om de med tjänsterna förenade arbetsuppgifterna, kan jag icke ansluta mig till styrelsens förslag beträffande dessa tjänster. Jag kan ej heller tillstyrka att medel anvisas för anställande av en gårdskarlar.

Då frågan om den tekniska biträdespersonalens lönegradsplacering är avsedd att göras till föremål för särskild sakkunnigutredning, torde stor försiktighet böra iakttagas i fråga om ändringar i anställnings- och tjänstgöringsförhållandena för denna personal vid högskolan. På grund härav finner jag mig icke kunna biträda högskolestyrelsens förslag om överförande å ordinarie stat eller uppflyttning i lönegrad av biträdespersonal, vartill även böra hänföras djursjukvårdare och djurskötare, i vidare mån än att jag tillstyrker, att fem tjänster såsom tekniskt biträde i lönegrad Eo 6 överföras å ordinarie stat med placering i lönegrad A 6 och att tre kollektivavtalsanställda djurskötare inplaceras å löneplan i lönegrad Eo 5. Såsom högskolestyrelsen framhållit bestridas utgifterna för sistnämnda tre befattningshavares avlöningar för närvarande från högskolans rörelsemedel. Då utbildningen av befattningarna sålunda kommer att medföra en minskning av utgifterna för högskolans rörelse, synes det överskott å sagda rörelse, som skall debiteras högskolans omkostnadsanslag, böra uppräknas med ett belopp motsvarande befattningshavarnas nuvarande årslöner eller 13 800 kronor. Av förut angivna skäl synes en viss försiktighet böra iakttagas även i fråga om inrättandet av nya befattningar för biträdespersonal. Med hänsyn till vad styrelsen anfört anser jag mig dock böra förorda, att medel beräknas för avlöning till fyra biträden i lönegrad Eo 6, nämligen ett laboratoriebiträde å fysiologisk-farmakologiska avdelningen, en operationssköterska å kirurgiska avdelningen samt två tekniska biträden å respektive avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien samt obstetrisk-bujatriska avdelningen. Däremot kan jag icke ansluta mig till styrelsens förslag om inrättande av befattningar såsom laboratorietekniker i lönegrad Eo 11 å fysiologisk-farmakologiska avdelningen och såsom första laboratoriebiträde i samma lönegrad å kemiska avdelningen.

Avlöningsstaten för veterinärhögskolan skulle vid bifall till vad jag i det föregående förordat komma att för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde böra höjas med $(3\,500 + 16\,500 =) 20\,000$ kronor på grund av förslagen om överförande å ordinarie stat av en befattning såsom institutionsvaktmästare och fem tjänster såsom laboratoriebiträde samt med 2 900 kronor till följd av beräknade löneklassförändringar. Posten skulle följaktligen böra uppföras med $(227\,400 + 20\,000 + 2\,900 =) 250\,300$ kronor. Under arvodesposten torde böra beräknas en minskning av 4 000 kronor med hänsyn till att bibliotekariebefattningen föreslås omändrad till en icke-ordinarie befattning. Posten skulle alltså upptagas med $(22\,400 - 4\,000 =) 18\,400$ kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal synes densamma böra uppräknas med $(7\,600 + 8\,900 =) 16\,500$ kronor i anledning av förslagen om omändring av arvodes-

befattningen såsom bibliotekarie till en extra ordinarie befattning och överförande å styrelsens lönestat av tre nu kollektivavtalsanställda djurskötare samt med (3 800 + 3 100 + 3 100 + 6 200 + 2 400 =) 18 600 kronor för avlöning till en instrumentmakare, ett laboratoriebiträde, en operationssköterska, två tekniska biträden och ett skrivbiträde. Därjämte torde posten böra uppräknas med 2 500 kronor för beräknade löneklassförändringar. Då å andra sidan förslagen om överförande å ordinarie stat av en institutionsvaktmästarbefattning och fem biträdestjänster torde medföra en minskning under icke-ordinarieposten med (3 300 + 15 500 =) 18 800 kronor, skulle sagda post böra upptagas med (284 100 + 16 500 + 18 600 + 2 500 — 18 800 =) 302 900 kronor. Posten rörligt tillägg skulle kunna upptagas med oförändrat belopp av 70 800 kronor.

Regleringen av befordringsgången för amanuens- och biträdespersonalen föranleder icke någon ändring av de sålunda gjorda beräkningarna.

På grund av genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst med flera bör ordinarieposten uppräknas med 110 100 kronor till 360 400 kronor samt icke-ordinarieposten med 166 600 kronor till 469 500 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 49 800 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan, som föranledas av de av mig förordade förslagen om överförande å ordinarie stat av en institutionsvaktmästarbefattning och fem biträdestjänster samt inrättande av en extra ordinarie bibliotekariebefattning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att i personalförteckningen för veterinärhögskolan må vidtagas de ändringar, som föranledas av de i det föregående återgivna förslagen om överförande å ordinarie stat av en institutionsvaktmästarbefattning och fem biträdestjänster samt inrättande av en extra ordinarie bibliotekariebefattning;

2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	360 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	18 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	469 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	49 800

Summa kronor 898 100;

3) till Veterinärhögskolan: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 898 100.

[56.] **2. Veterinärhögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 179 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för veterinärhögskolan samt stat för högskolans rörelse (statsliggaren s. 772).

I skrivelse den 2 september 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att ifrågavarande omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 174 700 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande år innebär en minskning med 4 400 kronor. Rörande styrelsens anslagsberäkning må här i övrigt anföras följande.

Posten underhåll av park har i anledning av en utvidgning av veterinärhögskolans parkområde i samband med nybyggnad för obstetrisk-bujatriska avdelningen av styrelsen uppräknats från 2 100 kronor till 3 500 kronor. För anskaffande och inmontering av foderhissar ha beräknats 9 600 kronor. Vidare avses för inköp av mikrofotograferingsapparat och analysvåg för avdelningen för födoämneshygien, parasitologi och bakteriologi ett belopp av tillhopa ($5\,750 + 1\,550 =$) 7 300 kronor. Å andra sidan har styrelsen räknat med att anslaget kunde minskas med dels 9 700 kronor motsvarande för innevarande budgetår anvisade engångsbelopp och dels 13 000 kronor på grund av ökat överskott å högskolans rörelse vid genomförandet av ett av styrelsens framlagt förslag om inplacering å löneplan av sex nu kollektivavtalsanställda befattningshavare, vilkas avlöning för närvarande bestrides av medel som inflyta i högskolans rörelse.

*Före-
draganden.*

För underhåll av park torde med hänsyn till vad högskolestyrelsen anfört böra beräknas ett med 900 kronor till 3 000 kronor förhöjt belopp. I enlighet med styrelsens förslag bör härjämte för inköp av en mikrofotograferingsapparat och en analysvåg för avdelningen för födoämneshygien, parasitologi och bakteriologi anvisas ett belopp av 7 300 kronor. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka att medel beräknas för anskaffande och inmontering av foderhissar. Såsom styrelsen framhållit kunna de för bestridande av utgifterna under förevarande anslag beräknade medlen minskas med 9 700 kronor motsvarande för innevarande budgetår anvisade engångsbelopp. I detta sammanhang torde jag jämväl få erinra att jag under nästföregående punkt — i anslutning till ett förslag om överflyttande av kostnaderna för avlönande av vissa djurskötare från veterinärhögskolans rörelsemedel till högskolans avlöningsanslag — förordat en uppräknings av det överskott å högskolans rörelse, som uppdebiteras å förevarande anslag, med 13 800 kronor till 36 500 kronor. Då övriga poster i högskolans omkostnadsstat torde böra uppföras med oförändrade belopp, synes ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra bestämmas till ($179\,100 + 900 + 7\,300 - 9\,700 - 13\,800 =$) 163 800 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för veterinärhögskolan och stat för högskolans rörelse. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 163 800.

[57.] **3. Veterinärhögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 67 200 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsläggaren s. 773.

I skrivelse den 2 september 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till $(67\,200 + 4\,000 =) 71\,200$ kronor förhöjt belopp. Ökningen avser höjning av institutionsanslaget till fysiologisk-farmakologiska avdelningen från 3 000 kronor till 7 000 kronor.

I ett vid styrelsens skrivelse fogat *särskilt yttrande* ha ledamöterna i styrelsen professorn C. E. G. Forssell och lantbrukaren K. O. Sivander hemställt, att ytterligare 9 000 kronor måtte anvisas under förevarande anslag såsom institutionsanslag till en av dem föreslagna bujatrisk avdelning.

Såsom jag under punkten 55 anfört torde det framlagda förslaget om uppdelning av professuren i obstetrik och bujatrik icke för närvarande böra upptagas till prövning. I överensstämmelse med vad högskolestyrelsen föreslagit, anser jag att institutionsanslaget till fysiologisk-farmakologiska avdelning bör uppräknas. Emellertid torde ökningen kunna begränsas till 2 000 kronor. Anslaget synes därför böra upptagas med $(67\,200 + 2\,000 =) 69\,200$ kronor. Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 69 200.

[58.] **4. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 500 kronor.

I skrivelse den 2 september 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt om oförändrat anslag.

Med biträdande av högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 5 500.

[59.] **5. Veterinärhögskolan: Stipendier, förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett obetecknat anslag av 4 000 kronor.

I skrivelse den 2 september 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår uppföras med 6 000 kronor eller samma belopp som anvisats för budgetåret 1939/40.

Före-
draganden.

I överensstämmelse med högskolestyrelsens förslag tillstyrker jag, att förevarande anslag för nästa budgetår upptages med ett 2 000 kronor högre belopp än för innevarande år anvisats eller således 6 000 kronor. Därest ändringar i grunderna för motsvarande stipendier vid universiteten och övriga högskolor skulle genomföras från och med nästa budgetår, torde samma ändringar böra vidtagas i avseende å veterinärhögskolans stipendier. Med hänsyn härtill synes förevarande anslag för budgetåret 1947/48 böra uppföras såsom förslagsanslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 6 000.

[60.] **6. Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning, reservationsanslag.** I skrivelse den 2 september 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att för nästa budgetår måtte till inredning och utrustning anvisas ett belopp av 120 000 kronor. Härav ha avsetts 20 000 kronor för vissa ändringsarbeten vid avdelningen för hovbeslag m. m. samt 100 000 kronor för utrustning vid den fysiologisk-farmakologiska avdelningen. Styrelsen har i skrivelsen anført i huvudsak följande.

Föreståndaren för avdelningen för hovbeslag m. m. har hemställt att, sedan 1945 års riksdag anvisat medel för vissa ändringsarbeten vid avdelningen, medel nu måtte utverkas för fullföljandet av de arbeten, som återstode att utföra, nämligen dels inrättande av ett toaletttrum inom avdelningen, dels utvidgning av ett dragskåp i laboratoriet, dels förlängning av ett skåp i arkivrummet och ett skåp i museet, vilka skåp vore nödvändiga för arkivhandlingar respektive preparat, dels ock förlängning av löpbanan i uppvisningshallen med ungefär åtta meter.

I skrivelse den 28 augusti 1946 har byggnadsstyrelsen meddelat, att kostnaderna för de åsyftade arbetena kunde beräknas till sammanlagt 20 000 kronor, nämligen 1 000 kronor för anordnande av toaletttrum, 3 000 kronor för utvidgning av dragskåp i laboratoriet, 2 000 kronor för skåp i arkivrummet och museet samt 14 000 kronor för tillbyggnad för utökning av löpbanan.

Sedan lärarkollegiet tillstyrkt framställningen, får styrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t måtte utverka det för ändamålet beräknade anslaget å 20 000 kronor.

Föreståndaren för den år 1945 inrättade fysiologisk-farmakologiska institutionen har hemställt, att medel måtte utverkas för erforderlig utrustning av institutionen med sammanlagt 164 975 kronor. Därvid ha beräknats 1 186 kronor för armatur, 3 981 kronor för kontorsutrustning, 5 732 kronor för möbler, 3 101 kronor för utrustning för undervisning och demonstration, 45 544 kronor för utrustning för kurslaboratorium, varav 2 500 kronor avsetts för inköp av en ergometer för häst, 32 499 kronor för utrustning för forskningslaboratorium, 9 098 kronor för fotografisk utrustning och mörkrumsutrustning samt 63 834 kronor för utrustning av verkstad. Till stöd för framställningen har avdelningsföreståndaren anført, att kurslaboratorierna vid högskolans tidigare avdelning för fysiologi och kemi utrustats för kemiska laborationer samt att en mekanisk verkstad vore ett absolut behov vid in-

redningen av en fysiologisk institution. Framställningen har tillstyrkts av högskolans lärarkollegium, som dock ansett att medelsbehovet borde beräknas till ett 22 500 kronor högre belopp för möjliggörande av inköp av en fullt utbyggd ergometer.

Styrelsen finner såväl avdelningsföreståndarens anslagskrav som lärarkollegiets förslag vara synnerligen välgrundade och vill med hänsyn till den utomordentliga betydelse för den vetenskapliga forskningen och den därpå grundade undervisningen vid högskolan, som de begärda anslagen skulle innebära, uttala sin principiella anslutning till förslagen. Då styrelsen emellertid i betraktande av omständigheterna och det avsevärda belopp varom här är fråga anser, att beviljandet av anslag för förevarande ändamål utan våda kan uppdelas på två år, får styrelsen hemställa om anvisande för budgetåret 1947/48 av ett engångsanslag för inredning och utrustning av den fysiologisk-farmakologiska avdelningen av 100 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 16 oktober 1946 anfört, att behovet av den begärda utökningen av den fysiologisk-farmakologiska avdelningen undandrog sig ämbetsverkets bedömande samt att det med hänsyn till storleken av de begärda medelsbeloppen närmast syntes bliva beroende på en avvägning mellan olika anslagskrav huru stort belopp som kunde avses för ifrågavarande ändamål.

Såsom en följd av det vid 1944 års riksdag fattade beslutet om inrättande av en fysiologisk-farmakologisk avdelning vid veterinärhögskolan har 1946 års riksdag (prop. nr 311, bil. 14; r. skr. nr 515) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 20 000 kronor till byggnadsarbeten vid nämnda avdelning. Dessa byggnadsarbeten ha huvudsakligen avsett inredning av ett elevlaboratorium och en verkstad för tillverkning av apparatur samt reparation och inredning av vissa för forskningsarbetet å avdelningen nödvändiga källarlokalerna. För att undervisningen och det vetenskapliga arbetet vid den nya avdelningen skola kunna bedrivas på det sätt och i den omfattning som är önskvärt är det även erforderligt att medel anvisas för utrustning vid avdelningen. Högskolestyrelsen som beräknat att sammanlagt skulle erfordras 187 500 kronor för berörda ändamål har föreslagit att medelsanvisningen skulle uppdelas på två år, varvid för nästa budgetår skulle anvisas 100 000 kronor. Enligt min mening torde emellertid hela den erforderliga utrustningen vid den fysiologisk-farmakologiska avdelningen, däri inberäknat en ergometer av den beskaffenhet högskolans lärarkollegium avsett, kunna anskaffas inom en kostnadsram av 125 000 kronor. Av praktiska skäl synes hela detta belopp böra anvisas för nästa budgetår. Såsom av det anförda framgår förutsätter jag härvid, att ytterligare anslagsanvisning för ifrågavarande ändamål icke skall bliva erforderlig.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att styrelsen för veterinärhögskolan i en den 7 december 1946 till jordbruksdepartementet inkommen skrivelse meddelat, att förut omnämnda inredningsarbeten dragit en kostnad av 5 561 kronor mer än som ursprungligen beräknats och å tilläggsstat anvisats

*Före-
draganden.*

för ändamålet. Dessa överskjutande kostnader torde få bestridas från sagda belopp å 125 000 kronor.

Vad angår högskolestyrelsens förslag om anvisande av medel för vissa omändringsarbeten vid avdelningen för hovbeslag m. m. kan jag icke tillstyrka, att medel beräknas för förlängning av löpbanan i uppvisningshallen. För de ändringsarbeten, som i övrigt ifrågasatts vid avdelningen, synes däremot böra anvisas ett belopp av 6 000 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle för nästa budgetår till inredning och utrustning vid veterinärhögskolan behöva upptagas ett belopp av $(125\,000 + 6\,000 =)$ 131 000 kronor. Detta belopp torde i form av ett reservationsanslag böra anvisas under anslagstiteln Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning för
budgetåret 1947/48 anvisa ett reservations-
anslag av kronor 131 000.

[61.] **7. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 18 500 kronor. Kungl. Maj:t har för veterinärinrättningen i Skara fastställt dels den 1 juni 1945 personalförteckning (statsliggaren s. 774), dels ock den 31 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	kronor 11 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 55 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 8 400
Summa kronor 76 100	

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag av enskilda medel	kronor 57 600
Nettoutgift kronor 18 500.	

Enligt det beslut vid 1944 års riksdag (r. skr. nr 402), som legat till grund för den från och med den 1 januari 1946 genomförda omorganisationen av veterinärinrättningen, har riksdagen medgivit, att Kungl. Maj:t må, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av jordbruksutskottet i utlåtande nr 64 tillstyrkt förslag, till ett belopp av högst 500 000 kronor disponera de till statens hästexportberedning inflytande försäljningsmedlen. Riksdagens beslut innebär, bland annat, att medel må användas för undersökningar under en tid

av fem år i fråga om hovbroskförbening hos hästar och andra härtill hörande åkommor ävensom för klarläggande av sambandet mellan nämnda sjukdomar och de ärftliga dispositionerna härför. Jag torde här få erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 24 maj 1946 föreskrivit, att vid veterinärinrättningen skulle för utförande av ifrågavarande undersökningar under en tid av fem år från och med den 1 juli 1946 vara anställd en av Kungl. Maj:t förordnad veterinär med ett årsarvode av 10 000 kronor.

I skrivelse den 26 augusti 1946 har *styrelsen för veterinärhögskolan* — med överlämnande av en framställning i ärendet från nämnden för veterinärinrättningen i Skara jämte ett vid framställningen fogat förslag till avlöningsstat för veterinärinrättningen för nästa budgetår — hemställt, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1947/48 måtte uppföras med 28 500 kronor. Ökningen å 10 000 kronor i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget har föranletts av att under arvodesposten upptagits ett belopp av 10 000 kronor för arvode åt den veterinär som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 24 maj 1946 skulle vara anställd vid inrättningen för undersökningar rörande hovbroskförbening m. m. hos hästar. Statförslaget, som tillstyrkts av högskolestyrelsen, överensstämmer i övrigt med den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda staten.

Enär kostnaderna för undersökningarna rörande hovbroskförbening m. m. hos hästar förutsatts skola bestridas av det belopp från statens hästexportberednings medel, som ställts till Kungl. Maj:ts disposition, böra medel å riksstaten icke beräknas för avlöande av den veterinär, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 maj 1946 skall vara anställd vid veterinärinrättningen för ifrågavarande undersökningar. Då Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget förbundit sig att för driften vid inrättningens försöksavdelning tillskjuta sammanlagt 115 200 kronor och, enligt vad jag inhämtat, därav för tiden till den 1 juli 1947 torde komma att tagas i anspråk allenast 57 600 kronor, synas de särskilda uppbördsmedlen å inrättningens avlöningsstat jämväl för nästa budgetår kunna upptagas till 57 600 kronor.

*Före-
draganden.*

I samband med genomförandet av den allmänna löneregleringen torde den å övergångsstat uppförde föreståndaren, vilken åtnjuter lön enligt särskilda bestämmelser, böra tillerkännas ett provisoriskt lönetillägg. Jag vill föreslå, att detta tillägg bestämmes till 1 680 kronor för år och att detsamma bestrides från anslagsposten avlöning till tjänsteman å övergångsstat. Under denna post torde vidare böra beräknas medel för dyrtidstillägg och kristillägg åt ifrågavarande befattningshavare med 4 400 kronor. Posten bör sålunda höjas till i runt tal 17 700 kronor. Den allmänna löneregleringen medför, att icke-ordinarieposten bör höjas med 39 000 kronor till 94 700 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 5 700 kronor. Då arvodesposten bör upptagas med oförändrat belopp av 400 kronor, skulle anslaget för nästa budgetår böra uppföras med $(17\,700 + 400 + 94\,700 + 5\,700 - 57\,600 =) 60\,900$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r.

1. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	kronor	17 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	400
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	94 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5 700
Summa kronor		118 500

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Bidrag av enskilda medel	kronor	57 600
Nettoutgift kronor		60 900;

2) till Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 60 900.

[62.] 8. Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader, *förslagsanslag*. Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 30 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för veterinärinrättningen i Skara (statsliggaren s. 775).

I skrivelse den 26 augusti 1946 har styrelsen för veterinärhögskolan — med överlämnande av en av nämnden för veterinärinrättningen i Skara avlåten framställning i ämnet jämte därvid fogat förslag till omkostnadsstat för veterinärinrättningen för nästa budgetår — hemställt, att förevarande anslag måtte för nämnda budgetår uppföras med 26 900 kronor eller ett 4 000 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår. Sagda minskning har föranletts av förslag om att styrelsen för veterinärhögskolan i stället för som nu byggnadsstyrelsen skulle uppbära hyrorna för tjänstebostäder vid veterinärinrättningen och att dessa hyresinkomster skulle såsom särskilda uppbördsmedel redovisas å veterinärinrättningens omkostnadsstat. Såsom stöd härför har bland annat anförts, att vid bifall till förslag om uppförande av personalbostäder åt avdelningscheferna med delvis anlitande av donationsmedel, vars avkastning vore avsedd för inrättningens drift, motsvarande hyresavkastning borde få disponeras för inrättningens drift. Frånsett att under särskilda uppbördsmedel upptagits en post för hyror å 4 000 kronor överensstämmer det uppgjorda förslaget till omkostnadsstat helt med den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda staten.

I remissutlåtande den 29 oktober 1946 har *byggnadsstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Styrelsen har icke något att erinra mot att hyror, som inflyta från med donationsmedel uppförda fastigheter, redovisas såsom särskilda uppbördsmedel å veterinärinrättningens stat. Frågan huru hyrorna från statsfastigheterna böra redovisas synes enligt styrelsen böra göras beroende av om dessa fastigheter anses böra framdeles upptagas till redovisning å allmänna fastighetsfonden. Därest så är fallet, böra hyrorna uppbäras av byggnadsstyrelsen. Är detta däremot icke avsikten, synes icke något vara att erinra mot att med dessa hyror förfäres på samma sätt som med hyrorna från donationsfastigheterna. Därest redovisning anses böra ske i enlighet med det första alternativet, vilket styrelsen förordar, bör omkostnadsanslaget till veterinärinrättningen höjas med 800 kronor.

Styrelsen vill i detta sammanhang framhålla lämpligheten av att för åstadkommande av enhetlighet vid hyressättningen åt styrelsen uppdrages att med vederbörande tjänsteinnehavare träffa överenskommelser om hyror avseende såväl statsfastigheterna som donationsfastigheterna.

Riksräkenskapsverket har i remissutlåtande den 25 september 1946 tillstyrkt den föreslagna ändrade redovisningen av hyrorna för tjänstebostäder.

Vid bifall till förslag, som jag i annat sammanhang denna dag framlägger om anvisande å tilläggsstat av ett anslag till byggnadsarbeten vid veterinärinrättningen i Skara, komma kostnaderna för uppförande av de i det föregående omnämnda personalbostäderna att helt bestridas av statsmedel. Då ett upptagande av veterinärinrättningens fastigheter till redovisning å byggnadsstyrelsens delfond av allmänna fastighetsfonden framdeles torde komma att övervägas, anser jag, att byggnadsstyrelsen alltjämt bör uppbära hyrorna från veterinärinrättningens fastigheter. Med hänsyn härtill och då högskolestyrelsens framställning i övrigt icke föranlett någon erinran från min sida synes förevarande omkostnadsanslag för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 30 900 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av . . kronor 30 900.

[63.] 9. **Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 745 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 12 april 1946 för anstalten fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 776), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 183 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 17 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 457 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 86 800

Summa kronor 745 000.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 83 600 kronor till 828 600 kronor förhöjt avlöningsanslag. Av det beräknade medelsbehovet avse 272 800 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 4 300 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 441 500 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 110 000 kronor rörligt tillägg.

Anstaltsstyrelsen har i sin skrivelse framlagt ett flertal förslag om uppflyttning i högre lönegrad och överförande å ordinarie stat av vissa befattningshavare samt om inrättande av nya befattningar. Av innehållet i skrivelsen må här återgivas följande.

Styrelsen har föreslagit att samtliga sju *laboratorsbefattningar* vid anstalten måtte placeras i 26 lönegraden. För närvarande vore tre laboratorsbefattningar uppförda i denna lönegrad, nämligen två i A 26 å kemiska respektive parasitologiska laboratoriet samt en i Eo 26 å serodiagnostiska laboratoriet. Övriga fyra befattningar tillhörde lönegrad Eo 24. Såsom motivering för uppflyttningen har styrelsen anfört, att samtliga laboratorer vid veterinärhögskolan, av vilka i stort sett fordrades samma kvalifikationer som av anstaltens laboratorer, vore placerade i 26 lönegraden, och att en lägre löneställning för anstaltens laboratorer därför medförde svårigheter i rekryteringshänseende. Vidare erbjödes anstaltens assistenter vid anställning hos hushållningssällskapens veterinäravdelningar omedelbart inkomster som överstege den nuvarande laboratorslönen. Styrelsen har slutligen framhållit, att laboratorerna å de veterinära avdelningarna i allt större utsträckning erhållit självständiga arbetsuppgifter så att de närmast kommit att intaga ställning såsom ställföreträdande avdelningsföreståndare. Detta gällde särskilt laboratorerna å serodiagnostiska laboratoriet och tuberkuloslaboratoriet. Styrelsen har ansett, att då laboratorsbefattningarna vore nödvändiga för verksamheten dessa borde i största möjliga utsträckning placeras å ordinarie stat. I första hand borde laboratorsbefattningen å serodiagnostiska laboratoriet, vars innehavare hade en anställningstid av 15 år, omändras till ordinarie. Därutöver borde laboratorsbefattningarna å laboratoriet för allmän bakteriologi, å tuberkuloslaboratoriet samt vid patologisk-anatomiska avdelningen överföras å ordinarie stat.

Styrelsen har vidare hemställt, att vid patologisk-anatomiska avdelningen måtte inrättas en ny laboratorsbefattning i lönegrad Eo 26. Såsom stöd härför har styrelsen anfört, att avdelningen omfattade två avgränsade arbetsområden, nämligen dels obduktioner och dels mikroskopiska undersökningar, vilka båda krävde tillsyn och ledning av kvalificerad och erfaren arbetskraft. Den nya befattningen vore även av betydelse för att förbättra beforderingsutsikterna för avdelningens assistenter. Vid bifall till förslaget kunde en assistentbefattning vid avdelningen indragas.

Anstaltsstyrelsen har förordat inplacering i lönegrad Eo 26 av befattningen såsom *konsulent i svinsjukdomar*, vilken nu är hänförd till Eo 24, och befattningen såsom *konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar*, vilken nu är förēnad med ett årsarvode av 10 000 kronor. Styrelsen har därvid uttalat, att likställighet mellan konsulenterna och laboratorerna syntes väl motiverad med hänsyn både till kvalifikationer och arbetsuppgifter. I samband härmed har styrelsen hemställt om medel för avlönande av en *assistent* i Ex 21. Beträffande behovet av denne befattningshavare har styrelsen anfört, att det vore önskvärt att knyta en assistent till konsulentverksamheten i fjäderfä-

och pålsdjurssjukdomar, enär arbetsuppgifterna då skulle kunna fördelas så att i regel den ene av de båda konsulterande veterinärerna tjänstgjorde å anstalten, när den andre vore ute på resor.

Styrelsen har vidare gjort framställning om medel för avlönande av ytterligare två *assistenter*, nämligen en assistent i Ex 21 å parasitologiska laboratoriet och en tillfällig assistent å serodiagnostiska laboratoriet med ett årsarvode av 6 400 kronor. Styrelsen har anfört, att med nuvarande antal assistenttjänster kunde någon assistent icke knytas till parasitologiska laboratoriet, trots att det förelåge ett oavvisligt behov härav, närmast för biträde åt laboratorn med de rutinmässiga göromålen. För tillfälligt tillgodoseende av detta behov hade styrelsen medgivit anställande tills vidare av en assistent å halvtid vid laboratoriet. Med anledning av den stora tillströmningen av prov vid serodiagnostiska laboratoriet hade sedan år 1944 måst anställas en tillfällig assistent vid detta laboratorium. Medel hade emellertid icke beräknats för avlönande av denne befattningshavare. I avvaktan på resultatet av en utredning rörande möjligheterna att befria laboratoriet från en del rutinundersökningar ansåge styrelsen det berättigat, att medel beräknades för denne assistent i avlöningsstaten för nästa budgetår.

Styrelsen har upprepat tidigare framfört förslag om uppflyttning av *sekreterarbefattningen* till lönegrad A 26. Härvid har styrelsen framhållit, att arbetsuppgifterna för sekreteraren i hög grad utökats efter anstaltens omorganisation bland annat till följd av den centralisering, som i samband därmed genomförts, och på grund av den alltjämt växande omfattningen av anstaltens arbetsuppgifter. I detta sammanhang har styrelsen förordat vissa organisatoriska förändringar å kassakontoret, innebärande bland annat inrättande av en kassörstjänst i Eo 15, varvid en deltidsbefattning som redogörare och en kontoristtjänst skulle indragas. Såsom motivering härför har styrelsen framhållit, att upphandlingsärendena, som nu delvis ombesörjdes av sekreteraren och delvis av laboratorieföreståndarna borde centraliseras till en befattningshavare å kassakontoret. Därigenom skulle en välbehövlig avlastning av laboratorieföreståndarnas arbetsbörda vinnas. Innehavaren av den föreslagna kassörstjänsten skulle handhava upphandlingsärendena. Sekreteraren, vars göromål därvid kunde komma att minska, skulle övertaga vissa av redogörarens arbetsuppgifter. Han skulle sålunda leda och övervaka kassapersonalens arbete, ha ansvar för att anstaltens fordringar inflöte m. m. I övrigt skulle redogörarens arbetsuppgifter ankomma å kassören, vilken även skulle övertaga kontoristens arbete. Med hänsyn till beskaffenheten av de göromål som komme att åvila biträdespersonalen å kassakontoret, bland annat bokföringsarbete, upprättande av avlöningslistor och förande av tjänstematriklar, syntes det berättigat att inrätta en kanslibitträdestjänst i A 7. Denna borde dock icke besättas, så länge den nuvarande kontoristen, vilken borde föras å övergångsstat, kvarstode i tjänst.

För en kontorsbiträdesbefattning i Eo 4 å serodiagnostiska laboratoriet har anstaltsstyrelsen — med hänsyn till att befattningshavaren hade förmåskap för fyra skrivbiträden och utförde mera kvalificerade arbetsuppgifter såsom laboratorieteknisk granskning av räkningar för blodprovstagning och ympningar — föreslagit omändring till kanslibitträdestjänst i Eo 7. En skrivbiträdesbefattning i Ex 4 vore därjämte erforderlig på grund av omfattningen av skrivgöromålen för konsulenten i fjäderfä- och pålsdjurssjukdomar.

Anstaltsstyrelsen har föreslagit ombildning av den nuvarande *befattningen som maskinmästare av 3 klass* i A 10 till en befattning som maskinmästare av 2 klass i A 13. Vidare ha en reparatör i Eo 8, vilken tillika tjänstgör som

ersättare för maskinmästaren, samt en eldare i Eo 5 av anstaltsstyrelsen begärts överförda å ordinarie stat.

Av de vid anstalten fast anställda *vaktmästarna*, fjorton stycken, vore, enligt vad styrelsen erinrat, sex ordinarie i 6—8 lönegraderna och de återstående åtta extra ordinarie i 5—6 lönegraderna. Styrelsen har liksom i sina anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 föreslagit, att vaktmästaren å kemiska laboratoriet, vilken nu är placerad i A 7, skulle uppflyttas i A 8 och benämnas vaktmästare, tillika förrådsman. Vidare har styrelsen förordat uppflyttning av tre vaktmästarbefattningar i Eo 5 å respektive bakteriologiska avdelningen, serologiska avdelningen och kemiska laboratoriet till Eo 7, samt överföring å ordinarie stat av två vaktmästare i Eo 5. Av de två sistnämnda befattningshavarna, vilka varit anställda ett flertal år vid anstalten, tjänstgjorde den ene som bilförare och den andre som djurskötare vid anstaltens stallar för smärre försöksdjur.

I avseende å den *tekniska biträdespersonalen* har styrelsen framhållit, att trots att proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare förbättrats genom att enligt beslut av 1946 års riksdag två första laboratoriebiträden i 11 och tre laboratoriebiträden i 7 lönegraden överförts å ordinarie stat samt fem tjänster som tekniska biträden i lönegrad A 4 inrättats, fortfarande funnes endast elva ordinarie befattningar, medan antalet icke-ordinarie befattningshavare utgjorde 57. Styrelsen har på grund härav hemställt att återstående två extra ordinarie första laboratoriebiträdesbefattningar och fyra laboratoriebiträdesbefattningar gjordes till ordinarie. Hävid borde en av de sistnämnda befattningarna, vilken nu benämndes preparator, erhålla benämningen laboratoriebiträde. Med befattningen vore nämligen icke förenade göromål jämförliga med dem, som åvilade vaktmästare tillika preparator vid anstalten. För att möjliggöra viss befordringsgång för de tekniska biträdena har styrelsen begärt generellt bemyndigande att uppflytta tekniskt biträde, som under fyra år utan anmärkning tjänstgjort i Eo 4, till laboratoriebiträde i Eo 6. Därvid har styrelsen beräknat, att under nästa budgetår sex å åtta biträden skulle erhålla dylik uppflyttning. I anslutning härtill har styrelsen hemställt, att fyra av de ordinarie befattningarna som tekniskt biträde i 4 lönegraden måtte utbytas mot befattningar som laboratoriebiträde i lönegrad A 6. Den femte ordinarie befattningen i 4 lönegraden, vilken vore placerad vid patologisk-anatomiska avdelningen, borde enligt styrelsens mening med hänsyn till de med befattningen förenade kvalificerade arbetsuppgifterna, såsom biträde vid upprättande av årsredogörelse och månadsrapporter, utförande av statistiska utredningar m. m., omändras till kanslibiträdestjänst i A 7. Styrelsen har vidare hemställt om ombildning av två befattningar i Eo 4 å tuberkuloslaboratoriet respektive serumlaboratoriet till laboratoriebiträdesbefattningar i Eo 7 samt inrättande av en dylik befattning å kemiska laboratoriet. Slutligen har styrelsen hemställt om anvisande av medel för avlöande av två tekniska biträden i Ex 2. Styrelsen hade nämligen med hänsyn till arbetsbelastningen å serumlaboratoriet måst provisoriskt inrätta en befattning som tekniskt biträde å vardera vaccinlaboratoriet och serumexpeditionen.

Enligt vad styrelsen anfört funnes vid kemiska laboratoriet och serologiska avdelningen anställda sammanlagt elva *kvinnliga biträden* i lönegraderna Eo 2 och Ex 1 för diskning och sterilisering av glasvaror från anstaltens samtliga avdelningar och laboratorier. Enär arbetsuppgifterna för denna personalgrupp vore stadigvarande och åtskilliga av befattningshavarna länge varit knutna till anstalten, har styrelsen funnit det rimligt, att ett antal ordinarie tjänster inrättades för denna personalkategori. Styrelsen har därför föreslagit, att fyra dylika tjänster inrättades. Då ett av förevarande

biträden hade mera kvalificerade göromål och intoge förmansställning till de övriga har styrelsen ansett, att en av dessa tjänster borde under benämningen första biträde placeras i A 4, medan de övriga tre tjänsterna kunde hänföras till lönegrad A 2.

Till anstaltens tvättföreståndarinna utginge, enligt vad styrelsen erinrat, för närvarande ett månadsarvode av 350 kronor från anstaltens omkostnadsanslag. Styrelsen har upprepat i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår framfört förslag, att tvättföreståndarinnan måtte få antagas såsom extra ordinarie tjänsteman i 4 lönegraden.

Beträffande styrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Ordinarie posten har till följd av förslagen om inrättande av fyra laboratorsbefattningar och en sekreterartjänst i A 26, en befattning som maskinmästare av 2 klass i A 13, två befattningar som första laboratoriebiträde i A 11, en reparatörs- och en vaktmästarbefattning i A 8, en kansli-biträdestjänst och fyra laboratoriebiträdesbefattningar i A 7, fyra laboratoriebiträdesbefattningar i A 6, en eldarbefattning och två vaktmästarbefattningar i A 5 samt en befattning som första biträde i A 4 och tre biträdesbefattningar i A 2 uppräknats med $(39\,200 + 400 + 8\,400 + 3\,800 + 14\,200 + 800 + 9\,900 + 12\,200 =)$ 88 900 till $(183\,900 + 88\,900 =)$ 272 800 kronor.

Med hänsyn till vad styrelsen anfört beträffande ombildning av en arvodesbefattning som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar till extra ordinarie tjänst samt omorganisation av kassakontoret har arvodesposten nedsatts med $(10\,000 + 2\,700 =)$ 12 700 kronor, varjämte för vikariatsersättning beräknats 300 kronor mot 400 kronor för innevarande budgetår. Posten har sålunda uppförts med $(17\,100 - 12\,700 - 100 =)$ 4 300 kronor.

Icke-ordinarie posten har sänkts med 15 700 kronor till 441 500 kronor. Under posten ha ifrågasatts såväl minskningar som ökningsar. Å ena sidan ha förslagen om överförande av fyra laboratorer, två första laboratoriebiträden, en reparatör, fyra laboratoriebiträden, en eldare, två vaktmästare och fyra biträden å ordinarie stat medfört en minskning under posten å $(35\,400 + 8\,000 + 3\,500 + 13\,200 + 3\,000 + 6\,000 + 11\,200 =)$ 80 300 kronor. Å andra sidan ha de begärda uppflyttningarna av en laboratorstjänst från Eo 24 till Eo 26, utbyte av en assistentbefattning i Ex 21 mot en laboratorstjänst i Eo 26, uppflyttning av befattningen som konsulent i svinsjukdomar från Eo 24 till Eo 26, ombildning av arvodesbefattningen som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar till befattning i Eo 26, inrättande av en kassörstjänst i Eo 15 och av en laboratoriebiträdesbefattning i Eo 7, omändring av en kontorsbiträdesbefattning i Eo 4 till kansli-biträdesbefattning i Eo 7, uppflyttning av två befattningar såsom tekniskt biträde till Eo 7, sex sådana tjänster till Eo 6 och tre vaktmästarbefattningar i Eo 5 till Eo 7 samt inrättande av en befattning som tvättföreståndarinna i Eo 4 medfört en beräknad utgiftsökning å $(900 + 2\,500 + 900 + 8\,900 + 4\,800 + 3\,300 + 500 + 2\,800 + 900 + 2\,800 =)$ 28 300 kronor. Kostnaderna för avlönande av två assistenter i Ex 21 och en tillfällig assistent med arvode, ett skrivbiträde i Ex 4 och två tekniska biträden i Ex 2 ha beräknats till $(12\,800 + 6\,400 + 2\,600 + 4\,500 =)$ 26 300 kronor. Härjämte har posten uppräknats med 6 000 kronor för ökade kostnader för vakthållning och 4 000 kronor för arvodeshöjningar för den tillfälligt anställda personalen.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de av styrelsen fram-

förda förslagen om inrättande av nya befattningar m. m. höjts med 23 200 kronor till 110 000 kronor.

Över anstaltsstyrelsens framställning ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, allmänna lönenämnden och byggnadsstyrelsen. Beträffande innehållet i remissutlåtandena må följande nämnas.

Statskontoret har erinrat, att vid 1945 och 1946 års riksdagar omfattande förbättringar genomförts med avseende å anstaltens personalorganisation. Då frågan om lönegradsplaceringen av anstaltens personal därvid blivit föremål för en ingående prövning, har statskontoret ansett tillräckliga skäl ej föreligga att redan från och med nästa budgetår vidtaga ytterligare ändringar av befattningshavarnas löneställning. Vad gäller förslaget om uppflyttning till 26 lönegraden av laboratorsbefattningarna i lönegrad Eo 24 har statskontoret framhållit, att vid statens bakteriologiska laboratorium funnes laboratorstjänster såväl i 24 som 26 lönegraden, varför hinder i och för sig icke syntes möta mot en liknande anordning vid veterinärmedicinska anstalten. Beträffande befattningen som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar har statskontoret hänvisat till att sedan frågan om utbildning av denna arvodes-tjänst till extra ordinarie befattning varit föremål för prövning vid 1946 års riksdag några nya omständigheter icke tillkommit av beskaffenhet att böra föranleda ändrat ståndpunkttagande i fråga om befattningens löneställning. Statskontoret har förklarat att enligt dess mening tillräckliga skäl icke anförts för sekreterartjänstens uppflyttning i 26 lönegraden liksom ej heller för inrättandet av en kassörstjänst i så hög lönegrad som Eo 15. Därest kassakontoret skulle omorganiseras syntes sistnämnda tjänst i varje fall icke böra placeras i högre lönegrad än Eo 11. Frågan om befordringsgången för den tekniska biträdespersonalen har statskontoret ansett böra upptagas till prövning först sedan resultatet av 1944 års personalutrednings överväganden rörande detta spörsmål föreläge. I fråga om de begärda överflyttningarna av tjänster till ordinarie stat har ämbetsverket framhållit, att proportionen mellan antalet ordinarie och icke-ordinarie tjänster torde komma att tagas under övervägande i samband med frågan om ändring av de nuvarande anställningsformerna för ordinarie tjänstemän. I betraktande av den omfattning i vilken nya ordinarie tjänster vid anstalten beslutats vid 1946 års riksdag syntes enligt statskontorets mening med inrättande av ytterligare sådana tjänster kunna anstå.

Allmänna lönenämnden har förklarat, att nämnden icke hade något att erinra mot att samtliga laboratorstjänster vid veterinärmedicinska anstalten placerades i 26 lönegraden. Lönenämnden, som icke ansett tillräckliga skäl föreligga för en placering av konsulenttjänsterna i 26 lönegraden, har biträtt förslaget om överförande av arvodesbefattningen som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar å extra ordinarie stat. Likaså har nämnden tillstyrkt en uppflyttning av sekreterartjänsten i lönegrad A 26. Även omorganisationen av kassakontoret har nämnden ansett sig kunna förorda. Därvid har nämnden uttalat, att då anstaltens kassarörelse hade en relativt stor anslutning och kassören skulle handlägga huvuddelen av anstaltens omfattande upphandling, kassörstjänsten borde kunna besättas med en väl kvalificerad befattningshavare. Med hänsyn härtill har lönenämnden föreslagit, att denna tjänst skulle placeras i Eo 17. Vad gäller den tekniska biträdespersonalen och vaktmästarpersonalen har lönenämnden, som ansett det mindre tillfredsställande att både 6 och 7 lönegraderna utnyttjades för laboratoriebiträdena, funnit skäl tala för att en översyn av ifrågavarande personals löneställning inom anstalten komme till stånd. Lönenämnden vore

därför icke beredd att nu taga ställning till anstaltsstyrelsens förslag i denna del.

Riksräkenskapsverket har uttalat, att ämbetsverket i huvudsak anslöte sig till det av anstaltsstyrelsen framförda förslaget till ändrad organisation och arbetsfördelning inom kansliet. Riksräkenskapsverket har därvid anför, att de egentliga bokföringsgöromålen borde ankomma på kassören, medan det allmänna överinseendet av medelsförvaltningen borde åligga sekreteraren. Vid ett genomförande av den föreslagna organisationen komme ett ökat ekonomiskt ansvar att åvila sekreteraren. Med hänsyn till de stora krav, som måste ställas å denne, funne riksräkenskapsverket starka skäl tala för att sekreterartjänsten placerades i A 26. Kassörsbefattningen borde placeras i Eo 14, vilken lönegrad regelmässigt tillämpades å kassörer med mera kvalificerade göromål.

Byggnadsstyrelsen har förklarat, att styrelsen icke haft något att erinra mot den föreslagna överföringen å ordinarie stat av en reparatörsbefattning i 8 och en eldarbefattning i 5 lönegraden. Beträffande den föreslagna uppflyttningen av maskinmästaren i A 13 har styrelsen ansett vissa skäl tala härför men samtidigt erinrat om sitt den 2 november 1945 avgivna utlåtande vari styrelsen uttalat att frågan om ändring av dennes löneställning borde avgöras i samband med en prövning av några likställda befattningars löneställning.

Anstaltsstyrelsens förslag om uppflyttning av fyra laboratorsbefattningar från 24 till 26 lönegraden och överförande av tre av dessa befattningar å ordinarie stat är jag med hänsyn till den nyligen genomförda omorganisationen icke för närvarande beredd att tillstyrka. Att den i Eo 26 placerade laboratorsbefattningen å serodiagnostiska laboratoriet ordinariesättes synes mig däremot rimligt med hänsyn till den tjänstetid innehavaren av denna befattning kan åberopa. Av nyss angivna skäl torde framställningen om inrättande av en ny laboratorsbefattning å patologisk-anatomiska avdelningen icke nu böra bifallas. Icke heller synas några förändringar i fråga om löneställningen för konsulenten i svinsjukdomar respektive fjäderfä- och pålstdjursjukdomar vara påkallade för närvarande.

Då de föreslagna organisatoriska förändringarna å kassakontoret, varigenom kassapersonalen skulle ställas under sekreterarens ledning och upphandlingen centraliseras till en befattningshavare å kassakontoret, synas innebära en rationalisering av det kamerala arbetet inom anstalten, vill jag förorda att dessa genomföras. Sålunda böra inrättas en kassörs- och en kansli-biträdesbefattning, varvid nu utgående arvode till redogörare skulle bortfalla och den nuvarande kontoristbefattningen föras å övergångsstat. Kassörsbefattningen torde i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag böra placeras i Eo 14. Med hänsyn till att den nya organisationen kommer att medföra delvis nya arbetsuppgifter och ett ökat ekonomiskt ansvar för sekreteraren, finner jag mig i likhet med riksräkenskapsverket och allmänna lönenämnden kunna tillstyrka att sekreterarbefattningen uppflyttas i A 26.

Den nuvarande lönegradsplaceringen för anstaltens maskinmästarbefattning torde böra bibehållas i avbidan på resultatet av en inom byggnadsstyrelsen pågående utredning rörande löneställningen för ifrågavarande befattning och

*Före-
draganden.*

därmed närmast jämförliga maskinistbefattningar. Med överförande å ordinarie stat av en reparatörsbefattning i Eo 8 och uppflyttning till A 8 respektive Eo 7 av fyra vaktmästartjänster torde böra anstå. Däremot vill jag icke motsätta mig att en eldarbefattning och två vaktmästarebefattningar i Eo 5 upptagas som ordinarie.

Vad angår anstaltsstyrelsens förslag om uppflyttning i lönegrad och ordinariesättning av den tekniska biträdespersonalen är, såsom jag under punkten 55 antytt, frågan om denna personals lönegradsplacering avsedd att göras till föremål för särskild sakkunnigutredning. Med hänsyn härtill torde stor försiktighet böra iakttagas i fråga om vidtagande av förändringar beträffande anställnings- och tjänstgöringsvillkoren för här berörda personal. På grund härav kan jag icke förorda framställningarna om överförande å ordinarie stat av två befattningar som första laboratoriebiträde i Eo 11, fyra befattningar som laboratoriebiträde i Eo 7 och tre biträdesbefattningar i Eo 2 samt ombildning av fem ordinarie och åtta extra ordinarie befattningar som tekniskt biträde i 4 lönegraden till befattningar som kanslibiträde i A 7 och som laboratoriebiträde i Eo 7, A 6 och Eo 6 samt av en biträdesbefattning i Eo 2 till en befattning som första biträde i A 4. Av enahanda skäl kan jag icke förorda förslaget om inrättande av en laboratoriebiträdestjänst i Eo 7 å kemiska laboratoriet. Icke heller framställningen om ombildning av en kontorsbiträdesbefattning i Eo 4 å serodiagnostiska laboratoriet till kanslibiträdesbefattning i Eo 7 torde nu böra vinna bifall.

Vid anstaltens tvättinrättning ombesörjes även tjänstetvätten från statens bakteriologiska laboratorium, varjämte för närvarande undersökas möjligheterna för anstalten att mottaga tvätt från andra statliga myndigheter. Förslaget att överföra avlöningskostnaderna för tvättföreståndarinnan, som nu erhåller arvode från anstaltens omkostnadsanslag, till avlöningsanslaget och därvid inrätta en befattning för henne i Eo 4 föranleder därför icke någon erinran från min sida.

Beträffande styrelsens framställningar om förstärkning av anstaltens extra personal vill jag förorda att medel beräknas för avlöande av en assistent i Ex 21 å parasitologiska laboratoriet och en tillfällig assistent med ett arvode av 6 400 kronor å serodiagnostiska laboratoriet ävensom två tekniska biträden i Ex 2 å serumlaboratoriet. Däremot torde böra anstå med anställande av en assistent och ett skrivbiträde hos konsumenten i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar.

Till vakthållning m. m. torde böra avses ett med 6 000 kronor till 10 000 kronor förhöjt belopp.

Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt skulle anstaltens avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende.

På grund av de av mig förordade förslagen om uppflyttning av sekretariatstjänsten från A 24 till A 26 och upptagande å ordinarie stat av en befattning som laborator i 26 lönegraden samt en eldar- och två vaktmästarebefattningar i 5 lönegraden torde anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän böra uppräknas med $(900 + 10\,300 + 3\,300 + 6\,600 =)$ 21 100 kro-

nor. Posten skulle följaktligen bestämmas till $(183\,900 + 21\,100 =)$ 205 000 kronor. Arvodesposten synes böra nedsättas med 2 700 kronor motsvarande arvodet till en redogörare och sålunda upptagas med 14 400 kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde denna med hänsyn till förslagen om inrättande av en kassörsbefattning i Eo 14 och en befattning som tvättföreståndarinna i Eo 4, beräknande av medel för avlöande av en assistent i Ex 21, en tillfällig assistent med arvode av 6 400 kronor och två tekniska biträden i Ex 2 ävensom till ökade kostnader för vakthållning m. m. böra höjas med $(4\,500 + 2\,800 + 6\,400 + 6\,400 + 4\,700 + 6\,000 =)$ 30 800 kronor. Å andra sidan föranleder överförandet av en laboratorstjänst, en eldarbefattning och två vaktmästarbefattningar å ordinarie stat en minskning av medelsbehovet under posten med $(9\,900 + 3\,100 + 6\,200 =)$ 19 200 kronor. Ifrågavarande post torde därför böra uppföras med $(457\,200 + 30\,800 - 19\,200 =)$ 468 800 kronor. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas ett belopp av $(86\,800 + 2\,700 =)$ 89 500 kronor.

På grund av regleringen av befordringsgången för biträdespersonalen, som bland annat medför överförande å ordinarie stat av en kontorsbiträdesbefattning, bör ordinarieposten uppräknas med 3 000 kronor till 208 000 kronor, medan icke-ordinarieposten bör minskas med 2 800 kronor till 466 000 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen föranleder, att ordinarieposten bör höjas med 91 500 kronor till 299 500 kronor och icke-ordinarie posten med 256 300 kronor till 722 300 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 61 300 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för anstalten vidtaga de förändringar, som föranledas av de av mig i det föregående förordade förslagen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt må vidtagas de ändringar, som föranledas av de av mig förordade förslagen om uppflyttning i högre lönegrad av en sekreterarbefattning, inrättande av en kanslibiträdestjänst, överförande å ordinarie stat av en extra ordinarie laboratorsbefattning, en eldarbefattning, två vaktmästarbefattningar och en kontorsbiträdesbefattning samt förande av en kontoristbefattning å övergångsstat;

2) godkänna följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förlagsvis	kronor	299 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, förlagsvis ..	»	14 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal, förlagsvis	»	722 300
4. Rörligt tillägg, förlagsvis	»	61 300
Summa kronor		1 097 500;

3) till *Statens veterinärmedicinska anstalt*: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förlagsan-
slag av kronor 1 097 500.

[64.] **10. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader, förlagsan-
slag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 431 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 12 april 1946 fastställt omkostnadsstat för statens ve-
terinärmedicinska anstalt (statsliggaren s. 777).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *styrelsen för statens veterinärmedi-
cinska anstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte
höjas med 44 200 kronor till 475 300 kronor. Beträffande styrelsens beräkning
av anslagsbehovet må här anföras följande.

Posten sjukvård m. m. har med hänsyn till medelsåtgången under budget-
året 1945/46, vilken uppgick till 6 700 kronor, uppräknats med 4 000 kronor
till 6 000 kronor. I fråga om posten reseersättningar har styrelsen framhållit,
att från och med innevarande budgetår inrättats en befattning som assistent
åt konsulenten i svinsjukdomar, varjämte styrelsen framlagt förslag om an-
ställande från och med nästa budgetår av en assistent åt konsulenten i fjäderfä-
och pålsdjursjukdomar. För att möjliggöra för dessa två assistenter att i önsk-
värd omfattning företaga tjänsteresor har anstaltsstyrelsen funnit en höjning
av posten reseersättningar med 3 500 kronor till 11 000 kronor vara erforderlig.
För bränsle, lyse och vatten har styrelsen däremot räknat med ett från
110 000 kronor till 85 000 kronor minskat medelsbehov. Under övriga expenser
har styrelsen avsett ett belopp av 4 000 kronor för komplettering av vissa av
anstaltens utländska tidskriftsserier med band som under krigsåren icke kun-
nat anskaffas ävensom för inbindning av en del tidskrifter m. m. Enär me-
delsåtgången under posten budgetåret 1945/46 utgjort allenast 26 000 kronor,
har posten dock endast höjts från 29 500 kronor till 30 000 kronor. Posten
publikationstryck har med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret
1945/46, 1 900 kronor, ansetts behöva ökas med 1 000 kronor till 2 000 kro-
nor. Under posten inköp och underhåll av inventarier, som nu är uppförd
med 10 000 kronor, har styrelsen uppskattat de löpande utgiftsbehoven till
sagda belopp, varjämte posten ansetts böra uppräknas med 4 000 kronor
för viss komplettering av den instrumentella utrustningen. Vidare ha begärts
3 500 kronor för inköp av en s. k. tumlare till anstaltens tvättinrättning för
åstadkommande av snabbara och mindre arbetskrävande torkning av tvät-
ten. Styrelsen har härvid framhållit, att genom denna anskaffning tvätt-
inrättningens kapacitet skulle väsentligt utökas, varigenom tvätt skulle kun-

na mottagas förutom från anstalten och statens bakteriologiska laboratorium även från annat håll, närmast statens institut för folkhälsan. Posten har sålunda uppförts med 17 500 kronor. På grund av prisstegringar har posten förbrukningsartiklar uppförts med 140 000 kronor, motsvarande en ökning med 70 000 kronor i förhållande till vad som för ändamålet anvisats för innevarande budgetår. För inköp av bakteriologiska preparat har beräknats ett oförändrat belopp av 25 000 kronor. Under förutsättning att inköpspriserna å djur och fodervaror komme att bibehållas i stort sett oförändrade har styrelsen ansett posten inköp och underhåll av djur kunna nedsättas med 22 000 kronor till 100 000 kronor. Som en följd av en av styrelsen gjord framställning om överflyttning av kostnaderna för avlöning av tvättföreståndarinnan från förevarande anslag till anstaltens avlöningsanslag har styrelsen funnit posten tvätt och inre renhållning kunna nedsättas med 3 600 kronor till 30 000 kronor. För yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. har styrelsen föreslagit en höjning med 300 kronor till 800 kronor. Posten diverse utgifter har upptagits med ett oförändrat belopp av 20 000 kronor. Styrelsen har slutligen hemställt, att i anstaltens omkostnadsstat måtte upptagas en ny post å 8 000 kronor för inköp av en lastbil. Styrelsen har till stöd härför anfört, att den ena av anstaltens två lastbilar beräknades vara helt utsliten vid nästa budgetårs ingång och därför skulle behöva ersättas med en ny bil.

Statskontoret har i remissutlåtande den 18 oktober 1946 förklarat, att anstaltsstyrelsens framställning rörande omkostnadsanslaget icke föranlett något uttalande från statskontorets sida.

Med hänsyn till medelsåtgången under posten sjukvård m. m. under budgetåret 1945/46, i runt tal 6 700 kronor, har jag intet att erinra mot att posten höjes med 4 000 kronor till 6 000 kronor. Då jag under nästföregående punkt förklarat mig icke kunna förorda inrättandet av en befattning såsom assistent åt konsulenten i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar och i betraktande av medelsåtgången under posten reseersättningar under budgetåret 1945/46, 5 900 kronor, synes någon förhöjning av sistnämnda post icke nu böra vidtagas. För att möjliggöra viss komplettering av anstaltens bibliotek vill jag tillstyrka att posten övriga expenser uppräknas med 500 kronor till 30 000 kronor, varvid av sistnämnda belopp 4 000 kronor böra avses för nämnda ändamål. På grund av den ökade utgiftsbelastningen under posten publikationstryck vill jag icke motsätta mig att denna post uppräknas med 1 000 kronor till 2 000 kronor. För att möjliggöra den begärda nyanskaffningen för komplettering av den instrumentella utrustningen och för utökning av tvättnrättningens kapacitet förordar jag en höjning av posten inköp och underhåll av inventarier. En ökning av sistnämnda post med 5 000 kronor till 15 000 kronor synes emellertid vara tillräcklig härför. Med hänsyn till inträffade prisstegringar anser jag mig även böra tillstyrka en viss uppräkning av posten förbrukningsartiklar. Höjningen torde dock böra begränsas till 50 000 kronor, varvid posten skulle behöva uppföras med 120 000 kronor. För yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. torde i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag böra beräknas 800 kronor eller ett 300 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Jämväl framställningen om anvisande av

Föredraganden.

ett belopp av 8 000 kronor för inköp av lastbil anser jag mig böra tillstyrka. De av mig förordade förslagen föranleda en ökning av anslagsbehovet under förevarande punkt med ($4\,000 + 500 + 1\,000 + 5\,000 + 50\,000 + 300 + 8\,000 =$) 68 800 kronor. Å andra sidan torde posterna bränsle, lyse och vatten samt inköp och underhåll av djur kunna minskas med 25 000 kronor respektive 22 000 kronor till 85 000 kronor respektive 100 000 kronor. Då jag under nästföregående punkt föreslagit, att kostnaderna för avlöning till tvättföreståndarinnan skulle överflyttas å avlöningsanslaget, synes till tvätt och inre renhållning böra beräknas ett från 33 600 kronor till 29 400 kronor nedsatt belopp. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med ($431\,100 + 68\,800 - 25\,000 - 22\,000 - 4\,200 =$) 448 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader*
för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslags-*
anslag av kronor 448 700.

[65.] **11. Veterinärstaten: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 978 800 kronor. Kungl. Maj:t har den 26 april 1946 för veterinärstaten fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 778), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1 583 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 33 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 120 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 242 000

Summa kronor 1 978 800.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 18 800 kronor till 1 997 600 kronor förhöjt avlöningsanslag. Av det beräknade medelsbehovet avse 1 607 200 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 28 400 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 120 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 242 000 kronor rörligt tillägg. Rörande medelsbehovet har i skrivelsen anförts i huvudsak följande.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 framhöll styrelsen, att behovet av ytterligare veterinär arbetskraft gjort sig starkt kännbart å vissa håll i landet och att styrelsen för att söka upphjälpa förhållandena förordnat extra veterinärer att med särskilda verksamhetsområden utan kostnad för stats-

verket biträda i djursjukvården samt att antalet sålunda förordnade veterinärer uppgått till omkring 20. Styrelsen uttalade, att dessa åtgärder vore att anse såsom interimistiska och att frågan om inrättandet av ett antal nya veterinärdistrikt inom län, där detta visat sig oundgängligen nödvändigt för tillgodoseende av djursjukvården, icke längre kunde uppskjutas. Styrelsen framhöll, att ett antal nya distrikt borde inrättas under de närmaste åren och hemställde, att från och med budgetåret 1946/47 fem nya veterinärdistrikt måtte inrättas. I enlighet med beslut av 1946 års riksdag har antalet veterinärdistrikt utökats från och med den 1 juli 1946 från 257 till 262. I anslutning till vad styrelsen tidigare anfört rörande behovet av ytterligare ordinarie veterinärdistrikt får styrelsen nu hemställa, att från och med budgetåret 1947/48 inrättas ytterligare fem dylika distrikt. Med utgångspunkt från att grundlönen till var och en av innehavarna av de nya veterinärdistrikten uppgår till högst 4 800 kronor för år skulle till avlöningar till ordinarie tjänstemän erfordras ett från 1 583 200 till 1 607 200 kronor förhöjt belopp. I fråga om arvodesposten synes med hänsyn till att utgifterna för vikariatsersättningar under budgetåret 1945/46 utgjort 9 856 kronor skäl föreligga att minska det för ifrågavarande ändamål avsedda beloppet med 5 200 kronor till 16 000 kronor. Anslagsposten skulle på grund härav kunna ned sättas till 28 400 kronor. Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde kunna upptagas med oförändrat belopp av 120 000 kronor. Med hänsyn till att medelsätgången under posten rörligt tillägg under budgetåret 1945/46 utgjort 238 079 kronor torde posten trots förslaget om inrättande av fem nya distriktsveterinärtjänster för nästa budgetår kunna uppföras med oförändrat belopp av 242 000 kronor.

Då en utökning av antalet veterinärdistrikt synes påkallad, om en tillfredsställande djursjukvård skall kunna upprätthållas, finner jag mig böra förorda medicinalstyrelsens förslag om inrättande av ytterligare fem nya distriktsveterinärtjänster från och med nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter beträffande de nya veterinärdistrikten. Styrelsens medelsberäkningar ha icke föranlett någon erinran från min sida. På grund av genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. torde emellertid ordinarieposten böra uppräknas med 916 100 kronor till 2 523 300 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 151 500 kronor.

*Före-
draganden.*

Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra upptagas med $(2\,523\,300 + 28\,400 + 120\,000 + 151\,500 =) 2\,823\,200$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva att i personalförteckningen för veterinärstaten antalet distriktsveterinärer ökas med fem;
- 2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 2 523 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	» 28 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal, <i>förslagsvis</i>	» 120 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 151 500

Summa kronor 2 823 200;

3) till *Veterinärstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 2 823 200.

[66.] **12. Veterinärstaten: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 52 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 26 april 1946 fastställt omkostnadsstat för veterinärstaten (statsliggaren s. 782).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett omkostnadsanslag av 58 000 kronor. Angående innehållet i framställningen må anföras följande.

I förhållande till de för innevarande budgetår upptagna beloppen har posten reseersättningar ökats med 6 000 kronor till 54 000 kronor, medan posten sjukvård m. m. upptagits med oförändrat belopp av 4 000 kronor. Höjningen av förstnämnda post har motiverats med hänvisning till medelsåtgången för budgetåret 1945/46, vilken uppgått till 64 117 kronor. Av sagda belopp hänförde sig 23 437 kronor till länsveterinärernas s. k. hygieniska inspektioner samt 40 680 kronor till övriga utgifter under posten. Styrelsen har ansett, att behov av sådana inspektioner föreläge även under budgetåret 1947/48 samt har för detta ändamål beräknat 26 000 kronor. Styrelsen har därvid framhållit, att medelsåtgången för dessa inspektioner under budgetåret 1945/46 på grund av tillfälliga omständigheter varit mindre än beräknat. Utgifterna å 40 680 kronor ha enligt vad *medicinalstyrelsen* upplyser huvudsakligen avsett ersättningar åt vikarier för resor till och från de tjänster, varå de vikarierat. Med hänsyn till att en viss eftersläpning vid ingivandet av räkningar å reseersättningar avseende vikariat vid inkallelse av veterinärer till beredskapstjänstgöring bidragit till storleken av sistnämnda utgifter under budgetåret 1945/46, har styrelsen icke funnit anledning att för nästa budgetår beräkna högre belopp än 28 000 kronor för dessa kostnader.

*Före-
draganden.*

Ifrågavarande anslag synes för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 52 000 kronor, varav 4 000 kronor böra avses för sjukvård m. m. och 48 000 kronor för reseersättningar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1947/
48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 52 000.

[67.] **13. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3 000 kronor (statsliggaren s. 782).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 4 900 kronor förhöjt belopp. Beträffande anslagsökningen å 1 900 kronor, varav 400 kronor hänföra sig till arvodesposten och 1 500 kronor till omkostnaderna, har anförts i huvudsak följande.

Den till innehavaren av vaktmästarbefattningen vid anstalten utgående ersättningen, 1 000 kronor för år, har praktiskt taget varit oförändrad sedan den 1 juli 1932. Med hänsyn till penningvärdets fall föreligga skäl att höja förevarande ersättning. Medicinalstyrelsen anser sålunda, att arvodet bör höjas med 400 kronor till 1 400 kronor. Anstaltens gamla inhägnad behöver ersättas med en ny. Kostnaderna härför ha beräknats till 3 500 kronor. För nästa budgetår har för ändamålet upptagits ett belopp av 1 500 kronor.

I remissutlåtande den 23 september 1946 har *statskontoret* förklarat, att ämbetsverket med hänsyn till att vaktmästarbefattningen vore en bisyssla och någon utredning icke förebragts angående omfattningen av de med befattningen förenade göromålen icke kunde tillstyrka den föreslagna arvodesförhöjningen.

Jag vill icke motsätta mig, att årsarvodet till vaktmästaren vid karantänsanstalten höjes med 400 kronor till 1 400 kronor. Däremot torde medel icke nu böra beräknas för uppsättande av en ny inhägnad kring anstaltens område. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppräknas med 400 kronor till 3 400 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag
av kronor 3 400.

[68.] **14. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är för ifrågavarande ändamål uppfört ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 783.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag rörande anslagsbehovet för budgetåret 1947/48 samt hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte uppföras ett anslag av 1 920 000 kronor. Styrelsen

har beräknat medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1947/48 i enlighet med följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits uppgifter jämväl rörande belastningen å anslaget under budgetåret 1945/46.

	Belastning 1945/46 kronor	Förslag 1947/48 kronor
I. Åtgärder inom tuberkulosfria områden	249 477: 16	200 000
II. Statlig tuberkulinkontroll	888 721: 53	800 000
III. Klinisk tuberkuloskontroll	544 048: 17	400 000
IV. Åtgärder vid juver- och könstuberkulos . .	22 835: 34	20 000
V. Utrensning av tuberkulos inom mindre besättningar	448 607: 50	500 000
VI. Övriga utgifter	698: 36	—
	2 154 388: 06	1 920 000.

Beträffande anslagsberäkningarna har medicinalstyrelsen anfört väsentligen följande.

Med hänsyn till att antalet djur, som måste nedslaktas på grund av tuberkulos, ytterligare torde komma att minska och omfattningen av tuberkulinundersökningarna torde inskränkas inom de sex nordliga länen synas kostnaderna för åtgärder inom tuberkulosfria områden (I) under budgetåret 1947/48 kunna beräknas till något lägre belopp än under föregående år.

Kostnaden för den statliga tuberkulinkontrollen (II) har på grund av en betydande nyanslutning under budgetåret 1945/46 ökat med omkring 150 000 kronor sedan föregående budgetår. Då någon minskning i nyanslutningar ej förväntas, kunna kostnaderna beräknas bli i stort sett oförändrade, förslagsvis 800 000 kronor.

Anslutningen till den kliniska tuberkuloskontrollen (III) visar fortsatt minskning. Den 31 december 1945 uppgick anslutningen till i runt tal 105 000 djur mot 125 000 ett år och 136 000 två år tidigare. Statsbidraget till hus-hållningssällskap för varje under året till klinisk tuberkuloskontroll anslutet djur synes böra utgå med ett oförändrat belopp av 2 kronor 50 öre. Vid ersättning med 50 kronor för nedslaktat djur skulle sammanlagt för ändamålet erfordras 400 000 kronor.

Till åtgärder vid tuberkulos i juvret och könsorganen hos nötkreatur (IV) torde erfordras ett till 20 000 kronor minskat belopp.

Då bidragsverksamheten för utrensning av tuberkulos inom mindre besättningar (V) visat sig av mycket stor betydelse för tuberkulosbekämpandet bör största möjliga anslag medgivas för detta ändamål.

Posten övriga utgifter (VI) torde för nästa budgetår kunna utgå, då de olika utgifterna inom denna grupp uppförts under den titel, till vilken de närmast kunna hänföras.

Med hänsyn till att fågeltuberkulosen spelar en ej oväsentlig roll som irritationsmoment vid bekämpandet av nötkreaturstuberkulosen, synes tuberkulin för undersökning av hönsbesättning kostnadsfritt böra ställas till förfogande. Då dylik tuberkulinundersökning, oaktat kostnadsfritt tuberkulin, endast torde få obetydlig omfattning, kunna de extra kostnader härför, som statsverket åsamkas, väntas bli obetydliga.

*Före-
draganden.*

Det statsunderstödda bekämpandet av tuberkulos hos nötkreaturen fortskrider i stort sett i enlighet med den grundplan, som antogs av statsmakterna vid 1941 års riksdag. Anslutningen till den kliniska tuberkuloskontrollen

har jämväl under senast förflutna år minskat i samband med att besättningar såsom praktiskt taget fria från tuberkulos kunnat överföras till tuberkulinkontrollen. Under kalenderåret 1946 har för varje till den av hushållningssällskapen anordnade kontrollen anslutet djur över två års ålder utgått ett statsbidrag om 2 kronor 50 öre. Bidraget synes även för kalenderåret 1947 böra utgå med nämnda belopp. I enlighet med medicinalstyrelsens förslag torde tuberkulin för undersökning av hönsbesättning kostnadsfritt få ställas till förfogande.

Kungl. Maj:t har bemyndigats att under ett vart av de två sistförflutna budgetåren disponera 500 000 kronor av ifrågavarande anslag att användas för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar. För detta ändamål synes för nästa budgetår böra få användas ett oförändrat belopp av 500 000 kronor. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, lär det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av medicinalstyrelsen meddela beslut om medlens fördelning mellan olika hushållningssällskap.

Med hänsyn till svårigheten att för närvarande ens approximativt beräkna medelsåtgången torde förevarande anslag för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 1 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1 500 000.

[69.] **15. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.** För innevarande budgetår är för ändamålet anvisat ett anslag av 88 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 784.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* — med förmälan att samtliga elva hushållningssällskapslaboratorier torde komma att fortsätta verksamheten under år 1947 — hemställt om anvisande av ett anslag för ifrågavarande ändamål av $(11 \times 8\,000 =)$ 88 000 kronor.

I enlighet med medicinalstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 88 000.

[70.] **16. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett förslagsanslag av 700 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 784.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1947/48 måtte uppföras med ett till 665 000 kronor minskat belopp. Styrelsen har vid sin anslagsberäkning utgått från att kastsjukebekämpandet skulle få en sådan omfattning, att vid slutet av nästa budgetår omkring 2 000 000 nötkreatur skulle vara anslutna till detta sjukdomsbekämpande. Enligt styrelsens beräkningar skulle i statsbidrag för de undersökningar, som utfördes vid hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier, komma att erfordras ett belopp av 370 000 kronor. Härvid har styrelsen förutsatt, att ersättningen av statsmedel per undersökningsprov skulle utgå enligt oförändrade grunder. Jämväl de statsbidrag, som utanordnas till hushållningssällskapen för varje till kastsjukebekämpandet anslutet djur i icke friförklarad besättning, har styrelsen ansett böra utgå enligt samma grunder som hittills, nämligen hälften av vad vederbörande djurägare har att erlagga, dock högst 50 öre för djur. Då av de 1 500 000 djur, som beräknats vara anslutna till av hushållningssällskapen anordnat bekämpande, 1 000 000 djur antagits komma att tillhöra icke friförklarade besättningar, har styrelsen för ifrågavarande statsbidrag upptagit 250 000 kronor. För åtgärder inom kastsjukeskyddade och kastsjukefria områden samt för nedslaktning av djur inom kastsjukessmittade områden har styrelsen beräknat ett belopp av 100 000 kronor. Vid anslagsberäkningen har styrelsen utgått ifrån att såsom särskilda uppbördsmedel i form av årsavgifter från anslutna djurägare skulle inflyta 55 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Enligt beslut av Kungl. Maj:t pågår för närvarande inom medicinalstyrelsen en utredning om lämpligheten av grunderna för ifrågavarande bidragsverksamhet. I avvaktan på resultaten av denna utredning torde bidragen från förevarande anslag under nästa budgetår böra utgå enligt oförändrade grunder. Med hänsyn till svårigheten att nu överblicka den omfattning bekämpandet kommer att få under budgetåret 1947/48 torde anslaget för sagda budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 700 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 700 000.

[71.] **17. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett formellt belopp av 100 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 785. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1939/40 och 1940/41 uppgått till 258 893 kronor respektive 23 485 kronor. Under de tio närmast föregående budgetåren samt under budgetåren 1941/42—1945/46 behövde däremot inga medel utanordnas för ifrågavarande ändamål.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* — med förmälan att det icke vore möjligt att nu förutse vilka anspråk som under kommande budgetår kunde ställas på förevarande anslag — hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor.

Jag torde få erinra, att Kungl. Maj:t den 15 juni 1945 anbefallt epizooti-sakkunniga att återupptaga frågan om revision av bestämmelserna om den statsunderstödda försäkringsverksamheten mot förluster på grund av smittsamma husdjurssjukdomar. I avvaktan på de sakkunnigas förslag torde förevarande anslag jämväl för nästa budgetår böra upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 100.

[72.] **18. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 785. Utgifterna från anslaget ha växlat högst väsentligt under olika år beroende på om nedslaktning varit nödvändig eller ej till förekommade av spridning av epizooti. Under budgetåret 1945/46 utgjorde utgifterna omkring 550 400 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte uppföras med 100 000 kronor. Styrelsen har förnyat av styrelsen i samband med anslagsäskanden för innevarande och tidigare budgetår gjorda framställningar om expensmedel åt länsveterinärerna. Styrelsen har sålunda nu anhållit om bemyndigande att till en var av länsveterinärerna från förevarande anslag utbetala bidrag med högst 300 kronor till kostnader i samband med åtgärder till förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar.

Statskontoret har i remissutlåtande den 23 september 1946 i fråga om förslaget om bidrag till länsveterinärernas expenser erinrat, att denna fråga under senare år vid upprepade tillfällen och senast vid 1946 års riksdag varit föremål för statsmakternas prövning utan att likväl föranleda någon åtgärd.

Därest Kungl. Maj:t emellertid skulle vilja framlägga förslag i ämnet för 1947 års riksdag, borde enligt statskontorets mening ersättningen begränsas till ett årligt belopp av 100 kronor till varje länsveterinär.

*Före-
draganden.*

Jag anser mig icke heller nu kunna förorda medicinalstyrelsens hemställan om bemyndigande för styrelsen att utbetala bidrag till länsveterinärerna till expenser vid bekämpandet av smittsamma husdjursjukdomar. Med hänsyn till svårigheten att nu bedöma medelsåtgången under anslaget har jag intet att erinra mot medicinalstyrelsens förslag om uppförande av ifrågasvarande anslag med oförändrat belopp av 100 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 100 000.

[73.] **19. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m., förslagsanslag.** Från detta anslag, vilket för innevarande budgetår är uppfört med 40 000 kronor, bestridas statsverkets kostnader för kontrollen i fråga om pastörisering av mjölk och grädde m. m. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 786.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* föreslagit, att anslaget måtte uppföras med oförändrat belopp.

*Före-
draganden.*

I enlighet med medicinalstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 40 000.

[74.] **20. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, förslagsanslag.** Ifrågasvarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 230 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 786.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 330 000 kronor förhöjt belopp. Såsom motivering för den föreslagna höjningen av anslaget med 100 000 kronor har styrelsen anfört att de nya bidragsbestämmelser, som trätt i kraft den 1 juli 1946, innebure vidgade möjligheter för djurägare att komma i åtnjutande av statsbidrag. Styrelsen har uttalat, att ehuru material för närvarande saknades för att med någon grad av säkerhet kunna bedöma medelsåtgången, man kunde förvänta en avsevärd ökning av denna.

I remissutlåtande den 23 september 1946 har *statskontoret* — under erinran att belastningen å ifrågavarande anslag för budgetåret 1945/46 endast utgjort 177 267 kronor — förklarat sig anse, att anslaget för nästa budgetår i avvaktan på närmare erfarenhet av de nya statsbidragsbestämmelserna borde kunna uppföras med oförändrat belopp.

Med hänsyn till svårigheten att nu närmare bedöma i vilken utsträckning de nya bidragsbestämmelser, som tillämpas från och med den 1 juli 1946, komma att medföra behov av en förhöjning av förevarande anslag anser jag i likhet med statskontoret, att anslaget tills vidare bör upptagas med ett oförändrat belopp av 230 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1947/48 anvisa ett
förslagsanslag av kronor 230 000.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[75.] 1. **Bidrag till hushållningssällskapen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är till bidrag till hushållningssällskapen uppfört ett förslagsanslag av 4 537 300 kronor. Från nämnda anslag skola bestridas statsbidrag till *dels* hushållningssällskapens allmänna verksamhet med 3 600 000 kronor, *dels* avlönande av hos hushållningssällskapen anställda sekreterare, jordbrukskonsulenter, hemkonsulenter, vandringsrättare och täckdikningsförmän med respektive 172 200, 332 000, 104 100, 192 000 och 26 000 kronor, *dels* ock förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden med 41 000 kronor och till förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond med 70 000 kronor. I fråga om bestämmelser rörande användningen av de för omförmälda ändamål avsedda anslagsmedlen hänvisas till statsliggaren s. 786.

Jag torde få erinra därom, att för vart och ett av budgetåren 1941/42—1946/47 tillika beviljats ett reservationsanslag av 200 000 kronor till Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.

I skrivelser den 31 augusti och den 14 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen* framlagt förslag till anslagsäskanden beträffande de med förevarande anslag avsedda ändamålen för nästa budgetår. Härvid har styrelsen framhållit, att styrelsen kommit till den uppfattningen, att hinder icke föreläge för en omorganisation av hushållningssällskapen från den 1 januari 1948, vare sig de av 1942 års jordbrukskommitté i dess principbetänkande framlagda förslagen rörande den lokala lantbruksförvaltningen eller styrelsens i

yttrande över nämnda betänkande gjorda förslag i detta hänseende vunne bifall. Då emellertid den utbetalningsordning, som styrelsen förutsatt skola bliva gällande i fråga om bidrag till sällskapen efter en omorganisation, vore sådan att medel till sällskapen för tiden efter omorganisationen utom såvitt gällde hemkonsulenterna skulle behöva anvisas först för budgetåret 1948/49, har styrelsen i sina framställningar med nyssnämnda undantag äskat medel för hela nästa budgetår enligt hittills gällande grunder. Tillika har styrelsen hemställt, att under förevarande anslag måtte för nästa budgetår upptagas medel till bidrag till markkarteringsverksamheten. I fråga om styrelsens anslagsberäkningar rörande de olika ändamålen må anföras följande.

Hushållningssällskapens allmänna verksamhet.

Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att för nästa budgetår måtte till hushållningssällskapens allmänna verksamhet anvisas ett 200 000 kronor högre belopp än för löpande budgetår eller 3 800 000 kronor. Som skäl för ökningen har styrelsen anfört, att det långa dröjsmålet med en definitiv lösning av frågan om en omorganisation av sällskapen försatt dessa i ett bekymmersamt ekonomiskt läge. Enligt styrelsens mening borde, därest med hänsyn till den allmänna löneutvecklingen eller eljest det skulle befinnas erforderligt att för år 1947 bereda hushållningssällskapens befattningshavare en ytterligare provisorisk förbättring av löneställningen utöver den som fastställts för år 1946, det föreslagna beloppet jämväl få disponeras för detta ändamål. Slutligen har styrelsen förutsatt, att även för nästa budgetår 200 000 kronor anvisades till särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.

Sekreterare, jordbrukskonsulenter, hemkonsulenter, vandringsrättare och täckdikningsförmän.

Till bidrag för avlönande av dessa befattningshavare har lantbruksstyrelsen äskat 172 200, 334 500, 52 400, 192 000 och 36 000 kronor. Härvid har det för hemkonsulenter avsedda beloppet, 52 400 kronor, i enlighet med vad i det föregående antytts beräknats blott för tiden 1 juli—31 december 1947. Till avlöning av jordbrukskonsulenter har upptagits ett 2 500 kronor högre belopp än för närvarande på grund av ökat medelsbehov för ålderstillägg. Av samma anledning har bidraget till hemkonsulenternas avlöning i förhållande till löpande budgetår höjts med 350 kronor. Behovet av bidrag till avlönande av täckdikningsförmän har av lantbruksstyrelsen uppskattats till 10 000 kronor mer än för innevarande budgetår med hänsyn till att styrelsen räknat med en ökning av täckdikningsverksamheten på grund av bättre tillgång till arbetskraft.

*Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från
täckdikningslånefonden.*

Lantbruksstyrelsen har föreslagit upptagande av ett med 14 000 kronor till 55 000 kronor förhöjt belopp för ifrågavarande ändamål. Såsom motive-ring till uppräkningsen har styrelsen anført, att ifrågavarande förmedlings-verksamhet, som före 1940 varit av väsentligt större omfattning än därefter, under de senaste åren åter börjat öka.

*Förvaltningsbidrag till förmedling av lån från
jordbrukets maskinlånefond.*

För detta ändamål har lantbruksstyrelsen hemställt om oförändrad me-delsanvisning av 70 000 kronor för nästa budgetår.

Bidrag till markkarteringsverksamheten.

Såsom förut nämnts har lantbruksstyrelsen ifrågasatt, att under föreva-rande anslag skulle för nästa budgetår upptagas medel till bidrag till hus-hållningssällskapen för markkarteringsverksamheten. För detta ändamål har styrelsen beräknat ett belopp av 100 000 kronor. Styrelsens framställ-ning grundar sig å en av professorn vid lantbrukshögskolan G. Torstensson den 10 december 1945 avgiven, på uppdrag av Kungl. Maj:t verkställd ut-redning rörande organiserandet av markkarteringsverksamheten, vilken ut-redning genom beslut av Kungl. Maj:t den 15 februari 1946 överlämnats till styrelsen för att beaktas vid avgivande av anslagsäskanden för budgetåret 1947/48. I nämnda utredning föreslogs en omorganisation av markkarte-ringsverksamheten, innebärande bland annat att hushållningssällskapen skulle på vissa villkor erhålla statsbidrag till ifrågavarande verksamhet med 50 öre för varje jordprov, som varit föremål för minst två slags analyser. Kostnaderna för en dylik bidragsverksamhet beräknades av utredningsman-nen till 150 000 kronor för år. Då emellertid lantbruksstyrelsen ansett bi-drag av förevarande slag böra begränsas till att avse jordbruk om högst 20 hektar åker, har styrelsen funnit medelsbehovet för ändamålet kunna be-gränsas till 100 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 23 september 1946 beträffande det ifrågasatta bidraget till markkarteringsverksamheten erinrat, att ämbetsver-ket i utlåtande den 9 januari 1946 över professorn Torstenssons utredning uttalat, att frågan om behovet av statliga åtgärder icke nu borde upptagas till prövning samt att i varje fall en så omfattande organisation som den ut-redningsmannen föreslagit icke borde genomföras, förrän det blivit närmare klarlagt vilka resultat som kunde uppnås på området utan vidtagande av särskilda statsåtgärder. I övrigt har lantbruksstyrelsens anslagsäskanden icke föranlett statskontoret till annat yttrande, än att ämbetsverket ifråga-satt om med hänsyn till den begränsade tillgången på arbetskraft anledning

förefunnes att — i varje fall i den utsträckning lantbruksstyrelsen föreslagit — uppräknade förevarande anslag till den del detsamma avsåge statsbidrag till avlönande av täckdikningsförmän och förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden.

Jag torde här vidare få anmäla en den 30 september 1946 dagtecknad gemensam skrivelse från *Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund* och *Sveriges allmänna lantbrukstjänstemannaförbund*, däri förbunden hemställt att hushållningssällskapen utöver vad lantbruksstyrelsen föreslagit skulle tilldelas ett belopp av 600 000 kronor för att möjliggöra såväl höjning av lönerna till sällskapens tjänstemän för år 1947 till den nivå, som beräknats i den av 1944 års riksdag behandlade propositionen om hushållningssällskapens omorganisation, som utbetalande jämväl under år 1947 av provisorisk avlöningsförbättring med 660 kronor till varje tjänsteman. I remissyttrande den 11 oktober 1946 över framställningen har *lantbruksstyrelsen* uttalat, att det med hänsyn till den preliminära karaktären hos det vid nyssnämnda riksdag fattade beslutet om lönereglering för hushållningssällskapens befattningshavare syntes vara principiellt olämpligt att genom provisoriska löneförbättringar bringa befattningshavarnas avlöningar upp till samma nivå som beräknats vid fattandet av sagda beslut. Enligt styrelsens mening syntes systemet med provisoriska avlöningsförbättringar ha utnyttjats så långt möjligt vore genom de avlöningsgrunder, som för år 1946 fastställts för ifrågavarande befattningshavare. Därest härutöver en ytterligare förbättring bleve erforderlig — vilket emellertid kunde tänkas — har styrelsen ansett, att det av styrelsen i dess förenämnda skrivelse den 31 augusti 1946 föreslagna anslaget till hushållningssällskapens allmänna verksamhet finge disponeras jämväl för detta ändamål.

Departements-
chefen.

Vid behandlingen av förevarande anslagsfråga i 1946 års statsverksproposition uttalade jag, att genomförandet av den vid 1944 års riksdag beslutade omorganisationen av hushållningssällskapen borde uppskjutas i avvaktan på de förslag rörande statsmakternas medverkan i den framtida rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område, som 1942 års jordbrukskommitté kunde komma att framlägga i sitt blivande betänkande. Sedan kommittén numera avgivit betänkande med förslag till riktlinjer för den framtida jordbrukspolitiken, ämnar jag i annat sammanhang föreslå Kungl. Maj:t att i proposition till riksdagen framlägga på betänkandet grundade förslag i nämnda hänseenden. Med hänsyn härtill synes hinder icke föreligga att nu till övervägande upptaga frågan om ett genomförande av den redan tidigare i princip beslutade omorganisationen av hushållningssällskapen. Jag har också för avsikt att sedermera underställa detta spörsmål Kungl. Maj:ts prövning. Då emellertid omorganisationen torde kunna ske tidigast den 1 januari 1948 och de av lantbruksstyrelsen för budgetåret 1947/48 äskade medlen — utom så vitt angår avlöning till hemkonsulenterna — avse bidrag till hushållningssällskapens verksamhet under kalenderåret 1947, torde under förevarande

anslag med nyssnämnda undantag böra beräknas medel i huvudsak enligt de hittills gällande grunderna.

För hushållningssällskapens allmänna verksamhet har lantbruksstyrelsen äskat ett 200 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår eller 3 800 000 kronor. I betraktande av sällskapens för närvarande mindre goda ekonomiska ställning anser även jag, att en höjning av medelsanvisningen till denna verksamhet bör ske. Det torde emellertid vara tillräckligt, att det för ändamålet avsedda beloppet uppräknas med 100 000 kronor till 3 700 000 kronor. Hinder torde icke böra möta, att detta belopp eller viss del därav efter Kungl. Maj:ts bestämmande får särskilt disponeras för att möjliggöra den ytterligare provisoriska löneförbättring för hushållningssällskapens befattningshavare som kan finnas påkallad. Jag förutsätter dock, att en sådan provisorisk förbättring icke skall föregripa frågan om befattningshavarernas löneställning efter en omorganisation. I likhet med vad som skett för budgetåren 1941/42—1946/47 bör härjämte ett anslag av 200 000 kronor anvisas till Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.

Med hänsyn till den omfattning, den av hushållningssällskapen bedrivna markkarteringsverksamheten numera antagit, samt i betraktande av dess betydelse för jordens skötsel och gödsling vill jag i enlighet med lantbruksstyrelsens hemställan förorda, att under förevarande anslag för nästa budgetår upptagas medel för utlämnande till sällskapen av bidrag till ifrågavarande verksamhet. För ändamålet torde emellertid icke böra avses högre belopp än 50 000 kronor. I fråga om grunderna för den av mig sålunda förordade bidragsverksamheten kan jag ansluta mig till lantbruksstyrelsens förslag i annet. Bidraget bör sålunda avse jordprov från jordbruk om högst 20 hektar åker och utgå med 50 öre för varje sådant prov som varit föremål för minst två slags analyser. Att förevarande bidrag, som avser att nedbringa jordbrukarnas kostnader för markkartering, begränsas till mindre jordbruk torde få anses vara i linje med gällande principer för stödåtgärder i syfte att förbättra produktions- och driftsförhållandena inom jordbruksnäringen. Det torde emellertid få ankomma å Kungl. Maj:t att efter förslag av lantbruksstyrelsen utfärda de närmare föreskrifter rörande här berörda bidragsverksamhet, som må finnas erforderliga.

Vidkommande slutligen lantbruksstyrelsens övriga under förevarande punkt omförmälda bidragsäskanden vill jag tillstyrka, att för bidrag till avlönande av sekreterare, jordbrukskonsulenter, hemkonsulenter, vandringsrättsare och täckdikningsförmän ställas till förfogande respektive 172 200, 334 500, 52 400, 192 000 och 30 000 kronor samt för förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden 50 000 kronor. Härvid har i anslutning till vad tidigare anförts för avlöning av hemkonsulenter medel beräknats blott för tiden 1 juli—31 december 1947. För förvaltningsbidrag till förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond synes med hänsyn till den hittills relativt ringa medelsförbrukningen blott behöva upptagas 60 000 kronor för nästa budgetår.

Med beaktande av det anförda torde för budgetåret 1947/48 under förevarande anslagstitel böra upptagas sammanlagt (3 700 000 + 50 000 + 172 200 + 334 500 + 52 400 + 192 000 + 30 000 + 50 000 + 60 000 =) 4 641 100 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 103 800 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 4 641 100.

[76.] **2. Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.** Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 200 000.

[77.] **3. Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, reservationsanslag.** För detta ändamål är sedan åtskilliga år å riksstaten uppfört ett särskilt reservationsanslag. Av statsfinansiella skäl nedsattes anslaget år 1940 från 120 000 kronor till 90 000 kronor och påföljande år av samma anledning med ytterligare 10 000 kronor till 80 000 kronor, med vilket belopp anslaget utgått under budgetåren 1941/42—1945/46. För innevarande budgetår ha för ändamålet anvisats 100 000 kronor.

Departements-
chefen.

Ifrågavarande anslag avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, efter uppkommande behov och eget beprövande anvisa medel. Då ett flertal av de anslagskrav, som tillgodosetts från förevarande anslag, äro årligen återkommande, har jag i de fall där detta befunnits lämpligt upptagit dylika krav till behandling under de särskilda sakanslagen å nionde huvudtiteln. Jag torde härutinnan få hänvisa till vad jag i det föregående under punkterna Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln och Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m. anført samt till vad jag i det följande under punkten Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund föreslår. Därest riksdagen icke har något att erinra mot vad jag sålunda ifrågasatt, skulle medelsbehovet under anslaget minska med 23 500 kronor. Då emellertid erfarenheten visat, att anslaget icke varit tillräckligt för att i önskvärd utsträckning tillmötesgå inkommande framställningar, torde det-

samma trots överföringen av vissa medelsbehov till andra anslag för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 100 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 100 000.

[78.] **4. Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk, reservationsanslag.** Anslaget är för innevarande budgetår med hänsyn till en beräknad reservation av 9 000 kronor uppfört med 12 000 kronor. Bestämmelser angående anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 19 maj 1939 (221).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* beräknat medelsbehovet under nästa budgetår till 20 000 kronor. Enär styrelsen räknat med att en anslagsreservation av omkring 7 000 kronor skulle komma att förefinnas vid utgången av budgetåret 1946/47, har styrelsen föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 13 000 kronor.

Då förevarande anslag även för nästa budgetår synes böra uppföras med 12 000 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-
chefen.*

att till *Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 12 000.

[79.] **5. Jordbruksekonomisk undersökning, reservationsanslag.** Anslaget är i gällande riksstat med hänsyn till en beräknad reservation uppfört med 103 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till samma belopp som för de senaste sju budgetåren eller 125 700 kronor samt hemställt, att anslagsanvisningen med hänsyn till en påräknad reservation av 13 700 kronor måtte bestämmas till 112 000 kronor.

Lantbruksstyrelsens förslag föranleder icke någon annan erinran från min sida än att det synes vara till fyllest, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår upptages med 110 000 kronor. Med hänsyn till den betydelse, ifrågavarande undersökningar kunna erhålla såsom ledning vid prissättningen å jordbrukets produkter, och till de förslag, jag i samband med behandlingen av 1942 års jordbrukskommittés principbetänkande har för avsikt att framlägga rörande prisregleringarnas handhavande, torde hinder icke böra möta att, därest Kungl. Maj:t så finner lämpligt, övervakningen av dessa under- *Departements-
chefen.*

sökningar överflyttas till statens livsmedelskommission eller det organ, till vilket regleringsåtgärderna kunna komma att hänföras i framtiden. Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbruksekonomisk undersökning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 110 000.

[80.] **6. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 632 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 12 april 1946 för statens centrala frökontrollanstalt fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 790), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	72 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	495 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	64 400
Summa kronor		632 500.

I skivelse den 25 juni 1946 har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* framlagt förslag till omreglering av befattningarna vid anstalten.

Med utlåtande den 28 oktober 1946 har lantbruksstyrelsen överlämnat en av *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* gjord framställning om anvisande av ett avlöningsanslag av 869 600 kronor. I nämnda framställning har anstaltsstyrelsen hänvisat till de förslag, som framlagts i styrelsens skivelse av den 25 juni 1946. Beträffande anstaltsstyrelsens beräkning av de särskilda anslagsposterna må här nämnas följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 869 600 kronor, avse 129 100 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 646 200 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 94 300 kronor rörligt tillägg.

Ökningen under ordinarie posten, 56 400 kronor, är till ett belopp av 700 kronor föranledd av löneklassförändringar. I övrigt sammanhänger ökningen med att anstaltsstyrelsen beträffande ett flertal befattningar ifrågasatt uppflyttning i lönegrad eller överförande å ordinarie stat.

Icke-ordinarie posten har höjts med 150 800 kronor till 646 200 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan å ena sidan ökningar å 196 400 kronor och å andra sidan minskningar å 45 600 kronor. Av ökningen föranledes ett belopp av 1 900 kronor av att anstaltsstyrelsen föreslagit att tre fältassistentbefattningar vid fältkontrollavdelningen, varav en i Eo 18 och två i Ex 21, skulle ombildas till förste fältassistentbefattningar i Eo 21. Till motivering härför har styrelsen anført, att det visat sig omöjligt att anskaffa och vid anstalten kvarhålla för ifrågavarande befattningar lämpliga agromer med nuvarande avlöningsförhållanden. För ombildning av en nu arvodesavlönad befattning, vars innehavare handhade kontrollodlingarna av köksväxter, till en befattning såsom förste fältassistent har beräknats ett belopp av 800 kronor. En dylik åtgärd har av styrelsen ansetts nödvändig för

att möjliggöra kvarhållande vid anstalten av befattningshavaren i fråga, vilken vore den ende vid anstalten som hade specialkunskaper på området. Då styrelsen tillika ansett en medhjälpare och samtidigt ersättare erforderlig för samme befattningshavare, har styrelsen upptagit ett belopp av 5 600 kronor för avlöning av en fältassistent i Eo 18. Anstaltsstyrelsen har vidare för inrättande av två nya tjänster såsom förste assistent, varav en vid renhets- och en vid groningsavdelningen, beräknat ett belopp av 13 600 kronor. Såsom skäl härför har styrelsen framhållit, att föreståndarna för nämnda avdelningar — de båda frökontrollanternas — numera till följd av anstaltens utveckling vore nödsakade att syssla med rutinarbete i sådan omfattning, att deras vetenskapliga verksamhet bleve försummad. Inrättandet av de ifrågasatta tjänsterna skulle även medföra en lämplig beföringsgång.

För att skapa en beföringsgång för anstaltens frökontrollbiträden och därmed en förbättring av dessas anställningsvillkor har anstaltsstyrelsen ifrågasatt dels nyinrättande av en befattning i Eo 7 vid fältkontrollavdelningen, dels uppflyttande av 12 befattningar i Eo 4, en i Ex 7 (vid filialen) och en i Ex 4 till lönegrad Eo 7 samt 10 befattningar i Ex 4 (varav en vid filialen) till lönegrad Eo 4, dels ock inplacerande av 29 nu timavlönade befattningar (varav 2 vid filialen) i lönegrad Ex 4. Ett genomförande av dessa förslag skulle enligt styrelsens beräkningar medföra en ökning av icke-ordinarieposten med 82 500 kronor. Under framhållande av att de göromål, som ålåg anstaltens vaktmästare, nått en sådan omfattning, att två sedan flera år tillbaka enligt kollektivavtal anställda arbetare måst biträda med vaktmästargöromålen, har anstaltsstyrelsen föreslagit, att nämnda arbetare måtte anställas såsom vaktmästare i lönegrad Eo 5 samt härför avsett ett belopp av 6 600 kronor. Till avlöning av ytterligare ett kontorsbiträde vid kassaavdelningen borde enligt styrelsens mening avses 2 600 kronor. Slutligen har styrelsen med hänsyn till medelsåtgången uppräknat det för avlöning till övrig icke-ordinarie personal avsedda beloppet med 76 100 kronor. För löneklassförändringar har beräknats ett belopp av 3 400 kronor. Till återstående del, eller 3 300 kronor, beror ökningen på förslag rörande uppflyttning i lönegrad av viss kanslipersonal.

Minskningen å 45 600 kronor under icke-ordinarieposten är föranledd av anstaltsstyrelsens förenämnda förslag om överförande av viss personal å ordinarie stat.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande erinrat, att styrelsen till fullföljande av Kungl. Maj:ts den 17 december 1943 givna uppdrag den 28 oktober 1946 avgivit utredning med förslag angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten. Då detta förslag innefattade bland annat viss utvidgning av statens centrala frökontrollanstalts verksamhet måste ökade lokalutrymmen ställas till anstaltens förfogande. Med hänsyn till den tid, som måste beräknas åtgå för härför erforderliga byggnadsarbeten, syntes den utvidgade verksamheten icke kunna genomföras under budetåret 1947/48. Detta borde emellertid enligt styrelsens mening icke utgöra hinder för att vissa av styrelsen i utredningen föreslagna åtgärder komme till stånd redan under sagda budetår. Då de av anstaltsstyrelsen framförda förslagen i huvudsak överensstämde med vad lantbruksstyrelsen i sin utredning förordat, funne lantbruksstyrelsen sig böra tillstyrka anstaltsstyrelsens förevarande framställningar.

Statskontoret har i remissutlåtanden den 19 augusti och den 2 december 1946 anfört bland annat följande.

Lantbruksstyrelsen framhåller i sitt utlåtande, att en omorganisation av den statliga frökontrollverksamheten icke lärer kunna genomföras förrän efter utgången av budgetåret 1947/48. Vid sådant förhållande synes under nämnda budgetår icke böra ifrågakomma att vidtaga ändringar i lönegradsplaceringen av tjänster eller företaga andra åtgärder, som kunna föregripa genomförandet av en rationell personalorganisation. Statskontoret får i detta sammanhang erinra, att ämbetsverket i utlåtande den 21 november 1946 över lantbruksstyrelsens utredning med förslag angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten förutsatt, att innan en omorganisation av frökontrollanstalten verkställdes, personalorganisationen underkastades en granskning av statens organisationsnämnd eller särskilda sakkunniga.

Beträffande svårigheterna för anstalten att erhålla och behålla personal i konkurrens med enskild verksamhet må framhållas, att de icke oväsentliga löneförbättringar för statstjänstemän, vilka kunna förväntas genomförda den 1 juli 1947, torde medföra en avsevärd förbättring av anstaltens läge i förevarande hänseende.

Förslaget att inrätta två extra ordinarie vaktmästarbefattningar synes icke sakna fog. Vidare torde en viss begränsad utökning av antalet extra ordinarie kontors- och frökontrollbiträden vara påkallad. Nya befattningar i sådan utsträckning, som föreslagits, torde dock icke böra inrättas. Som allmänna lönenämnden uttalat i sitt utlåtande över anstaltens petita för budgetåret 1946/47 lärer frågan om tillskapandet av en befordringsgång för dessa personalgrupper icke kunna vinna sin lösning förrän 1944 års personalutredning framlagt förslag rörande befordringsgång för biträdespersonal i allmänhet. Uppmärksammas må emellertid, att i föreliggande förslag icke upptagits några befattningar i 2 lönegraden. Statskontoret får för sin del — i anslutning till vad lönenämnden i detta avseende anfört i förenämnda utlåtande — föreslå, att ett antal extra befattningar i 4 lönegraden utbytes mot extra ordinarie tjänster i 2 lönegraden.

I remissutlåtande den 5 december 1946 har *allmänna lönenämnden* uttalat i huvudsak följande.

Lönenämnden, som är av den uppfattningen, att löneställningen för åtskilliga av anstaltens befattningshavare är förhållandevis låg, finner för sin del motiverat, att en förbättring av personalens anställnings- och avlöningsvillkor i viss utsträckning kommer till stånd. Emellertid är lönenämnden icke beredd att — på grundval av det nu föreliggande utredningsmaterialet — tillstyrka en uppflyttning av befattningar till högre lönegrader i så avsevärd omfattning, som nu föreslagits.

Lönenämnden anser sig ej böra framställa erinran mot att en fältassistentbefattning i Eo 18 omändras till en tjänst som förste fältassistent i Eo 21. Lönenämnden har heller intet att erinra mot att fältassistentbefattningarna i Ex 21 förändras till extra ordinarie men håller före, att en inplacering i Eo 18 tills vidare får anses vara till fyllest. Mot den föreslagna inplaceringen i Eo 21 av den för närvarande arvodesavlönade förste fältassistent, som är anstaltens specialist i fråga om köksväxtkontrollen, synes intet vara att erinra.

Ej heller har lönenämnden något att erinra mot förslaget om inplacering i löneplan såsom vaktmästare i Eo 5 av två vid anstalten anställda arbetare.

Huvudsakligen i syfte att tillskapa en skälig befordringsgång för anstaltens biträdespersonal har anstaltsstyrelsen föreslagit inrättande av ett antal biträdesbefattningar. I anledning härav får lönenämnden uttala, att då frågan om befordringsgången för biträdespersonal för närvarande är under omprövning i anslutning till av 1944 års personalutredning framlagt förslag

i ämnet, förslagen om inrättande av kontorsbiträdesbefattningar icke torde böra föranleda särskild åtgärd. Då enligt vad lönenämnden under hand inhämtat 1944 års personalutredning har under övervägande att till behandling upptaga spørgsmålet om frökontrollbiträdenas befordringsgång, läser med prövningen av förslaget om inrättande av dylika befattningar tills vidare böra anstå.

Jag torde få erinra, att lantbruksstyrelsen i enlighet med Kungl. Maj:ts *Departements-
chefen.* den 17 december 1943 givna uppdrag den 28 oktober 1946 avgivit utredning med förslag angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten. Ifrågavarande utredning är för närvarande föremål för behandling inom jordbruksdepartementet. Emellertid torde det, främst med hänsyn till att en omorganisation av ifrågavarande verksamhet torde förutsätta ökade lokalutrymmen i icke obetydlig utsträckning, icke bliva möjligt att för 1947 års riksdag framlägga några på utredningen grundade förslag i ämnet. Vid sådant förhållande och då frågan om den tekniska biträdespersonalens lönegradsplacering är avsedd att göras till föremål för särskild sakkunnigutredning synas för närvarande icke några större förändringar med avseende å anstaltens personalförhållanden böra vidtagas. I varje fall torde ordinariesättning av tjänster vid anstalten icke nu böra ifrågakomma.

Emellertid torde det, då de rådande förhållandena vid anstalten måste anses mindre tillfredsställande, vara rimligt att vissa förbättringar genomföras redan under nästa budgetår, blott en blivande omorganisation av anstalten härigenom icke föregripes. Med utgångspunkt härifrån anser jag mig kunna förorda, att två befattningar såsom fältassistent i Ex 21 vid fältkontrollavdelningen samt en nu arvodesavlönad befattning vid samma avdelning, vars innehavare handhar kontrollodlingarna av köksväxter, omändras till förste fältassistentbefattningar i lönegrad Eo 21. Vidare kan jag med hänsyn till den väsentligt utvidgade verksamheten vid renhets- och groningsavdelningarna samt önskvärdheten av att befria de båda frökontrollanterna från åtminstone en del av rutinarbetet tillstyrka, att vid vardera av dessa avdelningar inrättas en befattning såsom förste assistent. Det torde dock vara till fyllest, att ifrågavarande befattningar tills vidare placeras i lönegrad Ex 21. Däremot finner jag mig icke för närvarande böra biträda förslagen rörande ombildning av befattningen såsom fältassistent i Eo 18 vid fältkontrollavdelningen till en förste fältassistentbefattning i lönegrad Eo 21 eller inrättande av en befattning såsom fältassistent i lönegrad Eo 18 för biträde vid handhavandet av kontrollodlingarna av kökväxter.

Vad angår frökontrollbiträdena anser jag mig såtillvida kunna biträda anstaltsstyrelsens förslag, att jag förordar dels inrättande av en befattning i lönegrad Eo 7 vid fältkontrollavdelningen, dels överförande av en befattning i Ex 7 vid filialen samt 10 befattningar i Ex 4, varav en vid filialen, till extra ordinarie stat i motsvarande lönegrader och dels inplacering av 16 nu timavlönade befattningar, varav en vid filialen, i lönegrad Ex 4.

Enligt vad anstaltsstyrelsen anfört ha vaktmästargöromålen vid anstalten tagit en sådan omfattning, att desamma sedan länge icke kunnat medhinnas av den ordinarie vaktmästaren. På grund härav och då de båda arbetare, vilka biträda med nämnda göromål, varit anställda flera år vid anstalten, vill jag icke motsätta mig, att dessa beredas extra ordinarie anställning med placering i 5 lönegraden. Ej heller har jag någon erinran mot att medel beräknas för förstärkning av personalen vid kassaavdelningen. Det torde emellertid vara till fyllest, att för detta ändamål inrättas en skrivbiträdestjänst i lönegrad Ex 2. Slutligen synes med hänsyn till medelsåtgången för avlönning av övrig icke-ordinarie personal för nästa budgetår böra avses ett 76 100 kronor högre belopp än för löpande budgetår.

Vid bifall till vad jag i det föregående tillstyrkt och med beaktande av beräknade löneklassförändringar skulle frökontrollanstaltens avlöningsanslag för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Ordinarieposten skulle icke undergå annan ändring än att densamma skulle uppräknas med 700 kronor till 73 400 kronor till följd av löneklassförändringar. Förslagen om ändring av två befattningar som fältassistent i Ex 21 och en arvodesavlönad dylik befattning till förste fältassistentbefattningar i lönegrad Eo 21 samt inrättande av två befattningar såsom förste assistent i lönegrad Ex 21 föranleda en uppräkning av icke-ordinarieposten med $(700 + 800 + 12\,800 =)$ 14 300 kronor. Med hänsyn till vad av mig förordats beträffande frökontrollbiträdesbefattningarna synes posten böra höjas med tillhopa 45 400 kronor. För inrättande av två vaktmästarbefattningar i lönegrad Eo 5 samt en skrivbiträdesbefattning i lönegrad Ex 2 bör beräknas ett belopp av $(6\,600 + 2\,400 =)$ 9 000 kronor. Slutligen bör ifrågavarande post i enlighet med vad i det föregående förordats uppräknas med 76 100 kronor på grund av ökat medelsbehov till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, varjämte för löneklassförändringar böra upptagas 3 400 kronor. Icke-ordinarieposten skulle alltså böra uppföras med $(495\,400 + 14\,300 + 45\,400 + 9\,000 + 76\,100 + 3\,400 =)$ 643 600 kronor. Posten rörligt tillägg skulle böra uppräknas med 10 600 till 75 000 kronor.

På grund av regleringen av befordringsgången för biträdespersonalen, som föranleder att sex kontorsbiträdesbefattningar överföras å ordinarie stat med placering i lönegrad A 4, bör ordinarieposten uppräknas med 22 400 kronor till 95 800 kronor och icke-ordinarieposten minskas med 18 400 kronor till 625 200 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. medför att ordinarieposten uppräknas med 42 200 kronor till 138 000 kronor och icke-ordinarieposten med 224 800 kronor till 850 000 kronor. För rörligt tillägg synas böra beräknas 45 000 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt vidtaga de ändringar, som föranledas av det av mig förordade förslaget om överförande av sex kontorsbiträdestjänster å ordinarie stat.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt, som föranledas av nämnda förslag om överförande av sex kontorsbiträdestjänster å ordinarie stat;

2) godkänna följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	138 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	850 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	45 000
Summa kronor		1 033 000;

3) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1 033 000.

[81.] **7. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 276 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 12 april 1946 fastställt omkostnadsstat för frökontrollanstalten (statsliggaren s. 791).

Jag torde i detta sammanhang få erinra, att Kungl. Maj:t genom särskilda beslut den 8 juli 1943 och den 29 juni 1945 anvisat till styrelsens för statens centrala frökontrollanstalt disposition tillhopa 76 000 kronor från reservationsanslaget till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för genomförande av s. k. förenklad potatiskontroll. Ifrågavarande verksamhet har omfattat dels kurser för hushållningssällskapens tjänstemän rörande kännetecknen på olika potatissorter och potatissjukdomar ävensom rörande lagring och sortering av potatis m. m., dels ock besiktning av växande potatisgrödor samt av rensade och sorterade utsädesvaror.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 28 oktober 1946 överlämnad framställning har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställt om ett med 39 700 kronor till 315 700 kronor ökat omkostnadsanslag för nästa budgetår. Av ökningen faller ett belopp av 4 000 kronor under posten sjukvård m. m., vilken post med hänsyn till medelsåtgången samt anstaltsstyrelsens under nästföregående punkt återgivna förslag rörande överförande av viss nu arvodes- eller timavlönad personal å löneplan föreslagits höjd till 10 000 kronor. Vidare har posten till reseersättningar upplagits med ett 700

kronor högre belopp eller med 2 500 kronor. Såsom skäl härför har anförts, bland annat, att en blivande omorganisation av anstalten komme att medföra extra resor och styrelsesammanträden. Återstoden av ökningen, 35 000 kronor, hänför sig till posten fältkontroll. Anstaltsstyrelsen har avsett detta belopp till bestridande av kostnaderna under nästa budgetår för nyss omnämnda potatiskontroll. Styrelsen har härvid framhållit, att denna kontrollform fått allt större användning och betydelse, varför ett nedläggande av densamma icke borde komma i fråga. I anslutning härtill har styrelsen ansett lämpligt, att för verksamheten erforderliga medel beräknades under anstaltens omkostnadsanslag.

Lantbruksstyrelsen har funnit en höjning av förevarande anslag på sätt anstaltsstyrelsen föreslagit motiverad.

I remissutlåtande den 2 december 1946 har *statskontoret* uttalat, att därest ett mera permanent behov av kontroll av utsädespotatis kunde anses föreligga — en fråga som givetvis undandroge sig statskontorets bedömande — icke något syntes vara att erinra mot att medel för ändamålet på föreslaget sätt beräknades under förevarande anslag.

*Departements-
chefen.*

Under nästföregående punkt har jag ansett mig böra förorda, att i viss omfattning arvodes- eller timavlönad personal vid frökontrollanstalten inplaceras å löneplan. På grund härav och med hänsyn till medelsåtgången torde en höjning av anslagsposten sjukvård m. m. vara erforderlig. Det torde emellertid vara tillräckligt, att posten höjes med 1 000 kronor till 7 000 kronor. Någon höjning av posten reseersättningar torde i avvaktan på omorganisationen icke för närvarande behöva ske. Såsom anstaltsstyrelsen framhållit har den under senare år vid anstalten bedrivna verksamheten med s. k. förenklad potatiskontroll visat sig vara av stort värde. Det synes i betraktande härav angeläget, att ifrågavarande verksamhet fullföljes även under nästkommande budgetår. De av anstaltsstyrelsen verkställda kostnadsberäkningarna härför, vilka sluta å 35 000 kronor, torde böra godtagas. Dessa kostnader böra, såsom i ärendet framhållits, icke längre belasta prisregleringsanslaget utan synas från och med nästa budgetår lämpligen böra överföras till frökontrollanstaltens omkostnadsstat och därvid hänföras till posten fältkontroll.

Vid bifall till vad jag i det föregående tillstyrkt skulle förevarande omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med (276 000 + 1 000 + 35 000 =) 312 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 312 000.

[82.] **8. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 5 000 kronor. Beloppet har fördelats mellan frökontrollanstalterna i Linköping, Skara, Örebro, Torsta och Luleå att utgå under de i kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 260) stadgade villkoren.

I skrivelse den 28 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 5 000 kronor. Styrelsen har härvid erinrat, att styrelsens samma dag framlagda utredning med förslag angående organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten innefattade, bland annat, förslag rörande vissa förändringar av de lokala frökontrollanstalternas organisation. Emellertid hade nämnda utredning, enligt vad *lantbruksstyrelsen* meddelat, icke resulterat i något förslag från styrelsens sida om inrättande av nya eller nedläggande av nuvarande lokala frökontrollanstalter eller om ändring av storleken å bidragen till dessa anstalter.

Såsom jag under punkten 80 uttalat torde det icke bliva möjligt att för 1947 års riksdag framlägga några på *lantbruksstyrelsens* förenämnda utredning grundade förslag rörande omorganisation av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten. Under sådana förhållanden synes förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 5 000.

[83.] **9. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 25 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 791.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett oförändrat anslag av 25 000 kronor.

Mot *lantbruksstyrelsens* förslag har jag icke något att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 25 000.

[84.] **10. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 792.

I en av statens livsmedelskommission med skrivelse den 3 september 1946 överlämnad framställning har *statens linnämnd* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 45 000 kronor. Av detta belopp ha 18 000 kronor avsetts till arvoden samt resekostnads- och traktementsersättningar åt linnämndens ledamöter, sekreterare och särskilt tillkallade sakkunniga, 4 000 kronor till expenser för linnämnden, 13 000 kronor till arvoden samt resekostnads- och traktementsersättningar åt linnämndens tekniska experter ävensom 10 000 kronor för försöks- och upplysningsverksamhet rörande lin- och hampodling samt för stödjande av odlingen i olika avseenden. *Livsmedelskommissionen* har tillstyrkt framställningen.

*Före-
draganden.*

Då jag icke har något att erinra mot det framställda anslagsäskandet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 45 000.

[85.] **11. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm, reservationsanslag.** Å riksstaten för innevarande budgetår har under anslagstiteln Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å linhalm anvisats ett reservationsanslag av 610 000 kronor (prop. nr 108; r. skr. nr 109). Härjämte har å tilläggsstat I för samma budgetår anvisats ett belopp av 580 000 kronor till Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm (prop. nr 311, bil. 7, p. 5; r. skr. nr 515).

I skrivelse den 28 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning i ämnet från statens linnämnd, hemställt, att till stödjande av priset å hamphalm och linhalm måtte för budgetåret 1947/48 anvisas ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor. Härvid har styrelsen beräknat ett belopp av 700 000 kronor såvitt gäller hamphalm och ett belopp av 500 000 kronor såvitt avser linhalm.

*Före-
draganden.*

Då man torde få räkna med att lin- och hampodlingen även under nästa budgetår skall komma i åtnjutande av statligt stöd i form av bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm, synas å riksstaten för nästa budgetår medel böra äskas till kostnaderna för lämnande av dylika bidrag. Som det emellertid i nuvarande läge icke är möjligt att närmare förutse, i vilken omfattning ifrågavarande stödverksamhet kan bli erforderlig, torde för ändamålet nu endast böra upptagas ett beräknat belopp. Härvid synes det av lantbruksstyrelsen föreslagna beloppet (700 000 + 500 000 =) 1 200 000 kronor böra godtagas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 1 200 000.

[86.] **12. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Från och med år 1905 har riksdagen årligen anvisat anslag till Sveriges utsädesförening. För budgetåret 1944/45 anvisades såsom bidrag till föreningen 294 000 kronor. För budgetåret 1945/46 var anslaget uppfört med 322 700 kronor. Anslagsökningen föranleddes av genomförandet av viss löne-reglering för föreningens befattningshavare samt av en höjning av till dem utgående dyrtidstillägg från 25 till 30 procent. Å riksstaten för innevarande budgetår har anslaget uppförts med ett oförändrat belopp av 322 700 kronor. Tillika har emellertid för sistnämnda budgetår å tilläggsstat I till riksstaten anvisats ett belopp av 43 500 kronor, varav 23 500 kronor för utbetalande till innehavare av löner reglerade, ej arvodesavlönade befattningar vid föreningen av lönetillägg i anslutning till de grunder, som vid 1946 års riksdag beslutats i fråga om vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. (prop. nr 3; r. skr. nr 43), samt 20 000 kronor för bestridande av vissa merutgifter i anledning av höjda löner åt föreningens arbetare.

I en den 11 juli 1946 dagtecknad, av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1946 överlämnad skrivelse har *Sveriges utsädesförening* hemställt om anslag med 426 600 kronor för nästa budgetår. Vid sin framställning har utsädesföreningen fogat bland annat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1947/48. Detta förslag innebär i förhållande till det för innevarande budgetår godkända statförslaget ändringar i bland annat följande avseenden.

I staten har tillkommit en utgiftspost å 20 880 kronor för provisorisk löneförbättring åt föreningens tjänstemän, däri inbegripet vissa arvodesavlönade assistenter vid föreningen. Härvid har föreningen utgått från att dess tjänstemän alltfört skulle vara i lönehänseende jämställda med motsvarande statliga befattningshavare samt beräknat lönetillägget enligt samma grunder som det för innevarande budgetår beviljade tillägget, eller till 720 kronor för varje befattningshavare. Kostnaderna för försöksverksamheten vid Svalöv och filialerna ha uppräknats med respektive 21 700 och 20 600 kronor till respektive 110 000 och 124 200 kronor till följd av höjda löner till föreningens timavlönade arbetare och avdelningsbiträden. För de sedan år 1938 bedrivna förädlingsarbetena med lin, hampa, sojabönor, vallmo, majs och söt-lupin m. m. har för nästa budgetår i statförslaget upptagits ett belopp av 18 000 kronor. På grund av stegrade arbetskostnader ha utgifterna för Lunds universitets ärftlighetsinstitution höjts med 4 100 kronor till 17 300 kronor. Kontrollverksamheten har av föreningen beräknats draga en kostnad av 46 000 kronor eller 5 000 kronor mer än innevarande budgetår. Vidare har utgiftsposten bibliotek och prenumeration höjts med 1 000 kronor för arvode åt en bibliotekarie, sedan en av föreningens tjänstemän som utan ersättning skött biblioteket numera avlidit och det visat sig, att detta arbete på grund av dess omfattning icke lämpligen kunde åläggas någon av de ordinarie tjänstemännen. Slutligen ha kontorsutgifterna beräknats till 4 600 kronor

mot 2 600 kronor för löpande budgetår. Højningen har motiverats med att de administrativa göromålen i samband med tillkomsten av allt flera nya verksamhetsgrenar vid föreningen svällt ut i hög grad och kunde väntas öka ytterligare i samband med det nya skatteuppbördssystemet. Sammanlagt ha utsädesföreningens utgifter beräknats till 651 500 kronor.

Vad angår föreningens inkomster utöver statsbidrag ha dessa i statförslaget beräknats till ett 7 300 kronor lägre belopp än för budgetåret 1946/47. Avgifterna från Allmänna svenska utsädesaktiebolaget ha nämligen ansetts böra beräknas till ett 15 000 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår men å andra sidan ha posterna årsmedlemsavgifter, hyror och statens centrala frökontrollanstalts tilläggsavgifter uppräknats med respektive 2 000, 700 och 5 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen, som tillstyrkt en medelsanvisning av 422 300 kronor, har i sitt utlåtande i fråga om utsädesföreningens beräkning av utgifter och inkomster för nästa budgetår anfört i huvudsak följande.

Vad angår utsädesföreningens beräkning av utgifterna för tiden 1 juli 1947—30 juni 1948 bygger denna i vad avser andra avlöningsutgifter än provisoriska lönetillägg på av statsmakterna tidigare godkända principer. I angivna avseende har lantbruksstyrelsen därför intet att erinra mot beräkningen. I fråga om provisoriska lönetillägg får lantbruksstyrelsen erinra om sitt utlåtande över utsädesföreningens framställning om anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår för utbetalande av tillfälligt och provisoriskt lönetillägg åt tjänstemännen. Lantbruksstyrelsen framhöll i utlåtandet, att ifrågavarande lönetillägg borde utgå endast å de 23 befattningar, som innefattades i 1945 års löneroglering, och icke — såsom föreningen hade ifrågasatt — därjämte å vissa arvodesavlönade assistentbefattningar hos föreningen. I anslutning härtill får lantbruksstyrelsen tillstyrka, att under förevarande anslagsrubrik medel beräknas för provisoriskt lönetillägg under budgetåret 1947/48 åt nyssnämnda 23 befattningshavare hos utsädesföreningen — 15 vid huvudanstalten och 8 vid filialerna — med 720 kronor per befattningshavare. Enligt lantbruksstyrelsens mening skulle alltså för ifrågavarande ändamål erfordras ($15 \times 720 =$) 10 800 kronor vid huvudanstalten och ($8 \times 720 =$) 5 760 kronor vid filialerna eller ($14\,400 - 10\,800 =$) 3 600 kronor respektive ($6\,480 - 5\,760 =$) 720 kronor mindre än som av föreningen beräknats härför.

I omförmälda utlåtande tillstyrkte lantbruksstyrelsen, att utsädesföreningen tilldelades anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår jämväl för täckande av vissa, till följd av nya kollektivavtal för arbetare och avdelningsbiträden inträdda utgiftsstegringar. I analogi härmed får lantbruksstyrelsen förorda, att utsädesföreningens nu föreliggande beräkning av utgifter för försöksverksamheten vid huvudanstalten och filialerna samt för vissa förmåner åt Lunds universitets institution för ärftlighetsforskning lägges till grund för beräkningen av statsbidrag till föreningen för nästa budgetår.

För förädlingsverksamheten med lin, hampa, sojabönor, vallmo, majs och sötlupin m. m. har föreningen beräknat utgifterna till 18 000 kronor. Mot storleken av detta belopp synes intet vara att invända. Då arbetena i fråga därjämte otvivelaktigt komma att bliva varaktiga, vill lantbruksstyrelsen liksom tidigare förorda, att för desamma erforderligt statsunderstöd inräknas i det sedvanliga årsanslaget till föreningen.

Mot utsädesföreningens beräkning av förut ej särskilt berörda utgiftsposter har lantbruksstyrelsen ingen erinran att framställa.

Lantbruksstyrelsen, som icke heller har något att erinra mot beräkningen av inkomster utöver statsbidrag, förordar, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföres med ett från 322 700 till 422 300 kronor förhöjt belopp.

Genom den år 1945 genomförda löneregleringen för befattningshavare vid Sveriges utsädesförening ha dessa i lönehänseende jämslällts med tjänstemän, vilka innehava ungefär motsvarande ställning inom den statliga förvaltningen. Med hänsyn härtil ha innehavare av lönereglerade befattningar vid föreningen såsom av den föregående redogörelsen framgår tillerkännts motsvarande avlöningstillägg som genom kungörelserna nr 74 och 356/1946 bestämts för vissa befattningshavare i statens tjänst. För att likställigheten i lönehänseende mellan nämnda befattningshavare vid föreningen och innehavare av statliga befattningar icke åter skall bringas att upphöra, synes i anslutning till den allmänna löneregleringen för statliga befattningshavare m. fl. en ytterligare reglering av löneställningen för föreningens tjänstemän böra genomföras. Jag förordar således, att innehavarna av lönereglerade befattningar vid föreningen från och med den 1 juli 1947 skola i stället för provisoriskt avlöningstillägg komma i åtnjutande av en löneställning motsvarande den som avses skola gälla för tjänstemän i jämförlig ställning inom den statliga förvaltningen. Detta innebär, att föreningens ifrågavarande befattningshavare böra erhålla grundlön med följande belopp, nämligen avdelningsföreståndare med 12 800 kronor, förste assistent med 10 300 kronor, filialföreståndare med 9 100 kronor, andre assistent med 8 600 kronor, tredje assistent med 7 200 kronor, kassör och bokförare med 5 500 kronor samt vaktmästare med 4 100 kronor. Ålderstilläggen böra bestämmas till 600 kronor för avdelningsföreståndare, förste assistent, filialföreståndare och andre assistent, till 500 kronor för tredje assistent, till 400 kronor för kassör och bokförare samt till 300 kronor för vaktmästare. Å lönerna böra utgå dyrtidstillägg, som för nästa budgetår torde böra bestämmas till sex procent å högst 1 200 kronor för månad.

Den av mig sålunda förordade löneregleringen för angivna tjänstemän föranleder att utgiftsposterna för avlöningar till föreningens befattningshavare böra uppräknas med 69 300 kronor. Å andra sidan kunna posterna för dyrtidstillägg minskas med 36 600 kronor. Någon post för provisorisk avlöningsförbättring behöver icke upptagas.

Vad angår frågan om anvisande av medel till bestridande av kostnaderna för förädlingsarbeten med lin och hampa m. m. är jag icke beredd att förordna att anvisning nu sker från förevarande anslag. Denna fråga torde därför senare i annat sammanhang få ånyo anmälas för Kungl. Maj:t.

Mot beräkningarna av föreningens inkomster och utgifter har jag i övrigt icke något att erinra. Förevarande anslag synes därför för nästa budgetår böra upptagas med $(426\,600 + 69\,300 - 36\,600 - 20\,900 - 18\,000 =)$ 420 400 kronor. I förhållande till den sammanlagda medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en anslagsökning med 54 200 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 420 400.

[87.] **13. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.** Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 50 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande villkoren för tillgodonjutande av bidraget hänvisas till statsliggaren s. 795.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1946 överlämnad framställning av den 11 juli 1946 har *Sveriges utsädesförening* hemställt om ett med 10 000 kronor till 60 000 kronor förhöjt bidrag för budgetåret 1947/48. Till motivering av det ökade medelsbehovet har föreningen anfört, att föreningen på grund av nya löneavtal måste räkna med en stegring av utgifterna för avlönning åt arbetarna vid laboratoriet med omkring 10 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår.

Lantbruksstyrelsen har icke haft något att erinra mot föreningens beräkning av medelsbehovet.

*Departements-
chefen.*

Även för nästa budgetår torde bidrag av statsmedel böra lämnas för ifrågavarande ändamål. I betraktande av vad föreningen anfört rörande de ökade arbetskostnaderna torde bidraget böra höjas med 10 000 kronor till 60 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 60 000.

[88.] **14. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.** Alltsedan budgetåret 1924/25 ha för detta ändamål anvisats anslag av riksdagen. För ett vart av budgetåren 1940/41 och 1941/42 har anslaget uppförts med 97 000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1942/43—1945/46 med 100 000 kronor. Innevarande budgetår ha för ändamålet anvisats 125 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1946 överlämnad framställning ha *W. Weibull aktiebolag* och *Weibullsholms växtförädlingsanstalt* anhållit om ett med 80 000 kronor till 205 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår samt till motivering av anslagsäskandet anfört bland annat följande.

Skälen för att staten med tillräckliga anslag bör bidra till säkerställande av växtförädlingsarbetets fortbestånd och tidsenliga utveckling synas ofrånkomliga. För nästa budgetår beräknas utgifterna för växtförädlingsverksamheten komma att uppgå till 409 800 kronor. Med utgångspunkt från den principen, att statens bidrag till ifrågavarande verksamhet bör uppgå till hälften av kostnaderna för densamma skulle statsbidraget för nästa budgetår komma att uppgå till i runt tal 205 000 kronor. Det bör i detta sammanhang även framhållas, att *W. Weibull aktiebolag* genom att från och med budgetåret 1933/34 avvikelse skett från nyssnämnda princip att staten skulle bidra med hälften av förevarande kostnader åsamkats betydande merut-

gifter. För budgetåren 1939/40—1944/45 utgjorde dessa merutgifter sålunda tillhopa omkring 269 300 kronor och för budgetåret 1945/46 cirka 97 700 kronor. Även för innevarande budgetår torde en merutgift å omkring 79 200 kronor komma att uppstå.

Lantbruksstyrelsen, som tillstyrkt ett anslag av 175 000 kronor, har yttrat i huvudsak följande.

Lantbruksstyrelsen hyser alltfört den åsikten, att verksamheten vid Weibullsholm är av väsentlig betydelse för jordbrukets utveckling och för livsmedelsförsörjningen. En nedskärning av verksamhetens omfattning skulle otvivelaktigt bli till allvarligt men för växtförädlingens framåtskridande. I syfte att verksamheten må kunna upprätthållas i oförändrad omfattning synes det emellertid skäligt, att statens bidrag till verksamheten ytterligare höjes. Särskilt de under senare år inträdda stegringarna av arbetslönerna synas starkt tala för att den för innevarande budgetår företagna höjningen av ifrågavarande bidrag icke kan anses tillräcklig. Lantbruksstyrelsen håller alltså före, att de skäl, som i framställningen anförts till stöd för en ökad anvisning av statsmedel till växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm, böra vinna statsmakternas beaktande.

Lantbruksstyrelsen vill liksom tidigare hävda den principiella uppfattningen, att utgifterna för ifrågavarande verksamhet böra till omkring 50 procent ersättas av staten. Tillämpningen av berörda princip skulle, vid godtagande av de i framställningen gjorda utgiftsberäkningarna, innebära en höjning av anslaget för nästa budgetår till i runt tal 205 000 kronor. Med hänsyn till nuvarande budgetsituation vill lantbruksstyrelsen icke nu föreslå en så stor ökning av förevarande anslag, som nyss sagts, utan styrelsen begränsar sitt förslag om medelsanvisning för nästa budgetår till att avse ett 30 000 kronor lägre belopp eller 175 000 kronor.

Inom de flesta områden av forsknings- och försöksverksamhet synes en *Departements-*
fri tävlan vara eftersträfvansvärd, eftersom möjligheterna till allmännyttiga *chefen.*
resultat härigenom ökas. Ur denna synpunkt torde den verksamhet som bedrivs vid Weibullsholm vara av sådan betydelse för ett framgångsrikt växtförädlingsarbete att ett effektivt stöd från det allmännas sida kan motiveras. I betraktande härav och med hänsyn jämväl till de stegrade arbetskostnaderna vill jag i likhet med lantbruksstyrelsen förordna, att en höjning av bidraget till förevarande verksamhet vidtages. I nuvarande läge finner jag mig emellertid icke kunna tillstyrka en större ökning av ifrågavarande anslag än med 35 000 kronor till 160 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag
av kronor 160 000.

[89.] 15. **Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 138 500 kronor. Kungl. Maj:t har dels den 4 maj 1945 för statens lantbrukskemiska kon-

trollanstalt fastställt personalförteckning (statsliggaren s. 796), dels ock den 10 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	43 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	83 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	10 400

Summa kronor 138 500.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 162 300 kronor. Nämda belopp fördelar sig med 47 200 kronor å avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1 800 kronor å arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 99 500 kronor å avlöningar till icke-ordinarie personal samt 13 800 kronor å rörligt tillägg. Beträffande styrelsens beräkning av medelsbehovet må anföras följande.

Höjningen av ordinarieposten med 4 200 kronor sammanhänger med att styrelsen ånyo upptagit ett av styrelsen i dess anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 framlagt förslag om överförande å ordinarie stat av en kansliskrivarbefattning i lönegrad Eo 11.

Icke-ordinarieposten har å ena sidan uppräknats med 21 200 kronor beroende på att styrelsen föreslagit att två befattningar som förste assistent i Eo 21 och en befattning som assistent i Eo 15 skulle inrättas, att en befattning som kartriterska i Ex 4 skulle överföras å extra ordinarie stat, samt att medel skulle beräknas för ett kontorsbiträde i Ex 4. Medelsbehovet under posten har å andra sidan minskat dels med 4 000 kronor i anledning av den föreslagna överföringen av kansliskrivarbefattningen å ordinarie stat dels ock med 1 000 kronor avseende det för avlöningar till arvodesanställd personal beräknade beloppet. Såsom motivering för förslaget om inrättande av förste assistent- och assistentbefattningarna har styrelsen anført, att förste kemisterna, som i alltför hög grad voro betungande av anstaltens rent drifts-analytiska verksamhet, borde avlastas från härmed sammanhängande rutinmässiga arbeten.

I remissutlåtande den 9 september 1946 har *statskontoret* uttalat, att ämbetsverket icke funnit tillräckliga skäl ha anförts för den föreslagna utökningen av anstaltens personal i högre lönegrader. Därest emellertid Kungl. Maj:t skulle finna det påkallat, att assistentbefattningar inrättades, hade statskontoret icke något att erinra mot att dessa placerades i 21 och 15 lönegraderna, därvid de dock åtminstone tills vidare borde inrättas som extra. Statskontoret har beträffande förslaget att överföra kansliskrivarbefattningen å ordinarie stat erinrat, att ämbetsverket i utlåtande över anstaltens anslagsäskande för innevarande budgetår icke funnit anledning motsätta sig detsamma.

Departements-
chefen.

Frågan om överförande å ordinarie stat av den i lönegrad Eo 11 upptagna befattningen som kansliskrivare hos statens lantbrukskemiska kontrollan-

stalt torde böra prövas i anslutning till de förslag, som kunna komma att framläggas av 1944 års personalutredning. Mot förslaget att en karriterska i lönegrad Ex 4 erhåller extra ordinarie anställning har jag icke något att erinra. Då frågan om den framtida omfattningen av den verksamhet som bedrivs vid lantbrukskemiska kontrollanstalten torde komma att påverkas av ställningstagandet till de förslag, vartill den pågående utredningen om ordnandet av anstaltens lokalförhållanden kan leda, är jag icke för närvarande beredd att föreslå inrättande av assistentbefattningar vid anstalten. Medel torde ej heller böra beräknas för anställande av ett kontorsbiträde. Anstaltsstyrelsens förslag om minskning av det för avlöningar till arvodesanställd personal avsedda beloppet med 1 000 kronor föranleder icke någon erinran från min sida. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle ordinarieposten uppföras med oförändrat belopp av 43 000 kronor, medan icke-ordinarieposten skulle kunna minskas med 700 kronor till 82 600 kronor. Övriga poster skulle upptagas med oförändrade belopp. Regleringen av befodringsgången för biträdespersonalen medför en uppräknings av icke-ordinarieposten med 500 kronor till 83 100 kronor. På grund av genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. torde ordinarieposten böra uppräknas med 18 900 kronor till 61 900 kronor och icke-ordinarieposten med 45 700 kronor till 128 800 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 8 100 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	61 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	128 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	8 100
Summa kronor		200 600;

- 2) till Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 200 600.

[90.] **16. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 45 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för anstalten (statsliggaren s. 796).

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 46 500 kronor förhöjt belopp. Den föreslagna anslagshöjningen 1 000 kronor, fördelar sig med 200 kronor å posten sjukvård m. m., med 300 kronor å posten publikationstryck samt med 500 kronor å posten underhåll av byggnader.

I remissutlåtande den 9 september 1946 har *statskontoret* förklarat, att framställningen icke givit ämbetsverket anledning till erinran.

Departements-
chefen.

Förevarande omkostnadsanslag synes enligt min mening böra för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 45 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förelagsanslag* av kronor 45 500.

[91.] **17. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.** För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett anslag av 27 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 796.

Enligt beslut av 1938 års riksdag rörande omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov skulle efter omorganisationens genomförande tills vidare årsanslag beräknas till en var av stationerna i Skara, Jönköping, Kristianstad och Luleå med 6 000 kronor samt provisoriskt till stationen i Visby med 3 000 kronor under något år, intill dess närmare uppfattning vunnits, huruvida det gotländska lantbrukets behov av kemiska analyser utan väsentlig olägenhet kunde fyllas genom andra analysinstitutioner, företrädesvis statens lantbrukskemiska kontrollanstalt.

I skrivelse den 21 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen* beräknat anslagsbehovet under nästa budgetår till oförändrat belopp av 27 000 kronor. I sin skrivelse har styrelsen tillika på grund av meddelat utredningsuppdrag framlagt förslag angående frågan om bibehållande för framtiden av statsbidraget till lantbrukskemiska kontrollstationen i Visby. Ur innehållet i lantbruksstyrelsens skrivelse må här återgivas följande.

Vid 1938 års beslut rörande omorganisationen av den kemiska analys- och kontrollverksamheten synas statsmakterna ha utgått från att verksamheten vid kontrollstationen i Luleå, oaktat den icke torde komma att erhålla någon mera betydande omfattning, borde upprätthållas på grund av det isolerade läge som stationens verksamhetsområde hade. En sammanställning av antalet undersökningar av olika slag vid samtliga kontrollstationer under budgetåren 1939/40—1945/46 utvisar att stationerna i Visby och Luleå intaga en särställning i förhållande till övriga stationer i det att verksamheten vid dessa är av betydligt mindre omfattning än vid de övriga stationerna. Medan stationerna i Jönköping, Kristianstad och Skara i medeltal utfört

respektive omkring 32 300, 50 100 och 23 300 undersökningar per år, ha nämligen stationerna i Visby och Luleå utfört endast omkring 4 900 respektive 2 500 undersökningar i medeltal per år. Med hänsyn härtill och då stationerna i såväl Visby som Luleå äro avsedda att tillgodose bygder med isolerat läge, framstår det för lantbruksstyrelsen såsom naturligt, att Visbystationen lika väl som Luleåstationen bör understödjas med statsmedel. Lantbruksstyrelsen kan sålunda icke finna, att någon fördel skulle vara att vinna av ett nedläggande av kontrollstationen i Visby. Däremot skulle otvivelaktigt betydande olägenheter uppstå för stationens uppdragsgivare, om de skulle nödgas anlita andra analysinstitutioner. Även om avståndet mellan Gotland och den statliga kontrollanstalten i Stockholm är betydligt kortare än avståndet mellan sistnämnda anstalt och Luleåstationens verksamhetsområde, synes man nödgas vidhålla, att Gotland liksom Luleåstationens verksamhetsområde har ett isolerat läge. Lantbruksstyrelsen har även från olika sammanslutningar å Gotland mottagit skrifter, varav synes framgå att kontrollstationen i Visby fyller ett stort behov, som icke utan betydande olägenheter skulle kunna tillgodoses genom andra analysinstitutioner.

Lantbruksstyrelsen förordar alltså, att statsbidrag skall utgå till lantbrukskemiska kontrollstationen i Visby — liksom till övriga fyra kontrollstationer — tills vidare samt att bidraget till Visbystationen, då någon höjning av bidraget från dess sida icke ifrågasatts, beräknas till ett oförändrat belopp av 3 000 kronor för år.

Såsom jag under punkten 89 framhållit är ordnandet av statens lantbrukskemiska kontrollanstalts lokalfråga för närvarande föremål för utredning. Vid denna utredning komma jämväl att undersökas möjligheterna att förlägga anstalten till annan plats än Stockholm. Frågan om bibehållandet för framtiden av statsbidraget till kontrollstationen i Visby synes med hänsyn härtill böra avgöras först vid ställningstagandet till det förslag, vartill utredningen kan leda. Vid sådant förhållande torde statsbidrag jämväl för nästa budgetår böra utgå provisoriskt till kontrollstationen i Visby. Under åberopande av det anförda och då lantbruksstyrelsens anslagsberäkning icke föranleder någon erinran från min sida, hemställer jag att Kungl. Maj:t mätte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 27 000.

[92.] **18. Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station, förslagsanslag.** Sedan 1938 års riksdag (prop. nr 211; r. skr. nr 278) beslutat viss omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov, innebärande bland annat, att statsbidrag efter den 30 juni 1939 ej skulle komma att utgå till de kemiska stationerna i Kalmar, Halmstad, Örebro, Västerås och Härnösand, uppfördes för budgetåret 1939/40 ett obetecknat anslag av 14 200 kronor till Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station. För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett förslagsanslag av 4 000 kronor. Bestämmelser angående anslagets användning ha av Kungl. Maj:t meddelats den 14 juli 1939.

Departements-
chefen.

Även för nästa budgetår torde böra anvisas ett förslagsanslag, från vilket ifrågavarande ersättning kan bestridas. Anslaget synes därvid kunna bibehållas vid nuvarande belopp, 4 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station*
för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 4 000.

[93.] **19. Bidrag till plantskolekontroll.** För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett anslag av 15 000 kronor. Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. nr 141/1945.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning i ämnet från statens plantskolenämnd, hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte även för nästa budgetår anvisas ett anslag av 15 000 kronor.

Departements-
chefen.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde anslaget för budgetåret 1947/48 böra uppföras med oförändrat belopp av 15 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1947/
48 anvisa ett anslag av kronor 15 000.

[94.] **20. Bekämpande av växtsjukdomar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 80 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 797.

I skrivelse den 27 augusti 1946 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* anhållit om oförändrat anslag av 80 000 kronor för nästa budgetår. Styrelsen har därvid framhållit, att dittills för budgetåret 1946/47 från anslaget anvisats omkring 72 000 kronor till växtskyddsanstalten.

Departements-
chefen.

I enlighet med vad jag föreslagit under punkten 15 torde från och med nästa budgetår två laboratoriebiträden, vilkas avlöningar hittills utgått från förevarande anslag, böra överflyttas till växtskyddsanstaltens avlöningsstat. Härigenom skulle medelsbehovet för nästa budgetår under anslaget minska med omkring 7 500 kronor. Då i övrigt från anslaget torde böra tillgodoses samma ändamål som under innevarande budgetår, synes anslaget för budgetåret 1947/48 böra upptagas med (80 000 — 7 500 =) 72 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1947/
48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 72 500.

[95.] **21. Bidrag till bekämpande av skadeinsekter på oljeväxter m. m., reservationsanslag.** Jämlikt riksdagens bemyndiganden (senast prop. nr 267/1946, s. 86; r. skr. nr 390/1946) har Kungl. Maj:t vid särskilda tillfällen under åren 1942—1946 från anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område anvisat medel för möjliggörande av försäljning till nedsatt pris av sammanlagt omkring 1 250 ogrässsprutor, lämpade jämväl för besprutning mot potatisbladmögel och mot skadeinsekter på oljeväxter. Av dessa sprutor ha cirka 300 avsetts att försälas under år 1947. Försäljningen har i enlighet med av Kungl. Maj:t givet bemyndigande omhänderhafts av Svenska spannmålsaktiebolaget efter anvisningar av statens livsmedelskommission.

I skrivelse den 23 augusti 1946 har *statens livsmedelskommission* hemställt, att å riksstaten för budgetåret 1947/48 under nionde huvudtiteln måtte anvisas ett anslag av 125 000 kronor för möjliggörande av försäljning till nedsatt pris av omkring 350 ogrässsprutor av förut omförmälda slag, samt att livsmedelskommissionen måtte bemyndigas uppdraga åt Svenska spannmålsaktiebolaget att enligt närmare anvisningar av kommissionen inköpa och försälja nämnda sprutor. Till motivering av framställningen har livsmedelskommissionen anfört i huvudsak följande.

Ogrässsprutor av här ifrågavarande slag användas för bekämpning av ogräs i höstsäd, vårsäd och lin, för besprutning av potatisblast mot bladmögel samt för bekämpning av skadeinsekter på oljeväxter, fröodlingar m. m. Efter hand som jordbrukarna komma till insikt om besprutningens nytta, torde intresset för inköp av sprutor bliva allt större. Bristen på arbetskraft synes på sina håll få till följd, att odlingen av mindre arbetskrävande grödor ökas, medan odlingen av grödor, som kräva hackrensning, ävensom trädesbruket, minskas. Ogräset tenderar därför att öka. För att produktionen under sådana förhållanden skall kunna hållas uppe, kräves en intensifierad kamp mot ogräset. Med hänsyn härtill synes det önskvärt, att åtgärder vidtagas för försäljning till nedsatt pris till jordbrukarna även under år 1948 av ett antal ogrässsprutor. Ett ytterligare skäl härför är, att tillverkarna icke anse sig utan avsättningsgaranti kunna företaga någon större serietillverkning, varför tillgången på sprutor, om nämnda garanti ej förefinnes, torde komma att bliva obetydlig.

Med ledning av uppgifter från hushållningssällskapen synes det för år 1948 behöfliga antalet sprutor kunna uppskattas till omkring 350. Priset å de hittills försälda sprutorna i standardutförande utan gummihjul har utgjort 650 kronor per styck, varvid för varje spruta åtgått 306 kronor 85 öre av subventionsmedlen. Numera önska emellertid de flesta jordbrukare erhålla sprutor försedda med gummihjul, vilket medför en fördyring av sprutorna. På grund härav synes behovet av subventionsmedel böra beräknas till 350 kronor per spruta eller för hela det ifrågasatta antalet sprutor till omkring 125 000 kronor.

Såsom livsmedelskommissionen anfört synes det önskvärt, att även under år 1948 ett antal ogrässsprutor kunna försälas till nedsatt pris. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att medel anvisas för möjliggörande härav. Emellertid torde bidraget per spruta böra bibehållas vid i stort sett samma belopp som hittills utgått. Med hänsyn härtill och då jag icke har något att
*Departements-
chefen.*

erinra mot det beräknade behovet av sprutor, eller omkring 350 stycken, synas kostnaderna för ifrågavarande bidragsverksamhet kunna uppskattas till 112 000 kronor. I anslutning till vad jag i förenämnda proposition nr 267 uttalade böra dessa kostnader icke längre belasta prisregleringsanslaget utan bestridas från ett särskilt anslag under nionde huvudtiteln. Anslaget, som bör givas reservationsanslags karaktär, torde böra benämnas Bidrag till bekämpande av skadeinsekter på oljeväxter m. m.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bekämpande av skadeinsekter på olje-
växter m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa
ett *reservationsanslag* av kronor 112 000.

[96.] **22. Bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen.** Detta anslag, vilket enligt beslut av 1937 års riksdag (prop. nr 249; r. skr. nr 289) avsågs skola utgå med 189 000 kronor om året under en period av tre år, har för budgetåret 1938/39 uppförts med 94 500 kronor — avseende verksamheten under första halvåret 1939 — för budgetåret 1939/40 med 198 800 kronor och för budgetåret 1940/41 med 185 000 kronor. Såsom bidrag till föreningen anvisades härjämte å tilläggsstat II för sistnämnda budgetår ett anslag av 9 000 kronor, avsett att disponeras för höjning till 25 procent av dyrtidstillägget till föreningens befattningshavare. För ett vart av budgetåren 1941/42—1945/46 ha såsom bidrag till föreningen anvisats 205 500 kronor. För innevarande budgetår har bidraget höjts med 17 000 till 222 500 kronor för att möjliggöra för föreningen att utbetala dyrtidstillägg med ytterligare 5 procent samt provisorisk avlösningsförbättring till dess befattningshavare därest vissa för motsvarande ändamål tidigare utnyttjade tillfälliga inkomster skulle bortfalla. Beträffande användningen av anslaget hänvisas i övrigt till statsliggaren s. 798.

I proposition nr 280 föreslog Kungl. Maj:t 1945 års riksdag att godkänna vissa grunder för statens övertagande av den av föreningen bedrivna verksamheten och för omorganisation av den nuvarande statliga försöksverksamheten på jordbrukets område m. m. I anledning av propositionen uttalade riksdagen (r. skr. nr 447), att den av föreningen bedrivna verksamheten borde, i enlighet med vad jordbruksutskottet anförde i sitt utlåtande nr 73, anslutas till den statliga forsknings- och försöksverksamheten. Tillika anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om ytterligare utredning rörande forsknings- och försöksverksamheten på jordbruksområdet. Utskottet hade i sitt utlåtande bland annat förklarat, att med genomförandet av i propositionen framlagd plan för förstatligandet borde anstå i avbidan på den fortsatta utredningen av försöksväsendet. Sedermera tillkallade dåvarande departementschefen den 29 juni 1945 särskilda sakkunniga att verkställa den av riksdagen begärda utredningen, därvid de sakkunniga bland annat skulle

framlägga förslag rörande det sätt, på vilket det av föreningen bedrivna försöksarbetet borde infogas i den statliga försöks- och forskningsverksamheten.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1946 överlämnad framställning har *styrelsen för Svenska vall- och mosskulturföreningen* — under förutsättning att föreningens verksamhet icke komme att förstättligas från och med den 1 juli 1947 — anhållit om anslag till föreningen för budgetåret 1947/48 med oförändrat belopp av 222 500 kronor.

Sedermera har lantbruksstyrelsen med utlåtande den 11 oktober 1946 överlämnat en framställning från föreningen, däri föreningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för nästa budgetår anvisa ett ytterligare belopp av 24 350 kronor för utbetalning under år 1947 av visst provisoriskt lönetillägg till föreningens tjänstemän. Den begärda anslagsökningen har motiverats med önskemålet att i någon mån möjliggöra ett återställande av tidigare inbördes förhållande mellan hushållningssällskapens och föreningens tjänstemäns löner. Föreningsstyrelsen har i detta sammanhang upplyst, att styrelsen ansett sig nödsakad att från och med den 1 juli 1946 till samtliga ordinarie tjänstemän utbetala provisorisk avlöningsförbättring med ett månadsbelopp av 57 kronor 50 öre.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande den 31 augusti 1946 förordat, att, därest någon förändring av föreningens verksamhet icke avsåges skola äga rum under budgetåret 1947/48, föreningen beviljades statsbidrag med oförändrat belopp för nämnda budgetår. I anledning av föreningens senare framställning har styrelsen framhållit, att föreningen uppenbarligen ägt förutsättningar att bibehålla tjänstemännens löner vid samma nivå som under år 1945 utan anlitande av det belopp av 17 000 kronor, varmed anslaget till föreningen för innevarande år uppräknats. Styrelsen har emellertid föreslagit, att föreningen tilldelades dels ett belopp av 1 900 kronor för beredande av viss provisorisk avlöningsförbättring åt befattningshavare hos föreningen under första halvåret 1947, dels ock medel i den omfattning, som erfordrades för att föreningens befattningshavare under budgetåret 1947/48 skulle uppnå samma lönenivå som jämförbara befattningshavare hos hushållningssällskapen. I anslutning härtill har lantbruksstyrelsen uttalat, att styrelsen icke kunde finna det skäligt, att föreningens avdelningsföreståndare och konsulenter, med vilka senare borde jämföras laboratorieföreståndare och en av föreningens laboratorieassistenter, skulle innehålla en ogynnsammare löneställning än motsvarande befattningshavare hos hushållningssällskapen. Beträffande föreningens övriga befattningshavare har lantbruksstyrelsen framhållit, att till dem för närvarande utgående avlöning syntes vara av den storleksordning att ytterligare medel icke vore erforderliga för att desamma skulle ernå den lönenivå, som närmast jämförbara befattningshavare hos hushållningssällskapen intoge. Under förutsättning att hushållningssällskapens befattningshavare under år 1947 erhöles samma provisoriska avlöningsförbättring som under föregående år, har styrelsen beräknat föreningens ytterligare medelsbehov under nästkommande budgetår till 3 800 kronor.

Departements-
chefen.

Enligt vad jag inhämtat torde utredningsmännen för verkställande av utredning rörande forsknings- och försöksverksamheten på jordbrukets område (1945 års jordbruksförsöksutredning), vilka, såsom förut berörts, jämväl ha att taga ställning till frågan angående vall- och mosskulturföreningens inordnande i den statliga jordbruksförsöksverksamheten, inom kort komma att avgiva betänkande med förslag i ämnet. Även om beredningen av ärendet skulle kunna medhinnas inom sådan tid att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag, torde likväl en eventuell omorganisation av föreningen icke kunna genomföras redan under nästkommande budgetår. Vid sådant förhållande torde statsbidrag böra utgå till föreningen jämväl för nästa budgetår. Vad beträffar bidragets storlek synes en viss uppräknings böra ske för att på sätt lantbruksstyrelsen föreslagit möjliggöra viss provisorisk avlösningsförbättring åt föreningens avdelningsföreståndare samt konsulenter och därmed jämställda befattningshavare. Såsom lantbruksstyrelsen antytt har föreningen tydligen kunnat vidtaga vissa löneförbättringar för föreningens tjänstemän under innevarande budgetår. Med hänsyn härtill torde den av mig förordade löneförbättringen böra beräknas endast för budgetåret 1947/48 och upptagas med ett belopp av 3 800 kronor. Anslaget synes sålunda böra uppföras med $(222\,500 + 3\,800 =) 226\,300$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen*
för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag
av kronor 226 300.

[97.] **23. Särskilt bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel.** För innevarande budgetår är för detta ändamål uppfört ett anslag av 34 000 kronor. Beträffande användningen av anslaget hänvisas till statsliggaren s. 798.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1946 överlämnad framställning har *styrelsen för Svenska vall- och mosskulturföreningen* — därest den av föreningen bedrivna verksamheten icke komme att förstättligas från den 1 juli 1947 — hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett oförändrat anslag för ifrågavarande ändamål.

Lantbruksstyrelsen har under förutsättning att nu pågående utredning rörande organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område icke komme att medföra ändringar under nästa budgetår med avseende å det av föreningen hittills bedrivna försöksarbetet tillstyrkt det framställda anslags-
äskandet.

Departements-
chefen.

Såsom jag under nästföregående punkt anført torde en eventuell omorganisation av vall- och mosskulturföreningen icke kunna medhinnas under budgetåret 1947/48. Förevarande anslag synes därför för nästa budgetår böra

upptagas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilt bidrag till Svenska vall- och mosskultur-föreningen för anskaffande av konstgödselmedel* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 34 000.

[98.] **24. Bidrag till Sveriges pomologiska förening.** För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett anslag av 15 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1946 överlämnad framställning har *styrelsen för Sveriges pomologiska förening* anhållit om ett till 25 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt det framställda anslagsäskandet. Styrelsen har därvid framhållit, att det vore ett allmänt intresse, att föreningen, som under budgetåret 1945/46 börjat utgiva en tidskrift för nordsvensk trädgårdsodling, kunde fortsätta härmed. För ett förhöjt statsbidrag talade även att en förbättring av löneförmånerna för föreningens tjänstemän enligt lantbruksstyrelsens mening vore synnerligen påkallad.

Då den verksamhet, vartill förevarande anslag utgår, synes vara av sådan *Departements-* beskaffenhet, att den i huvudsak bör kunna bestridas av föreningens egna *chefen.* medel, anser jag mig icke för närvarande kunna förorda någon ökning av anslaget för ifrågavarande ändamål och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 15 000.

[99.] **25. Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.** För detta ändamål har å riksstaten för vartdera av budgetåren 1945/46 och 1946/47 anvisats anslag av 12 000 kronor, avseende föreningens verksamhet under kalenderåren 1945 och 1946.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1946 överlämnad framställning har *styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd* anhållit om ett med 23 000 till 35 000 kronor förhöjt anslag till föreningens verksamhet under kalenderåret 1947. Såsom motivering till det ökade anslagsbehovet har föreningen anfört bland annat.

För upprättandet av föreningens växtförädlingsanstalt vid Balsgård i Fjälkestads socken har föreningen fått mottaga erforderliga belopp från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, som i olika omgångar anslagit sammanlagt 355 000 kronor för inköp av egendomen Balsgård samt för utrustning av denna med byggnader, inhägnad, bevattningsanläggning, inventarier m. m. Stiftelsen har ävenledes utlovat ytterligare medel för uppförande av en större institutionsbyggnad, inrymmande laboratorier, kontorslokaler, bibliotek, köldanläggning och en bostadsvåning, samt tre växthus för en beräknad kostnad

av 425 000 kronor. Förberedelser ha redan vidtagits för uppförande av denna byggnad, som beräknas bliva färdig under sommaren 1947. Därmed skulle växtförädlingsanstalten vid Balsgård för den närmaste framtiden vara modernt utrustad för växtförädlingsarbeten enligt moderna principer, vilket torde bli till stort gagn för den framtida fruktodlingen.

För bestridande av föreningens utgifter ha vissa privata startanslag erhållits, som emellertid efter hand komma att bortfalla, då verksamheten anses vara en så angelägen sak av allmän betydelse, att den bör kraftigt understödjas med statsmedel. Under kalenderåret 1947 beräknar styrelsen likväl, att vissa belopp skola kunna erhållas genom enskilda bidrag, varigenom statsanslaget endast skulle behöva täcka en del av utgifterna vid verksamheten.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande tillstyrkt bifall till framställningen. Styrelsen har därvid framhållit, att avlöningarna åt den till anstalten knutna personalen, särskilt den vetenskapligt skolade, vore särdeles blygsamma.

I remissutlåtande den 8 oktober 1946 har *statskontoret* ansett sig icke kunna förorda en uppräknings av anslaget.

*Departements-
chefen.*

Den av föreningen vid Balsgård bedrivna verksamheten har till syfte att frambringa fruktsorter som äro lämpade för svenska odlingsförhållanden. Arbetet på detta område synes innebära stora utvecklingsmöjligheter. Med hänsyn härtill vill jag tillstyrka, att denna verksamhet stöddes av det allmänna genom att bidrag lämnas till föreningens kostnader för växtförädlingsarbeten. För budgetåret 1947/48 torde ett belopp av 25 000 kronor, motsvarande en ökning i förhållande till bidraget under innevarande budgetår med 13 000 kronor, böra anvisas för ändamålet. Jag förutsätter samtidigt, att föreningen skall kunna så planlägga sin verksamhet att åtminstone under de närmaste åren någon höjning av statsbidraget ej skall visa sig erforderlig.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd*
för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av .. kronor 25 000.

[100.] **26. Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader, förslagsanslag.** Detta anslag har uppförts med 1 000 kronor för ett vart av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor för ett vart av budgetåren 1940/41—1946/47. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 799.

*Departements-
chefen.*

De för budgetåren 1934/35—1945/46 anvisade anslagen ha icke behövt tagas i anspråk. Emellertid torde medel böra ställas till förfogande för ändamålet även under nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med bes-
tesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1947/48 an-
visa ett *förslagsanslag* av kronor 100.

[101.] **27. Fraktlindring för kalk, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 275 000 kronor. Bestäm-
melser om anslaget användning finnas upptagna i Kungl. Maj:ts brev till
järnvägsstyrelsen den 7 juni 1940 (Sv. förf.saml. nr 492).

Lantbruksstyrelsen, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 6 maj och den
30 juni 1938 samt den 21 april 1944 erhållit i uppdrag att verkställa utred-
ning rörande frågorna om fraktbidrag vid landsvägs- och sjötransporter av
kalk samt om en revision av gällande bestämmelser för beräkning av frakt-
bidrag för kalk, har i ett den 24 oktober 1946 dagtecknat betänkande fram-
lagt resultatet av förevarande utredning. Lantbruksstyrelsen har därvid
föreslagit, att grunderna för statens understöd till kalkanvändningen inom
jordbruket skulle ändras på så sätt, att statsbidrag till fraktavgifter för kalk
för jordbrukets behov icke längre skulle utgå men bidragsverksamheten för
förstärkning av ofullständiga jordbruk skulle utbyggas med understöd till
kalkanvändning, varvid medel för ändamålet skulle beräknas under ansla-
get Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk
m. m. Då lantbruksstyrelsen förutsatt, att ifrågavarande ändring skulle
genomföras från och med den 1 januari 1948 och bidragsverksamheten följ-
aktligen skulle fortgå enligt samma grunder som hittills under första hälften
av budget 1947/48, har styrelsen i skrivelse den 24 oktober 1946 hemställt, att
förevarande anslag — med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret
1945/46, i runt tal 300 000 kronor — måtte för nästa budgetår upptagas
med hälften av detta belopp eller 150 000 kronor.

Beredningen av det av lantbruksstyrelsen framlagda förslaget rörande statsbidrag till kalkanvändning inom jordbruket torde icke medhinnas inom
sådan tid att proposition på grundval av förslaget kan föreläggas 1947 års
riksdag. I avvaktan på prövningen av lantbruksstyrelsens förslag torde bi-
dragsverksamheten till fraktlindring för kalk under hela budgetåret 1947/48
böra fortgå enligt i huvudsak nu gällande grunder, varvid anslaget synes
böra upptagas med oförändrat belopp av 275 000 kronor. Jag hemställer
alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Fraktlindring för kalk* för budgetåret 1947/48 an-
visa ett *förslagsanslag* av kronor 275 000.

[102.] **28. Statens sockernämnd, förslagsanslag.** Detta anslag är för inne-
varande budgetår uppfört med 45 000 kronor. Beträffande bestämmelserna
angående anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 799. Efter för-

slag av Kungl. Maj:t har 1946 års riksdag (prop. nr 243; r. skr. nr 259) bland annat godkänt ett förslag till kontrakt mellan staten och Svenska sockerfabriksaktiebolaget rörande sockertillverkningen m. m. under tiden 1 augusti 1946—31 juli 1947. Tillsynen över sockerbolagets verksamhet i vad denna beröres av kontraktet utövas av statens sockernämnd, som för övrigt har att vaka över fullgörandet av kontraktets bestämmelser ävensom eljest utföra av Kungl. Maj:t förelagda uppgifter.

Statens sockernämnd har hemställt, att för nämndens verksamhet under nästa budgetår måtte anvisas ett förslagsanslag av 42 000 kronor. Nämnden har härvid anfört i huvudsak följande.

Oaktat det till grund för sockernämndens verksamhet liggande nu gällande avtalet mellan staten och sockerbolaget utlöper den 31 juli 1947, torde kunna förutsättas, att nämndens granskningsarbete ej kan avslutas omedelbart efter sagda dag utan måste pågå åtminstone några månader därefter med hänsyn till bland annat, att sockerbolagets bokslut per den 31 juli icke kan föreligga färdigt förrän under september månad samma år och nämnden därefter har att utföra ett omfattande granskningsarbete av bokslutet m. m. Med hänsyn härtill och då det dessutom kan antagas, att en fortsatt reglering av socker-näringsen kan bli erforderlig under ytterligare ett år, synes man böra räkna med möjligheten att sockernämndens verksamhet kommer att fortgå under budgetåret 1947/48. Därvid läser man emellertid kunna räkna med att frågor om betprisets bestämmande i huvudsak avlastas nämnden, varjämte bortfallandet av odlarnas löneförbindelser i viss mån minskar omfattningen av nämndens arbete. På grund härav har nämnden ansett, att medelsbehovet kan beräknas bli något, ehuru ej väsentligt lägre än för löpande budgetår. Under förutsättning att antalet ledamöter i nämnden är oförändrat, torde erfordras 7 400 kronor i arvoden. Då för resekostnads- och traktementsersättningar torde kunna väntas utgå ett från 4 900 kronor till 2 000 kronor minskat belopp, synes den sammanlagda kostnaden för ledamöterna böra beräknas till ungefär 9 400 kronor. Vidare torde för arvoden för nämndens befattningshavare böra upptagas ett belopp av 21 200 kronor, varjämte kostnadsposten för resor och traktementen till befattningshavarna synes böra beräknas till 8 000 kronor. Om härtill lägges ett belopp av 3 400 kronor för extra biträden, expenser, telefon o. d., kan totala medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas till förslagsvis 42 000 kronor.

Före-
draganden. I anslutning till vad sockernämnden anfört torde ifrågavarande anslag böra upptagas med ett från 45 000 kronor till 42 000 kronor sänkt belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens sockernämnd* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 42 000.

[103.] **29. Bidrag till gödselvårdsanläggningar, reservationsanslag.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 250 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 800.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till förevarande bidragsverksamhet för nästa budgetår måtte anvisas ett reserva-

tionsanslag av 300 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Under budgetåret 1945/46 beviljade Kungl. Maj:t bidrag till gödselvårdsanläggningar med sammanlagt 412 500 kronor. Under samma budgetår utgjorde medelsåtgången å ifrågavarande anslag tillhopa omkring 368 000 kronor. För bidragsverksamhet i anslaget syfte torde enligt lantbruksstyrelsens beräkning under innevarande budgetår stå till förfogande ett belopp av omkring 578 000 kronor. Att ifrågavarande medel helt skulle komma att tagas i anspråk före budgetårets utgång, finner styrelsen mindre sannolikt. Det belopp, hushållningssällskapen kunna förväntas behöva för ifrågavarande verksamhet under återstoden av innevarande budgetår, torde enligt lantbruksstyrelsens uppfattning böra beräknas till i runt tal 425 000 kronor.

Behovet av understöd till förbättrande av gödselvården vid mindre jordbruk synes alltför vara mycket stort. På grund härav anser styrelsen, att medel för ändamålet böra stå till förfogande även under nästkommande budgetår. Då av förenämnda belopp å omkring 578 000 kronor cirka 150 000 kronor enligt lantbruksstyrelsens beräkning komma att vid utgången av innevarande budgetår kvarstå odisponerade, får styrelsen föreslå, att anslaget för nästa budgetår upptages å riksstaten med ett från 250 000 kronor till 300 000 kronor ökat belopp.

Hushållningssällskapens ombud ha sedermera i skrivelse den 1 oktober 1946 anhållit, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådan ändring av gällande bestämmelser angående statsbidrag till gödselvårdsanläggningar, att dylikt bidrag finge utgå med högst 400 kronor för varje anläggning mot för närvarande 200 kronor.

I remissutlåtande den 11 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt framställningen. Styrelsen har därvid framhållit att ett bifall till denna beräknades medföra ett ökat medelsbehov för nästkommande budgetår med i runt tal 150 000 kronor utöver vad lantbruksstyrelsen tidigare äskat.

Frågan om storleken av maximibeloppen för bidrag till gödselvårdsanläggningar sammanhänger med de förslag, som jag har för avsikt att inom kort föreslå Kungl. Maj:t att framlägga för riksdagen i anslutning till 1942 års jordbrukskommittés betänkande rörande riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken. Under dessa omständigheter torde anledning ej föreligga att i förevarande sammanhang vidtaga ändringar i nu gällande bidragsbestämmelser. Vad angår medelsbehovet under anslaget för nästkommande budgetår synes detta med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört böra bestämmas till 300 000 kronor, vilket innebär en ökning med 50 000 kronor i förhållande till vad som anvisats för ändamålet för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Bidrag till gödselvårdsanläggningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 300 000.

[104.] **30. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlö-
nande av mejerikonsulenter m. m., förslagsanslag.** För innevarande budgetår
är ifrågavarande anslag uppfört med 111 400 kronor, varav 75 400 kronor
avsetts såsom bidrag till avlöningar och 36 000 kronor såsom bidrag till rese-
kostnader. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hän-
visas till statsliggaren s. 800.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* med överlämnande
av en den 31 juli 1946 dagtecknad framställning från Svenska mejeriernas
riksförening u. p. a. om ett anslag av 114 900 kronor, hemställt, att för nästa
budgetår måtte för ifrågavarande ändamål anvisas ett förslagsanslag av
113 400 kronor. Den av *lantbruksstyrelsen* föreslagna anslagshöjningen å
2 000 kronor har föranletts av ökat behov av medel till ålderstillägg.

Departements-
chefen.

Då jag icke har något att erinra mot *lantbruksstyrelsens* förslag, hemställer
jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till
avlönande av mejerikonsulenter m. m.* för budgetåret 1947/48
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 113 400.

[105.] **31. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska
smörprovningarna.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med
23 100 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning
hänvisas till statsliggaren s. 800.

Med skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* överlämnat en
framställning från *styrelsen för Svenska smörprovningarna*, vari denna i an-
slutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1947/
48 anhållit om ett till 20 000 kronor nedsatt anslag. Detta belopp utgör skill-
naden mellan beräknade utgifter å 576 000 kronor och beräknade inkomster
å 556 000 kronor. *Styrelsen för smörprovningarna* har i statförslaget uppta-
git grundlönen till föreståndaren för ostkontrollen med 8 500 kronor, vilket
innebär en höjning med 1 000 kronor i förhållande till den nu utgående lö-
nen, samt uttalat, att smörprovningarnas befattningshavare syntes böra kom-
ma i åtnjutande av en löneökning motsvarande den som genom den allmänna
löneregleringen tillkomme befattningshavare i statens tjänst.

Lantbruksstyrelsen, som i sin skrivelse förordat, att anslaget för nästa bud-
getår måtte upptagas med 18 600 kronor, har förklarat sig icke kunna till-
styrka den föreslagna lönehöjningen till föreståndaren för ostkontrollen, enär
dennes löneförmåner fastställts så sent som vid 1945 års riksdag. På grund
härav har *lantbruksstyrelsen* funnit de i statförslaget beräknade utgifterna
kunna nedsättas dels med 1 000 kronor under posten avlöningar m. m., dels
ock med 260 respektive 176 kronor under posterna dyrtidstillägg och kris-
tillägg eller således med tillhoppa i runt tal 1 400 kronor.

Mot lantbruksstyrelsens förslag till beräkning av smörprovningarnas be- Departements-
chefen.
hov av statsbidrag för nästa budgetår har jag icke något att erinra. Hinder torde icke böra möta för viss uppräknings av lönerna till smörprovningarnas befattningshavare, därest smörprovningarna disponera därför erforderliga medel. Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 18 600.

[106.] **32. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, reservationsanslag.** För detta ändamål har för budgetåret 1946/47 anvisats ett reservationsanslag av 145 000 000 kronor (prop. nr 267; r. skr. nr 390). I skrivelse den 30 augusti 1946 har *statens livsmedelskommission* beräknat, att för upprätthållande under nästa budgetår av prisregleringen på jordbrukets område skulle erfordras ett belopp av i runt tal 149 000 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom beslut den 8 november 1946 uppdragit åt livsmedelskommissionen att verkställa utredning rörande i vilken utsträckning kostnaderna för jordbruksregleringarna i samband med en avveckling av den allmänna omsättningsskatten från och med den 1 januari 1947 lämpligen böra slå igenom i konsumentpriserna och i vad mån dessa priser skulle påverkas härav. Tillika anbefallde Kungl. Maj:t livsmedelskommissionen att verkställa beräkningar i vad mån anslagen för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område skulle beröras av en dylik åtgärd. Efter verkställd utredning har *statens livsmedelskommission* i en den 3 december 1946 dagtecknad promemoria angivit medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till i runt tal 53 000 000 kronor. Kommissionen har härvid anfört i huvudsak följande.

I skrivelse den 23 november 1946 har livsmedelskommissionen framlagt förslag till avskaffande av vissa statliga prissubventioner på, bland annat, mjölk och smör. Vid bifall till detta förslag skulle å anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1946/47 uppstå en besparing på 31 000 000 kronor, motsvarande allmänt mjölkpristillägg, lantsmörsbidrag och kompensation för utebliven prishöjning å mjölk, vilka samtliga bidrag föreslås avskaffade från och med den 1 januari 1947. Å anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1946/47 skulle på detta sätt — under antagande av att anslaget i övrigt visar sig tillräckligt — komma att uppstå en reservation till budgetåret 1947/48 av 31 000 000 kronor, vilken reservation alltså i motsvarande mån minskar behovet av nytt anslag för sistnämnda budgetår.

Under förutsättning av att varken allmänt mjölkpristillägg, lantsmörsbidrag eller kompensation för utebliven prishöjning utgå för budgetåret 1947/48 men direktiven för jordbruksregleringen under sagda budgetår i övrigt äro desamma som förut antagits, skulle, enligt verkställda beräkningar, behovet av medel för budgetåret i fråga reduceras med omkring 65 600 000

kronor. Medelsbehovet skulle sålunda utgöra (149 000 000 — 65 600 000 =) 83 400 000 kronor.

Anslagsbehovet för budgetåret 1947/48 torde med nämnda utgångspunkter och under hänsynstagande till beräknad reservation böra uppskattas till (83 400 000 — 31 000 000 =) i runt tal 53 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1946 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att vid beräkning av behovet för budgetåret 1947/48 av medel till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område upptaga ett belopp av 900 000 kronor till bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i Norrland och vissa andra delar av riket.

*Före-
draganden.*

Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga närmare förslag rörande prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1947/48. Härvid torde jämväl lantbruksstyrelsens förslag böra upptagas till prövning. I betraktande härav synes förevarande anslag med utgångspunkt från de av livsmedelskommissionen meddelade uppgifterna böra uppföras med beräknat belopp av 53 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *reservationsanslag*
av kronor 53 000 000.

[107.] **33. Prisrabatterning å vissa livsmedel.** Till bestridande av utgifterna för detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 95 000 000 kronor. Beloppet är avsett att täcka kostnaderna för prisrabatterna å matfett och mjölk.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *statens livsmedelskommission* inkommit med preliminärt förslag rörande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår, vilket förslag innefattar tvenne olika alternativ. Enligt det första alternativet har förutsatts, att prisrabatteringen skulle upphöra den 1 januari 1948, medan vid det andra alternativet antagits, att rabatterna i fråga skulle komma att bestå under hela nästkommande budgetår. Vid båda alternativen har kommissionen utgått från samma grunder som de nu gällande för rabatteringen ävensom en i huvudsak oförändrad inkomstnivå i landet. I anslutning härtill har kommissionen beräknat medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1947/48 till 62 000 000 kronor enligt det förra och 93 000 000 kronor enligt det senare alternativet.

*Före-
draganden.*

I samband med propositionen nr 222 till 1946 års riksdag angående avvecklingen av den allmänna omsättningsskatten uttalade chefen för finansdepartementet, att genomförandet av ett system med kontanta barnbidrag torde komma att medgiva en avveckling av nu utgående livsmedelsrabatter

ävensom att den utgiftsminskning, som erhöles bland annat härigenom, kunde antagas genomförd från nyåret 1948. Till detta uttalande gav riksdagen sin anslutning. Med hänsyn härtill synes medelsbehovet under förevarande anslag böra beräknas under nämnda förutsättning, eller sålunda enligt det första av de av livsmedelskommissionen angivna alternativen. I avvaktan på mera säkra beräkningar torde emellertid anslaget nu endast böra uppföras med beräknat belopp, därvid det av kommissionen föreslagna beloppet, 62 000 000 kronor, synes böra godtagas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisrabatter* på *vissa livsmedel* för budgetåret 1947/48 beräkna ett anslag av kronor 62 000 000.

[108.] **34. Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet, reservationsanslag.** Under denna anslagstitel anvisades för innevarande budgetår ett reservationsanslag av 15 000 000 kronor (prop. nr 267; r. skr. nr 390). I skrivelse den 30 augusti 1946 har *statens livsmedelskommission* preliminärt angivit medelsbehovet för täckande av ifrågavarande kostnader under regleringsåret 1947/48 till 25 000 000 kronor.

Med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål synes böra anstå till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen under nästa regleringsår. I avvidan härpå torde anslaget i riksstatsförslaget endast böra uppföras såsom ett beräknat anslag och synes detsamma i anslutning till kommissionens beräkningar böra upptagas med 25 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 25 000 000.

[109.] **35. Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet, förslagsanslag.** För detta ändamål ha under elfte huvudtiteln för ett vart av budgetåren 1943/44—1945/46 anvisats förslagsanslag av 6 000 000 kronor och för löpande budgetår ett förslagsanslag av 8 000 000 kronor. Medlen äro avsedda att täcka kostnaderna för den under statens livsmedelskommissions omedelbara överinseende bedrivna inköps- och försäljningsverksamheten rörande huvudsakligen slaktprodukter, ägg, mejeriprodukter samt fisk och frukt.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *statens livsmedelskommission* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästa budgetår anvisas ett oförändrat anslag av 8 000 000 kronor. Till motivering av anslagsäskandet har kommissionen anfört följande.

För budgetåret 1945/46 utbetalades å anslaget sammanlagt 7 582 068 kronor, varav för smör 4 760 653 kronor, för slaktvaror 2 349 073 kronor, för fisk 354 883 kronor samt för ägg och övriga hithörande produkter 117 459 kronor. För innevarande budgetår torde motsvarande kostnader nu kunna uppskattas till i runt tal 4 800 000 kronor för smör, omkring 3 000 000 kronor för slaktvaror samt — på grund av pågående avveckling av kommissionens fisklager — till sammanlagt högst omkring 200 000 kronor för fisk och andra produkter.

1942 års jordbrukskommitté har i sitt betänkande angående riktlinjer för den framtida jordbrukspolitiken föreslagit, att statlig medverkan till lagringen av animaliska produkter i fortsättningen i princip icke skall förekomma. Livsmedelskommissionen har emellertid för sin del ansett mindre sannolikt, att marknadsförhållandena under budgetåret 1947/48 kunna ha nått sådan stadga, att den statsunderstödda lagringsverksamheten beträffande förevarande produkter då skall kunna upphöra. På grund härav och under antagande av att den statliga lagringsverksamheten under budgetåret 1947/48 kommer att bli av i huvudsak samma omfattning som den nu ifrågakommande, har kommissionen ansett sig böra för nämnda budgetår föreslå samma anslag till omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet som för innevarande budgetår, eller 8 000 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Såsom livsmedelskommissionen anfört torde man böra räkna med att den av kommissionen bedrivna lagringsverksamheten kan bli nödvändig även under budgetåret 1947/48. Erforderliga medel torde därför böra äskas till bestridande av kostnaderna för denna verksamhet. Då det uppenbarligen icke är möjligt att nu bedöma, vilken omfattning verksamheten i fråga kan komma att få, synes i enlighet med vad kommissionen föreslagit för ändamålet böra upptagas ett anslag av samma storlek som för innevarande budgetår, eller 8 000 000 kronor. Anslaget synes lämpligen från och med nästa budgetår böra överflyttas från elfte till nionde huvudtiteln. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 8 000 000.

[110.] **36. Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.** För ifrågavarande ändamål är för löpande budgetår upptaget ett anslag av 53 000 kronor. Anslaget, som avses utgöra bidrag till kostnaderna för revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen, må enligt föreskrift den 13 september 1946 utbetalas till Svenska jordbrukskreditkassan först sedan kassan visat sig ha fullgjort den kassan ålagda skyldigheten att erlægga bidrag med 55 000 kronor till bestridande av de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för bank- och fondinspektionen.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan* meddelat, att den kassan åvilande revisions-, instruktions- och organisationsverksamheten under budgetåret 1945/46 dragit en total kostnad av

cirka 123 000 kronor, i vilket belopp icke inginge för nämnda budgetår utgående bidrag å 50 000 kronor till bank- och fondinspektionens kostnader för jordbrukskassetillsynen. Styrelsen har föreslagit, att ifrågavarande anslag även för nästa budgetår bestämdes till 53 000 kronor.

Enligt vad chefen för finansdepartementet denna dag i annat sammanhang Departements-
chefen. anför bör bidraget till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen för nästa budgetår beräknas till 60 000 kronor. Någon förändring i anslagsberäkningen torde ej påkallas i anledning härav, då det enligt vad jag inhämtat torde kunna förutsättas att Svenska jordbrukskreditkassan så småningom utan hjälp av statsbidrag kommer att kunna bestrida kostnaderna för den verksamhet, var- till förevarande bidrag är avsett att utgå. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskas-
sasserörelsen m. m.* för budgetåret 1947/48 an-
visa ett anslag av kronor 53 000.

[111.] **37. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är för ifrågavarande ändamål upptaget ett förslagsanslag av 144 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 802.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan* hemställt om ett till 126 500 kronor nedsatt anslag för nästa budgetår.

Mot förevarande anslagsäskande, vilket innebär en minskning av anslaget Departements-
chefen. med 17 500 kronor i förhållande till innevarande budgetår, har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till
jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *för-
slagsanslag* av kronor 126 500.

[112.] **38. Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett förslagsanslag av 65 000 kronor. Närmare redogörelse för användningen av anslaget har lämnats i 1937 års statsverksproposition (IX H. T. s. 246).

I skrivelse den 28 augusti 1946 har *lånenämnden för sekundär jordbrukskredit* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 75 000 kronor förhöjt belopp. Den föreslagna höjningen har motiverats med att utgifterna under anslaget för budgetåret 1945/46 uppgått till i runt tal 74 000 kronor och att någon väsentlig förändring i lånenämndens omkostnadsstat för nästa budgetår icke vore att räkna med.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till medelsåtgången under anslaget för budgetåret 1945/46, 74 000 kronor, torde någon förhöjning av anslaget för nästa budgetår böra vidtagas. I avvaktan på vidare erfarenhet av medelsåtgången synes uppräknings- ningen av anslaget böra begränsas till 5 000 kronor. Därjämte torde böra be- räknas ett belopp av 1 500 kronor för uppräkning av arvoden till viss perso- nal vid lånenämnden i anslutning till genomförandet av den allmänna lö- nereglerna för befattningshavare i statens tjänst m. fl. Jag hemställer allt- så, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från sta- tens sekundärlånefond för jordbrukare m. m. för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 71 500.

[113.] **39. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 108 800 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 24 april 1942 personal- förteckning för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter (statsliggaren s. 803), dels ock den 10 maj 1946 följande avlöningsstat för anstalterna:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	16 400
2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	17 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..	»	68 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	6 600
Summa kronor		108 800.

Med skrivelse den 31 augusti 1946 har lantbruksstyrelsen överlämnat en av styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter gjord fram- ställning om anvisande för nästa budgetår av ett med 33 200 kronor till 142 000 kronor förhöjt avlöningsanslag. Höjningen har huvudsakligen för- anletts av att anstaltsstyrelsen framlagt förslag om dels överförande å ordi- narie stat av vissa extra ordinarie befattningar vid anstalterna samt ombild- ning av arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster, dels utökning av per- sonalen vid anstalternas filial i Alnarp, dels ock inrättande av en prov- ningsavdelning i Norrland. Till motivering för sina förslag i först angivna hänseenden har anstaltsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Sedan den 1 juli 1942 ha maskinprovningarnas föreståndare, två över- assistenter samt en montör varit uppförda på extra ordinarie stat. Vid ut- gången av innevarande budgetår har detta förhållande alltså varit rådande i fem år. Med hänsyn härtill och då maskinprovningarna i övrigt nu organi- serats såsom en permanent institution, vars uppgifter dessutom kunna an- tagas komma att växa, finner styrelsen det väl motiverat och ur rättvisesyn- punkt påkallat, att denna personal nu uppföres på ordinarie stat med före- ståndaren i lönegrad A 30, överassistenterna i lönegrad A 26 samt montören i lönegrad A 10.

Befattningen som provningsingenjör tillhör de mera krävande tjänsterna vid maskinprovningarna. I vederbörandes verksamhet ingår bland annat utveckling av provningsmetoderna, självständigt genomförande av mera komplicerade provningar och specialundersökningar samt utarbetande av meddelanden häröver. Befattningen är för närvarande förenad med ett av Kungl. Maj:t fastställt arvode å 9 600 kronor. Med hänsyn till betydelsen av att maskinprovningarna få möjlighet att förvärva och behålla kvalificerad personal har styrelsen ansett, att ifrågavarande befattning nu bör uppföras på extra ordinarie stat i lönegrad Eo 24. Nuvarande innehavaren av befattningen är född år 1911 och har varit i maskinprovningarnas tjänst sedan år 1941.

Vid maskinprovningarnas huvudexpedition å Ultuna har arbetets omfattning ökat bland annat genom tillkomsten av över 2 000 nya prenumeranter, vilket antal kan beräknas stiga ytterligare under innevarande budgetår. Detta i förening med den i övrigt inträdda ökningen av provningsverksamheten har medfört, att arbetet med maskinskrivning, arkivering av handlingar m. m. vuxit den nuvarande kontorspersonalen över huvudet. För att det löpande arbetet ej skall stanna upp har därför provningspersonalen sökt komma till hjälp, bland annat genom att själv utföra en del skrivarbete, ett förhållande som med hänsyn till den sistnämnda personalens kvalifikationer och löneställning givetvis är irrationellt. Med hänsyn till önskemålet att åstadkomma största effektivitet i provningsarbetet är det angeläget att provningspersonalen i görligaste mån befrias från skrivarbete och liknande rutin-göromål. Styrelsen föreslår av dessa orsaker, att ytterligare ett kontorsbiträde anställs. Detta kontorsbiträde bör vara god stenograf samt språkkunnig. Med hänsyn till svårigheterna att erhålla kompetent personal anser styrelsen det angeläget, att arvodet icke fastställs till lägre belopp än 4 200 kronor.

I fråga om befattningarna vid anstaltens filial i Alnarp har anstaltsstyrelsen anförut bland annat följande.

Provningar av lantbruksmaskiner ha under hela den tid, verksamheten upprätthållits, bedrivits icke blott vid Ultuna utan jämväl vid Alnarp. Lantbruksavdelningen i Alnarp arbetar för närvarande med otillräcklig personal och personalen har delvis mycket otillfredsställande anställningsförhållanden. Detta är så mycket mera betänkligt som dess verksamhet ligger inom ett betydelsefullt jordbruksområde, där anspråken på maskiner äro speciella och ofta särskilt stora. Antalet anmälningar till provning därstädes är så stort, att undersökningar för närvarande icke kunna utföras inom rimlig tid, i all synnerhet icke om den önskvärda förbättringen av provningarnas kvalitet skall bli möjlig. Sedan juni 1945 arbetar avdelningen utan särskild provningsledare. Såsom sådan tjänstgjorde tidigare provisoriskt vederbörande ämneslärare i maskinlära vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårds-institut. Dels därför att ny innehavare tillträdde denna befattning år 1945, dels därför att nämnda lärares uppgifter vid institutet vuxit betydligt, har det icke varit möjligt att fortsätta med nämnda provisoriska anordning. Styrelsen anser sig därför icke kunna underlåta att föreslå, att en överassistent-befattning, tills vidare placerad i lönegrad Eo 26, inrättas vid denna provningsavdelning.

Styrelsen hemställer vidare, att den nuvarande assistenttjänsten, vilken är förenad med ett av Kungl. Maj:t fastställt arvode om 5 800 kronor, vartill nu kommer ett tillägg om 690 kronor, måtte ändras till en tjänst såsom förste assistent och placeras i lönegrad Eo 21. Styrelsen vill därvid hänvisa till assistentens ansvarsfulla arbete, vilket även när överassistentbefattningen inrättas blir av mycket krävande natur. Nuvarande innehavaren av assistent-

tjänsten är lantmästare, född år 1908, och har varit i maskinprovningarnas tjänst som assistent sedan april år 1936 utan att ännu ha fått vare sig en mot sin tjänsts ansvar och sin utbildning svarande löneplacering eller ordnad pension.

För att provningspersonalen vid nämnda lantbruksavdelning samt maskinprovningarnas mejeriavdelning vid Alnarp icke skall bindas med skrivarbete föreslår styrelsen vidare, att ett för båda avdelningarna gemensamt skrivbiträde med ett arvode av högst 3 000 kronor må anställas. I vederbörandes uppgift skulle jämväl ingå skötseln av avdelningarnas gemensamma, i år uppsatta telefonväxel.

Beträffande maskinprovningarnas mejeriavdelning föreslår styrelsen, att befattningen som provningsbiträde, för vilken ur posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. ett arvode om 4 800 kronor (för närvarande med ett tillägg om 690 kronor) utgår, ersättes med en assistenttjänst. Denna bör uppföras på extra ordinarie stat och placeras i lönegrad Eo 14.

Anstaltsstyrelsen har beträffande förslaget att inrätta en provningsavdelning i Norrland erinrat bland annat, att detta förslag väckts i samband med styrelsens anslagsberäkningar för budgetåret 1946/47 men då ej upptagits till prövning i avvaktan på norrlandskommitténs förslag till främjande av forsknings-, försöks- och kontrollverksamheten på jordbrukets område. Enligt styrelsens förslag skulle personalen vid norrlandsavdelningen bestå av en överassistent i lönegrad Eo 26 samt en montör med ett arvode av lägst 5 100 kronor. Vidare borde fast provningsnämnd inrättas liksom vid övriga provningsavdelningar.

Beträffande anstaltsstyrelsens beräkningar av de olika avlöningsposterna må nämnas följande.

I anledning av förslaget om överförande å ordinarie stat av en föreståndare, två överassistenter och en montör har å avlöningsstaten upptagits en ordinariepost å 34 000 kronor.

Arvodessposten har utgått på grund av förslagen om inrättande av en överassistentbefattning i stället för den nuvarande befattningen såsom provningsledare vid lantbruksavdelningen i Alnarp samt ombildning av två arvodesbefattningar såsom provningsingenjör och såsom assistent till extra ordinarie tjänster i 24 respektive 21 lönegraden.

Posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. har minskats med 3 300 kronor. Den föreslagna omändringen av en arvodesbefattning såsom provningsbiträde vid mejeriavdelningen till en assistenttjänst i Eo 14 har minskat medelsbehovet under posten med 4 800 kronor. Å andra sidan har ett belopp av 1 500 kronor upptagits för arvoden åt ledamöterna i provningsnämnden för den föreslagna nya avdelningen i Norrland.

Icke-ordinarieposten har uppräknats med 12 900 kronor till 81 300 kronor. Förslagen om inrättande av två överassistenttjänster i Eo 26 vid lantbruksavdelningen i Alnarp och vid den nya avdelningen i Norrland, ombildning av arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster såsom provningsingenjör i 24, såsom förste assistent i 21 och såsom assistent i 14 lönegraden samt inrättande av en montörsbefattning vid den nya avdelningen i Norrland med ett arvode av 5 100 kronor ha föranlett ökningar å tillhoppa 37 300 kronor. Vidare har förslaget om anställande av ett kontorsbiträde och ett skrivbiträde medfört ett ökat medelsbehov under icke-ordinarieposten av 7 200 kronor. Slutligen har posten uppräknats med 500 kronor för vikariats-

ersättningar. Mot de nu nämnda ökningarna å tillhopa 45 000 kronor svara minskningar å 32 100 kronor, vilka betingats av förslaget att till ordinarie stat överföra vissa befattningar.

Posten rörligt tillägg har med anledning av de framförda förslagen höjts med 6 000 kronor till 12 600 kronor.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt anstaltsstyrelsens förslag och sålunda hemställt, att anstalternas avlöningsanslag måtte uppföras med 142 000 kronor för nästa budgetår. Styrelsen har anfört bland annat, att ifrågavarande provningsavdelning i Norrland utan större svårighet borde kunna inrättas provisoriskt innan byggnader för en eventuell försökscentral på jordbrukets område komme till stånd därstädes. De lokaler, som erfordrades för provningsavdelningen, syntes enligt vad lantbruksstyrelsen uttalat utan olägenhet kunna provisoriskt under ett eller annat år ställas till förfogande av hus-hållningssällskapet i Västerbottens län.

Statskontoret har i remissutlåtande den 18 oktober 1946 anfört i huvudsak följande.

Förslagen om uppförande av vissa befattningar vid statens maskin- och redskapsprovningsanstalter å ordinarie stat och om förändring av arvodes-befattningen såsom provningsingenjör till extra ordinarie tjänst voro föremål för prövning senast i samband med beviljandet av anslag till anstalterna för budgetåret 1946/47. I ett den 17 oktober 1945 avgivet utlåtande hade statskontoret som sin mening uttalat, att närmare erfarenhet av igångsatta undersökningar angående möjligheterna att överföra materialundersökningar till statens provningsanstalt borde avvaktas, innan frågan om en fastare organisation av provningsanstalterna upptoges till avgörande.

Då något resultat av dessa undersökningar ännu icke föreligger och några omständigheter ej heller i övrigt förebragts, som kunna föranleda ett ändrat ståndpunktstagande från statsmakternas sida, utgår ämbetsverket från att ändring ifråga om anställningsformerna ej heller nu kommer att vidtagas.

I anledning av framställningen om anvisande av 4 200 kronor till avlöning åt ett ytterligare biträde å anstalternas expedition i Ultuna vill statskontoret, som icke är i tillfälle att bedöma behovet av denna befattning, allenast erinra, att enligt beslut vid 1946 års riksdag medel anvisats till två arvoden å 3 600 respektive 3 300 kronor till biträden vid anstalterna.

Även frågan om förändring av befattningen som provningsledare vid filialen i Alnarp till en överassistenttjänst i lönegraden Eo 26 och av en arvodes-avlönad assistentbefattning till en förste assistenttjänst i Eo 21 var föremål för prövning vid innevarande års riksdag. Statskontoret hade i förenämnda utlåtande uttalat, att nya extra ordinarie befattningar vid denna avdelning icke borde inrättas förrän närmare erfarenhet vunnits angående behovet av denna personal. I enlighet med vad förut anförts i fråga om anstalternas avdelning i Ultuna anser statskontoret, att för närvarande någon omändring ej heller bör ske av befattningarna vid Alnarp.

I övrigt har föreliggande framställning icke föranlett statskontoret till annat uttalande än att förslaget om inrättande av en särskild provningsavdelning i Norrland blivit behandlat av norrlandskommittén i dess betänkande angående forsknings-, försöks- och kontrollverksamheten på jordbrukets område (SOU 1946: 16), varom statskontoret avgivit utlåtande den 11 april 1946.

Såsom jag anförde vid anmälan föregående år av statens maskin- och redskapsprovningsanstalters anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 torde frå- *Departements-
chefen.*

gan om inrättande i Norrland av en provningsavdelning till anstalterna böra upptagas till avgörande först i samband med prövningen av norrlandskommitténs förslag rörande åtgärder till främjande av forsknings-, försöks- och kontrollverksamheten på jordbrukets område. Ställningstagandet till det av kommittén numera härom framlagda förslaget torde emellertid röna inverkan av de förslag, som kunna komma att framläggas av 1945 års jordbruksförsöksutredning. I avvaktan på denna utrednings förslag torde alltså frågan om inrättande av en provningsavdelning i Norrland böra anstå. Jag är icke heller för närvarande beredd att tillstyrka förslaget om inrättande av ordinarie tjänster vid anstalterna eller att arvodesbefattningen såsom provningsingenjör omändras till extra ordinarie tjänst. Vidare finner jag mig icke kunna förorda anstaltsstyrelsens förslag om anvisande av medel för anställande av ytterligare ett biträde vid anstalternas expedition i Ultuna.

Förslaget att under icke-ordinarieposten beräkna ytterligare 500 kronor för vikariatersättningar föranleder icke någon erinran från min sida.

Vidkommande de föreslagna personalförstärkningarna vid anstalternas filial i Alnarp vill jag med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen anfört förorda, att befattningen såsom provningsledare omändras till en befattning såsom överassistent i lönegrad Eo 26 och att 3 000 kronor beräknas för avlöande av ett skrivbiträde. Däremot kan jag icke biträda anstaltsstyrelsens förslag om ombildning av arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster såsom förste assistent i 21 och såsom assistent i 14 lönegraden.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat böra de olika anslagsposterna å anstalternas avlöningsstat upptagas på följande sätt. Anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde med hänsyn till förslaget om omändring av befattningen såsom provningsledare till en befattning såsom överassistent böra minskas med 500 kronor till 15 900 kronor. Posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. skulle uppföras med oförändrat belopp av 17 400 kronor. För överskridande av posten torde erfordras Kungl. Maj:ts medgivande. Under posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal synes med beaktande av vad jag i det föregående anfört böra räknas med ökad medelsanvisning av $(500 + 7\,300 + 3\,000 =)$ 10 800 kronor, varför posten skulle bestämmas till $(68\,400 + 10\,800 =)$ 79 200 kronor.

Regleringen av befordringsgången för biträdes- och amanuenspersonal medför en minskning av icke-ordinarieposten med 1 700 kronor till 77 500 kronor.

På grund av genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. synes icke-ordinarieposten böra uppräknas med 54 300 kronor till 131 800 kronor. För rörligt tillägg synes böra beräknas 5 300 kronor. I anslutning till löneregleringen torde posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, böra uppräknas med 2 100 kronor till 18 000 kronor och posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. med 900 kronor till 18 300 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av den ändring i personalförteckningen för anstalterna, som föranledes av det av mig i det föregående förordade förslaget om omändring av befattningen såsom provningsledare till en befattning såsom överassistent.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, som föranledes av förenämnda förslag om omändring av befattningen såsom provningsledare till en be-
ning såsom överassistent;

2) godkänna följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	18 000
2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga bi- träden m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	18 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie perso- nal, <i>förslagsvis</i>	»	131 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5 300

Summa kronor 173 400;

3) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett
förslagsanslag av kronor 173 400.

[114.] **40. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader.**
förslagsanslag. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 20 700 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för anstalterna (statsliggaren s. 804). Staten upptager utgifter å 66 700 kronor och särskilda uppbördsmedel å 46 000 kronor.

I sin under nästföregående punkt omförmälda framställning har *styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* hemställt om ett med 6 700 kronor till 27 400 kronor förhöjt omkostnadsanslag. Med hänsyn till det under sagda punkt upptagna förslaget om inrättande i Norrland av en provningsavdelning till anstalterna har styrelsen hemställt, att posten sjukvård m. m. måtte höjas med 200 kronor till 400 kronor, posten reseersättningar med 4 000 kronor till 13 000 kronor och delposten övriga expenser med 1 500

kronor till 15 000 kronor. Posten publikationstryck har uppräknats med 5 000 kronor till 20 000 kronor. Såsom motivering härför har anstaltsstyrelsen anfört, att antalet prenumeranter å anstalternas meddelanden ökat avsevärt under år 1946 och sannolikt komme att stiga ytterligare, varför tryckningskostnaderna beräknades bliva större än tidigare. Övriga utgiftsposter ha upptagits med oförändrade belopp. Delposten flyttningskostnader, vilken för innevarande budgetår upptagits till bestridande av kostnaderna för anstaltens flyttning till nya lokaler, har föreslagits böra uppföras även för nästa budgetår, när flyttningen icke kunde ske under budgetåret 1946/47. De särskilda uppbördsmedlen under anslaget ha uppräknats med 4 000 kronor till 50 000 kronor. Anstaltsstyrelsen har framhållit, att inkomsterna under budgetåret 1945/46 uppgått till 60 000 kronor. Därav hade emellertid omkring 6 000 kronor influtit såsom likvid för försålda äldre årgångar av anstalternas meddelanden och 5 000 kronor såsom likvid för samlingspärmar till meddelandena. Då det tillgängliga lagret av äldre meddelanden nu vore mindre och beställningarna å samlingspärmar under budgetåret 1945/46 varit betydligt större än vad som kunde beräknas för nästa budgetår, syntes uppbördsmedlen icke böra beräknas till högre belopp än 50 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt anstaltsstyrelsens framställning.

*Departements-
chefen.*

Såsom jag under nästföregående punkt anfört avser jag icke att nu till övervägande upptaga frågan om inrättande av en provningsavdelning i Norrland. Vad angår anstaltsstyrelsens förslag i övrigt finner jag mig kunna tillstyrka, att posten publikationstryck för nästa budgetår uppräknas med 4 000 kronor till 19 000 kronor och återstående poster uppföras med oförändrade belopp. Då å andra sidan de särskilda uppbördsmedlen under omkostnadsanslaget synas kunna uppräknas med 4 000 kronor till 50 000 kronor, skulle någon ökning av anslaget för nästa budgetår icke vara erforderlig. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter:*
Omkostnader för budgetåret 1947/48 anvisa
 ett *förslagsanslag* av kronor 20 700.

[115.] **41. Bidrag till jordbrukstekniska institutet.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 203 000 kronor. Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. nr 37; r. skr. nr 272) har Kungl. Maj:t träffat avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett institut för forskning och upplysningsverksamhet på det jordbrukstekniska området. Staten skall enligt avtalet bland annat upplåta för institutets verksamhet lämpliga byggnader vid Ultuna ävensom till institutets dis-

position ställa den utrustning och de inventarier, som erfordras för verksamheten. Genom årliga anslag skall staten bidraga till bestridande av kostnaderna för verksamheten vid institutet ävensom för dettas allmänna administration. Statens bidrag beräknas vid full utbyggnad av verksamheten uppgå till 250 000 kronor per år. Föreningen skall bidraga med ett årligt belopp av lägst 40 000 kronor vid full utbyggnad av verksamheten. Beträffande de närmare detaljerna rörande institutets organisation och verksamhet m. m. hänvisas till förenämnda proposition nr 37/1945.

Institutets verksamhet, som inleddes den 1 juli 1945, har under budgetåret 1945/46 hållit sig inom en kostnadsram av 200 000 kronor, motsvarande cirka 60 procent av årskostnaden vid full utbyggnad. Under innevarande budgetår ha kostnaderna beräknats komma att uppgå till omkring 82 procent av kostnaderna vid fullt utbyggd verksamhet.

Med skrivelse den 31 augusti 1946 har lantbruksstyrelsen överlämnat en av *styrelsen för jordbrukstekniska institutet* gjord framställning om anvisande för nästa budgetår av ett anslag av 250 000 kronor till bidrag till kostnaderna för institutets allmänna verksamhet. Institutsstyrelsen har därvid utgått från att verksamheten från och med den 1 juli 1947 skulle kunna bedrivas i full omfattning. Beträffande institutsstyrelsens beräkning av medelsbehovet må följande anföras.

Styrelsen har uppgjort ett förslag till stat för verksamhetsåret 1947/48, slutande å 370 000 kronor eller ett 25 000 kronor högre belopp än som beräknades i förenämnda proposition nr 37/1945. I förhållande till den i nämnda proposition beräknade staten vid institutets fulla utbyggnad har å inkomstsidan bidraget från jordbrukstekniska föreningen höjts med 15 000 kronor till 55 000 kronor och inkomsterna av särskilda undersökningar m. m. med 10 000 kronor till 40 000 kronor. Å utgiftssidan ha utgifterna för avlöningar höjts med 7 000 kronor och utgifterna för omkostnader med 18 000 kronor. Sistnämnda belopp utgör skillnaden mellan en ökning av posten reseersättningar med 28 000 kronor och minskningar av posterna expenser och övriga utgifter med respektive 9 000 kronor och 1 000 kronor. Styrelsen har motiverat den kraftiga höjningen av posten till reseersättningar med att styrelsen hade för avsikt att under nästa budgetår förlägga viss del av institutets undersökningar till institutioner i Amerikas förenta stater och England. Styrelsen, som räknat med att sända ut två av institutets tjänstemän i detta uppdrag, har uppskattat resekostnaderna härför till 25 000 kronor. Genom att ifrågavarande undersökningar förlades utomlands skulle, enligt styrelsens mening, vissa kostnader kunna inbesparas och snabbare resultat nås.

Lantbruksstyrelsen har uttalat, att lantbruksstyrelsen funnit sannolikt, att institutet till nästa budgetår uppnått full utbyggnad i fråga om verksamhetens omfattning, samt förordat, att anslaget för budgetåret 1947/48 uppfördes med 250 000 kronor.

Enligt avtal med jordbrukstekniska föreningen skall staten årligen med ett belopp av 250 000 kronor bidraga till jordbrukstekniska institutets kostnader, sedan dess verksamhet blivit till fullo utbyggd. Då det icke synes osan-

*Departements-
chefen.*

nohkt, att verksamheten från och med den 1 juli 1947 kan bedrivas i full omfattning, torde förevarande anslag för budgetåret 1947/48 böra uppföras med nämnda belopp. Därest det skulle visa sig, att institutet vid sagda budgetårs ingång icke uppnått full utbyggnad i fråga om verksamhetens omfattning, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma med vilket belopp bidraget till institutet skall utgå för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 250 000.

[116.] **42. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, reservationsanslag.** För detta ändamål ha hittills anvisats sammanlagt 39 000 000 kronor. Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 7 000 000 kronor. Anslagsmedlen utbetalas och disponeras av länsstyrelserna i enlighet med bestämmelser som meddelas för varje särskilt fall. För avgivande av utlåtanden i frågor rörande understöd till befrämjande av landsbygdens elektrifiering har tillsatts en beredning, benämnd elektrifieringsberedningen, bestående av en representant för en var av kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, vattenfallsstyrelsen och statens bränslekommission.

I skrivelse den 28 augusti 1946 har *elektrifieringsberedningen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål å riksstaten för nästa budgetår upptages ett oförändrat anslag av 7 000 000 kronor. Beredningen har därvid anført bland annat följande.

De kvalificerade bidragsanspråken ha under de senaste fyra åren uppgått till 7 000 000 kronor för år, och någon tendens till avmattning har ej kunnat spåras i föreliggande statistik. De genomsnittliga specifika anläggningskostnaderna stiga successivt, och anspråk på ökade specifika bidrag kunna som följd härav uppstå. Anslagsbehovet blir i icke oväsentlig grad beroende av huru projekt med särskilt höga specifika anläggningskostnader bliva behandlade. Beredningen anser sig med hänsyn härtill och till att någon detaljberäkning angående elektrifieringsintensiteten ej kan utföras böra föreslå att å riksstaten för det kommande budgetåret upptages samma belopp som upptogs för innevarande budgetår, nämligen 7 000 000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Då det är önskvärt, att ifrågavarande bidragsverksamhet, som ju nära sammanhänger med strävandena att rationalisera jordbruksnäringen, fullföljes även under nästa budgetår, torde medel för ändamålet böra anvisas. Med hänsyn till svårigheterna att nu med någon större säkerhet bedöma medelsbehovet anser jag mig kunna förorda, att i enlighet med elektrifieringsberedningens förslag anslaget uppföres med oförändrat belopp, 7 000 000 kronor. Liksom för närvarande torde erforderliga belopp för upprätthållande av elektriska länsföreningars i Norrland verksamhet samt för undersökningar rörande landsbygdens elektrifiering få tagas i anspråk från detta anslag.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 7 000 000.

[117.] **43. Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 125 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1946 överlämnad framställning har *styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund*, under åberopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för kalenderåret 1947, anhållit om anslag för nästa budgetår med 211 740 kronor, varav 55 000 kronor för den centrala verksamheten och 156 740 kronor för konsulentverksamheten.

Lantbruksstyrelsen, som med hänsyn till förbundets allmänt gagnande arbete förordat att förbundet för sin verksamhet under kalenderåret 1947 måtte komma i åtnjutande av ett med 25 000 kronor till 150 000 kronor förhöjt statsbidrag, har i sin skrivelse vidare yttrat bland annat följande.

Lantbruksstyrelsen kan nu liksom tidigare vitsorda den stora betydelsen av förbundets upplysande och undervisande verksamhet bland landsbygdens ungdom. Den av förbundet bedrivna praktiska klubbverksamheten, som måste anses som en utmärkt undervisningsmetod, är utan tvekan av stort värde för den uppväxande ungdomen på landsbygden. Av förbundets framställning framgår bland annat, att kostnaderna för den centrala verksamheten under 1945 uppgått till 86 590 kronor. För gäldande av dessa kostnader har förbundet disponerat dels ett av Kungl. Maj:t genom beslut den 9 mars 1945 beviljat belopp å 3 000 kronor till en instruktionskurs för konsulenter och instruktörer, dels av det för år 1945 beviljade statsbidraget å 100 000 kronor ett belopp av 25 000 kronor. Vidare ha för samma ändamål utnyttjats donationsmedel och influtna avgifter.

Kostnaderna för den lokala verksamheten, d. v. s. konsulent- och klubbverksamheten, ha under 1945 uppgått till 132 154 kronor. Till täckande av dessa utgifter har förbundet disponerat återstoden av 1945 års statsbidrag eller 75 000 kronor samt anslag och gåvor å tillhopa 57 154 kronor, som förbundet erhållit av hushållningssällskapen m. fl.

För 1946 beräknades utgifterna för den centrala verksamheten till 119 690 kronor och för konsulent- och klubbverksamheten till 279 800 kronor. I nu föreliggande framställning om anslag för 1947 beräknas kostnaderna för den centrala verksamheten till 126 080 kronor och för klubbverksamheten till 313 480 kronor. Bland utgifterna för den centrala verksamheten ha upptagits bland annat kostnader för dels en central instruktionskurs för förbundets konsulenter och instruktörer, dels en kurs för instruktörer i Norrland, dels ock instruktionskurser för distriktsfunktionärer. De sammanlagda kostnaderna för dessa kurser ha av förbundet beräknats till 8 500 kronor. För anställande av en studieorganisatör och för dennes resor har avsetts ett belopp av 9 040 kronor. Vad den lokala verksamheten beträffar, har förbundets styrelse räknat med att kostnaderna för densamma skulle till lika delar bestridas av statsmedel och av ortsbidrag.

Förbundets styrelse har framhållit, att det till förhindrande av en alltför

stark omsättning av hos förbundet anställda konsulenter och instruktörer vore nödvändigt, att dessa bereddes en förbättrad löneställning, då de jämfört med andra befattningshavare med motsvarande arbetsuppgifter i avlöningshänseende intoge en alltför ogynnsam ställning. Lantbruksstyrelsen delar denna uppfattning, och vill förorda, att ifrågavarande befattningshavare hos förbundet må erhålla en något förbättrad löneställning. Med hänsyn härtill och då det enligt lantbruksstyrelsens mening synes angeläget, att klubbverksamheten under 1947 må kunna bedrivas i något ökad omfattning, vill lantbruksstyrelsen förorda, att förbundet må komma i åtnjutande av ett något förhöjt anslag.

Departements-
chefen.

I betraktande av den gagnande verksamhet för vidmakthållande av studie- och utbildningsintresset hos jordbrukets ungdom, som Jordbrukarungdomens förbund utövar, vill jag tillstyrka, att förbundet för nästa budgetår kommer i åtnjutande av ett med 25 000 kronor till 150 000 kronor förhöjt anslag. Jag förutsätter härvid, att förbundet inom ramen av detta anslagsbelopp skall kunna bestrida kostnaderna för sådana utbildningskurser för förbundets ungdomskonsulenter och instruktörer, vartill bidrag under kalenderåren 1944, 1945 och 1946 anvisats med respektive 1 900, 3 000 och 4 000 kronor från reservationsanslaget till Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 150 000.

[118.] **44. Bidrag till Samfundet för hembygdsvård.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 25 000 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 806.

Jag torde få erinra, att *t. f. byråchefen C. S. Lindström*, vilken förordnats att verkställa utredning rörande den av Samfundet för hembygdsvård bedrivna verksamheten, med skrivelse den 31 oktober 1946 inkommit med utredning och förslag i ämnet. Av utredningen inhämtas bland annat följande.

Samfundets arbete, som har till syfte att främja hembygdsvården, är uppdelat å tre avdelningar, nämligen en allmän avdelning, en byggnadsbyrå och en vägbyrå.

I den allmänna avdelningens arbetsuppgifter ingå upplysnings- och propagandaverksamhet samt yrkesundervisning, varvid tyngdpunkten lagts å förstnämnda område. Utredningsmannen har förordat, att statsmakterna skulle lämna erforderligt stöd för att samfundet skulle kunna bedriva upplysnings- och propagandaverksamhet i samma omfattning som under senare år. Yrkesundervisningen omfattar en eller två fasta byggmästarkurser per år, varav en vid Vilans folkhögskola, samt ambulande byggnadskurser. Beträffande denna verksamhetsgren har utredningsmannen uttalat, att det med hänsyn till utbyggnaden av den statliga och kommunala yrkesundervisningen under de senaste åren knappast syntes motiverat att med statsmedel stödja ifrågavarande verksamhet.

Samfundets byggnadsbyrå, som tidigare huvudsakligen sysslat med uppgörande av byggnadsförslag och ritningar, har numera enligt vad utred-

ningsmannen upplyst främst till syfte att visa prov på behandlingen av äldre bebyggelse och av nybebyggelse i traditionsbetonad miljö samt att utföra principiell projekteringsverksamhet. Utredningsmannen har funnit, att denna avdelning med de begränsade arbetsuppgifter den numera hade väl fyllde sin plats, varför någon ändring av byråns verksamhet icke ifrågasattes.

Ej heller beträffande samfundets vägbyrå, vars verksamhet regleras genom en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen fastställd instruktion och vars omkostnader bestridas huvudsakligen från anslag under sjätte huvudtiteln, har utredningsmannen ansett sig böra föreslå någon ändring.

Kostnaderna för samfundets verksamhet i den av utredningsmannen föreslagna omfattningen ha — fränsett kostnaderna för vägbyråns arbete — beräknats till 114 600 kronor för år. Samfundets inkomster i form av medlemsavgifter, arvoden för verkställda uppdrag och frivilliga bidrag ha av utredningsmannen uppskattats till (50 000 + 10 000 + 10 000 =) 70 000 kronor för år. Skillnaden mellan angivna omkostnader och inkomster, i runt tal 45 000 kronor, har av utredningsmannen föreslagits skola täckas av statsbidrag under nionde huvudtiteln. Därest byggmästarkursen vid Vilans folkhögskola skulle bibehållas, vore enligt utredningsmannens beräkningar statsbidrag med ytterligare 2 000 kronor erforderligt

I skrivelse den 13 november 1946 har *Samfundet för hembygdsvård* förklarat sig berett att ansluta sig till utredningsmannens förslag men hemställt, att samfundet för att byggmästarkursen vid Vilans folkhögskola skulle kunna bibehållas måtte åtminstone för budgetåret 1947/48 erhålla statsbidrag med 47 000 kronor.

Då jag icke för närvarande är beredd att taga ställning till det av utredningsmannen framlagda förslaget rörande finansieringen i fortsättningen av samfundets verksamhet, eftersom förslaget torde böra göras till föremål för ytterligare överväganden, synes förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande anslaget användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Bidrag till Samfundet för hembygdsvård* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 25 000.

[119.] **45. Bidrag till ladugårdsförbättringar, reservationsanslag.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t av de för ifrågavarande ändamål tillgängliga medlen tilldelat vissa hushållningssällskap understöd att av sällskapens förvaltningsutskott användas till bidrag till ladugårdsförbättringar inom sådana områden, där behovet av dylika förbättringar är särskilt trängande samt bidrag till deras utförande finnes påkallat med hänsyn till rådande arbetslöshet eller bristande tillgång på lämpligt virke, långa avstånd och dåliga kommunikationer. I samband härmed ha jämväl meddelats särskilda föreskrifter beträffande användningen av statsbidragen. I fråga om

storleken av de bidrag, som av hushållningssällskap må beviljas för här ifrågavarande ändamål, har för de medelstildelningar som skett från och med budgetåret 1945/46 föreskrivits, att bidrag till bestridande av kostnaderna för reparation eller annat förbättringsarbete i ladugård, vari inbegripes uppförande av ny ladugård i stället för befintlig sådan, icke må beviljas till belopp överstigande 400 kronor per nötkreatursenhet; dock att, då särskilda skäl därtill äro, bidrag må utgå med högst 500 kronor per sådan enhet. Kungl. Maj:t har vidare jämlikt riksdagens beslut av ifrågavarande medel disponerat erforderligt belopp för att möjliggöra utarbetandet av ändamålsenliga förslag till dylika förbättringsarbeten samt vidtagandet av andra åtgärder, ägnade att befordra ifrågavarande verksamhet. Anslagsdispositionen har från och med budgetåret 1940/41 skett i överensstämmelse med ett av jordbruksutskottet vid 1940 års lagtima riksdag i memorial nr 19 gjort, av riksdagen godkänt (skr. nr 90) uttalande av innebörd, att bidrag, varom här är fråga, borde utgå i första hand inom de norrländska länen och Göteborgs och Bohus län samt inom andra län endast i sådana fall, där förhållandena vore likartade med dem i nämnda län och därjämte särskilda omständigheter prövades föreligga.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett till 500 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Styrelsen har härvid anfört, att de för verksamheten för närvarande disponibla medlen, omkring 538 000 kronor, i huvudsak torde komma att förbrukas före utgången av innevarande budgetår. Med hänsyn till det stora behov av bidrag, som gjort sig gällande under senare år, har styrelsen beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 500 000 kronor.

Under hänvisning till att hushållningssällskapens befattning med förevarande bidragsverksamhet skulle upphöra enligt de av 1944 års riksdag godkända riktlinjerna för omorganisationen av sällskapen har *lantbruksstyrelsen* sedermera i skrivelse den 14 oktober 1946 uttalat, att sällskapen, därest omorganisationen beslötes vid 1947 års riksdag, efter ingången av år 1948 icke syntes böra tilldelas medel för bidrag till ladugårdsförbättringar. Då det för innevarande budgetår anvisade anslaget avsåge sällskapens bidragsverksamhet under kalenderåret 1947, borde enligt *lantbruksstyrelsens* mening medel icke beräknas under förevarande anslag för budgetåret 1947/48.

*Departements-
chefen.*

De förslag, som jag har för avsikt att framlägga i anslutning till behandlingen av 1942 års jordbrukskommittés principbetänkande samt angående hushållningssällskapens omorganisation, torde komma att innebära bland annat, att förevarande bidragsverksamhet överflyttas å nya organ. Då emellertid dessa knappast lära kunna träda i verksamhet förrän efter den 1 juli 1948, torde bidragstilldelningen till enskilda jordbrukare för ladugårdsförbättringar fram till nämnda tidpunkt liksom hittills böra handhas av hushållningssällskapen, varvid för bidragens användning böra föreskrivas i huvudsak samma villkor som för närvarande gälla. Såsom *lantbruksstyrelsen* framhållit avse de för innevarande budgetår anvisade medlen bidragsverk-

samheten under kalenderåret 1947. Anslaget för budgetåret 1947/48 torde därför böra beräknas med hänsyn till behovet av statsbidrag under tiden 1 januari—30 juni 1948. Då förbättringar av ladugårdsbeståndet äro av största vikt såsom ett led i jordbrukets rationalisering och en ökad medelstildelning till förevarande ändamål skulle medgiva en smidigare övergång till de delvis nya bidragsgrunder, som kunna bli gällande, förordar jag, att anslaget för nästa budgetår upptages med 250 000 kronor. Denna anslagsanvisning, som enligt vad förut framhållits endast avser att täcka medelsbehovet under första halvåret 1948, motsvarar en ökning av anslaget för helt år räknat med 100 000 kronor.

Av ifrågavarande anslag torde Kungl. Maj:t i anslutning till vad tidigare medgivits böra få disponera erforderligt belopp för att möjliggöra utarbetandet av ändamålsenliga förslag till förbättringsarbeten eller vidtagandet av andra åtgärder ägnade att främja ifrågavarande verksamhet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till ladugårdsförbättringar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av . . kronor 250 000.

[120.] **46. Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet.** Förevarande anslag, som är avsett att disponeras såsom bidrag till förbundet för avlönande av en huvudsakligen i värmeteknik utbildad konsulent, är för budgetåret 1946/47 upptaget med 6 500 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 807.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning i ämnet från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund, hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte även för nästa budgetår anvisas ett anslag av 6 500 kronor.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde anslaget för budgetåret 1947/48 *Departements-*
böra uppföras med oförändrat belopp av 6 500 kronor. Jag hemställer alltså, *chefen.*
att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 6 500.

[121.] **47. Bidrag till uppförande av siloanläggningar, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 807.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästa budgetår anvisas ett till 200 000 kronor förhöjt anslag. Lantbruksstyrelsen har härvid framhållit, att hushållningssällskapen under budgetåren 1944/45 och 1945/46 beviljats medel för utlämnande av bidrag av här ifrågavarande slag med respektive 227 800 och 223 700 kronor. Styrelsen har beräknat, att det för närvarande disponibla beloppet, omkring 179 000 kronor, i sin helhet komme att förbrukas före innevarande budgetårs utgång. Då intresset bland jordbrukarna för foderensilering kunde förväntas bli av minst samma omfattning som tidigare, har styrelsen uppskattat medelsbehovet för ändamålet för budgetåret 1947/48 till minst 200 000 kronor.

Statens livsmedelskommission har i remissutlåtande den 20 september 1946 tillstyrkt det framställda anslagsäskandet.

Departements-
chefen.

I stor utsträckning betingas de enskilda jordbrukens möjligheter att uppgöra och tillämpa balanserade och på egen produktion grundade foderstater av förekomsten av siloanläggningar. Då uppförandet av dylika anläggningar sålunda ökar förutsättningarna för rationaliseringen av jordbrukets driftsförhållanden, anser jag mig böra förorda lantbruksstyrelsens förslag om en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till uppförande av siloanläggningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 200 000.

[122.] **Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.** För detta ändamål ha för budgetåret 1940/41 anvisats 50 000 kronor, för ett vart av budgetåren 1942/43—1944/45 120 000 kronor samt för budgetåret 1945/46 100 000 kronor. Anslagen ha haft karaktären av reservationsanslag. Bestämmelser rörande medlens användning ha meddelats i kungörelsen den 2 maj 1941 (nr 299) angående statsbidrag för uppförande av frukt- och potatislagerhus.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* meddelat, att dittills omkring 167 500 kronor disponerats av anslaget. Under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall till en av lantbruksstyrelsen tillstyrkt ansökning om bidrag avseende ett belopp av 94 000 kronor skulle sålunda under löpande budgetår för ifrågavarande ändamål omkring 248 500 kronor stå till förfogande. Då sistnämnda belopp enligt styrelsens mening kunde förutsättas vara tillfyllest för att tillgodose medelsbehovet för ändamålet såväl under återstående del av nu löpande budgetår som under nästkommande budgetår, har styrelsen funnit någon medelsanvisning å anslaget för nästa budgetår icke vara erforderlig.

Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning, att medel icke nu behöva äskas av 1947 års riksdag till förevarande bidragsverksamhet. Emellertid har jag velat anmäla ärendet för att riksdagen skall kunna taga del av anslagsfrågans läge. *Departements-
chefen.*

[123.] **48. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 120 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 807.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 140 000 kronor förhöjt belopp. Anslagsberäkningen har verkställts med ledning av de redogörelser rörande hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlänefond, som inkommit till lantbruksstyrelsen.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-
chefen.* Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets
maskinlänefond* för budgetåret 1947/48 anvi-
sa ett *förslagsanslag* av kronor 140 000.

[124.] **49. Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader, reservationsanslag.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 110 000 kronor. Kungl. Maj:t har genom beslut den 10 maj 1946 föreskrivit, att anslaget må under budgetåret 1946/47 användas enligt följande fördelning.

1. Arvoden åt ordföranden och ledamöter i kommittén ..	kronor	2 000
2. Arvode åt en utredningsman, tillika föreståndare för kommitténs forskningsavdelning	»	18 000
3. Arvoden åt två assistenter	»	22 000
4. Arvode åt en assistent	»	7 500
5. Avlöningar till övrig personal	»	4 200
6. Ersättning för specialutredningar	»	10 000
7. Tillfällig arbetskraft för specialutredningar	»	16 300
8. Ersättning för extra skrivhjälp	»	5 000
9. Reseersättningar	»	10 000
10. Utrustning, expenser, publikationstryck m. m.	»	15 000

Summa kronor 110 000.

I fråga om övriga bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 807.

Jag torde i detta sammanhang få erinra att för budgetåret 1945/46 till kommitténs förfogande ställts ett reservationsanslag av 60 000 kronor för genomförande av en bostadsvaneundersökning å landsbygden.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 181 800 kronor förhöjt belopp. Beträffande anslagsökningens fördelning å de olika delposterna må anföras följande.

Kommittén har föreslagit, att arvodena till de tre hos kommittén anställda assistenterna skulle höjas från respektive 11 000 kronor, 11 000 kronor och 7 500 kronor till respektive 14 000 kronor, 14 000 kronor och 10 800 kronor. Vidare har kommittén hemställt om medel för avlönande av ytterligare fyra assistenter. Av dessa skulle en handhava arbetet inom en av kommittén föreslagna särskild avdelning för bostadsfrågor och två skulle sysselsättas med undersökningar angående möjligheterna att mekanisera transportarbetet och med arbetsstudier rörande inomgårdsarbetet. Den fjärde assistenten skulle syssla huvudsakligen med byggnadskostnadsindexberäkningar. Den av kommitténs nuvarande assistenter, som hittills haft undersökningar rörande byggnadskostnader till arbetsuppgift, skulle nämligen i fortsättningen tagas i anspråk för undersökningar rörande de problem som sammanhänge med driftsplanering i samband med nybyggnad. För de fyra föreslagna assistenterna har kommittén föreslagit arvoden av respektive 15 000 kronor, 8 000 kronor, 6 000 kronor och 10 200 kronor. För specialutredningar och tillfällig arbetskraft ha begärts 11 000 kronor mot för innevarande budgetår anvisade 26 300 kronor. Kommittén har avsett det begärda beloppet för slutförande av undersökningar rörande vissa lagringsproblem samt för igångsättande av två nya undersökningar, den ena avseende belysningsanordningar i djurstallar m. m. och den andra avseende volymvikter och utrymmesbehov för olika lantmannaprodukter. Kommittén har vidare hemställt om anvisande av 8 000 kronor för speciella byggnads- och mättekniska anordningar i samband med fältförsök och 15 800 kronor för slutförande av den under budgetåret 1945/46 igångsatta bostadsvaneundersökningen. I fråga om posten avlöningar till övrig personal, från vilken post ett skrivbiträde avlönas, har kommittén begärt en höjning med 600 kronor till 4 800 kronor för att möjliggöra för kommittén att anställa ett tillräckligt kvalificerat skrivbiträde. Dessutom har kommittén hemställt, att posten ersättning för extra skriv- och räknehjälp måtte uppföras med 13 200 kronor, vilket innebär en ökning med 8 200 kronor i förhållande till innevarande budgetår. Med hänsyn till den föreslagna utökningen av personalen och i betraktande av att de av kommittén igångsatta och planerade fältundersökningarna komme att medföra en ökning av resekostnaderna har posten reseersättningar föreslagits höjd från 10 000 kronor till 15 000 kronor. Kommittén har slutligen uppräknat den för utrustning, expenser, publikationstryck m. m. avsedda posten från 15 000 kronor till 16 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i remissullåtande den 4 oktober 1946 hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 119 200 kronor och att till bostadsvaneundersökning på landsbygden måtte anvisas ett reservationsanslag av 15 800 kronor. Av innehållet i styrelsens utlåtande må här återgivas följande.

Lantbruksstyrelsen har funnit sig icke kunna tillstyrka den av kommittén föreslagna uppräknningen av arvodena till två av de hos kommittén anställda assistenterna från 11 000 kronor till 14 000 kronor. Däremot har styrelsen ansett att arvodet till den tredje av kommitténs assistenter borde uppräknas från 7 500 kronor till 10 000 kronor. Styrelsen har förordat, att kommittén för nästa budgetår måtte få anställa ytterligare två assistenter, nämligen en för undersökningar angående möjligheterna att mekanisera

transportarbetet och en för arbetsstudier rörande inomgårdsarbetet. I fråga om arvodesbeloppen för dessa har styrelsen ansett att arvoden kunde ned-sättas till sammanlagt 13 000 kronor. Styrelsen har avstyrkt framställningen om medelsanvisning för anställande av en assistent för byggnadskostnads-indexberäkningar och en assistent för bostadsfrågor. Beträffande sistnämnda verksamhet har styrelsen uttalat, att resultatet av 1946 års utredning för bostadsfrågor borde avvaktas innan ställning toges till frågan om utvidgning av kommitténs verksamhetsområde i detta hänseende. För specialutredningar samt byggnads- och mätningstekniska anordningar i samband med fältför-sök har styrelsen beräknat ett belopp av sammanlagt 12 000 kronor. Ehuru kommittén icke anfört några närmare beräkningar rörande det ytterligare medelsbehov, som vore erforderligt för fullföljandet av bostadsvaneundersökningen på landsbygden, har styrelsen icke velat motsätta sig att 15 800 kronor anvisades för ändamålet. Enligt styrelsens mening skulle höjning-arna av posterna ersättning för extra skrivhjälp och reseersättningar kunna begränsas till respektive 4 400 kronor och 2 000 kronor. Mot uppräkningsarna av posterna avlöningar till övrig personal samt utrustning, expenser, pub-likationstryck m. m. har styrelsen icke funnit anledning till erinran.

Lantbruksstyrelsen har vidare anfört, att den form, i vilken enskilda in-tressenter hittills lämnat ifrågavarande verksamhet sitt stöd, måste anses otill-fredsställande samt att en utredning rörande detta spörsmål syntes påkallad.

Statskontoret har i utlåtande den 30 september 1946 uttalat, att det undan-droge sig ämbetsverkets bedömande huruvida och i vad mån medel i ökad omfattning borde anvisas för en utvidgning av verksamheten på ifrågava-rande område. Statskontoret har vidare anfört, att bifall till kommitténs framställning skulle innebära, att anslaget till kommitténs verksamhet mer än fördubblades i förhållande till medelsanvisningen för budgetåret 1945/46. I fråga om de föreslagna arvodesökningarna har statskontoret uttalat, att ämbetsverket icke kunde finna annan höjning påkallad än den som kunde föränledas av den allmänna arvodesreglering, som torde komma att verk-ställas i samband med den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst.

Då kommitténs forskningar torde få anses utgöra ett viktigt led i förbere-delserna för det framtida rationaliseringsarbetet inom jordbruket, anser jag mig böra tillstyrka, att kommittén beredes möjlighet att utvidga sin verk-samhet. En viss höjning av anslaget till kommittén torde därför böra före-tagas. Medel torde sålunda böra beräknas för anställande av en assistent för undersökningar rörande möjligheterna att mekanisera transportarbetet. Där-emet kan jag icke biträda kommitténs förslag att medel skulle anvisas för an-ställande av assistenter för bostadsfrågor, för byggnadskostnadsindexberäk-ningar och för arbetsstudier rörande inomgårdsarbetet, eftersom undersök-ningar på här berörda områden torde utföras i andra sammanhang. På grund härav och då den under budgetåret 1945/46 igångsatta bostadsvane-undersökningen synes böra slutföras med anlitande av för ändamålet tidi-gare anvisade medel, torde anslagsökningen kunna begränsas till 11 000 kro-nor, varför ifrågavarande anslag för nästa budgetår bör upplagas med 121 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid

Departement-
chefen.

meddela närmare föreskrifter för anslagets disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 121 000.

[125.] **50. Jordbrukets upplysningsnämnd.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 42 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 föreskrivit, att anslaget må under budgetåret 1946/47 användas enligt följande fördelning.

1. Arvoden åt ordförande och ledamöter i nämnden	kronor	3 000
2. Arvode åt sekreterare	»	12 000
3. Arvode åt kontorsbiträde	»	4 200
4. Ersättning åt tillfällig arbetskraft	»	1 500
5. Författarhonorar	»	10 000
6. Prenumeration och litteratur	»	1 500
7. Tryckningskostnader och bildtjänst	»	2 400
8. Reseersättningar	»	4 000
9. Expenser	»	3 400

Summa kronor 42 000.

Beträffande övriga bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 808.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1946 överlämnad framställning har *jordbrukets upplysningsnämnd* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett till 53 000 kronor förhöjt anslag. Beträffande nämndens beräkning av medelsbehovet må anföras följande.

Arvodet till nämndens sekreterare har föreslagits höjt med 2 000 till 14 000 kronor. Såsom skäl härför har framhållits, att sekreteraren borde beredas kompensation för dyrtid och för det provisoriska lönetillägg, som utgått till övriga statstjänstemän. Med hänsyn till behovet av en personalförstärkning inom nämndens sekretariat och till önskvärdheten av ökad upplysning inom trädgårdsodlingens område har föreslagits, att från och med nästa budgetår hos nämnden skulle anställas en hortonom såsom assistent med ett årsarvode av 7 000 kronor. I stället har den nu i utgiftsstaten upptagna posten å 1 500 kronor till ersättning åt tillfällig arbetskraft ansetts kunna utgå. Posten tryckningskostnader och bildtjänst har för nästa budgetår upptagits med 5 000 kronor. Nämnden har i anslutning härtill anfört, att då de sammanlagda kostnaderna för tryckning av nämndens publikation *Försök och forskning* årligen uppginge till cirka 2 500 kronor, varifrån borde dragas 1 000 kronor, som inflöte i prenumerationsavgifter, med nuvarande bidragstilldelning endast 900 kronor återstode till bildtjänst. Med hänsyn till de höga kliché-kostnaderna har nämnden ansett en uppräknig av posten med 2 600 kronor nödvändig för möjliggörande av en rationellt ordnad bildtjänst. För bestridande av kostnader för pressvisning och utländska studiebesök m. m. har upptagits en ny post å 900 kronor. Återstående poster, nämligen arvoden till ordförande och ledamöter, arvode åt kontorsbiträde, författarhonorar, prenumerationskostnader och litteratur, reseersättningar samt expenser ha upptagits med oförändrade belopp.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att ifrågavarande anslag måtte uppföras med ett belopp av 51 000 kronor. Styrelsen har vid beräkningen av anslagsbehovet anslutit sig till nämndens förslag med undantag för posterna arvoden till ordförande och ledamöter i nämnden, arvode åt sekreterare, reseersättningar samt omkostnader för pressvisningar och utländska studiebesök, vilka styrelsen ansett kunna begränsas till 2 500, 13 200, 3 500 respektive 700 kronor. I fråga om posten tryckningskostnader och bildtjänst har styrelsen förordat, att densamma uppräknades till 6 000 kronor samt att å nämndens stat under inkomsttiteln särskilda uppbördsmedel upptoges ett belopp av 1 000 kronor, motsvarande beräknade prenumerationsavgifter för nämndens tidskrift Försök och forskning.

Statskontoret har i remissutlåtande den 23 september 1946 funnit sig icke kunna tillstyrka förhöjning av ifrågavarande anslag i vidare mån, än att arvodet till sekreteraren bleve förmål för en uppräkning. En dylik uppräkning borde emellertid ske i anslutning till den allmänna arvodesreglering, som avsåges komma att verkställas i samband med genomförandet av ny löne-reglering för statliga befattningshavare. Beträffande posten tryckningskostnader och bildtjänst har ämbetsverket förordat att denna anslagspost för nästa budgetår upptoges med 3 400 kronor mot att, såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, under särskild inkomsttitel å nämndens stat redovisades inflytande prenumerationsavgifter för nämndens tidskrift.

Med hänsyn till vad jordbrukets upplysningsnämnd anfört vill jag icke motsätta mig att arvodet till nämndens sekreterare höjes. Då detta arvode fastställts så sent som år 1943 synes ökningen dock böra begränsas till 600 kronor. Jag anser mig även böra förorda en uppräkning av medelsanvisningen till tryckningskostnader och bildtjänst. För detta ändamål synes lämpligen böra avses ett med 3 000 kronor till 5 400 kronor förhöjt belopp. Jag förutsätter därvid att, på sätt lantbruksstyrelsen och statskontoret föreslagit, å nämndens stat för nästa budgetår under särskild inkomsttitel uppföres ett belopp av 1 000 kronor, motsvarande beräknade prenumerationsavgifter för nämndens tidskrift. Till pressvisningar torde ett belopp av 400 kronor vara tillfyllest. Jag vill förorda, att en ny post av denna storlek för nästa budgetår upptages i nämndens stat. I den mån behov av medel kan komma att uppstå i samband med utländska studiebesök torde efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall medel kunna anvisas i annan ordning. Jag finner mig icke kunna tillstyrka, att nämndens personal utökas med en assistent. Vardera av posterna arvoden åt ordförande och ledamöter i nämnden samt reseersättningar synes med hänsyn till medelsåtgången under senaste budgetår kunna minskas med 500 kronor.

Departements-
chefen.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för budgetåret 1947/48 behöva uppföras med $(42\,000 + 600 + 3\,000 - 1\,000 + 400 - 500 - 500 =)$ 44 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare föreskrifter rörande anslaget disposition.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd* för budgetåret 1947/
48 anvisa ett anslag av kronor **44 000.**

[126.] **51. Fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering m. m., reservationsanslag.** För detta ändamål har för vartdera av budgetåren 1945/46 och 1946/47 anvisats ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Med utlåtande den 20 juli 1945 har lantbruksstyrelsen överlämnat en framställning från *Sveriges allmänna lantbrukstjänstemannaförbund*, vari hemställts, att medel måtte ställas till förfogande för anordnande av fortbildningskurser rörande det mindre jordbrukets rationaliseringsproblem för vandringsrättare. Över förbundets framställning och lantbruksstyrelsens utlåtande ha yttranden avgivits av statens livsmedelskommission och de sakkunniga för utarbetande av bestämmelser för fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering. Vid de sakkunnigas yttrande har fogats en promemoria rörande upplysningskurser i jordbruksfrågor.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande föreslagit anordnande av två fortbildningskurser av ifrågavarande slag, en för vandringsrättare hos hushållningssällskapen i södra och mellersta Sverige och en för vandringsrättare hos de norrländska hushållningssällskapen. Enligt lantbruksstyrelsens mening borde statsbidrag utgå till bestridande av kostnaderna för kurserna och för deltagarnas resor till och från kursorten. Dessa kostnader ha av styrelsen beräknats till 9 000 kronor.

Statens livsmedelskommission har tillstyrkt lantbruksstyrelsens förslag.

De sakkunniga för utarbetande av bestämmelser för fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering ha i sitt remissyttrande hemställt om anvisande av dels ett belopp av 75 000 kronor för anordnande av fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering för hushållningssällskapens vandringsrättare, skogsvårdsstyrelsernas länsskogvaktare, lantmäteristatens tekniska biträden samt lantbruksingenjörsorganisationens assistenter och tekniska biträden, dels ock ett belopp av 10 000 kronor för anordnande av upplysningskurser i jordbruksfrågor.

I fråga om de föreslagna fortbildningskurserna ha de sakkunniga anfört följande.

I de genom de sakkunnigas försorg anordnade fortbildningskurserna rörande jordbrukets rationalisering deltaga högskoleutbildade tjänstemän ur lantmäteristaten, lantbruksingenjörsorganisationen, hushållningssällskapen, egnahemsväsendet, skogsvårdsstyrelserna, lantbruks- och lantmannaskolorna samt vissa av de ekonomiska organisationerna på jordbrukets och skogsbrukets område. Utöver denna tjänstemannakategori komma emellertid åtskilliga andra befattningshavare vid berörda statliga organ att få taga direkt befattning med olika detaljer av det förestående rationaliseringsarbetet. Hit höra bland annat hushållningssällskapens vandringsrättare. Motsvarande fortbildningsbehov är emellertid till finnandes även inom andra tjänstemanna-

grupper, tillhörande organ, vilka liksom hushållningssällskapen komma att taga aktiv del i rationaliseringsarbetet. Hit vilja de sakkunniga främst räkna skogsvårdsstyrelsernas länsskogvaktare, lantmäteristatens tekniska biträden samt lantbruksingenjörorganisationens assistenter och tekniska biträden. I likhet med vad som är fallet med vandringsrättarna komma dessa tjänstemän i sitt dagliga arbete i livlig kontakt med befolkningen ute i orterna och böra då vara införstådda med syftet med rationaliseringen för att i viss utsträckning kunna stå till tjänst med råd och upplysningar åt den förrättningsökande allmänheten.

De sakkunniga ha under hand samrátt med skogsstyrelsen, lantmäteristylelsen och lantbruksstyrelsen i dessa frågor och därvid har samstämmt värdet av en kortare kurs för nämnda befattningshavare vitsordats. Rörande tidpunkten för kurserna har framhållits, att de lämpligen böra komma till stånd först sedan riksdagen fattat beslut om riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken. Härigenom ökas möjligheterna att tillrättalägga ett tillräckligt konkret kursprogram, som direkt tager sikte på vederbörande tjänstemäns befattning med rationaliseringsarbetet. Kurserna böra sålunda komma till stånd tidigast under budgetåret 1947/48.

I kurserna böra deltaga samtliga 113 vandringsrättare inom hushållningssällskapen, samtliga förste länsskogvaktare och länsskogvaktare hos skogsvårdsstyrelserna, sammanlagt omkring 270, samt assistenter och tekniska biträden hos lantbruksingenjörerna, tillsammans omkring 60. Vad slutligen beträffar lantmäteristatens tekniska biträden har föreslagits anordnande under loppet av 1947 och 1948 av såväl utbildningskurser för nya tekniska biträden som fortbildningskurser för redan i tjänst varande tekniska biträden i huvudsakligen mätningstekniska ämnen. I dessa kurser torde mycket väl kunna inläggas ett lämpligt antal föreläsningstimmar rörande rationaliseringsfrågorna. På grund härav torde fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering för lantmäteritekniska biträden kunna inskränkas till att omfatta sådana biträden, vilka icke avses att inkallas till någon av de mätningstekniska kurserna eller sammanlagt ett hundratal. Totala antalet deltagare i de föreslagna kurserna skulle sålunda uppgå till omkring 550.

Under förutsättning att deltagarantalet i varje kurs begränsas till 50 à 60 personer, torde böra anordnas tre kurser för vandringsrättare samt assistenter och tekniska biträden hos lantbruksingenjörerna, fem kurer för befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna och två kurser för lantmäteritekniska biträden. Det torde böra ankomma på vederbörande centrala ämbetsverk att planlägga och handhava de närmare bestyren med kurserna.

Statens understöd till kurserna torde böra omfatta kostnaderna för föreläsares arvoden, resor och traktamenten, kursdeltagares resor och traktamenten samt hyra för kurslokaler och övriga expenser. Dessa kostnader kunna för varje kurs beräknas till respektive 1 500 kronor, 5 600 kronor och 400 kronor eller sammanlagt 7 500 kronor.

Beträffande de av de sakkunniga föreslagna upplysningskurserna rörande jordbruksfrågor har i omförmälda promemoria anförts i huvudsak följande.

Under åren 1943—1945 anordnades av Samverkande bildningsförbunden med ekonomiskt stöd av Kooperativa förbundet, Sveriges lantbruksförbund och Landsorganisationen ett antal speciella upplysningskurser i jordbruksfrågor. Dessa kurser inleddes dels med en fyra-dagars föreläsnings- och diskussionskurs, i vilken deltog ett 50-tal representanter för olika jordbruksorganisationer, konsumentkooperationen, fackföreningsrörelsen och folkbildningsarbetet, dels med en studieledarkurs, vilken samlade omkring 50 deltagare. Den fortsatta kursverksamheten organiserades i form av distrikts-

kurser, i regel omfattande två dagar. Vid dessa kurser behandlades i regel dels frågor rörande jordbrukets struktur och ekonomi samt jordbrukets rationaliserings- och efterkrigsproblem, dels prissättningen å jordbruksprodukter. Under tiden november 1943—juni 1945 anordnades tio dylika distriktskurser med sammanlagt omkring 1 250 deltagare. Därjämte anordnades en sådan kurs under sommaren 1946.

På grund av den aktualitet, som jordbruksfrågorna erhållit sedan 1942 års jordbrukskommitté avlämnat sitt betänkande rörande riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken, torde det kunna förväntas att ett stort behov av kurser av ifrågavarande slag skall framträda. Det synes även vara ett allmänt intresse att få till stånd en saklig information i hithörande frågor.

En dylik kursverksamhet synes böra inledas med en central konferens om ungefär fyra dagar i Stockholm eller dess närhet. Vid denna konferens böra behandlas i föreläsningar och diskussioner de riktlinjer för den framtida jordbrukspolitiken, som kunna förväntas bli beslutade vid 1947 års riksdag, jämte angränsande problem. Särskild vikt bör härvid läggas vid anvisningar för organiserandet och bedrivande av studiearbete i konferensens ämnen. Till deltagande i konferensen torde i främsta rummet böra ifrågakomma studieledare inom folkbildningsorganisationerna samt andra personer, som kunna beräknas medverka vid organiserandet av studiearbetet. Kostnaderna för en dylik konferens kunna beräknas till i runt tal 2 400 kronor.

Föreläsningsverksamheten i övrigt torde böra inriktas dels på distriktskurser av ungefär samma typ som de tidigare, dels på lokala kurser av den typ, som Samverkande bildningsförbunden bruka anordna genom Arbetarnas bildningsförbunds centralbyrå.

Kostnaderna för de lokala kurserna synas böra bestridas på samma sätt som den av centralbyrån omhändertämda kursverksamheten i övrigt, d. v. s. dels genom en kursavgift, som av de lokala kursanordnarna erlägges till centralbyrån, dels genom bidrag från det under åttonde huvudtiteln upptagna anslaget till Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar.

De föreslagna distriktskurserna, vilka i högre grad få karaktären av specialkurser, synas däremot icke kunna finansieras på denna väg. Då det torde vara av stort allmänt intresse, att sådana kurser komma till stånd, synas skäl föreligga för att ekonomiskt bidrag i särskild ordning lämnas till desamma. Liksom tidigare böra distriktskurserna i huvudsak anordnas såsom två-dagarskurser med i regel två föreläsare vid varje kurs. För verksamheten torde särskilda anvisningar böra utarbetas. Av stor vikt är att vid anordnandet av kurserna samarbete äger rum icke endast mellan de olika bildningsorganisationerna utan även med hushållningssällskap, egnahemsnämnder eller lantbruksnämnder samt med jordbrukarnas ekonomiska och fackliga organisationer, konsumtionsföreningar och fackföreningar så att bredast möjliga underlag skapas för kurserna. Föreläsningskostnaderna kunna beräknas uppgå till i genomsnitt 400 kronor per kurs eller för 17 kurser till 6 800 kronor. Härutöver erfordras ett visst bidrag till kostnaderna för administration samt för tryckning av tabeller och annat material, som bör hållas tillgängligt vid kurserna. Ett belopp av i runt tal 800 kronor torde böra beräknas härför. Övriga kurskostnader såsom lokalhyra, annonser och dylikt samt eventuella resebidrag till kursdeltagare förutsättas bli betalda av de anordnande organisationerna.

Departements-
chefen.

Såsom i ärendet framhållits ha de fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering, som hittills anordnats med anlitande av de under före-

varande anslag anvisade medlen, huvudsakligen avsett högre tjänstemän och befattningshavare. Det är emellertid enligt min mening av stor vikt att även andra grupper tjänstemän, som ha att taga befattning med olika detaljer av rationaliseringsarbetet på jordbrukets och skogsbrukets område, äro väl förtrogna med de problem, som uppstå i detta arbete. Jag vill därför tillstyrka, att medel anvisas för anordnande av på praktiska problem inriktade fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering för ifrågavarande tjänstemän i huvudsaklig överensstämmelse med de sakkunnigas förslag. I dessa kurser torde främst böra deltaga hushållningssällskapens vandringsrättare, assistenter och tekniska biträden vid lantbruksingenjörsorganisationen, skogsvårdsstyrelsernas länsskogvaktare och lantmäteristatens tekniska biträden. Mot de sakkunnigas beräkning av det för ändamålet erforderliga beloppet, 75 000 kronor, har jag icke något att erinra.

Vad angår de sakkunnigas förslag om anvisande av medel för anordnande av upplysningskurser rörande jordbruksfrågor anser jag det vara av största betydelse för rationaliseringsarbetets effektivisering, att alla därav berörda befolkningsgrupper erhålla ökad kännedom om rationaliseringsproblemen och bliva informerade om de riktlinjer rörande den framtida jordbrukspolitiken, som kunna bliva beslutade vid 1947 års riksdag. En lämplig form för spridande av upplysning i dessa hänseenden torde vara särskilda upplysningskurser. Jag finner således de sakkunnigas förslag välmotiverat och tillstyrker, att statsbidrag må utgå till bestridande av kostnaderna för sådana kurser. Det härför erforderliga beloppet, vilket i enlighet med de sakkunnigas beräkningar synes kunna uppskattas till 10 000 kronor, torde böra anvisas under förevarande anslag.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle anslaget för nästa budgetår böra uppföras med $(75\,000 + 10\,000 =) 85\,000$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 85 000.

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

[127.] 1. **Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 238 000 kronor. Kungl. Maj:t har för egnahemsstyrelsen fastställt dels den 4 maj 1945 personalförteckning (statsliggaren s. 809), dels ock den 24 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	114 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	7 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	86 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	29 300
Summa kronor		238 000.

Egnahemsstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1946 hemställt, att styrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp av 238 000 kronor.

*Departements-
chefen.*

På grund av regleringen av befordringsgången för biträdes- och amanuenspersonalen, som föranleder bland annat att en kontorsbiträdestjänst överföres å ordinarie stat med placering i lönegrad A 4, bör ordinarieposten uppräknas med 3 000 kronor till 117 800 kronor och icke-ordinarieposten med 1 400 kronor till 88 100 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst medför att ordinarieposten uppräknas med 51 800 kronor till 169 600 kronor och icke-ordinarieposten med 48 500 kronor till 136 600 kronor. Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde upptagas med oförändrat belopp om 7 200 kronor. För rörligt tillägg synas böra beräknas 18 400 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av den ändring i personalförteckningen för egnahemsstyrelsen, som föranledes av det av mig i det föregående förordade förslaget om överförande av en kontorsbiträdestjänst å ordinarie stat.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga den ändring i personalförteckningen för egnahemsstyrelsen, som föranledes av förenämnda förslag om överförande av en kontorsbiträdestjänst å ordinarie stat:

2) godkänna följande avlöningsstat för egnahemsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48;

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 169 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 7 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 136 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 18 400

Summa kronor 331 800;

3) till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 331 800.

[128.] **2. Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 70 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för egnahemsstyrelsen (statsliggaren s. 809).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår till oförändrat belopp av 70 000 kronor.

Med biträdande av egnahemsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departementschefen.* Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 70 000.

[129.] **3. Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet.** För detta ändamål har för innevarande budgetår uppförts ett anslag av 40 000 kronor. Från anslaget skola bestridas utgifter för avlöningar och omkostnader vid egnahemsstyrelsen i anledning av dess handhavande av bostadsförbättringsverksamheten å landsbygden.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* förklarat att, därest såsom styrelsen förutsatt bostadsförbättringsverksamheten under nästa budgetår komme att erhålla ungefär samma omfattning som planerats för innevarande budgetår, anslaget icke borde bestämmas till lägre belopp än för närvarande eller 40 000 kronor.

Egnahemsstyrelsens förslag föranleder ingen erinran från min sida. Jag *Departementschefen.* hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 40 000.

[130.] **4. Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 803 500 kronor. Kungl. Maj:t har för egnahemsnämnderna fastställt dels den 7 juni 1940 personalförteckning (statsliggaren s. 810), dels ock den 24 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 308 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 45 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 360 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 90 500
Summa kronor 803 500.	

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* beräknat medelsbehovet för avlöningar vid egnahemsnämnderna under nästa budgetår till 827 000 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må här återgivas följande.

Av den föreslagna anslagsökningen å 23 500 kronor, som helt faller å posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, avses 20 000 kronor för anställande av tre tillfälliga assistenter och 3 500 kronor för bestridande av ökade utgifter till följd av löneklassuppflyttningar. Till motivering av förslaget om anställande av nya assistenter har styrelsen framhållit, att arbetsbördan för egnahemsnämnderna i Malmöhus, Blekinge och Västmanlands län länge varit pressande men att medelstillgången icke gjort det möjligt för styrelsen att tillmötesgå upprepade framställningar från dessa nämnder om erhållande av assistenthjälp. Då på sistone egnahemsnämnderna i allmänhet och ej minst de tre nyssnämnda fått vidkännas en betydlig stegring av arbetsbördan i och med tillkomsten av lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet, har styrelsen funnit det angeläget att en var av angivna nämnder erhöle förstärkning med en agronomiskt utbildad assistent. Styrelsen har tillika hemställt om tillstånd att kunna antaga dessa tillfälliga assistenter som extra tjänstemän efter viss tids provtjänstgöring och sedermera även till extra-ordinarie tjänstemän i enlighet med vad som eljest gällde för assistent hos egnahemsnämnd.

I remissutlåtande den 14 oktober 1946 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot egnahemsstyrelsens anslagsäskande.

*Departements-
chefen.*

Arbetsbördan hos egnahemsnämnderna, som redan förut varit betydande, synes ha stegrats ytterligare i och med tillkomsten av 1945 års lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet. Även om denna lag, som endast äger giltighet intill den 1 januari 1949, icke förlänges, synes det likväl under alla förhållanden komma att föreligga ökat behov av agronomiskt utbildad personal vid egnahemsnämnderna eller, därest en ombildning av dessa genomföres, vid motsvarande organ. Med hänsyn härtill vill jag förorda att

för anställande av en tillfällig assistent vid envar av egnahemsnämnderna i Blekinge, Malmöhus och Västmanlands län medel beräknas med ett belopp av 20 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat samt med beaktande av beräknade löneklassförändringar skulle icke-ordinarieposten böra uppräknas med 23 500 kronor till 383 500 kronor. Övriga poster skulle upptagas med oförändrade belopp av respektive 308 000, 45 000 och 90 500 kronor.

På grund av regleringen av befordringsgången för biträdespersonalen, som föranleder bland annat att sju biträdestjänster överförs å ordinarie stat med placering i lönegrad A 4, bör ordinarieposten uppräknas med 18 000 kronor till 326 000 kronor och icke-ordinarieposten minskas med 5 200 kronor till 378 300 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst medför att ordinarieposten uppräknas med 185 800 kronor till 511 800 kronor och icke-ordinarieposten med 264 800 kronor till 643 100 kronor. Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde upptagas med oförändrat belopp av 45 000 kronor. För rörligt tillägg synes böra beräknas 63 300 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av de ändringar i personalförteckningen för egnahemsnämnderna, som föranledas av det av mig i det föregående förordade förslaget om överförande av sju biträdestjänster å ordinarie stat med placering i lönegrad A 4.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga de ändringar i personalförteckningen för egnahemsnämnderna, som föranledas av förenämnda förslag om överförande av sju biträdestjänster å ordinarie stat;

2) godkänna följande avlöningsstat för egnahemsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	511 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	45 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	643 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	63 300

Summa kronor 1 263 200;

3) till Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 1 263 200.

[131.] **5. Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 270 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för egnahemsnämnderna (statsliggaren s. 810).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 295 000 kronor förhöjt belopp. Anslagshöjningen faller helt å posten reseersättningar, vilken föreslås uppräknad med 25 000 kronor till 185 000 kronor. Såsom motivering härför har styrelsen hänvisat till medelsåtgången för ändamålet under budgetåret 1945/46, 185 000 kronor, samt den föreslagna utökningen av antalet assistenter hos egnahemsnämnderna.

*Departements-
chefen.*

Anslagsposten för reseersättningar torde med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1945/46, 185 000 kronor, böra uppräknas med 25 000 kronor. Då i övrigt icke någon förändring av anslaget påkallas, synes detta för nästa budgetår böra uppföras med (270 000 + 25 000 ==) 295 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 295 000.

[132.] **6. Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet.** För detta ändamål har för innevarande budgetår uppförts ett anslag av 80 000 kronor. Från anslaget skola bestridas utgifter för avlöningar och omkostnader vid egnahemsnämnderna i anledning av dessas handhavande av bostadsförbättringsverksamheten å landsbygden.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för ändamålet.

*Departements-
chefen.*

Mot egnahemsstyrelsens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 80 000.

[133.] **7. Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadsrådgivning.** Detta anslag, som är avsett för rådgivning i landsbygdens byggnadsfrågor genom egnahemsnämnderna i Värmlands, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, är för innevarande budgetår

uppfört med 75 000 kronor. Genom beslut den 4 maj 1945 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att i samband med egnahemsorganisationens byggnadsrådgivning skulle uttagas arvoden enligt särskild av Kungl. Maj:t fastställd taxa, varjämte Kungl. Maj:t genom beslut den 24 maj 1946 dels förordnat, att ifrågavarande taxeinkomster skulle tagas till uppbörd å förevarande anslag, dels ock fastställt stat för anslaget användning (statsliggaren s. 811).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att till egnahemsorganens byggnadsrådgivning måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av 50 000 kronor. Styrelsen har framhållit, att ifrågavarande verksamhet under budgetåret 1947/48 syntes böra vara organiserad efter samma linjer som för innevarande budgetår. Efter hand som den nya organisationen hunnit verka och därmed taxeinkomster inflöte i samband med byggnadsrådgivningen, torde kunna förväntas, att rådgivningsverksamheten bleve i stort sett självförsörjande. Erfarenheterna under senaste budgetår hade givit vid handen, att tillfredsställande balans erhållits mellan å ena sidan självkostnaderna för rådgivningen och å andra sidan de arvoden, som jämlikt den fastställda taxan skulle uttagas för denna. Emellertid skedde uttagandet av arvoden på det sätt, att de avdroges å de statsunderstöd som i form av bidrag eller lån beviljades för byggnadsföretaget i fråga. Då på grund därav en viss eftersläpning uppstode, vore det ur likviditetssynpunkt alltså jämt behövt att för ändamålet anvisades visst anslag, som för nästa budgetår syntes kunna begränsas till 50 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 icke kunnat finna de av egnahemsstyrelsen anförda skälen motivera en medelsanvisning av föreslagen storlek. Då ifrågavarande rådgivningsverksamhet torde vara självförsörjande, syntes för ändamålet endast böra anvisas ett formellt belopp av 100 kronor. Enligt ämbetsverkets mening förefölle det icke lämpligt, att egnahemsnämnderna medgäve anstånd med betalning av kostnaderna för byggnadsrådgivning till den tidpunkt, då vederbörande byggnadsföretag komme till stånd. I anslutning härtill har statskontoret uttalat, att ett närmare klarläggande av hur byggnadsrådgivningen hittills utfallit i ekonomiskt hänseende snarast borde komma till stånd.

Då de hittills vunna erfarenheterna av ifrågavarande rådgivningsverksamhet icke synas tillåta några mera bestämda slutsatser rörande taxeinkomsternas storlek, torde intet vara att invända mot att anslaget i enlighet med egnahemsstyrelsens beräkningar upptages med ett belopp av 50 000 kronor. Såsom styrelsen anført, synes kunna förväntas, att ifrågavarande rådgivningsverksamhet framdeles blir i stort sett självförsörjande. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslaget disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnads-
rådgivning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett
anslag av kronor 50 000.

[134.] **8. Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadskontroll.** Till gäldande av kostnaderna för kontroll över den statsunderstödda bostadsbyggnadsverksamheten på landsbygden är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 150 000 kronor. Genom beslut den 24 maj 1946 har Kungl. Maj:t förklarat hinder icke möta för egnahemsstyrelsen att såsom villkor för åtnjutande av lån eller bidrag av allmänna medel till bostadsbyggnadsverksamhet på landsbygden föreskriva, att vederbörande byggherre skulle sörja för sådan kontroll på byggnadsplatsen, som av egnahemsnämnd enligt egnahemsstyrelsens direktiv kunde godkännas. Härjämte har Kungl. Maj:t förordnat att för löpande kontroll å byggnadsplatsen, som utövades genom egnahemsorganisationens försorg, skulle uttagas arvoden enligt särskild av Kungl. Maj:t fastställd taxa samt att ifrågavarande taxeinkomster skulle tagas till uppbörd å förevarande anslag. Samtidigt har Kungl. Maj:t fastställt stat för anslagets användning (statsliggaren s. 812) och i anslutning därtill föreskrivit, att för egnahemsorganens allmänna översyn av kontrollverksamheten och slutbesiktningar av byggnadsföretag skulle i den mån så befunnas lämpligt anlitas därför skickade, i de olika byggnadsorterna verksamma personer, vilka icke vore fast anställda hos egnahemsorganisationen.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att anslaget till egnahemsorganens byggnadskontroll för nästa budgetår måtte uppföras med ett oförändrat belopp av 150 000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Egnahemsstyrelsens förslag föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadskontroll* för budgetåret 1947/48 anvisa ett
anslag av kronor 150 000.

[135.] **9. Egnahemsbildning: Bidrag till Lantbruksförbundets byggnadsförening.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor. Anslaget skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 maj 1946 användas för rådgivning i landsbygdens byggnadsfrågor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen*, med överlämnande av framställning i ämnet från Lantbruksförbundets byggnadsförening u. p. a., hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 ifrågasatt, huruvida icke den av byggnadsföreningen bedrivna rådgivningsverksamheten borde göras självförsörjande och sålunda kunna drivas utan statsunderstöd.

*Departements-
chefen.*

Ifrågavarande anslag, som avser att möjliggöra för innehavare av mindre jordbruk att till lägre kostnad erhålla rådgivning i byggnadsfrågor, torde såsom egnahemsstyrelsen föreslagit upptagas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Bidrag till Lantbruksförbundets byggnadsförening* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 100 000.

[136.] **10. Egnahemsbildning: Ersättningar åt egnahemsombuden, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 7 juni 1940 bemyndigat egnahemsstyrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med de i propositionen nr 130/1940 angivna grunderna fastställa årsarvoden för egnahemsombuden. Enligt berörda grunder skulle arvoden å egnahemsombuden årligen i efterhand fastställas av egnahemsstyrelsen efter förslag av egnahemsnämnderna. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 maj 1946 må arvoden beräknas efter fem kronor för varje ärende, varmed ombud i någon mera väsentlig utsträckning tagit befattning, dock högst femton kronor för en och samma dag. Den efter dessa grunder beräknade årsersättningen har förutsatts böra kunna jämkas med hänsyn till det allmänna intresse och den duglighet, som egnahemsombud ådagalagt vid fullgörandet av sitt uppdrag. Genom beslut den 4 maj 1945 har Kungl. Maj:t medgivit, att egnahemsombud för biträde i egnahemsorganisationens jordanskaffningsverksamhet för komplettering av ofullständiga jordbruk skall för sådant fastighetsärende, som resulterar i förvärv av fastighet, kunna tillerkännas arvode av tolv kronor. Beträffande föreskrifter rörande användningen av förevarande anslag hänvisas i övrigt till statsliggaren s. 812.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte för ifrågavarande ändamål anvisas ett oförändrat belopp av 50 000 kronor.

Jag tillstyrker egnahemsstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. *Departementets chefen.* Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Ersättningar åt egnahemsombuden* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 50 000.

[137.] **11. Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 100 000 kronor. Sedan hushållningssällskapens befattning med egnahemsverksamheten numera upphört, bestridas från anslaget endast förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlande föreningar, bolag och kommuner.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för ändamålet.

Departements-
chefen.

Mot egnahemsstyrelsens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förlagsanslag* av kronor 100 000.

[138.] **12. Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2 500 000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 maj 1946 äger egnahemsstyrelsen disponera anslaget för överföring till fonden för premielån till egnahemslåntagare av erforderliga medel för tillgodoseende av det med fonden avsedda ändamålet. Beträffande de närmare bestämmelserna om premielåneverksamheten hänvisas till statsliggaren s. 813.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 3 000 000 kronor förhöjt belopp. Till motivering av sitt anslagsäskande har styrelsen — under erinran att enligt 17 § kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten med däri genom kungörelsen den 31 maj 1946 (nr 237) vidtagen ändring premielån icke må beviljas till belopp överstigande 4 000 kronor, där ej egnahemsstyrelsen efter prövning för särskilt fall medgiver att lån må uppgå till högst 6 000 kronor — framhållit, att den nuvarande tillgången å premielånemedel praktiskt taget omöjliggjorde utlämnande av sådana lån upp till eller i närheten av lånemaximum.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 uttalat, att statskontoret i avvaktan på ställningstagandet från statsmakternas sida till 1942 års jordbrukskommittés avlämnade betänkande med förslag om riktlinjer för den framtida jordbrukspolitikken icke ansett sig kunna förorda en uppräkning av ifrågavarande anslag.

Departements-
chefen.

Såsom egnahemsstyrelsen anfört, synes den nuvarande medelstilldelningen under förevarande anslag icke vara tillräcklig för att egnahemsorganen inom ramen för författningsenligt lånemaximum skola kunna tillgodose det föreliggande lånebehovet. Med hänsyn härtill och då ifrågavarande låneverksamhet fyller en synnerligen betydande uppgift i den statliga egnahemsrörelsen vill jag biträda egnahemsstyrelsens förslag om att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett till 3 000 000 kronor förhöjt belopp. Då egnahemsorganen torde komma att beakta vikten av att med egnahemslånegivningen främjas en ur rationaliseringssynpunkt ändamålsenlig fastighetsbildning, kan en ökad medelsanvisning för förevarande ändamål icke anses föregripa det principprogram för en successiv förstärkning av ofullständiga jordbruk, som jag i anslutning till behandlingen av 1942 års jordbrukskommittés förslag har för avsikt att framlägga. Tvärtom torde en ökad medels-

tilldelning komma att medgiva en smidigare övergång till de delvis nya grunder för en rationalisering av jordbrukets fastighetsförhållanden som, därest nyssnämnda programförslag vinner riksdagens godkännande, komma att tillämpas i framtiden.

Därest ändringar komma att vidtagas i de låne- och bidragsbestämmelser, som avse bostadsbyggande och bostadsförbättringar, torde därav föranledda förslag till ändringar i bestämmelserna om premielån få framläggas i annat sammanhang och ytterligare erforderliga medel äskas å tilläggsstat.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 3 000 000.

[139.] **13. Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 150 000 kronor. Kungl. Maj:t har genom beslut den 24 maj 1946 föreskrivit, att av förevarande anslag må under budgetåret 1946/47 disponeras högst 50 000 kronor till viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland. Beträffande bestämmelserna i övrigt för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 813.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 350 000 kronor förhöjt belopp. Av nämnda belopp avses 300 000 kronor för ifrågavarande bidragsverksamhet och 50 000 kronor för försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland. Styrelsen har meddelat, att under budgetåret 1945/46 beviljats bidrag från anslaget med tillhopa 198 000 kronor, att nettoutgifterna å anslaget under sagda budgetår utgjort cirka 155 000 kronor samt att den 1 juli 1946 icke förefunnits någon nämnvärd anslagsreservation. Med hänsyn härtill och då numera en livlig efterfrågan på medel för ändamålet gjorde sig gällande har styrelsen ansett, att de medel som stode till egnahemsorganisationens förfogande för beviljande av här avsedda bidrag för budgetåret 1947/48 borde upptagas med ett belopp av 300 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 anfört, att ämbetsverket i avvaktan på ställningstagandet från statsmakternas sida till 1942 års jordbrukskommittés avgivna betänkande med förslag om riktlinjer för den framtida jordbrukspolitiken icke ansett sig kunna förordna en uppräknings av ifrågavarande anslag.

Såsom jag under nästföregående punkt antytt kommer förslag om nya bestämmelser att framläggas rörande den bidragsverksamhet, som avser att främja förstärkningen av ofullständiga jordbruk. Då detta förslag, därest

*Departements-
chefen.*

detsamma godkännes av riksdagen, kommer att medföra ett betydligt ökat behov av medel från förevarande anslag, synes en avsevärd höjning av anslaget erforderlig. Med hänsyn härtill anser jag mig böra föreslå, att anslaget för budgetåret 1947/48 upptages med 500 000 kronor. Från anslaget torde jämväl under nästa budgetår ett belopp av högst 50 000 kronor få tagas i anspråk för den pågående försöksverksamheten för åstadkommande av en bättre fastighetsarrondering i Norrland.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 500 000.

[140.] **14. Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar, förslagsanslag.** 1946 års riksdag har medgivit att för budgetåret 1946/47 må beviljas statsbidrag intill 125 000 kronor för byggande av odlingsvägar (i Norrland och Dalarna) ävensom för detta ändamål anvisat ett förslagsanslag av 50 000 kronor. Beträffande bestämmelserna om ifrågavarande bidragsverksamhet hänvisas till statsliggaren s. 813.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* anhållit, att bidragstilldelningen och anslagsanvisningen för nästa budgetår måtte höjas till 250 000 respektive 100 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört huvudsakligen följande.

Från egnahemsnämnderna i de fyra nordligaste länen har anmälts, att efterfrågan på här ifrågavarande bidragsmedel stigit starkt under senare år. Till belysning härav må erinras, att dessa nämnder såsom önskvärd medelstilldelning för innevarande budgetår angivit tillhoppa 387 300 kronor. Egnahemsnämnden i Norrbottens län hade därvid i vetskap om den ringa medelstillgången för ändamålet begränsat sitt förslag till att avse ett belopp av 100 000 kronor; i själva verket hade emellertid nämnden inneliggande ansökningar som motiverade en mångdubbelt större bidragstilldelning. Vid sådant förhållande finner egnahemsstyrelsen påkallat att maximiramen för bidragstilldelningen höjes, förslagsvis till 250 000 kronor.

Trots en årlig bidragsbevillning av intill 125 000 kronor har anslagsanvisningen under en följd av år kunnat begränsas till 50 000 kronor. Detta sammanhänger med att ifrågavarande vägföretag kunnat färdigställas endast i relativt långsam takt, varför bidragsutbetalningen uppvisat en betydande eftersläpning. Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1945/46, 87 800 kronor, synes emellertid den tidpunkt nu komma närmare, då en utjämning mellan bidragstilldelning och medelsåtgång är att förvänta. Styrelsen vill därför föreslå att medelsanvisningen för nästa budgetår ökas till förslagsvis 100 000 kronor.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till den stora efterfrågan å bidrag från ifrågavarande anslag vill jag i enlighet med egnahemsstyrelsens förslag tillstyrka, att den summa, intill vilken bidrag under nästa budgetår må beviljas för byggande av od-

lingsvägar, bestämmes till 250 000 kronor. I anslutning härtill synes medelsanvisningen under anslaget för nästa budgetår böra uppräknas med 50 000 kronor till 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva, att för budgetåret 1947/48 må beviljas statsbidrag intill 250 000 kronor för byggande av odlingsvägar;
- 2) till *Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 100 000.

[141.] **15. Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslångtagare, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 814.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen*, med hänsyn till den stora efterfrågan som gjort sig gällande å bidrag från inrågavarande anslag, hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med 100 000 kronor.

Med biträdande av egnahemsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departementschefen.* Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslångtagare* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 100 000.

[142.] **Egnahemsbildning: Kostnader i anledning av vissa jordanskaffningsföretag.** För detta ändamål anvisades senast budgetåret 1945/46 ett reservationsanslag av 200 000 kronor. Anslaget disponeras enligt föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas för varje särskilt fall, för täckande av underskott å jordanskaffningsföretag, för vilka tagits i anspråk medel från jordfonden. Överskott å dylika företag skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1945 gottskrivas anslaget.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* meddelat, att styrelsen med hänsyn till att någon större utgift från anslaget under innevarande budgetår icke för närvarande kunde förutses ansett sig icke böra föreslå anvisande av ytterligare medel under anslaget.

Såsom egnahemsstyrelsen anfört torde det icke vara erforderligt att för nästa budgetår äska ytterligare medel under anslaget. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge. *Departementschefen.*

[143.] **16. Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut, förslagsanslag.** För detta ändamål har 1946 års riksdag (prop. nr 355; r. skr. nr 523) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisat ett förslagsanslag av 10 000 kronor. Från anslaget avses att bestridas dels statsbidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av servitut i enlighet med lagen den 6 december 1946 (nr 741) om förlängning av tiden för vissa servitut, dels ock kostnaderna för de i nämnda lag avsedda skiljenämndernas verksamhet.

Departements-
chefen.

Medel för ifrågavarande ändamål torde böra anvisas även för nästa budgetår. Med hänsyn till svårigheterna att nu beräkna medelsåtgången synes anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 10 000.

[144.] **17. Kolonisation: Understödande av kolonisation å vissa kronoparker.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 105 000 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 814.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *domänstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 309 000 kronor förhöjt belopp. Av innehållet i styrelsens skrivelse må här återgivas följande.

De vid 1943 års riksdag beslutade nya grunderna för upplåtelse av kronotorp å kronoparker i Norrland och Dalarna äga icke utan vidare tillämpning å de enligt äldre bestämmelser upplåtna lägenheterna (skogstorp, odlingslägenheter, kronotorp och kolonat). Innehavare av sådan lägenhet må dock få lägenheten till sig upplåten enligt 1943 års grunder, om domänstyrelsen finner hinder icke möta däremot. Vad särskilt angår kolonaten, vilkas innehavare medgivits frihet från lega till den 14 mars 1948, torde upplåtelse såsom kronotorp enligt 1943 års bestämmelser endast i undantagsfall komma att ske under år 1947.

Av kolonaten, som vid 1946 års ingång utgjorde 432, torde styrelsen med hänsyn till domänverkets behov av arbetskraft, kolonatens beskaffenhet och läge samt kolonisternas önskemål komma att upplåta omkring hälften såsom kronotorp. Av återstoden synas de svagaste komma att nedläggas såsom självständiga jordbrukslägenheter i den mån innehavarna frånträda desamma och där så befinnes lämpligt sammanslås med angränsande för åstadkommande av mera bärkraftiga lägenheter. För fortsatt upplåtelse såsom kolonat torde tills vidare komma att kvarstå omkring 150 lägenheter. Byggnadstillståndet å dessa är otillfredsställande, särskilt i fråga om ladugårdarna. Kostnaderna för byggnadernas försättande i nöjaktigt skick uppgå enligt styrelsens beräkningar till i genomsnitt 10 000 kronor per kolonat utöver bostadsförbättringsbidrag enligt gällande bestämmelser. Då det synes uppenbart, att kolonisterna icke kunna utan statligt bistånd bära dessa kostnader, föreslår styrelsen att 80 procent av kostnaderna skola utgå av statsmedel. Sammanlagt skulle alltså erfordras 1 200 000 kronor såsom statsbidrag, vilket belopp sy-

nes kunna fördelas på tio år. Med anledning härav torde anslagsposten till byggnadsförbättringar böra uppräknas med 84 000 kronor till i runt tal 120 000 kronor. Därjämte föreslår styrelsen upptagande av två nya poster i staterna för kolonisationsverksamheten, nämligen en å 1 650 kronor för lokaler och skrivhjälp och en å 92 000 kronor för ersättning till kolonister, som avträda sina kolonat. Från sistnämnda post böra gäldas till sådana kolonister författningsenligt utgående ersättningar för av dem uppförda byggnader och i övrigt verkställda förbättringar. Slutligen synas posterna byggnadshjälp och odlingsbidrag, diknings- och vägarbeten samt oförutsedda utgifter m. fl. böra uppräknas med tillhoppa 26 350 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 8 oktober 1946 ifrågasatt huruvida de lägenheter, som fortfarande skulle upplåtas till kolonat, ekonomiskt ägde den bärkraft att det kunde anses försvarligt att för istandsättningsarbeten i dem investera ett så betydande kapital som det av domänstyrelsen föreslagna. Beträffande förslaget att från förevarande anslag anvisa medel för kostnader för skrivbiträde och lokaler har ämbetsverket uttalat, att kostnaderna härför i likhet med övriga personal- och expenskostnader borde bestridas av domänverket.

Rörande den framtida dispositionen av de lägenheter, som upplåtits å *Departements-*
chefen. kronomark jämlikt de före ikraftträdandet av kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 532) gällande bestämmelserna, pågå för närvarande vissa undersökningar. Redan nu synes emellertid uppenbart, att vissa kolonat icke komma att upplåtas som kronotorp enligt de i nämnda kungörelse stadgade grunderna av den orsaken, att innehavarna av kolonaten av olika skäl icke önska övergå till den nya upplåtelseformen. På grund härav och då byggnadsbeståndet å vissa av dessa kolonat otvivelaktigt är mindre tillfredsställande samt kolonisterna icke torde vara i stånd att utan statligt stöd bära kostnaderna för byggnadernas försättning i nöjaktigt skick, vill jag nu tillstyrka en uppräkning av de under förevarande anslag avsedda medlen för byggnadsförbättringar med i runt tal 84 000 kronor till 120 000 kronor. Jag förutsätter härvidlag att ifrågavarande medel användas för förbättring av sådana kolonat som icke kunna beräknas ifrågakomma för upplåtelse såsom kronotorp.

Enligt gällande bestämmelser är kolonist, som avträder sitt kolonat, berättigad till ersättning enligt vissa grunder för av honom å kolonatet uppförda byggnader och verkställda förbättringar. För gäldande av sådan ersättning ha medel hittills icke behövt anvisas. Då kolonat numera torde komma att avträdas i större omfattning än tidigare varit fallet och, enligt vad jag inhämtat, avträdessyn för fastställande av sådan ersättning redan påkallats i ett flertal fall, särskilt inom Västerbottens län, torde medel för ändamålet böra upptagas under förevarande anslag. Mot det av domänstyrelsen i detta hänseende föreslagna beloppet, 92 000 kronor, har jag icke något att erinra. För uppräkning av övriga i domänstyrelsens skrivelse omnämnda anslagsposter torde ett belopp av 19 000 kronor vara till fyllest. Anslaget skulle således för nästa budgetår böra uppföras med $(105\,000 + 84\,000 + 92\,000 + 19\,000 =)$

300 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stater för kolonisationsverksamhetens bedrivande.

Med hänsyn till svårigheterna att nu bedöma huruvida behov av ytterligare förlängning av de legofria åren kan komma att föreligga efter den 14 mars 1948 för innehavarna av då kvarstående kolonat, synes det lämpligt att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att, därest så skulle befinnas erforderligt, förordna om förlängning under ytterligare något år av de senast vid 1943 och 1946 års riksdagar beviljade lindringarna i upplåtelsevillkoren för kolonaten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 300 000.

[145.] **18. Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde, förslagsanslag.** För budgetåret 1946/47 är för ändamålet uppfört ett förslagsanslag av 6 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 815.

Med skrivelse den 31 augusti 1946 har egnaheimsstyrelsen överlämnat en av *Alträskes nybyggesnämnd* såsom tillsynsmyndighet över nybyggesverksamheten å kolonisationsområdet gjord framställning om statsanslag med 8 000 kronor, utgörande skillnaden mellan beräknade utgifter och inkomster för nämnden under nästa budgetår. Den föreslagna anslagsökningen å 2 000 kronor avser huvudsakligen kostnaderna för upprättande av förslag till ny hushållsplan för skogsallmännen. Nämnden har i anslutning här till framhållit, att en ny hushållsplan för området vore oundgängligen nödvändig, då den av domänstyrelsen för den senaste 20-årsperioden fastställda planen numera upphört att gälla. *Egnaheimsstyrelsen* har tillstyrkt anslaget uppförande med 8 000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till önskvärdheten av att ny hushållsplan för skogsallmännen snarast upprättas vill jag tillstyrka, att för upprättande av förslag till sådan plan ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppräknas med 2 000 kronor till 8 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 8 000.

[146.] **19. Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 80 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 815.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *domänstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för ändamålet.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att f. d. *generaldirektören L. Berglöf* i egenskap av särskilt tillkallad utredningsman för utredning rörande vissa med lapparnas förhållanden sammanhängande spörsmål den 5 december 1946 inkommit med betänkande angående vissa lägenhetsupplåtelser å kronomark i Norrlands fjälltrakter. Över betänkandet, vilket bland annat innehåller förslag om höjning av förevarande anslag till 180 000 kronor, ha inforadrats yttranden från ett flertal myndigheter.

Beredningen av förenämnda betänkande angående vissa lägenhetsupplåtelser å kronomark i Norrlands fjälltrakter torde kunna slutföras inom sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Ifrågavarande anslag synes vid sådant förhållande i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast böra uppföras med beräknat belopp. Under anslaget torde därvid böra upptagas det av utredningsmannen föreslagna beloppet, 180 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 180 000.

[147.] **20. Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 817.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *domänstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för budgetåret 1947/48 måtte uppföras med ett till 120 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har härvid räknat med ett medelsbehov av 10 000 kronor för bestridande av kostnaderna för den första uppodlingen av kronotorp samt 110 000 kronor för bidrag till betesförbättring å vissa kronolägenheter. Beträffande sistnämnda belopp har styrelsen erinrat, att enligt beslut vid 1945 års riksdag (prop. nr 145; r. skr. nr 409) från förevarande anslag må — med tillämpning av de grunder som gälla för utlämnande av bidrag från reservationsanslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. — utbetalas bidrag till betesanläggningar åt innehavare av sådana kronolägenheter, vilka på grund av sitt läge icke kunna komma i fråga att för lösning av betesfrågan ingå i skogsvårdsområde.

I remissutlåtande den 8 oktober 1946 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot *domänstyrelsens* förslag.

Departements-
chefen.

Såsom av det anförda framgår må från förevarande anslag utlämnas bidrag till betesanläggningar åt innehavare av vissa kronolägenheter. Med hänsyn till önskvärdheten av att en rationellt anordnad betesreglering å sådana lägenheter med det snaraste kommer till stånd vill jag i enlighet med domänstyrelsens förslag tillstyrka att för ifrågavarande bidragsverksamhet under nästa budgetår avses ett belopp av 110 000 kronor. Då för bestridande av kostnaderna för första uppodling av kronotorp synes böra beräknas 10 000 kronor, torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av $(110\,000 + 10\,000 =) 120\,000$ kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av . . kronor 120 000.

[148.] **21. Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m., förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor. Härjämte har Kungl. Maj:t medgivits att för år 1947 bevilja statsanslag intill 4 500 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. Beträffande bestämmelserna rörande användningen av förevarande anslag hänvisas till statsliggaren s. 817.

Storleken av de belopp, som enligt riksdagens medgivande för respektive kalenderår under tioårsperioden 1937—1946 fått användas för bidragstilldelning av ifrågavarande slag, framgår av följande tabell, som även angiver de för samma tioårsperiod av hushållningssällskapen sökta bidragsbeloppen, avrundade till närmaste tusental kronor.

År	Av riksdagen medgiven bidragstilldelning kronor	Av hushållningssällskapen sökta bidragsbelopp kronor
1937.....	1 500 000	3 601 000
1938.....	1 950 000	3 458 000
1939.....	2 000 000	3 229 000
1940.....	2 500 000	5 039 000
1941.....	2 200 000	4 372 000
1942.....	2 500 000	4 790 000
1943.....	2 500 000	4 899 000
1944.....	2 500 000	5 234 000
1945.....	2 500 000	5 750 000
1946.....	4 500 000	6 212 000

I skrivelse den 24 oktober 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 4 200 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget för år 1948 måtte bestämmas till 4 800 000 kronor. I skrivelsen har styrelsen anført i huvudsak följande.

Inkomna ansökningar om bidrag ha hittills endast delvis kunnat tillgodoses. Anledningen till den under de senaste åren inträdda betydande ökningen av anspråken på bidrag från anslaget torde vara att söka i såväl stegrat intresse för ifrågavarande förbättringsarbeten som även de gynnsammare villkor för bidragstagarna, som med ingången av 1940 trätt i kraft. Under år 1946 ha emellertid tillgängliga medel medgivit en avsevärt förbättrad bidragstilldelning mot vad som tidigare kunnat förekomma. Vad beträffar det belopp, 4 500 000 kronor, som Kungl. Maj:t må under år 1947 bevilja såsom statsanslag för utlämnande av bidrag, torde detsamma medgiva en i förhållande till begärda belopp ungefär lika stor bidragstilldelning som under år 1946.

Enligt lantbruksstyrelsens mening bör bidragstilldelningen — om ingen förändring med avseende å dispositionsgrunderna vidtages — för år 1948 bibehållas vid samma belopp som för 1947 eller 4 500 000 kronor. Emellertid har styrelsen i en till Kungl. Maj:t avgiven utredning rörande statsbidrag till kalkanvändning inom jordbruket föreslagit, att viss utbyggnad av ifrågavarande bidragsverksamhet skulle genomföras från och med den 1 januari 1948. Då denna utbyggnad beräknas föranleda en höjning av förevarande anslag med 300 000 kronor, förordar lantbruksstyrelsen en ökning av bidragstilldelningen för år 1948 till 4 800 000 kronor.

I fråga om anvisandet av erforderliga medel å anslaget har erfarenheten visat, att de för visst år beviljade bidragen såsom regel ej bliva under samma år i sin helhet tagna i anspråk. Med hänsyn härtill torde för budgetåret 1947/48 ej behöva för ändamålet anvisas högre belopp än 4 200 000 kronor, vilket belopp torde bliva tillräckligt för utbetalning av dels icke lyftad del av tidigare beviljade bidrag, dels bidrag, som beviljas 1948, eller del av sådant bidrag.

Behandlingen av lantbruksstyrelsens omförmälda förslag rörande statsbidrag till kalkanvändning inom jordbruket torde såsom jag under punkten 101 anfört icke kunna medhinnas inom sådan tid, att därå grundat förslag kan föreläggas årets riksdag. Frågan om kalkanvändningen inom jordbruket torde för övrigt sammanhånga med rationaliseringen av jordbrukets driftsförhållanden och synes med hänsyn härtill i varje fall icke böra upptagas till prövning i samband med bidragsverksamheten för de med ifrågavarande anslag avsedda ändamålen. På grund härav och då såsom av den föregående redogörelsen framgår bidragstilldelningen från förevarande anslag nyligen ökats i avsevärd grad, nämligen från 2 500 000 kronor till 4 500 000 kronor, torde bidragstilldelningen för år 1948 i avvaktan på de nya bidragsgrunder, som kunna föranledas av ställningstagandet till de av 1942 års jordbrukskommitté framlagda förslagen, böra bestämmas till samma belopp som för åren 1946 och 1947 eller 4 500 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut om medlens fördelning å olika ändamål. För att möjliggöra den av mig sålunda förordade bidragstilldelningen synes förevarande anslag för nästa budgetår böra uppräknas med 1 000 000 kronor till 4 000 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

*Departements-
chefen.*

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må för år 1948 bevilja statsanslag intill 4 500 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.;

2) till *Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 4 000 000.

[149.] **22. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3 600 000 kronor. Från anslaget må under budgetåret 1946/47 beviljas statsbidrag å tillhopa högst 4 000 000 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggare s. 817.

Av följande tabell framgå för ett vart av budgetåren 1936/37—1945/46 den bestämda bidragssumman, de anvisade anslagsbeloppen och de från anslaget utbetalade medlen.

Budgetår	Av riksdagen bestämd högsta bidragssumma kronor	Anvisat anslag kronor	Utbetalade belopp kronor
1936/37	3 300 000	3 700 000	3 309 080
1937/38	3 800 000	4 000 000	3 178 160
1938/39	2 400 000	2 700 000	3 601 820
1939/40	3 800 000	3 000 000	2 725 240
1940/41	4 800 000	2 000 000	2 220 135
1941/42	1 800 000	2 000 000	2 024 435
1942/43	3 500 000	3 300 000	2 084 100
1943/44	3 500 000	2 900 000	2 106 360
1944/45	3 500 000	2 900 000	2 270 877
1945/46	4 000 000	3 600 000	2 269 308.

För ifrågavarande ändamål ha vidare under budgetåren 1936/37—1945/46 utbetalats följande belopp från reservationsanslaget till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, nämligen respektive omkring 914 960, 595 560, 362 690, 191 250, 72 970, 42 080, 51 730, 29 740, 12 920 och 10 410 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt att statens avdikningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 4 000 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget för samma budgetår måtte bestämmas till högst 5 000 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört huvudsakligen följande.

Under budgetåret 1945/46 ha bidrag från ifrågavarande anslag beviljats dels av Kungl. Maj:t till 1 företag med 22 200 kronor, dels ock av *lantbruksstyrelsen* till 665 företag med tillhopa 3 977 110 kronor eller sammanlagt 3 999 310 kronor.

Vid ingågen av budgetåret 1946/47 funnos hos *lantbruksstyrelsen* inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 375 torrlägningsföretag, represen-

terande ett bidragsbelopp av omkring 8 350 000 kronor. Utöver nämnda ansökningar torde under budgetåret nya dylika ansökningar kunna förväntas inkomma till ett sammanlagt belopp av omkring 4 000 000 kronor.

För tillgodoseende under löpande budgetår av samtliga såväl föreliggande som under året motsedda ansökningar skulle sålunda erfordras en bidragstilldelning av $(8\,350\,000 + 4\,000\,000 =) 12\,350\,000$ kronor. För ändamålet må emellertid beviljas bidrag från statens avdikningsanslag till ett belopp av endast 4 000 000 kronor. Av för budgetåret 1946/47 föreliggande och påräknade ansökningar om statsbidrag kunna sålunda ansökningar å ett belopp av $(12\,350\,000 - 4\,000\,000 =) 8\,350\,000$ kronor förväntas bli överförda till budgetåret 1947/48. Jämväl under sistnämnda budgetår torde nya ansökningar om statsbidrag kunna förväntas inkomma till ett belopp av omkring 4 000 000 kronor. För tillgodoseende under ifrågavarande budgetår av ansökningar om statsbidrag skulle sålunda erfordras i runt tal $(8\,350\,000 + 4\,000\,000 =) 12\,350\,000$ kronor.

Till undvikande av att, såsom tidigare varit fallet, ansökningarna om statsbidrag på grund av brist på medel hopas i lantbruksstyrelsen och till allvarlig olägenhet för avdikningsverksamheten bli avgjorda först efter flera års väntan, synes bidragstilldelningen böra så avvägas, att anhopningen av torrlägningsärenden hos lantbruksstyrelsen må om möjligt kunna successivt minskas. Med hänsyn härtill torde bidragstilldelningen från anslaget under budgetåret 1947/48 icke böra sättas lägre än till 5 000 000 kronor. Även med en bidragstilldelning av denna storleksordning torde det i varje fall icke bli va möjligt att under budgetåret tillgodose andra än de med hänsyn till nytighetsgraden mest angelägna företagen.

Jag torde i detta sammanhang få erinra, att 1936 års riksdag med anledning av en inom riksdagen väckt motion, II:108, i skrivelse den 29 maj 1936, nr 290, anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan om torrläggning av mark och avveckling i samband därmed av dämningssrätter i de gamla bruksbygderna samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Sedan lantbruksstyrelsen genom beslut den 30 oktober 1936 och den 7 maj 1937 anbefallts att verkställa utredning angående förutsättningarna för olika torrlägningsföretag, som kunde ifrågakomma med avseende å vissa försumpade marker inom de norra delarna av Uppsala län, har styrelsen med skrivelse den 4 maj 1946 överlämnat en redogörelse för utredningen i ämnet. Styrelsen har i sin skrivelse anför, att ett genomförande av de i utredningen ifrågasatta torrlägningsföretagen tills vidare syntes böra bero av vederbörande jordägares initiativ, därvid, om syneförrättningar enligt vattenlagen komme att hållas, utredningen kunde läggas till grund för dessa. I den mån företagen icke komme till stånd på detta sätt men ett genomförande av dem kunde anses motiverat ur allmän synpunkt, syntes företagen tills vidare böra hänföras till torrlägningsföretag, vilka kunde komma ifråga såsom beredskapsarbeten.

Såsom av det förut anförda framgår ha under de senare åren anspråken på bidrag från ifrågavarande anslag nått en sådan omfattning, att de icke på långt när kunna tillgodoses. Sålunda funnos hos lantbruksstyrelsen vid början av löpande budgetår oavgjorda bidragsansökningar till ett belopp av

Fördraganden.

icke mindre än omkring 8 350 000 kronor. En följd härav har blivit, att de bidragssökande måste vänta en avsevärd tid innan deras ansökningar komma i tur att avgöras. Med hänsyn till angelägenheten av att den långa väntetiden för bidragsansökningarnas avgörande förkortas vill jag nu förorda, att bidragstilldelningen till förevarande verksamhet i anslutning till lantbruksstyrelsens förslag för nästa budgetår bestämmas till 5 000 000 kronor. Vid föreslagen bidragstilldelning synes medelsanvisningen under avdikningsanslaget för budgetåret 1947/48 böra beräknas till 4 000 000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 400 000 kronor.

Vad beträffar den av lantbruksstyrelsen verkställda utredningen rörande torrläggning av mark i de gamla bruksbygderna m. m. torde denna fråga vara av den natur att densamma synes böra prövas i sammanhang med ett genomförande av de planerade rationaliseringsåtgärderna inom jordbruksnäringen. I avvaktan därpå torde i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag genomförandet av de föreslagna torrläggningsföretagen tills vidare böra bero av vederbörande jordägares initiativ.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva, att under budgetåret 1947/48 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa högst 5 000 000 kronor;
- 2) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 4 000 000.

[150.] **23. Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 434) angående statsbidrag till täckdikning, ändrad genom kungörelserna nr 572/1937 och 350/1945.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag måtte för budgetåret 1947/48 uppföras med oförändrat belopp av 400 000 kronor. Styrelsen har härvid räknat med att någon anslagsreservation icke skulle komma att stå till förfogande vid ingången av sistnämnda budgetår.

I fråga om storleken av de under de senaste tio budgetåren till förfogande ställda medlen och de av hushållningssällskapen sökta bidragsbeloppen har lantbruksstyrelsen lämnat följande uppgifter.

Budgetår	Av riksdagen till förfogande ställda medel kronor	Av hushållnings- sällskapen sökta bidragsbelopp kronor
1937/38	500 000	1 827 000
1938/39	600 000	1 569 259
1939/40	500 000	1 496 044
1940/41	200 000	897 459
1941/42	200 000	1 084 202
1942/43	200 000	1 147 270
1943/44	400 000 ¹	1 228 321
1944/45	400 000	1 499 779
1945/46	400 000	1 777 930
1946/47	400 000	1 955 060.

Då medel för ifrågavarande ändamål torde böra anvisas även för nästa budgetår och då från min sida icke finnes något att erinra mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet, förordar jag, att anslaget upptages med oförändrat belopp av 400 000 kronor. Liksom under innevarande budgetår bör vid tilldelningen av bidrag särskild hänsyn tagas till vederbörandes ekonomiska förhållanden. Sålunda bör sökande, som beträffande storleken av brukad åkerareal är berättigad till bidrag men som har en god ekonomisk ställning, antingen icke tilldelas bidrag eller allenast erhålla ett reducerat bidrag.

*Före-
draganden.*

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservations-*
anslag av kronor 400 000.

[151.] **24. Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag, reservationsanslag.** För detta ändamål ha för budgetåret 1939/40 anvisats 150 000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1940/41—1946/47 100 000 kronor. Bestämmelser rörande ifrågavarande anslags användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433). Enligt dessa bestämmelser kan bidrag från anslaget utgå till kostnader för undersökning och utredning rörande torrlägningsföretag, som är avsett att vid inträffande arbetslöshet komma till utförande såsom beredskapsarbete.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Jämväl för budgetåret 1947/48 torde anslaget böra uppföras med 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

¹ Från beredskapsanslaget för budgetåret 1940/41.

att till *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 100 000.

[152.] **25. Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag, reservationsanslag.** Jämlikt beslut av 1946 års riksdag (prop. nr 107; r. skr. nr 159) har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor till bestridande av kostnaderna för utbetalande av tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag. Bestämmelser rörande anslaget användning ha meddelats i kungörelsen den 12 april 1946 (nr 192).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 1 000 000 kronor. Styrelsen har härvid framhållit, att förevarande bidragsverksamhet ännu icke kommit i gång, varför några exakta beräkningar av medelsbehovet icke kunnat verkställas.

*Före-
draganden.*

Såsom framgår av förenämnda proposition nr 107 beräknades de totala kostnaderna för ifrågavarande bidragsverksamhet till 4 000 000 kronor, varav 2 500 000 kronor för de närmaste två å tre åren. Med hänsyn härtill och då, såsom *lantbruksstyrelsen* framhållit, någon närmare beräkning av medelsbehovet för ändamålet för närvarande icke torde vara möjlig, synes anslaget för nästa budgetår böra bestämmas till det av *lantbruksstyrelsen* föreslagna beloppet, eller 1 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 1 000 000.

[153.] **26. Försök rörande stenröjning med maskinella hjälpmedel, reservationsanslag.** Med skrivelse den 11 juli 1946 har *lantbruksstyrelsen* överlämnat en framställning från *Blekinge läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, i vilken framställning hemställes, att ett anslag av 200 000 kronor måtte ställas till förfogande för igångsättande av försök rörande stenröjning med maskinella hjälpmedel. Vid *lantbruksstyrelsens* skrivelse har fogats ett av styrelsen inhämtat utlåtande från styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter.

Förvaltningsutskottet har i sin framställning anfört i huvudsak följande.

För att stimulera intresset för stenröjningsarbeten bland jordbrukarna och på grund av den rådande bristen på arbetskraft träffade hushållningssällskapet år 1944 avtal med en av sina täckdikningsförmän om igångsättande av maskinell stenbörjning av åkersten. Avgiften för själva börjningsarbetet bestämdes till tre kronor per bormeter och för sprängningsarbetet till två kronor 50 öre per kilogram förbrukad ammunition, vilka avgifter förman-

nen skulle uppbära av den som påkallat stenröjningen. Intresset för stenröjningsarbeten har under de senaste åren stegrats i mycket hög grad. För att kunna utföra alla arbeten har hushållningssällskapet intresserat ytterligare två personer att inköpa borrhningsaggregat. För finansiering av maskinanskaffningen ha dessa sökt och erhållit lån från statens maskinlänefond.

Under år 1945 ha omkring 26 procent av arbetstiden åtgått till förflyttningar mellan olika uppställningsplatser och fastigheter. Den relativt stora ineffektiva arbetstiden är till stor del beroende på att under 1945 endast ett aggregat stått till förfogande. Under innevarande år beräknas arbetstimmar-
nas antal kunna ökas med omkring 30—35 procent och den ineffektiva arbetstiden kunna minskas med 10—15 procent med anledning av att ytterligare två aggregat finnas tillgängliga.

Med de priser, som tillämpas inom Blekinge län för maskinell stenborrning, innebär denna metod en minskning av arbetskostnaderna med omkring 20 procent. Kostnaderna skulle dock ytterligare kunna nedbringas därest åkerstenen skulle kunna bortforslas hel. Då borrhnings- och sprängningskostnaderna utgöra ungefär en tredjedel av hela kostnaden, skulle denna kunna nedbringas med 25—30 procent. Enklare maskiner för bortforsling av stenblock upp till en vikt av 2—3 ton, s. k. stenröjningsvagnar, ha även prövats inom länet. Denna metod förefaller dock något omständig för att tillfredsställande resultat skola kunna uppnås. För att den relativt grova sten, som allmänast förekommer i Blekinge, skall kunna bortforslas från åkrarna hel fordras motordrivna stora och mycket starka maskiner, som jämväl äro lättmanövrerade. De röjnings- och schaktnaskiner, som användas inom industrien, torde av allt att döma väl lämpa sig för röjning av stenbundna åkrar. En för förhållandena inom länet lämplig maskinkombination synes vara en Caterpillar-traktor med schaktblad och schaktvagn. Traktorn bör kompletteras med ett mindre kompressoraggregat för borrhning av mycket stor sten, vilken endast klyves för att få den mera lätthanterlig. En dylik maskinuppsättning betingar ett pris av omkring 100 000 kronor. Enligt utskottets uppfattning skulle med angiven maskinuppsättning långt gynnammare resultat kunna uppnås än hittills varit möjligt. En försöksverksamhet synes därför böra komma till stånd för utrönande av de bästa metoderna för stenröjning med maskinella hjälpmedel. Denna verksamhet torde böra handhas av statens maskin- och redskapsprovningsanstalter under direkt ledning av en delegation, vari hushållningssällskapen i Kronobergs, Blekinge och Kristianstads län skulle vara representerade. Därest försöken koncentrerades till ett fåtal platser, skulle det totala anslagsbeloppet kunna begränsas till 200 000 kronor, varav 100 000 kronor för inköp av maskiner och återstoden för utprovande i övrigt av lämpliga metoder för stenröjning

Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter har i sitt utlåtande erinrat, att lantbruksstyrelsen och egnahemsstyrelsen den 5 maj 1944 avgivit utredning med förslag rörande nyodling och stenröjning med maskinella hjälpmedel samt att därav föranlett förslag genom proposition nr 38 förelagts 1945 års riksdag, som beslutat att lån skulle få utlämnas från jordbrukets maskinlänefond till enskild person, bolag, förening och hushållningssällskap motsvarande hela inköpskostnaden för maskiner, som skulle användas huvudsakligen för stenröjning och nyodling. Anstaltsstyrelsen har i övrigt anfört.

Det vill synas, som om vid stenröjning med maskinella hjälpmedel olika metoder skulle kunna komma att utnyttjas eller redan äro i användning utan

att man säkert vet vilka som ur ekonomiska och andra synpunkter främst äro att föredraga. I förenämnda utredning redogjordes för vissa erfarenheter med maskinell stenborrning samt med användande av s. k. stenröjningsvagn. Stenröjning med traktor utrustad med schaktblad eller liknande har prövats bland annat i Finland i samband med där pågående nyodlingsarbeten.

Med anledning av vad sålunda anförts vill styrelsen tillstyrka att en undersökning rörande maskinell stenröjning kommer till stånd. Undersökningen bör omfatta ej blott den i förvaltningsutskottets skrivelse föreslagna utrustningen utan även andra metoder för maskinell stenröjning. Styrelsen är beredd att åtaga sig undersökningen i fråga och att därvid samarbeta med andra organ som ha intresse för saken. Härvid synas främst de i förvaltningsutskottets skrivelse angivna hushållningssällskapen och jordbrukstekniska institutet komma i fråga.

Då ingen erfarenhet torde finnas rörande möjligheterna att uppnå ekonomiskt tillfredsställande resultat med den mycket dyrbara utrustning, som av förvaltningsutskottet föreslagits, synes inköp av utrustningen för undersökningens genomförande icke böra i första hand komma i fråga. I stället torde material för ändamålet böra förhyras av armén eller entreprenörfirmor. Kostnaderna för förhyrning av traktor med schaktblad torde kunna beräknas till 50—100 kronor per dag. För schaktvagn torde man behöva räkna med ungefär samma belopp. Stenborrningsaggregat och stenröjningsvagnar synas kunna undersökas utan inköp. Kostnaderna för maskinhyror, drivmedel och arbetskraft för direkt maskinskötsel torde till väsentlig del kunna täckas med avgifter för utfört arbete. Medel skulle således erfordras för avlöning åt provningspersonal, frakter, driftkostnader vid utförande av specialprov och reparationer samt tryckning av redogörelse över försöken. Förslagsvis torde dessa kostnader kunna beräknas till följande belopp, nämligen för provningspersonal 20 000 kronor, för resor och traktamenten 10 000 kronor, för frakter 5 000 kronor, för driftkostnader vid specialprov 10 000 kronor, för reparationer och mindre konstruktionsändringar 8 000 kronor, för tryckning av redogörelse 2 000 kronor och för oförutsedda utgifter 5 000 kronor eller sammanlagt 60 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har anfört, att de av förvaltningsutskottet föreslagna försöken syntes kunna bli av stor betydelse för jordbruket i trakter med stembunden jord. Då några systematiska försök rörande stenröjningsmetoder hittills icke förekommit i landet, syntes det styrelsen angeläget att försök av ifrågavarande slag igångsattes. Enligt lantbruksstyrelsens mening borde försöken anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de av styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter ifrågasatta riktlinjerna. Vid handhavandet av försöken borde anstalterna samråda med en kommitté om tre personer, utsedda av hushållningssällskapen i Kronobergs, Blekinge och Kristianstads län. Denna kommitté syntes böra utan kostnad för statsverket stå till anstaltens förfogande såsom ett rådgivande organ. Under återopande av det anförda och då lantbruksstyrelsen icke funnit anledning till erinran mot den av anstaltsstyrelsen verkställda beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål har lantbruksstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för att 60 000 kronor ställdes till förfogande för ändamålet.

I remissutlåtande den 28 augusti 1946 har *statskontoret* anfört i huvudsak följande.

Vid 1945 års riksdag fattades beslut om inrättande av ett jordbrukstekniskt institut (prop. nr 37; r. skr. nr 272). Institutets syfte skulle vara bland annat att i nära samarbete med lantbrukshögskolan och statens maskin- och redskapsprovningsanstalter samt under samverkan med andra vetenskapliga institutioner bedriva tekniskt vetenskaplig forskning och följa utvecklingen inom de forskningsområden, som rörde jordbrukstekniken, främst jordbrukets maskiner, redskap och andra mekaniska och elektriska hjälpmedel. I enlighet med av Kungl. Maj:t framlagt förslag vidtogs därjämte ändring i bestämmelserna angående lån från jordbrukets maskinlånefond i syfte att underlätta anskaffande av jordbruksmaskin, avsedd att användas i sådan av hushållningssällskap bedriven verksamhet för nyodling och stenröjning, som förträdesvis avsåge förstärkning av ofullständiga jordbruk (prop. nr 38; r. skr. nr 411).

Det i föreliggande framställning angivna syftet att få till stånd försök rörande maskiner för stenröjning synes kunna tillgodoses inom ramen av hittills vidtagna åtgärder för ändamålet. I varje fall torde någon tids erfarenhet av den nuvarande organisationen kunna och böra avvaktas innan ytterligare åtgärder i samma syfte beslutas.

I vissa trakter av vårt land är stenröjningen en av de angelägnaste uppgifterna i en rationaliseringsverksamhet, som avser att skapa gynnsammare produktionsbetingelser vid framför allt det mindre jordbruket. För en ökad maskinanvändning i jordbruket är sålunda stenröjning mångenstädes en nödvändig förutsättning. I syfte att främja en utvidgning av stenröjningsverksamheten beslutades vid 1945 års riksdag vissa ändringar i bestämmelserna om lån från jordbrukets maskinlånefond, varigenom anskaffandet av maskinella hjälpmedel för stenröjning i hög grad underlättats. Såsom av utredningen i förevarande ärende framgår kunna emellertid olika mer eller mindre arbetsbesparande metoder komma till användning. Vilka av dessa metoder som ur ekonomiska och andra synpunkter äro att föredraga torde icke kunna avgöras på grundval av de erfarenheter, som vunnits vid den hittills bedrivna verksamheten på ifrågavarande område. Det synes vidare tveksamt om alla föreliggande tekniska möjligheter att nedbringa kostnaderna för stenröjning verkligen prövats i praktiken. Det vore därför värdefullt om systematiska försök rörande olika stenröjningsmetoder kunde igångsättas. Med hänsyn till den betydelse i rationaliseringsprogrammet som måste tillmätas maskinell stenröjning och då kostnaderna för här avsedda försök i sin helhet svårigen skulle kunna påläggas enskilda jordbrukare, torde statsmakternas medverkan till denna försöksverksamhet vara i hög grad befogad. Jag vill därför tillstyrka att medel ställas till förfogande för ändamålet.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde ifrågavarande försöksverksamhet lämpligen böra handhas av statens maskin- och redskapsprovningsanstalter och anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de av anstaltsstyrelsen angivna riktlinjerna. Försöken böra således ej inskränkas till allenast de maskinella hjälpmedel för stenröjning, som närmast åsyftats i Blekinge läns hushållningssällskaps förvaltningsutskotts framläggning, utan även andra metoder böra prövas. Vid handhavandet av försöksverksamheten böra anstalterna samarbeta med de hushållningssällskap, som i första hand kunna

*Departements-
chefen.*

beräknas vara intresserade av verksamhetens bedrivande. Vad lantbrukstyrelsen i detta hänseende föreslagit finner jag mig kunna biträda.

Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter har beräknat medelsbehovet för den av mig förordade försöksverksamheten till 60 000 kronor. Denna beräkning föranleder icke någon erinran från min sida. Jag tillstyrker sålunda, att ett anslag å nämnda belopp anvisas för ändamålet. Detta anslag synes böra i form av ett reservationsanslag anvisas under anslags titeln Försök rörande stenröjning med maskinella hjälpmedel. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försök rörande stenröjning med maskinella hjälpmedel* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 60 000.

[154.] **27. Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland, reservationsanslag.** För innevarande budgetår har 1946 års riksdag anvisat dels till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland ett reservationsanslag av 90 000 kronor, dels ock till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland ett reservationsanslag av 150 000 kronor. Från förstnämnda anslag avses skola bestridas administrationskostnaderna för lokala jordnämnderna i Västernorrlands och Norrbottens län. Därför har 1946 års riksdag medgivit, att för ifrågavarande arronderingsverksamhet under budgetåret 1946/47 må disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden, högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare och högst 50 000 kronor av reservationsanslaget till Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk. Genom beslut den 6 december 1946 har Kungl. Maj:t medgivit, bland annat, att hos lokala jordnämnden i Västernorrlands län må anställas en särskild lantmätare för handläggningen av lantmäteriärenden, som hänföra sig till nämndens verksamhet, och att kostnaderna härför skola bestridas från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland.

I skrivelser den 21 respektive den 30 augusti 1946 ha *lokala jordnämnderna i Västernorrlands och Norrbottens län* hemställt, dels att för budgetåret 1947/48 måtte anvisas ett reservationsanslag av $(59\,400 + 97\,200 =)$ 156 600 kronor till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland och ett reservationsanslag av $(75\,000 + 95\,000 =)$ 170 000 kronor till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, dels ock att medgivande måtte lämnas att för verksamheten under budgetåret 1947/48 finge disponeras högst $(400\,000 + 500\,000 =)$ 900 000 kronor av egnahemslånefonden, högst $(75\,000 + 75\,000 =)$

⇒) 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare och högst (50 000 + 100 000 ⇒) 150 000 kronor av reservationsanslaget till Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk. Vid skrivelsen från lokala jordnämnden i Norrbottens län har fogats ett särskilt yttrande av ledamoten i nämnden biträdande överlantmätaren H. C. B. Wetterhall. Av skrivelserna inhämtas bland annat följande.

Den huvudsakliga anledningen till att lokala jordnämnden i Västernorrlands län uppskattat medelsbehovet för administrationskostnader för nästa budgetår till ett belopp, som med i runt tal 20 000 kronor överstiger det för innevarande år anvisade, är den att nämnden under anslaget till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland beräknat medel för anställande hos nämnden av en särskild lantmätare jämte teknisk biträdeshjälp åt lantmätaren samt bidrag till kostnader för lantmåteriförrättningar. Å andra sidan har nämnden upptagit kostnaderna för sammanställning och kopiering av lantmåterikartor m. m. till ett 3 000 kronor lägre belopp än det för innevarande budgetår anvisade. Av reservationsanslaget till Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk har nämnden beräknat behöva taga i anspråk 50 000 kronor mot för innevarande budgetår 25 000 kronor.

Lokala jordnämnden i Norrbottens län har beräknat kostnaderna för arvodet samt resekostnads- och traktamentsersättning åt ordföranden och ledamöterna i nämnden samt dess verkställande tjänsteman till 30 400 kronor. För anlåtande av speciell sakkunskap har nämnden upptagit ett belopp av 7 000 kronor. Nämnden har vidare räknat med att under nästa budgetår skulle bli erforderligt att hos nämnden anställa en agronom, en jägmästare och en kamrer. Kostnaderna för dessa tjänstemän samt för rese- och traktamentsersättning till dem ha uppförts med 32 200 kronor. För avlöningar till två kontorsbiträden samt tillfällig skrivhjälp ha avsetts i runt tal 14 800 kronor. Kostnaderna för expenser ha av nämnden uppskattats till 12 800 kronor. Medelsbehovet för administrationskostnader för lokala jordnämnden i Norrbottens län skulle således för nästa budgetår uppgå till (30 400 + 7 000 + 32 200 + 14 800 + 12 800 ⇒) 97 200 kronor. Bland annat med hänsyn till att kostnaderna för lantmåteriförrättningar enligt beslut vid 1946 års riksdag skola bestridas från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland har nämnden beräknat att nämnden för nästa budgetår av sagda anslag behöfve disponera 95 000 kronor eller 20 000 kronor mer än för innevarande budgetår. Beträffande anslaget till Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk har lokala jordnämnden i Norrbottens län uttalat, att medelsanvisningen för innevarande budgetår visat sig vara för knappt tilltagen. Nämnden har därför funnit sig böra föreslå att nämnden för nästa budgetår finge disponera 100 000 kronor av sistnämnda anslag.

I det vid skrivelsen från lokala jordnämnden i Norrbottens län fogade *särskilda yttrandet* har biträdande överlantmätaren H. C. B. Wetterhall anfört, att nämndens framställning innebure en avsevärd utvidgning av nämndens verksamhet och att prövningen av framställningen borde anstå i avvaktan på ställningstagandet till de av 1942 års jordbrukskommitté framlagda förslagen.

I remissutlåtande den 30 september 1946 har *norrlandskommittén* anfört i huvudsak följande.

Då kommittén den 20 september 1944 framlade förslag om de lokala jordnämndernas inrättande, utgick kommittén från att nämndernas verksamhet skulle ha försökskaraktär för vinnande av erfarenheter beträffande möjligheterna att genom ägouthyten och andra fastighetsbildningsåtgärder erhålla en bättre arrondering. Sådana erfarenheter torde också redan under den hittillsvarande verksamheten ha erhållits, som kunna bli av värde för bedömande av behovet av reformer på fastighetsbildningens område. Emellertid synas skäl tala för att nämnderna få fortsätta sin verksamhet under budgetåret 1947/48, så mycket mer som denna blivit fördröjd bland annat genom bristande tillgång på erforderligt kartmaterial över fastighetsbeståndet samt praktiska resultat hittills kunnat ernås endast i begränsad omfattning. Härtill kommer att frågan om en omorganisation av rationaliseringsverksamheten inom jordbruket för närvarande är aktuell och att det, om nya organ tillskapas för detta ändamål, kan vara lämpligt, att jordnämnderna bibehållas till dess deras arbete kan överflyttas på de nya organen. På grund av det anförda utgår kommittén från att jordnämndernas verksamhet icke bör avvecklas under nästa budgetår men att den å andra sidan icke heller bör utvidgas i nuvarande läge.

De av jordnämnderna föreslagna ökningarna av anslaget till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland hänföra sig beträffande jordnämnden i Västernorrlands län väsentligen till anställande av en lantmätare jämte biträdespersonal samt reseersättningar och expenser för denna och beträffande jordnämnden i Norrbottens län i huvudsak till anlitande av sakkunniga samt anställande av en agronom, en jägmästare och en kamrer ävensom till reseersättningar åt dessa. Av vad kommittén anförut framgår, att kommittén icke finner sig böra tillstyrka någon utvidgning av jordnämndernas verksamhet i nuvarande läge. Kommittén kan sålunda icke giva sin anslutning till de av jordnämnden i Norrbottens län föreslagna nyanställningarna. Det av jordnämnden i Västernorrlands län framförda förslaget om anställande av en lantmätare innebär knappast på samma sätt någon utvidgning av verksamheten. Enligt vad som uttalats i statsverkspropositionen till 1946 års riksdag torde emellertid kostnaderna för lantmåteribehandlingen av de ärenden, som hänföra sig till nämndernas verksamhet, icke böra bestridas från nu ifrågavarande administrationsanslag utan från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland. På grund av det anförda finner kommittén det icke behövt, att vid bestämmandet av det förra anslaget räkna med någon nyanställning av personal. Däremot kunna måhända skäl finnas att ställa till vardera jordnämndens förfogande något ytterligare belopp för anlitande av särskild sakkunskap. Vidare kunna ökade avlöningskostnader för nämnderna föranledas av pågående överväganden rörande lönereglering för statens befattningshavare. Med hänsyn till att en icke obetydlig reservation å anslaget kan beräknas förefinnas vid utgången av innevarande budgetår torde emellertid sådana kostnadsstegringar icke behöva påkalla någon höjning av anslaget. Kommittén förordar alltså, att anslaget för budgetåret 1947/48 upptages med oförändrat belopp av 90 000 kronor.

Vad härefter angår behovet av medel för nästa budgetår från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland må nämnas, att medel från anslaget icke i nämnvärd omfattning behövt tagas i anspråk under budgetåret 1945/46. Trots de av jordnämnderna ifrågasatta anslagsökningarna anser sig kommittén med hänsyn till den hittillsvarande medelsåtgången och uppkomna reservationer å förut beviljade anslag kunna förorda att anslaget för nästa budgetår begränsas till 100 000 kronor.

För budgetåren 1945/46 och 1946/47 anvisade medel från reservationsan-

slaget till Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk torde helt åtgå för sitt ändamål. Enligt kommitténs mening bör medelsåtgången för ifrågavarande bidrag under nästa budgetår kunna uppskattas till sammanlagt 125 000 kronor eller 25 000 kronor mindre än nämnderna beräknat.

För innevarande budgetår har medgivits att för jordnämndernas verksamhet må disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden och högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare. Även om man kan räkna med att åtminstone förstnämnda belopp icke i sin helhet kommer att disponeras under nu löpande budgetår och att medelsbehovet även under budgetåret 1947/48 kommer att hålla sig under angivna belopp, anser sig kommittén ej ha anledning föreslå någon ändring av medelsanvisningen.

I likhet med norrlandskommittén anser jag, att någon utvidgning av de lokala jordnämndernas verksamhet icke bör ifrågakomma, eftersom denna verksamhet, därest det av mig förut nämnda förslaget rörande den framtida jordbrukspolitiken vinner riksdagens godkännande, torde komma att överflyttas till de nya organ, som kunna komma att inrättas för rationaliseringens handhavande. På grund härav och då kostnaderna för lantmäteribehandlingen av de ärenden, som hänföra sig till nämndernas verksamhet, enligt beslut vid 1946 års riksdag skola bestridas från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, torde anslaget till nämndernas administrationskostnader för nästa budgetår kunna upptagas med oförändrat belopp av 90 000 kronor. Säsom norrlandskommittén framhållit torde vid innevarande budgetårs utgång förefinnas en icke obetydlig anslagsreservation å anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland. Med hänsyn härtill synes sistnämnda anslag för budgetåret 1947/48 kunna begränsas till 100 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter för anslagens disposition. Även för nästa budgetår böra för ifrågavarande verksamhet få disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden, högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare och högst 50 000 kronor av reservationsanslaget till Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk.

Under åberopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 90 000.

[155.] 28. Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, *reservationsanslag*. Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till genomförandet av vissa arronderings-
åtgärder i Norrland* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reser-
vationsanslag* av kronor 100 000.

[156.] **29. Kostnader för torrlägningsnämnder, förslagsanslag.** Enligt be-
slut av 1945 års riksdag (prop. nr 122; r. skr. nr 257) skall för varje hus-
hållningssällskaps område finnas en torrlägningsnämnd med uppgift att
under lantbruksstyrelsens överinseende leda och övervaka den av staten un-
derstödda verksamheten för torrläggning av mark för jordbruksändamål.
Bestämmelser angående dessa nämnder ha meddelats i kungörelsen den 25
maj 1945 (nr 344). Till bestridande av kostnaderna för nämnderna är för
innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 70 000 kronor. Kungl.
Maj:t har den 13 september 1946 föreskrivit, att anslaget må under budget-
året 1946/47 användas enligt följande fördelning.

1. Årsarvoden åt ordförande och sekreterare i torrlägnings- nämnd	kronor 26 000
2. Dagarvoden åt de av hushållningssällskapets förvaltnings- utskott utsedda ledamöterna i nämnden jämte ersättare samt resekostnads- och traktamentsersättning åt ordfö- rande och övriga ledamöter jämte ersättare ävensom till sekreterare, <i>förslagsvis</i>	» 33 600
3. Expenser m. m.	» 10 400
Summa kronor 70 000.	

Beträffande övriga bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas
till statsliggaren s. 819.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att före-
varande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med 88 600 kronor. Den
föreslagna anslagsökningen är avsedd att möjliggöra en höjning av posterna
dagarvoden och reseersättningar samt expenser till 47 000 respektive 15 600
kronor. Höjningen av sistnämnda post har motiverats med att det till varje
hushållningssällskap utgående beloppet om 400 kronor såsom bidrag för
bestridande av expenser och kostnader för skrivhjälp åt torrlägningsnämnd
syntes otillräckligt för att giva hushållningssällskapet full ersättning av
statsmedel för kansli och skrivhjälp åt nämnderna.

*Före-
draganden.*

Med hänsyn till svårigheterna att mera bestämt bedöma medelsbehovet
synes anslagsposten till dagarvoden och reseersättningar för nästa budgetår
böra upptagas med oförändrat belopp. Då jag vidare icke är beredd att till-
styrka en höjning av till hushållningssällskap utgående bidrag för kansli och
skrivhjälp åt torrlägningsnämnd, torde icke heller någon uppräknings av
posten till expenser böra ske. Förevarande anslag synes därför även för nästa
budgetår böra uppföras med ett belopp av 70 000 kronor. Jag hemställer
alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för torrlägningsnämnder* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 70 000.

[157.] **30. Jordbrukskommissioner, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 70 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 819.

I avvaktan på närmare erfarenheter rörande jordbrukskommissionernas *Departements- chefen.* medelsbehov synes förevarande anslag för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 70 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukskommissioner* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 70 000.

[158.] **31. Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, förslagsanslag.** Till bestridande av kostnaderna för arrenderådgivning åt arrendatorer, å vilka arrendelagens särskilda bestämmelser för vissa jordbruk äro avsedda att tillämpas, är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 100 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro intagna i kungörelsen den 18 maj 1934 (nr 150), vilken kungörelse ändrats genom kungörelsen nr 714/1944. Utgifterna från anslaget ha icke för något av budgetåren 1938/39—1945/46 överstigit 150 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om oförändrad anslagsanvisning för nästa budgetår.

Ifrågavarande anslag torde med hänsyn till den obetydliga medelsåtgången *Departements- chefen.* för ändamålet under senare budgetår böra jämväl för budgetåret 1947/48 upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 100.

[159.] **32. Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden, reservationsanslag.** Såsom ett led i åtgärderna till lättande av hemarbetet på landsbygden har årligen från och med budgetåret 1939/40 å riksstaten anvisats anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Anslaget, som för ett vart av budgetåren 1939/40—1942/43 utgått med 50 000 kronor samt för budgetåren 1943/44, 1944/45 och 1945/46 med respektive 100 000, 150 000 och 250 000 kronor, är för innevarande budgetår uppfört med 250 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 22

december 1939 utfärdat kungörelse (nr 911) om statsbidrag till gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *egnaheimsstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag av 250 000 kronor för nästa budgetår. Enligt vad i skrivelsen framhålles har styrelsen, med hänsyn till att inom 1941 års befolkningsutredning påginge en omprövning av vissa med byggandet av andelstvättstugor sammanhängande frågor, ansett sig icke böra förorda någon ändring beträffande anslagsanvisningens storlek. Det vore nämligen enligt styrelsens mening icke uteslutet, att utredningens förslag kunde komma att innehålla nya synpunkter på frågan om statligt understöd till byggande av tvättstugor.

*Departements-
chefen.*

Enligt vad jag inhämtat har 1941 års befolkningsutredning för avsikt att framlägga förslag rörande hemmens arbetskraftsproblem samt hemarbetets rationalisering. Dessa förslag, vilka bland annat beröra frågan om inrättandet av gemensamma tvättstugor, väntas komma att föreligga i sådan tid, att å desamma grundad proposition kan föreläggas 1947 års riksdag. Vid angivna förhållande synes nu ifrågavarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast böra uppföras med beräknat belopp. För ändamålet torde böra upptagas samma anslagssumma som för löpande budgetår eller 250 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 250 000.

I. Fiskeriväsendet.

[160.] 1. Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: **Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 41 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 820), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 29 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 6 700
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 5 000
Summa kronor 41 000.	

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 44 600 kronor förhöjt belopp. Ökningen, 3 600 kronor, faller helt under icke-ordinarieposten och har föranletts av att styrelsen upptagit ett belopp av nämnda storlek för arvode till ett laboratoriebiträde. Såsom skäl härför har styrelsen anført, att behov av ett dylikt biträde föreläge vid utförandet av vissa förberedande arbeten vid anstalten. I anslutning härtill har styrelsen meddelat, att en landsflyktig estnisk fiskeritjänsteman, vilken avlönats av statens arbetsmarknadskommission, tidigare tjänstgjort såsom assistent vid anstalten och därvid biträtt med bland annat nämnda arbeten, men att denne icke längre stode till förfogande.

Med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anført vill jag icke motsätta mig, att för nästa budgetår medel beräknas till arvode åt ett laboratoriebiträde med 3 600 kronor. Då jag icke heller i övrigt har något att erinra mot styrelsens anslagsberäkningar, skulle sålunda för budgetåret 1947/48 ordinarieposten bära uppföras med 29 300 kronor, icke-ordinarieposten med (6 700 + 3 600 =) 10 300 kronor samt posten rörligt tillägg med 5 000 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst medför, att ordinarieposten uppräknas med 12 900 kronor till 42 200 kronor samt icke-ordinarieposten med 3 700 kronor till 14 000 kronor. För rörligt tillägg torde bära upptagas 3 200 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

*Före-
draganden.*

- 1) godkänna följande avlöningsstat för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 42 200
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal »	14 000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 3 200
Summa kronor 59 400;	

2) till *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 59 400.

[161.] **2. Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 27 700 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för anstalten (statsliggaren s. 821).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett omkostnadsanslag för nästa budgetår å 21 400 kronor. Härvid har styrelsen å ena sidan föreslagit en uppräknings av posten publikationstryck med 2 000 kronor till 3 000 kronor, enär det härför avsedda beloppet under flera år visat sig otillräckligt för ändamålet. Å andra sidan har posten underhåll av byggnader och dammar m. m. ansetts kunna reduceras med 8 300 kronor till 2 700 kronor på grund av minskat medelsbehov för reparationsarbeten under nästa budgetår.

Statskontoret har i remissutlåtande den 23 september 1946 uttalat, att *lantbruksstyrelsens* förevarande anslagsäskande icke föranledde annan erinran än att ämbetsverket icke kunde tillstyrka en tredubbling av anslagsposten till publikationstryck.

*Före-
draganden.*

Mot *lantbruksstyrelsens* förslag till medelsanvisning har jag icke någon annan erinran än att jag anser det tillräckligt, därest posten publikationstryck höjes med 1 000 kronor till 2 000 kronor. Anslaget bör följaktligen för nästa budgetår uppföras med $(27\,700 + 1\,000 - 8\,300 =)$ 20 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för anstalten. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 20 400.

[162.] **3. Fisketillsynsmyndigheten: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 46 200 kronor. Kungl. Maj:t har för fisketillsynsmyndigheten fastställt dels den 16 april 1943 personalförteckning (statsliggaren s. 821), dels ock den 10 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	11 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	30 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	4 300
Summa kronor		46 200.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 52 100 kronor förhöjt belopp, varav 11 600 kronor avsetts för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 35 400 kronor för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 5 100 kronor för rörligt tillägg. Højningen, som hänför sig till sistnämnda båda anslagsposter, sammanhänger med att styrelsen föreslagit inrättande av ytterligare en assistentbefattning i lönegrad Eo 16. Till motivering härför har styrelsen anført, att ökningen av undersöknings- och försöksarbetet vid fisketillsynsmyndigheten medförde svårigheter för den nuvarande personalen att medhinna detta arbete. Enligt styrelsens mening borde därför assistentarbetena uppdelas på två assistenter, varav en för de kemiska och en för de biologisk-bakteriologiska arbetena.

Statskontoret har i remissutlåtande den 30 september 1946 framhållit, att med frågan om en utökning av fisketillsynsmyndighetens personal syntes böra anstå, intill dess resultatet av den pågående utredningen rörande inrättande av en central fiskeristyreelse föreläge. Därest emellertid Kungl. Maj:t skulle finna påkallat att inrätta ytterligare en assistentbefattning, hade ämbetsverket icke något att erinra mot den för befattningen föreslagna löneställningen.

Jag torde få erinra, att jag jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1946 tillkallat särskilda sakkunniga att verkställa utredning och avgiva förslag rörande inrättande av en central fiskeristyreelse. Resultatet av denna utredning kan otvivelaktigt komma att påverka frågan om fisketillsynsmyndighetens organisation. I betraktande härav synes någon utökning av personalen vid nämnda myndighet icke nu böra ifrågakomma. Förevarande anslag synes alltså, om man bortser från den allmänna löneregleringen, för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 46 200 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst medför en uppräkningspost med 16 700 kronor till 47 000 kronor. För rörligt tillägg torde beräknas 2 800 kronor. I avslutning till löneregleringen torde arvodesposten böra uppräknas med 1 300 kronor till 12 900 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för fisketillsynsmyndigheten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

*Före-
draganden.*

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	12 900
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	47 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2 800
Summa kronor		62 700;

2) till *Fisketillsynsmyndigheten*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 62 700.

[163.] **4. Fisketillsynsmyndigheten: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 21 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för fisketillsynsmyndigheten (statsliggaren s. 822).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasatt anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 21 000 kronor, eller ett 500 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår. Sistnämnda belopp utgör skillnaden mellan å ena sidan en minskning å 3 000 kronor till följd av bortfall av en för innevarande budgetår beräknad engångsutgift för anskaffande av viss apparatur m. m., och å andra sidan en ökning å sammanlagt 2 500 kronor. Av ökningen avse 2 000 kronor posten reseersättningar, som föreslagits uppräknad till 13 000 kronor. Såsom skäl härför har framhållits, att en stegring av medelsbehovet för detta ändamål vore att förvänta, sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 21 juni 1946 medgivit befattningshavare vid fisketillsynsmyndigheten rätt till resekostnadsersättning vid färd med egen bil. Till återstående del, eller sålunda 500 kronor, sammanhänger ökningen med att *lantbruksstyrelsen* ifrågasatt upptagande i omkostnadsstaten under anslagsposten övriga utgifter av en ny delpost till kostnader i samband med att fisketillsynsmyndigheten för talan vid vattendomstol.

Statskontoret har i remissutlåtande den 30 september 1946 ansett sig icke kunna tillstyrka bifall till *lantbruksstyrelsens* framställning om upptagande av medel i omkostnadsstaten till kostnader i samband med att fisketillsynsmyndigheten för talan vid vattendomstol, enär närmare utredning beträffande arten av dessa kostnader saknades. Ämbetsverket har icke heller funnit bärande skäl föreligga för en höjning av anslagsposten till reseersättningar.

*Före-
draganden.*

I likhet med *statskontoret* anser jag, att någon höjning av förevarande anslag i de hänseenden *lantbruksstyrelsen* ifrågasatt icke bör ske. Med beaktande av att en under anslaget för innevarande budgetår beräknad engångsutgift bortfaller, synes detsamma för nästkommande budgetår böra uppföras med (21 500 — 3 000 =) 18 500 kronor. Det torde få ankomma å Kungl.

Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fisketillsynsmyndigheten: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . kronor 18 500.

[164.] **5. Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 69 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 823), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	6 500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	58 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	8 200
Summa kronor		72 900

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag av enskilda medel	kronor	3 000
Nettoutgift kronor		69 900.

I skrivelse den 2 september 1946 har *svenska hydrografisk-biologiska kommissionen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 80 600 kronor. Av nämnda belopp avse 8 600 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 63 500 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 8 500 kronor rörligt tillägg. Kommissionen har alltså för nästa budgetår icke räknat med något bidrag av enskilda medel. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Arvodet posten har ökat med 2 100 kronor till 8 600 kronor. Ökningen sammanhänger med att kommissionen föreslagit att hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö, som nu åtnjuter kontant lön med 900 kronor för år jämte fri kost, från och med nästa budgetår med hänsyn till sin långa anställningstid — 14 år — skulle erhålla en kontant lön av 3 000 kronor mot skyldighet att själv svara för kosthållningen. Vid bifall härtill skulle å andra sidan den i omkostnadsstaten upptagna delposten till instrument- och laboratoriekostnader, varifrån nu utgifterna för hushållerskans kost bestredes, kunna minskas med 900 kronor.

Under icke-ordinarieposten har kommissionen ifrågasatt höjningar å tillhoppa 5 300 kronor. Härav har ett belopp av 2 700 kronor avsetts för avlöning till ett tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 vid hydrografiska avdelningen med placering i Göteborg. Som skäl för anställandet av en dylik befattningshavare har kommissionen framhållit, att därigenom en behövlig avlastning av mera rutinmässiga laboratorieöromål från kommissionens högre tjänstemän kunde ske. Höjningen i övrigt av förevarande post, 2 600 kronor, beror på löneklassförändringar.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till förslaget om inrättande av nyssnämnda befattning som tekniskt biträde uppräknats med 300 kronor till 8 500 kronor.

Såsom i det föregående nämnts har kommissionen i avlöningsstaten för nästa budgetår icke medtagit den under särskilda uppbördsmedel uppförda inkomstposten bidrag av enskilda medel å 3 000 kronor. Härvid har kommissionen erinrat, att med vissa konservfabrikanter överenskommits, att dessa skulle tillskjuta ett belopp av 3 000 kronor såsom avlöningsförstärkning åt innehavaren av förutvarande assistenttjänsten å fiskeritekniska avdelningen. Härigenom hade för denna tjänst kunnat förvärvas en civilingenjör, som bland annat sysslat med viktiga uppgifter inom konserveringsteknikens område. Sedan emellertid denne befattningshavare slutat sin anställning samt den numera till en byråingenjörsbefattning omändrade assistenttjänsten vakantsatts i avvaktan på en eventuell omorganisation av fiskeritekniska avdelningen, hade nyssnämnda konservfabrikanter förklarat sig icke villiga att tillskjuta ytterligare medel.

I remissutlåtande den 2 oktober 1946 har *statskontoret* uttalat, att en löneförhöjning för hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö syntes motiverad. Därvid syntes hennes avlöningsförmåner böra regleras i anslutning till de förslag, som kunde komma att framläggas av 1944 års lönekommitté avseende sjukvårds- och ekonomipersonal.

Föredraganden.

Såsom framgår av det förut anförda utgöras de avlöningsförmåner, som för närvarande tillkomma hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö, av kontant lön å 900 kronor för år ävensom fri kost. Emellertid torde dessa förmåner, särskilt med hänsyn till vederbörande befattningshavares långa anställningstid, numera få anses vara väl knappt tilltagna. Jag vill därför i likhet med kommissionen förorda, att ifrågavarande befattningshavare beredes en förbättring av sin löneställning. Härvid synes ligga närmast till hands, att en jämförelse sker med de löneförmåner vilka åtnjutas av andra befattningshavare inom statsförvaltningen med liknande arbetsuppgifter. Med utgångspunkt härifrån synes hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö från och med nästa budgetår böra få uppbära en kontant avlöning av 2 800 kronor för år, varvid förmånen av fri kost samtidigt torde böra bortfalla. I anslutning härtill bör såsom kommissionen anført den i kommissionens omkostnadsstat upptagna delposten till instrument- och laboratoriekostnader, varifrån utgifterna för kosthållet bestritts, minskas med 900 kronor. Härtill torde jag emellertid få återkomma under nästföljande anslagspunkt.

Kommissionens förslag om inrättande av en befattning såsom tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 kan jag icke för närvarande biträda. Då emellertid en viss avlastning av mera rutinmässiga arbetsgöromål från kommissionens högre tjänstemän synes önskvärd vill jag föreslå, att för anställande av tillfällig biträdespersonal upptages ett belopp av 1 500 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle kommissionens avlöningsanslag för nästa budgetår erhålla följande utseende. Anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde med hänsyn till den

av mig förordade omregleringen av löneförmånerna till hushållerskan å Bornö böra uppräknas med 1 900 kronor till 8 400 kronor. Icke-ordinarieposten bör höjas med 1 500 kronor för avlöning till tillfällig biträdespersonal och 2 600 kronor på grund av löneklassförändringar. Under posten skulle följaktligen behöva upptagas ett belopp av $(58\,200 + 1\,500 + 2\,600 =) 62\,300$ kronor. För rörligt tillägg synes böra beräknas oförändrat belopp av 8 200 kronor.

Under ifrågavarande anslag skulle följaktligen — med beaktande av att den för innevarande budgetår under särskilda uppbördsmedel upptagna inkomstposten bidrag av enskilda medel å 3 000 kronor bortfaller — erfordras en medelsanvisning av $(8\,400 + 62\,300 + 8\,200 =) 78\,900$ kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst medför en uppräkning av icke-ordinarieposten med 43 600 kronor till 105 900 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 5 500 kronor. I anslutning till löneregleringen synes arvodesposten böra uppräknas med 900 kronor till 9 300 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	9 300
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	105 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5 500

Summa kronor 120 700;

- 2) till Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 120 700.

[165.] 6. Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Omkostnader, *förslagsanslag*. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 46 600 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen (statsliggaren s. 823).

I skrivelse den 2 september 1946 har svenska hydrografisk-biologiska kommissionen hemställt att kommissionens omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 62 200 kronor förhöjt belopp. I fråga om beräkningen av de olika anslagsposterna må anföras följande.

Posten sjukvård m. m. har upptagits med oförändrat belopp av 500 kronor, medan för reseersättningar räknats med ett från 6 100 till 8 700 kronor förhöjt belopp. Såsom skäl för höjningen av sistnämnda post

har framhållits dels att fartyget Skagerak numera åter kunnat tagas i bruk i normal omfattning för vetenskapliga undersökningar, varigenom tjänstemännens resor ökats, dels ock att tidigare anvisade reseanslag visat sig otillräckliga.

Under posten *expenser* har å ena sidan delposten *övriga expenser* med hänsyn till medelsförbrukningen föreslagits höjd med 700 kronor till 4 200 kronor, medan å andra sidan delposten *bränsle och lyse* ansetts kunna reduceras med 500 kronor till 5 800 kronor.

Medelsbehovet under posten *publikationstryck* har beräknats till oförändrat belopp av 4 900 kronor.

Posten *underhåll av byggnader m. m.* har föreslagits höjd med 7 200 kronor till 9 900 kronor. Av höjningen avses 500 kronor för målning av vaktmästarbostaden vid havsfiskelaboratoriet i Lysekil, 300 kronor för målning och reparation av inhägnaden kring samma laboratorium samt 6 400 kronor för installation av anläggning för oljeeldning i såväl hydrografiska avdelningens fastighet å Bornö som nyssnämnda laboratorium, varigenom uppvärmningen skulle bli avsevärt billigare än med nuvarande vedeldning.

För *underhåll och drift av båtar* föreslås skola upptagas ett med 500 kronor till 2 500 kronor förhöjt belopp. Kommissionen har funnit en dylik höjning motiverad med hänsyn till dels de särskilda kostnader som orsakades av att daglig båtförbindelse måste uppehållas mellan hydrografiska avdelningens laboratorium å Bornö och fastlandet, dels ock det förhållandet, att Bornöstationens större motorbåt komme att tagas ännu mer i anspråk för hydrografiska observationsserier i enlighet med internationella överenskommelser.

I fråga om *instrument- och laboratoriekostnader* har kommissionen hemställt om en ökning av medelsanvisningen med 5 100 kronor till 25 900 kronor. Den väsentliga utökning av det hydrografiska observationsarbetet längs Nordsjöns, Skageraks och Kattegatts kuster, som beslutats vid internationella havsforskningens råds möte år 1946, nödvändiggjorde en höjning med 1 500 kronor. Då kommissionen vid nyssnämnda möte vidare åtagit sig att för Sverige deltaga i vissa undersökningar i anslutning till den år 1946 i London antagna konventionen om skydd för fisket i Nordsjön och angränsande hav, borde enligt kommissionens mening för dessa undersökningar anvisas ett belopp av 2 500 kronor. För fotografisk apparatur vid havsfiskelaboratoriet, som särskilt i fråga om apparatur för mikrofotografering vore bristfälligt utrustat, erfordrades 1 000 kronor. Kommissionen har slutligen meddelat, att kommissionen ämnade på sitt program upptaga experiment för studium av miljöns betydelse för rasbildningen hos vissa fiskslag. För utförande av dessa experiment skulle behövas en komplettering av havsfiskelaboratoriets utrustning för en sammanlagd kostnad av 1 000 kr. Å andra sidan har kommissionen, under förutsättning av bifall till sin under föregående punkt närmare omförmälda framställning rörande omreglering av löneförmånerna till hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö, räknat med en minskning av medelsbehovet under förevärande post med 900 kronor.

Inkomstposten *ersättningar för tjänstebostad* har upptagits till samma belopp som för innevarande budgetår eller 200 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 2 oktober 1946 uttalat, att då någon närmare erfarenhet rörande den normala belastningen å posten till reseersättningar ännu icke kunnat vinnas, posten tills vidare borde begränsas

till förslagsvis 7 000 kronor. Frågan om lämpligheten och angelägenheten av att i nuvarande läge å bränslemarknaden installera oljeeldning i fastigheterna å Bornö och i Lysekil undandrog sig ämbetsverkets bedömande.

Med hänsyn till vad kommissionen anfört vill jag tillstyrka, att anslagsposten till reseersättningar för nästa budgetår uppräknas med 1 000 kronor till 7 100 kronor. Under posten expenser torde, såsom kommissionen föreslagit, å ena sidan delposten övriga expenser böra höjas med 700 kronor till 4 200 kronor, men å andra sidan delposten bränsle och lyse kunna reduceras med 500 kronor till 5 800 kronor. Jag anser mig vidare böra förorda, att under posten underhåll av byggnader upptages ett belopp av 6 400 kronor för installation av anläggningar för oljeeldning i kommissionens fastigheter å Bornö och i Lysekil, eftersom därigenom billigare bränslekostnader i framtiden synas kunna ernås. Då jag därjämte kan tillstyrka att ett belopp av 800 kronor beräknas för de av kommissionen ifrågasatta målnings- och reparationsarbetena, synes förevarande post alltså böra ökas med $(6\,400 + 800 =) 7\,200$ kronor. Vad slutligen angår kommissionens beräkningar av medelsbehovet under posten instrument- och laboratoriekostnader vill jag i så måtto biträda vad kommissionen därutinnan föreslagit, att jag förordar en uppräkning med 2 200 kronor till 23 000 kronor. Då medelsbehovet under posten med hänsyn till den under nästföregående anslagspunkt förordade omregleringen av löneförmånerna för hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö minskas med ett belopp av 900 kronor, motsvarar den här ifrågasatta uppräkningsen i själva verket en höjning av anslagsanvisningen med 3 100 kronor. Övriga i omkostnadsstaten upptagna poster synas icke böra undergå någon förändring för nästa budgetår.

Vid bifall till vad jag i det föregående tillstyrkt skulle förevarande omkostnadsanslag för budgetåret 1947/48 behöva uppföras med $(46\,600 + 1\,000 + 700 - 500 + 7\,200 + 2\,200 =) 57\,200$ kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning av 10 600 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen:
Omkostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag
av kronor 57 200.

Före-
draganden.

[166.] 7. Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar, förslagsanslag. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 85 500 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 26 maj 1939 personalförteckning för statens fartyg för fiskeundersökningar (statsliggaren s. 824), dels ock den 10 maj 1946 följande avlöningsstat för fartygen.

Avlöningsstat.

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 70 450
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 5 000
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 750 kronor 76 200

Statens undersökningsfartyg för fiskeriadминистраtionen.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor 3 600
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 4 780
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 920 kronor 9 300
Summa kronor 85 500.	

I skrivelse den 18 september 1946 har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län*, efter samråd med svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, hemställt om anvisande för budgetåret 1947/48 av 88 800 kronor till avlöningar vid statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Skagerak). *Lantbruksstyrelsen* har i skrivelse den 31 augusti 1946 gjort framställning om en medelsanvisning av 13 500 kronor till avlöningar under nästa budgetår vid statens fartyg för fiskeriadміністраtionen (Eysstrasalt). Enligt myndigheternas beräkningar skulle sålunda medelsbehovet för ifrågakvarande ändamål under nästkommande budgetår uppgå till sammanlagt 102 300 kronor, innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 16 800 kronor. Av ökningen belöpa 12 600 kronor å fartyget Skagerak och 4 200 kronor å fartyget Eysstrasalt. Rörande myndigheternas anslagsberäkningar må i övrigt nämnas följande.

Fartyget Skagerak. Länsstyrelsen har föreslagit, att viss enligt kollektivavtal anställd personal å fartyget, nämligen en maskinassistent, en kock, en båtsman, två förste motormän och fyra matroser, skulle överföras till extra ordinarie stat och placeras i respektive Eo 7, Eo 5, Eo 4, Eo 3 och Eo 2. Förslaget har av länsstyrelsen motiverats med hänvisning till den bristande enhetligheten i anställningsförhållandena ombord samt angelägenheten av att än fastare vid fartyget knyta den stam av för fartygets speciella ändamål under en lång följd av år utbildade personal som nu funnes. Vidare har länsstyrelsen ifrågasatt, att fartygets personal skulle utökas med en förste motorman i Eo 3, två matroser i Eo 2 samt ett stewardbiträde med avlöning enligt gällande kollektivavtal. Såsom skäl härför har länsstyrelsen anført, att göromålen ombord till följd av ökade undersökningsarbeten samt skärpta krav på skötsel och underhåll av fartyg och materiel m. m. numera antagit en sådan omfattning, att besättningens arbetsbörda blivit oskäligt tung.

Med hänsyn till vad sålunda föreslagits har länsstyrelsen beräknat icke-ordinarieposten för nästa budgetår till 68 850 kronor. Posten har alltså minskats med 1 600 kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan å ena sidan en minskning å 10 800 kronor till följd av överförande av förut omförmälda befattningshavare å extra ordinarie stat och å andra sidan ett belopp

av 9 200 kronor, utgörande avlöning till de ifrågasatta nya befattningshaverna.

För rörligt tillägg har länsstyrelsen upptagit ett med 4 200 till 9 200 kronor förhöjt belopp. Ökningen sammanhänger med förslagen om överförande av viss personal å extra-ordinarie stat och inrättande av nya befattningar.

Posten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal har uppförts med oförändrat belopp av 750 kronor. Länsstyrelsen har emellertid icke ansett sig böra föreslå att såsom hittills skett eventuella krigsrisktillägg skulle utgå från förevarande post. I stället har länsstyrelsen förordat, att å avlöningsstaten upptages en särskild anslagspost å förslagsvis 10 000 kronor till krigsriskersättning.

Slutligen har länsstyrelsen uttalat, att därest de i det föregående omförmälda förslagen icke vunne bifall, länsstyrelsen ändå förutsatte att samtliga ombord å fartyget anställda skulle ha helårsanställning.

Fartyget Eystrasalt. Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att fartyget under nästa budgetår skulle hållas bemannat under nio och en halv månader i stället för såsom under innevarande budgetår sex månader. Såsom skäl härför har styrelsen anfört, att en utvidgning av undersökningarna för åstadkommande av en effektivisering av fisket i Östersjön, särskilt strömmingsfisket, syntes vara erforderlig. Med utgångspunkt härifrån har lantbruksstyrelsen beräknat medelsbehovet för fartyget till 13 500 kronor, varav 4 200 kronor för arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 7 850 kronor för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 1 450 kronor för särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal. Posterna ha sålunda höjts med respektive 600, 3 070 och 530 kronor. Ökningen av arvodesposten beror på att styrelsen för nästa budgetår räknat med avlöningstillägg motsvarande provisoriskt lönetillägg åt fartygets befälhavare. Den under icke-ordinarieposten ifrågasatta ökningen har föranletts av — förutom den längre bemanningstiden — förslag om höjning av månadshyran för två besättningsmän från 290 till 300 kronor och för en från 190 till 200 kronor jämte på grund därav erforderlig uppräknings av semesterersättningarna till dessa. Höjningen av månadshyrorna har ansetts nödvändig för att erhålla en tillfredsställande bemanning å fartyget. Vad slutligen angår ökningen av posten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal är denna helt beroende av den längre bemanningstiden.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 över framställningen från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anfört, att enligt ämbetsverkets mening övervägande skäl talade för att den nu kollektivavtalsanställda personalen även i fortsättningen avlönades i denna ordning. I varje fall syntes det föreliggande förslaget icke ägnat att läggas till grund för ett bedömande av frågan om ändrad löneställning för ifrågavarande personal. Härför erfordrades en ingående utredning rörande befattningshavarnas arbetsuppgifter och löneförmåner utöver kontantlönen. Beträffande förslaget om inrättande av vissa nya tjänster har statskontoret framhållit, att behovet härav undandrog sig ämbetsverkets bedömande. Statskontoret har slutligen ansett, att särskilda medel icke borde beräknas till krigsrisktillägg utan att Kungl. Maj:t syntes böra bemyndigas att, i den mån så påkallades, medgiva att anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal finge överskridas med för sådant ändamål erforderligt belopp.

*Före-
draganden.*

Länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län förslag om överförande å extra ordinarie stat av viss kollektivavtalsanställd personal å undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov (Skagerak) är jag icke för närvarande beredd att tillstyrka. Däremot vill jag med hänsyn till vad som anförts i fråga om behovet av ytterligare personal å ifrågavarande fartyg förordna, att medel beräknas för anställande av ytterligare två matroser. Då dessa i likhet med övriga matroser å fartyget böra avlönas enligt gällande kollektivavtal, synes härför böra upptagas ett belopp av 7 200 kronor. Icke-ordinarieposten skulle alltså för nästa budgetår behöva uppföras med $(70\,450 + 7\,200 =) 77\,650$ kronor. För rörligt tillägg torde vid nu angivna förhållande böra avses oförändrat belopp av 5 000 kronor. I likhet med statskontoret kan jag icke förordna, att å anslaget beräknas särskilda medel för utbetalande av krigsrisktillägg till fartygets personal. Från anslagsposten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal torde liksom för de senaste budgetåren även få utgå krigsrisktillägg — därest utbetalande av dylikt tillägg överhuvud må anses påkallat — enligt grunder som Kungl. Maj:t för varje särskilt fall bestämmer. Sistnämnda post synes böra upptagas med samma belopp som i gällande avlöningsstat eller med 750 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst medför, att icke-ordinarieposten uppräknas med 22 400 kronor till 100 050 kronor. För rörligt tillägg torde böra upptagas 3 300 kronor.

Såsom under punkten 3 antytts synes det önskvärt, att en utvidgning av undersökningarna för åstadkommande av en effektivisering av fisket i Östersjön, särskilt strömmingsfisket, kommer till stånd. För att möjliggöra detta torde vara nödvändigt, att statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen (Eystrasalt) under nästa budgetår kan hållas i gång under nio månader, eller tre månader längre tid än innevarande budgetår. Med hänsyn härtill vill jag förordna, att medelsbehovet för ifrågavarande fartyg för nästa budgetår beräknas med utgångspunkt från denna förutsättning.

Med beaktande av det anförda synas de olika posterna till avlöningar för personal vid statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen böra upptagas på följande sätt. Posten arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, torde i anslutning till den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst böra uppräknas med 600 kronor till 4 200 kronor. Under icke-ordinarieposten synes, då jag icke har något att erinra mot den ifrågasatta höjningen av lönerna till tre besättningsmän samt den därav betingade uppräknningen av semesterersättningen till dessa, böra beräknas ett med 3 070 kronor till 7 850 kronor förhöjt belopp. Den för särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal avsedda posten bör uppräknas med det föreslagna beloppet av 530 kronor till 1 450 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för statens fartyg för fiskeundersökningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	100 050
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> »		3 300
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	750
	kronor	104 100

Statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	4 200
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	7 850
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	1 450
	kronor	13 500
Summa kronor		117 600;

2) till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 117 600.

[167.] 8. **Statens fartyg för fiskeundersökningar: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 128 400 kronor, varav 112 400 kronor avsetts för statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Skagerak) och 16 000 kronor för statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen (Eysstrasalt). Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för fartygen (statsliggaren s. 825).

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har i skrivelse den 18 september 1946 beräknat medelsbehovet under nästa budgetår till underhålls- och driftkostnader för fartyget Skagerak till 134 300 kronor, innebärande en ökning med 21 900 kronor i förhållande till det belopp, vilket avsetts för nämnda ändamål under innevarande budgetår. I skrivelse den 31 augusti 1946 har lantbruksstyrelsen beräknat motsvarande kostnader för fartyget Eysstrasalt

under nästa budgetår till 14 000 kronor mer än som anvisats för löpande budgetår eller till 30 000 kronor. Beträffande myndigheternas beräkning av medelsbehovet må i övrigt nämnas följande.

Fartyget Skagerak. Beräkningarna för nästa budgetår äro utförda under antagande att fartyget hålles i gång under tio månader — sålunda en månad längre än under löpande budgetår — men att personalen sysselsättes ombord under hela budgetåret, dock med åtnjutande av vederbörlig semester. Kostnaderna för sjukvård m. m. ha höjts med 200 kronor till 800 kronor. Posten proviant har föreslagits höjd med 6 900 kronor till 25 500 kronor. Höjningen beror på att länsstyrelsen vid beräkning av ifrågasatt post dels utgått från den ökning av personalen, för vilken redogjorts under nästföregående punkt, dels ock beräknat kosthåll och portionsersättning för längre tid än under löpande budgetår. För bränn- och smörjoljor har ansetts böra upptagas ett belopp av 42 500 kronor eller 4 500 kronor mindre än för innevarande budgetår. Under posten underhåll och utrustning har länsstyrelsen med hänsyn till rådande dyrtid samt det på grund av fartygets ålder ökade behovet av reparationer ifrågasatt en höjning med 13 000 kronor till 23 000 kronor, medan styrelsen för undersökningsmateriel upptagit ett 750 kronor lägre belopp än som nu avsetts för ändamålet eller 15 750 kronor. Vidare har länsstyrelsen funnit önskvärt, att även för nästa budgetår i omkostnadsstaten upptoges ett belopp för särskild sillrekognoscering. Härför ha beräknats 15 000 kronor, vilket innebär en höjning med 5 000 kronor i jämförelse med löpande budgetår. Posten diverse utgifter har slutligen i betraktande av medelsåtgången föreslagits ökad med 2 000 kronor till 11 700 kronor. Av sistnämnda belopp ha 3 000 kronor avsetts för oförutsedda utgifter mot för innevarande budgetår 1 000 kronor.

Fartyget Eystrasalt. Såsom närmare framgår av vad under nästföregående punkt anförts har lantbruksstyrelsen föreslagit, att ifrågasatt fartyg under nästkommande budgetår skulle hållas bemannat nio och en halv månader i stället för såsom under löpande budgetår sex månader. Med hänsyn härtil ha de i omkostnadsstaten upptagna posterna belysning och diverse utgifter uppräknats med 100 kronor respektive 200 kronor till 200 kronor respektive 500 kronor. Å andra sidan har anslagsposten oljor och andra förbrukningsartiklar, oaktat den ifrågasatta ökningen av gångtiden, på grund av prissänkningen på drivmedel ansetts kunna minskas med 1 800 kronor till 10 000 kronor. Den för nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m. avsedda posten har ökats med 15 500 kronor för att möjliggöra inköp och inmontering av ett ekolod samt i samband därmed erforderlig omläggning av den elektriska utrustningen å fartyget. Härvid har styrelsen framhållit, att ifrågasatt anordning visat sig vara ytterst värdefull såväl vid själva navigeringen som vid undersökning av fiskförekomster. Övriga poster ha uppförts med oförändrade belopp.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 över länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län framställning rörande medel till omkostnaderna för fartyget Skagerak anført, att då medelsförbrukningen för bränn- och smörjoljor för budgetåret 1945/46 endast uppgått till 33 182 kronor en ytterligare begränsning av denna anslagspost torde vara möjlig, samt att kostnaderna för oförutsedda utgifter alltjämt syntes kunna uppskattas till 1 000 kronor. Den ifrågasatta höjningen av medelsanvisningen till särskild sillrekognoscering har ämbetsverket ansett sig icke kunna tillstyrka.

Beträffande lantbruksstyrelsens framställning i fråga om motsvarande kostnader för fartyget Eystrasalt har *statskontoret* i remissutlåtande den 30 september 1946 yttrat, att ämbetsverket, som dock icke kunnat ingå på prövning av frågan om angelägenheten av att förse ifrågavarande fartyg med ekolod eller av att utöka dess gångtid, icke funnit anledning göra erinran mot bifall till framställningen.

Beträffande undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov kan jag förorda, att de i omkostnadsstaten för detta fartyg upptagna posterna till proviant samt underhåll och utrustning höjas med 2 400 kronor respektive 10 000 kronor till 20 600 kronor respektive 20 000 kronor. Härvid har jag vid beräkningen av förstnämnda post utgått från en seglationstid av tio månader. Då jag vidare anser önskvärt, att även för nästa budgetår medel finnas tillgängliga för särskild sillrekognoscering, vill jag tillstyrka, att härför anvisas det av länsstyrelsen föreslagna beloppet, 15 000 kronor. I förhållande till nu löpande budgetår innebär detta en ökning med 5 000 kronor. Mot att anslagsposterna bränn- och smörjoljor samt undersökningsmateriel uppföras med 42 500 kronor respektive 15 800 kronor eller sålunda 4 500 kronor respektive 700 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår har jag intet att erinra. Övriga anslagsposter torde böra bestämmas till oförändrade belopp. Omkostnadsstaten för fartyget Skagerak skulle följaktligen komma att sluta å ett belopp av $(112\,400 + 2\,400 + 10\,000 + 5\,000 - 4\,500 - 700 =) 124\,600$ kronor.

Före-
draganden.

Såsom framgår av vad jag under nästföregående punkt anført har jag förordat, att fartyget Eystrasalt under budgetåret 1947/48 hålles i gång längre tid än under innevarande budgetår. Med hänsyn härtill synas posterna belysning och diverse utgifter böra höjas, den förra med 100 kronor till 200 kronor och den senare med 200 kronor till 500 kronor. Lantbruksstyrelsens förslag om inköp och inmontering av ekolod å ifrågavarande fartyg anser jag mig böra biträda, enär tillgången till en dylik utrustning å fartyget uppenbarligen kommer att bliva av stort värde bland annat för undersökningar av förekomsten av fisk. Då styrelsens beräkning av kostnaderna i samband med anskaffande av denna utrustning synes böra godtagas, torde följaktligen posten nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m. böra ökas med 15 500 till 17 000 kronor. Å andra sidan synes anslagsposten till oljor och andra förbrukningsartiklar med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anført kunna minskas med 1 800 kronor till 10 000 kronor. Under återstående poster torde samma belopp böra beräknas som för löpande budgetår. Till omkostnader för fartyget Eystrasalt skulle sålunda erfordras ett belopp av $(16\,000 + 100 + 200 + 15\,500 - 1\,800 =) 30\,000$ kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående tillstyrkt skulle förevarande omkostnadsanslag komma att sluta å ett belopp av $(124\,600 + 30\,000 =) 154\,600$ kronor, vilket i jämförelse med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en ökning med 26 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 154 600.

[168.] **9. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår med hänsyn till ett beräknat underskott för tidigare budgetår å anslaget av 2 000 kronor uppfört med 116 000 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsbyggaren s. 826.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 129 000 kronor. Styrelsen har till motivering av sitt anslagsäskande anført i huvudsak följande.

Liksom tidigare vill styrelsen framhålla, att hushållningssällskapens verksamhet på fiskerinäringens område i många fall menligt påverkas av anslagens otillräckliga storlek. Detta gäller såväl bidragen till länsfiskeritjänstemännens löner och resor som till fiskets befrämjande i övrigt. Särskilt vill lantbruksstyrelsen framhålla nödvändigheten av att åstadkomma en bättre övervakning rörande efterlevnaden av gällande fiskeriförfattningar. Förhållandena lämna här mycket övrigt att önska och den av hushållningssällskapen genom särskilda tillsyningsmän på detta område utövade verksamheten har hämmats av brist på medel. Lantbruksstyrelsen vill därför liksom för budgetåret 1946/47 hemställa om en höjning av ifrågavarande anslag med 15 000 kronor, varigenom omkring 40 000 kronor skulle stå till förfogande till fiskets befrämjande i övrigt i de särskilda orterna. Härvid må även framhållas, att hushållningssällskapens egna bidrag för samma ändamål under år 1945 uppgått till sammanlagt icke mindre än 110 521 kronor och att stor risk förefinnes, att hushållningssällskapen komma att minska sina bidrag, därest icke större stöd lämnas från statsmakternas sida.

Då någon reservation å anslaget icke torde komma att förefinnas vid utgången av budgetåret 1946/47 skulle sålunda för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av $(116\,000 - 2\,000 + 15\,000 =)$ 129 000 kronor.

Föredraganden.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anført anser jag mig böra förorda att hushållningssällskapen beredas ökade möjligheter att tillgodose den allmänna fiskevårdande verksamheten. En viss höjning av anslaget torde därför böra företagas. Anslagsökningen synes dock böra begränsas till 11 000 kronor, varför ifrågavarande anslag för nästa budgetår bör upptagas med $(116\,000 - 2\,000 + 11\,000 =)$ 125 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 125 000.

[169.] **10. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 58 000 kronor. Rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 826.

Styrelsen för Södra Sveriges fiskeriförening har i en den 2 augusti 1946 till jordbruksdepartementet inkommen skrivelse med bifogande av förslag till utgifts- och inkomststat för budgetåret 1947/48 anhållit, att föreningen för nämnda budgetår måtte erhålla statsanslag med dels 32 300 kronor, varav 15 035 kronor till föreningens fiskeribiologiska undersöknings- och försöksverksamhet samt 17 265 kronor till dess upplysningsverksamhet, dels ock 165 000 kronor för ny- och ombyggnad av lokaler för fiskeriskolan och fiskeriförsöksstationen i Aneboda. De begärda statsbidragen för de olika verksamhetsgrenarna innebära en ökning i förhållande till de för innevarande budgetår anvisade beloppen med 300 kronor. Denna ökning avser huvudsakligen undersöknings- och försöksverksamheten. För båda verksamhetsgrenarna ha emellertid i statförslaget vidtagits vissa uppräknings- och avlöningsposter medan å andra sidan vissa omkostnadsposter sänkts.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1946 — under hänvisning till en av styrelsen den 20 mars 1946 framlagd utredning angående ordnande av länsfiskeritjänstemännens utbildning, vari styrelsen beräknat ett engångsbelopp av 115 000 kronor till uppförande av erforderliga byggnader för en fiskeriskola — förordat bifall till Södra Sveriges fiskeriförenings framställning om bidrag till byggnadsarbeten. Vad angår de medelsbehov, som tillgodoses från ifrågavarande anslag, har lantbruksstyrelsen förklarat sig biträda framställningen om bidrag till föreningens verksamhet med 32 300 kronor. Vidare har styrelsen föreslagit, att oförändrat belopp, 5 000 kronor, beräknades för kostnaderna för kontroll över beredning och inläggning av strömming, samt att ett med 8 900 kronor till 35 000 kronor ökat belopp ställdes till Kungl. Maj:ts förfogande att användas efter Kungl. Maj:ts föreskrifter i varje särskilt fall. Av sagda belopp borde liksom för innevarande budgetår 6 000 kronor avses för anordnande av kortare ambulatoriska undervisningskurser för fiskare. Hela medelsbehovet under anslaget skulle således enligt lantbruksstyrelsens beräkningar utgöra (32 300 + 5 000 + 35 000 =) 72 300 kronor. Med hänsyn till en påräknad reservation av 24 000 kronor har styrelsen ansett en anslagsanvisning av 48 300 kronor tillräcklig.

I remissutlåtande den 14 oktober 1946 har *statskontoret* förklarat, att ämbetsverket icke funnit tillräckliga skäl ha anförts för en uppräkning med 8 900 kronor av den del av förevarande anslag, som disponeras enligt av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall meddelade föreskrifter. Statskontoret har föreslagit, att anslaget till denna del upptoges med oförändrat belopp eller 26 100 kronor.

Då den av lantbruksstyrelsen verkställda utredningen för närvarande är föremål för överarbetning, är jag icke nu beredd att framlägga förslag rörande länsfiskeritjänstemännens utbildning. Med avgörandet av frågan om

*Före-
draganden.*

bidrag till ny- och ombyggnad av lokaler för fiskeriskolan och fiskeförsöksstationen i Aneboda torde på grund härav böra anstå. Däremot vill jag förordna, att statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening för nästa budgetår i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag beräknas till 32 300 kronor, varav 15 035 kronor till föreningens fiskeribiologiska undersöknings- och försöksverksamhet samt 17 265 kronor till dess upplysningsverksamhet. Jag biträder även lantbruksstyrelsens förslag att för bestridande av kostnaderna för kontroll över beredning och inläggning av strömming i avvaktan på resultaten av 1945 års fiskeriutredning upptages oförändrat belopp av 5 000 kronor. Till Kungl. Maj:ts förfogande torde böra ställas ett 5 600 kronor högre belopp än för innevarande budgetår eller 31 700 kronor. Medelsbehovet under anslaget skulle alltså för nästa budgetår komma att uppgå till $(32\,300 + 5\,000 + 31\,700 =)$ 69 000 kronor. I betraktande av den av lantbruksstyrelsen beräknade reservationen å 24 000 kronor synes emellertid anslaget icke behöva uppföras med högre belopp än $(69\,000 - 24\,000 =)$ 45 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 45 000.

[170.] **11. Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.** Under förevarande anslagstitel har för innevarande budgetår till befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten anvisats ett obetecknat anslag av 50 000 kronor. Bestämmelser rörande ifrågavarande understödsverksamhet äro meddelade i kungörelsen den 5 juni 1931 (nr 214), ändrad genom kungörelsen nr 574/1937.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ändamålet måtte för nästa budgetår anvisas ett till 80 000 kronor förhöjt anslag. Styrelsen har härvid anfört, att anspråken på fonden på grund av starkt ökat deltagande i islandsfisket betydligt stegrats. Enligt vad styrelsen inhämtat hade under år 1946 hittills inkommit ansökningar om understödslån ur fonden till ett sammanlagt belopp av över 114 000 kronor. Det belopp, som för närvarande stode till förfogande för ändamålet, vore otillräckligt. Det syntes därför nödvändigt, att anslaget för nästa budgetår höjdes betydligt, förslagsvis till 80 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Då såsom lantbruksstyrelsen framhållit anspråken på understöd ur fonden betydligt stigit i samband med ett ökat deltagande i fisket på avlägsna fiskevatten, vill jag icke motsätta mig att anslaget till avsättning till fonden för nästa budgetår uppräknas med 30 000 kronor till 80 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag
av kronor 80 000.

[171.] **12. Premier för deltagande i sillfiske vid Island, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med ett formellt belopp av 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 11 juni 1937 meddelat bestämmelser för utbetalning av premier till fiskare, som deltagit i sillfiske vid Island (se IX H. T. 1937, p. 147).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget jämväl för nästa budgetår måtte uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor. Styrelsen har framhållit, att det vore omöjligt att förutse, om premier av förevarande slag bleve erforderliga under nästa budgetår. Då emellertid enligt styrelsens mening möjligheter borde hållas öppna att stödja avsättningen av det svenska islandsfiskets fångster jämväl efter utgången av löpande budgetår, syntes det lämpligt, att anslaget även för nästkommande budgetår uppfördes med ett formellt belopp av 100 kronor.

I likhet med vad som skedde för innevarande budgetår torde såsom *lantbruksstyrelsen* föreslagit ifrågavarande premieanslag för nästa budgetår böra upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Premier för deltagande i sillfiske vid Island* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . kronor 100.

[172.] **Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m.** Kostnaderna för strömmingshandelsregleringen, däri inberäknade utgifter-na för statens fiskenämnd och övriga administrationskostnader, bestredos under budgetåren 1937/38—1941/42 från anslag under denna rubrik. Vid den ändring av regleringen, som föreslogs i propositionen nr 209 till 1942 års riksdag och godkändes av riksdagen (r. skr. nr 298), räknades med att några medel icke skulle bliva behövliga för ändamålet under budgetåret 1942/43. Då en återgång till det tidigare systemet under vissa förhållanden kunde tänkas böra ske under sagda budgetår, erhöll dock Kungl. Maj:t bemyndigande att för tiden till och med den 30 juni 1943 anordna regleringen av handeln med och priset på strömming och sill i huvudsaklig överensstämmelse med vad tidigare gällt. I anslutning härtill anvisades för ändamålet ett förslagsanslag å ett formellt belopp av 100 kronor. En liknande anordning har kommit till stånd såväl för budgetåren 1943/44—1945/46 som för löpande budgetår.

I enlighet med beslut vid 1946 års riksdag (prop. nr 232; r. skr. nr 262) är för närvarande anordnad en reglering av priserna å saltvattensfisk genom medverkan av särskilda för ändamålet bildade prisregleringsföreningar. Verksamheten finansieras med fiskregleringsavgifter, upptagna av fiskerinäringen, samt med behållningen i en clearingkassa för fisk, som bildats bland annat genom tillskott av regleringsavgifter å inhemsk färskfisk. Vidare ha nämnda föreningar beviljats statslån, vartill å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisats ett investeringsanslag av 3 500 000 kronor.

Prisregleringen, som avsetts skola gälla intill den 1 juli 1947, har karaktär av ett provisorium i avbidan på de förslag, som komma att framläggas av pågående utredning angående fiskerinäringens efterkrigsproblem och den prisreglerande verksamheten på fiskets område (1945 års fiskerikutredning). Ifrågavarande utredning väntas bli slutförd inom sådan tid, att härpå grundade förslag kunna föreläggas 1947 års riksdag. Med hänsyn härtill synes icke i detta sammanhang böra äskas anslag till förevarande ändamål. Emellertid har jag här velat anmäla ärendet för att möjliggöra för riksdagen att taga del av frågans läge.

[173.] **13. Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 150 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen. Beträffande bestämmelser angående anslaget hänvisas till statsläggaren s. 828.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett till 360 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Härvid har styrelsen anfört bland annat följande.

Under krigsåren har flytande motorbränsle varit föremål för statlig ransonering. Det sista år under vilket ransonering av bensin tillämpades var 1945. Under detta år utdelades till fiskarena enligt av länsstyrelserna lämnade uppgifter sammanlagt 2 688 628 liter motyl 25, vari bensin ingår med 75 procent. Nämda år torde alltså vid det yrkesmässiga fisket ha använts 2 016 471 liter ren bensin.

Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt torde för budgetåret 1947/48 emellertid böra beräknas med hänsyn till storleken av de under innevarande budgetår erlagda skattebeloppen. Sedan ransoneringen nu upphört, är det vanskligt att yttra sig om, hur stor förbrukningen av bensin kan komma att bli under detta budgetår. Man torde emellertid kunna räkna med att denna förbrukning blir minst lika stor som under det sista ransoneringsåret, alltså omkring 2 000 000 liter. Med nuvarande skattesats, 18 öre per liter, skulle alltså fiskarena för nämnda kvantitet komma att erlägga sammanlagt omkring 360 000 kronor i skatt. Enligt lantbruksstyrelsens mening måste det anses skäligt att hela detta belopp återbäres.

*Före-
draganden.*

Bensinskattemedel, som härröra från i yrkesmässigt fiske förbrukad bensin, böra enligt min mening helt komma fiskerinäringen till godo. Jag vill dock i detta sammanhang erinra att 1944 års fiskehamnsutredning har under övervägande frågan om medelsanvisning till anläggande av fiskebåtsbryggor m. m. Medel från förevarande anslag användas nu för bland annat detta ändamål. Därest utredningens förslag skulle föranleda, att kostnaderna för dylika anläggningar komma att bestridas från annat anslag, torde böra övervägas, huruvida icke sålunda anvisade belopp böra betraktas som en restitution av bensinskattemedel till fiskerinäringen och alltså i framtiden tagas i beräkning vid bestämmandet av förevarande anslag.

Gottgörelsen till fiskerinäringen för budgetåret 1947/48 torde, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, böra beräknas med hänsyn till den uppskattade storleken av de bensinskattebelopp, som fiskarena komma att erlägga under

innevarande budgetår. Enär lantbruksstyrelsens uppskattning av nämnda skattebelopp till 360 000 kronor icke föranlett någon erinran från min sida, förordar jag, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföres med sagda belopp.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 360 000, att avräknas mot automobilskattemedlen.

[174.] **14. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 100 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till IX H. T. 1939 s. 302. Utgifterna från anslaget ha under budgetåren 1936/37—1940/41 och 1943/44 utgjort respektive 21 790, 59 435, 33 753, 17 789, 44 890 och 900 kronor. Under budgetåren 1941/42, 1942/43, 1944/45 och 1945/46 har anslaget icke belastats med några utgifter.

Jämväl för nästa budgetår torde erfordras anslag av statsmedel för ifrågavarande ändamål. Med hänsyn till medelsåtgångens starka variation från år till år och med beaktande särskilt av att de för budgetåren 1941/42, 1942/43, 1944/45 och 1945/46 anvisade anslagsmedlen såsom förut nämnts icke till någon del tagits i anspråk synes anslaget jämväl för nästa budgetår böra uppföras med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 100.

[175.] **Understöd åt fiskare.** För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av 1946 års riksdag har medgivits, att anslaget även under innevarande budgetår finge användas för med anslaget avsett ändamål. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare, vilken kungörelse ändrats genom kungörelsen nr 110/1940.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit, att det för budgetåret 1942/43 anvisade anslaget skulle få disponeras även under nästa budgetår. Styrelsen har härvid anfört följande.

Vid utgången av budgetåret 1942/43 förelåg å anslaget en behållning av 140 601 kronor. Detta belopp har sedermera icke till någon del behövt tagas

i anspråk utan kvarstod alltså i sin helhet såsom behållning vid utgången av budgetåret 1945/46. Att sålunda inga anspråk under de senaste budgetåren ställts på detta anslag beror givetvis därpå, att konjunkturerna för fiskerinäringen i allmänhet varit goda under krigstiden. Dessa konjukturer ha nu åter försämrats. Det synes därför önskvärt, att medel stå till förfogande för det med anslaget avsedda ändamålet. Såvida ej oberäknat stora anspråk skulle ställas på anslaget, synes emellertid förenämnda behållning å det samma förslå att täcka medelsbehovet såväl under innevarande budgetår som under budgetåret 1947/48.

*Före-
draganden.*

Förevarande anslag har ursprungligen anvisats för att möjliggöra för det allmänna att bispringa fiskare som drabbats av svårigheter i ekonomiska krislägen eller till följd av mer eller mindre tillfälliga rubbningar i produktionsbetingelser eller avsättningsförhållanden i fråga om fisk. Med hänsyn till ovissheten rörande konjunkturutvecklingen och i avvaktan på de resultat 1945 års fiskeritutredning kan komma att framlägga synes såsom lantbruksstyrelsen anfört önskvärt att även under nästa budgetår möjligheter stå till buds att bedriva en bidragsverksamhet enligt nu gällande grunder. Då den å anslaget uppkomna behållningen beräknas vara tillräcklig för tillgodo-seende av medelsbehovet för verksamheten under såväl innevarande som nästa budgetår torde någon ytterligare anslagsanvisning icke vara erforderlig. För disponerande under ännu ett år av det för budgetåret 1942/43 beviljade anslaget synes riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1947/48 användas för med anslaget avsett ändamål.

[176.] **Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.** Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag av tillhoppa 351 000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget för budgetåret 1939/40 finge disponeras även under budgetåren 1943/44—1946/47. För användningen av anslaget ävensom av statens fiskredskapslånefond, från vilken fond kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gälla i propositionen nr 77/1935 angivna, av riksdagen godkända grunder.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att det för budgetåret 1939/40 anvisade anslaget skulle få disponeras även under nästa budgetår. Styrelsen har därvid anfört följande.

Vid ingången av budgetåret 1945/46 förelåg en odisponerad behållning å anslaget av 139 137 kronor. Av detta belopp togos under nämnda budgetår 23 277 kronor i anspråk, varför behållningen å anslaget vid ingången av innevarande budgetår utgjorde 115 860 kronor. Under vart och ett av bud-

getåren 1940/41—1945/46 ha bidrag ur detta anslag anvisats med följande belopp:

1940/41		15 755	kronor
1941/42		9 812	»
1942/43		8 495	»
1943/44		9 715	»
1944/45		28 029	»
1945/46		23 277	»

Såvida ej medelsbehovet under innevarande budgetår skulle bli exceptionellt stort, torde behållningen å anslaget vid budgetårets slut bli så betydande, att medelsbehovet utan anvisande av nya medel skulle kunna tillgodoses därmed även under budgetåret 1947/48, därest understödsverksamheten bedrivs enligt hittills tillämpade grunder.

I avvaktan på ställningstagandet till de förslag, som kunna komma att avgivas av pågående utredning om fiskredskapsförsäkring, anser jag, att den med anlitande av förevarande anslag samt statens fiskredskapslånefond bedrivna understödsverksamheten bör fortgå enligt oförändrade grunder under nästa budgetår. Då det, såsom lantbruksstyrelsen yttrat, kan antagas, att å det för budgetåret 1939/40 för bidragsverksamheten anvisade anslaget en ej obetydlig behållning kommer att förefinnas vid innevarande budgetårs utgång och att denna behållning kommer att vara tillräcklig för bestridande av här ifrågakvarande utgifter även under nästa budgetår, vill jag förorda, att omförmälda anslag får disponeras under ytterligare ett budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1947/48 användas för med anslaget avsett ändamål.

[177.] **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Under förevarande anslagstitel anvisades för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. För budgetåren 1942/43—1946/47 upptogs däremot icke något anslag för ändamålet. Med anlitande av anslaget ha, i enlighet med bestämmelser som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisreglering av fisk ävensom för andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge disponeras även under budgetåren 1945/46 och 1946/47.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Vid ingången av budgetåret 1946/47 förelåg å anslaget en behållning av 343 808 kronor.

Under de senaste budgetåren ha ur detta anslag anvisats medel, utom för stödjande av fiskarens ekonomiska organisationer, företrädesvis för anordnande av isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, vilka medel dock endast i

ringa utsträckning behövt tagas i anspråk. Från och med budgetåret 1945/46 ha medel för sistnämnda verksamhet beviljats under särskild anslagstitel. Tidigare anvisades ur anslaget medel huvudsakligen för anordnande av prisregleringar å fisk. Under de senare budgetåren ha endast relativt små belopp tagits i anspråk av detta anslag.

Lantbruksstyrelsen vill erinra därom, att 1945 års fiskeriutredning bland annat fått i uppdrag att framlägga förslag rörande statens medverkan vid prisregleringar å fisk. Något sådant förslag föreligger dock ännu icke. På grund härav anser lantbruksstyrelsen sig i detta sammanhang icke kunna taga ställning till det eventuella behovet av medel för nämnda prisregleringsverksamhet. För övriga ändamål, till vilka bidrag böra lämnas ur ifrågavarande anslag, torde reservationen å anslaget förslå under såväl innevarande som nästa budgetår.

*Före-
draganden.*

Frågan huruvida medel böra anvisas till regleringar av fiskpriserna torde böra upptagas till övervägande i samband med prövningen av de förslag rörande statens medverkan vid dylik prisregleringsverksamhet, som 1945 års fiskeriutredning inom kort väntas framlägga. För övriga ändamål, till vilka bidrag böra lämnas ur förevarande anslag, torde böra få disponeras den vid utgången av innevarande budgetår möjligen förefintliga anslagsreservationen. Härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1947/48 användas för med anslaget avsett ändamål.

[178.] **15. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 29 000 kronor. Från anslaget avses skola bestridas kostnaderna för anordnande av isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, i den mån isbrytning icke verkställs med statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Ska-gerak).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 29 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 29 000.

[179.] **16. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är för detta ändamål anvisat ett reservationsanslag av 60 000 kronor. Härav ha 8 550 kronor avsetts för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. samt 51 400 kronor för nyanläggning av vissa säkerhetsanordningar (statsliggaren s. 829).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 122 300 kronor. Styrelsen har härvid utgått ifrån att för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. skulle anvisas ett belopp av 9 300 kronor, varjämte styrelsen avsett 113 000 kronor för utförande av vissa nya säkerhetsanordningar.

Rörande medelsbehovet för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. har *lantbruksstyrelsen* anfört.

Enligt *lantbruksstyrelsens* mening böra anslag med oförändrade belopp utgå till underhåll och drift av samtliga de säkerhetsanordningar, för vilka medel för detta ändamål anvisats för budgetåret 1946/47. För samma budgetår ha medel vidare anvisats bland annat för anordnande av tre nya fiskefyrar, nämligen vid inloppet till Bergöfjärden i Västernorrlands län samt å Gröttlegrund och å Källskär i Kalmar län. Dessa fyrar torde komma att färdigställas under innevarande budgetår och synes det skälighet, att, i likhet med vad som tillämpats beträffande de säkerhetsanordningar av ifrågavarande slag som tidigare helt eller delvis bekostats med allmänna medel, bidrag anvisas för underhåll och drift även av dessa nya fyrar. Bidragen för var och en av dessa torde böra beräknas till 150 kronor eller tillhoppa 450 kronor. *Lantbruksstyrelsen* vill vidare i anledning av en av Stockholms läns fiskareförening gjord framställning förorda, att för underhåll och drift av dels de nuvarande fyrlyktorna å Långbådan, Högekobben och Peskobben dels ock fiskefyrarna på Ölandssten och Västra Kvarnhällan anvisas respektive 150 kronor och 115 kronor. För underhåll och drift av fiskefyrar m. m. skulle alltså för nästa budgetår behövas $(8\,550 + 450 + 150 + 115 =)$ i runt tal 9 300 kronor.

I fråga om medelsbehovet för nyanläggning av vissa säkerhetsanordningar har *lantbruksstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Västerbottens läns fiskareförbund har i skrivelse till *lantbruksstyrelsen* anhållit om åtgärder för uppförande av två fyrar, varav en på ön Snöan och en på skäret Yttre Mehällan utanför Norrbyn i Norra Kvarken. T. f. fiskeriinstruktören för kustfisket hos Västerbottens läns hushållningssällskap och Västerbottens läns fiskförsäljningsförening u. p. a. ha framhållit, att fisket i denna trakt är betydande och att ifrågavarande fyrar måste anses vara mycket välbehövliga. I yttrande över framställningen har lotsstyrelsen beräknat sammanlagda anläggningskostnaderna för fyrarna till omkring 14 500 kronor. Enligt *lantbruksstyrelsens* mening torde ifrågavarande fyrar bli till stort allmänt gagn, varför styrelsen vill förorda, att de kostnader, som bli förbundna med anordnandet av desamma, bestridas med statsmedel.

I skrivelse till *lantbruksstyrelsen* har Gävleborgs läns fiskareförbund hemställt om statsbidrag för anordnande av två agafyrar, varav den ena på Skommarhällan utanför Edskärs fiskeläge och den andra på skäret Högharn utanför Trollharns fiskeläge. Enligt vad fiskeriintendenten i Österhavets distrikt uttalat, skulle ifrågavarande fyrar bli till nytta för ett stort antal fiskare med hänsyn till de grunduppfyllda farlederna i denna trakt. Lots-

styrelsen har ifrågasatt två olika alternativ för fyrarnas byggande. Enligt det ena alternativet skulle anläggningskostnaderna för vardera fyren uppgå till omkring 4 000 kronor, medan kostnaderna för vardera fyren enligt det andra alternativet skulle utgöra 5 500 kronor. I senare fallet skulle bland annat ljusvidden bli större och skarpare sektorgränser erhållas. Lantbruksstyrelsen vill förordna, att medel anvisas för anordnande av ifrågavarande två fyrar och att de utföras enligt det senare alternativet. Den sammanlagda kostnaden för dessa fyrar skulle alltså uppgå till 11 000 kronor.

Stockholms läns fiskareförening har anhållit om bidrag för anordnande samt underhåll och drift av agafyr dels på Ljusskåret i Björkskärs skärgård utanför Möja, dels på Långbådan väster om Understen i Ålands hav, dels ock slutligen på Högekobben söder om Svartklubben, likaledes i Ålands hav. Ansökningen innebär bland annat att de nuvarande primitiva fyrlyktorna på Långbådan och Högekobben skulle utbytas mot agafyrar. Av vad fiskeriintendenten i Österhavets distrikt anfört i ärendet framgår, att samtliga dessa fyrar äro välbehövliga och skulle bli till nytta för ett betydande antal fiskare. Lotsstyrelsen, som likaledes förordnat ifrågavarande anläggningar, har beträffande fyren väster om Understen (Långbådan) föreslagit, att densamma skall uppföras på Jommalchällan belägen omkring 1 400 meter söder om Långbådan i stället för på sistnämnda skär. Anläggningskostnaderna beräknas av lotsstyrelsen till 6 500 kronor för sistnämnda fyr, 6 000 kronor för fyren på Högekobben och 7 500 kronor för den på Ljusskåret. Lantbruksstyrelsen förordar, att medel anvisas till dessa anläggningar i enlighet med lotsstyrelsens förslag. Då emellertid ifrågavarande tre agafyrar kunna anordnas tidigast under loppet av budgetåret 1947/48 och kostnaderna för underhållet och driften av dem därför torde bli ganska ringa under nämnda budgetår, synes i överensstämmelse med vad som tidigare tillämpats i liknande fall statsbidrag för dessa kostnader under ifrågavarande budgetår icke böra utgå. Däremot bör det stå vederbörande fritt att, därest såsom lantbruksstyrelsen i det föregående föreslagit medel anvisas för underhåll och drift av de nuvarande fyrlyktorna på Långbådan och Högekobben, använda eventuell behållning härå till underhåll och drift av de ifrågasatta nya fyrarna på nämnda platser, sedan dessa fyrar färdigställts.

Hos lantbruksstyrelsen har Blekinge läns havsfiskeförening anhållit, att åtgärder måtte vidtagas för anordnande av en mistsignalanläggning på Tärnö södra udde utanför Karlshamns skärgård. Lotsstyrelsen har förordnat att ifrågavarande anläggning utföres såsom en mindre, elektriskt driven tyfonanläggning, fjärrmanövrerad från lämplig plats inom fiskeläget på norra sidan av Tärnö. Då lotsstyrelsen beslutat låta elektrifiera den på Tärnö södra udde belägna fyren, skulle anslutningsledningen till fyren till större delen av sin sträckning kunna användas för överföring av kraft även till en tyfonanläggning. Genom en sådan anordning skulle kostnaderna för denna anläggning kunna begränsas till 8 000 kronor. Lotsstyrelsen är villig att anordna anläggningen. Då sedan länge ett behov av en mistsignalanordning gjort sig gällande å ifrågavarande plats, finner lantbruksstyrelsen det synnerligen angeläget att medel anvisas för ändamålet.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund har hos lantbruksstyrelsen anhållit om åtgärder för anordnande av en fiskefyr på Sälö i närheten av Hållö utanför Smögen i Göteborgs och Bohus län. I yttrande över framställningen har lotsstyrelsen ansett sig icke kunna tillstyrka bifall till densamma, medan däremot sjökarteverket uttalat, att ifrågavarande fyr skulle bli till stort gagn för fiskarena, varför verket icke ville motsätta sig anordnandet av fyren. Vad angår anläggningskostnaderna har lotsstyrelsen, som förklarat sig beredd att ombesörja uppförandet av fyren, beräknat dessa

till 9 000 kronor. Lantbruksstyrelsen finner sig böra förorda anordnande av ifrågavarande fyr, då ett verkligt behov av densamma synes föreligga.

I skrivelse till lantbruksstyrelsen har Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening hemställt om anordnande av fyrbelysning från Brännskärs fyr till inomskärsområdet i trakten av Grebbestad. Föreningen har uttalat, att det vore av stor vikt att ifrågavarande fyrbelysning, som skulle innefatta tre fyrar, komme till utförande snarast möjligt. Vid föreningens skrivelse har fogats en skrivelse från lotsstyrelsen, av vilken framgår dels att denna fyrbelysning skulle vara till nytta jämväl för den allmänna sjöfarten, ehuru lotsstyrelsen icke ansett sig inom de närmaste åren kunna upptaga detta förslag bland sina anslagsäskanden, dels att kostnaderna för anläggningen med nuvarande priser beräknades uppgå till 25 000 kronor. I likhet med föreningen finner lantbruksstyrelsen det angeläget, att denna fyrbelysning snarast möjligt kommer till stånd och vill tillstyrka, att 25 000 kronor anvisas för ändamålet.

Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening har vidare gjort framställning om inrättande av vissa säkerhetsanordningar för fiskebåtstrafiken dels utanför Väderöarna dels och i skärgården vid Kosteröarna. Vid Väderöarna ifrågasättes utläggande av två prickar, den ena vid Holmengråflacket och den andra vid Spruttabrotten, vilka grund äro belägna nordväst respektive sydväst om ögruppen. Kostnaderna för dessa prickar jämte två reservprickar uppskattas av lotsstyrelsen till 1 200 kronor. Enligt vad lantbruksstyrelsen erfarit torde de flesta större båtar, som höra hemma i trakten av Grebbestad och Fjällbacka, omkring ett 50-tal, få gagn av dessa prickar. Det synes därför skäligt, att dessa bekostas av allmänna medel. I fråga om Kosteröarna har föreslagits utläggande av åtta prickar, anordnande av ett kummel samt tre fyrar, nämligen på Utterskär, på Rönholmens västsida och på nyssnämnda kummel, samt slutligen en mistignalanläggning (nautofon) på Måskär. Enligt beräkning av lotsstyrelsen, som förordat förslaget, skulle kostnaderna för fyrarna uppgå till 22 000 kronor, för prickarna (dubbeluppsättning) till 2 300 kronor och för mistignalanläggningen till 60 000 kronor. Ifrågavarande säkerhetsanordningar, vilka avse att trygga infarten till Kotersundet och den nyanlagda fiskehamnen vid Brevik, skulle bli till betydande gagn. Det kan sålunda anföras, att Kotersundet i regel passeras av ett 40-tal fiskefartyg om dygnet. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har livligt tillstyrkt bifall till förevarande framställning. För egen del finner lantbruksstyrelsen, att samtliga nu föreslagna säkerhetsanordningar vid Kosteröarna äro mycket önskvärda. På grund av de stora kostnader, som äro förbundna med inrättande av mistignalanordningen på Måskär, anser lantbruksstyrelsen sig dock icke nu kunna förorda medelsanvisning till denna anordning. Däremot vill styrelsen tillstyrka, att medel anvisas för anordnande av nyssnämnda fyrar och prickar med 22 000 kronor respektive 2 300 kronor.

Sammanlagt skulle för de av lantbruksstyrelsen förordade nyanläggningarna erfordras ($14\,500 + 11\,000 + 6\,500 + 6\,000 + 7\,500 + 8\,000 + 9\,000 + 25\,000 + 1\,200 + 22\,000 + 2\,300 =$) 113 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att chefen för handelsdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1946 tillkallat särskilda utredningsmän att verkställa utredning och avgiva förslag rörande frågan i vilken utsträckning och på vilka villkor lotsstyrelsen borde övertaga vården och förvaltningen av sådana säkerhetsanstalter till ledning för fiskefartyg, vilka handhades av fiskareorganisationer eller stode under lantbruks-

styrelsens förvaltning, samt i samband därmed stående spörsmål. Med skrivelse den 14 oktober 1946 ha utredningsmännen överlämnat *betänkande med utredning och förslag angående säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg*, varvid yttrande samtidigt avgivits över lantbruksstyrelsens skrivelse den 31 augusti 1946. Jag torde här få anmäla nämnda betänkande i de delar, detsamma berör förevarande anslagsfråga. Ur betänkandet må i dessa hänseenden återgivas följande.

I betänkandet ha utredningsmännen uttalat, att det vore önskvärt, att lotsstyrelsen övertog vård och förvaltning av sådana vid segelled eller öppen kust belägna till ledning för fisket tillkomna säkerhetsanstalter, som vore av påtagligt gagn jämväl för handelssjöfarten. Detsamma borde enligt utredningsmännens mening också gälla anordningar, vilka på grund av svårtillgängligt läge måste anses erbjuda fiskareorganisationer eller enskilda fiskare svårigheter i fråga om drift och underhåll. Med utgångspunkt från dessa principer ha utredningsmännen föreslagit, att lotsstyrelsen från och med budgetåret 1947/48 skulle övertaga vård och förvaltning av vissa säkerhetsanordningar för fisket, och att samtidigt kostnaderna härför skulle överflyttas från nionde till tionde huvudtiteln. Förslaget innebär sålunda att 29 fyrrar, 1 kummel, 1 lysboj, 2 lys- och ljudbojar, 1 prickboj samt 6 prickar överföras till lotsstyrelsens förvaltning. Härtill komma 3 fyrrar och 2 utsjöprickar, till vilkas anskaffande medel begärts för budgetåret 1947/48. I samband med lotsstyrelsens övertagande av dessa anordningar ha utredningsmännen vidare ansett vissa kompletteringar av den tekniska utrustningen å anordningarna i fråga erforderliga i syfte att bringa desamma i överensstämmelse med andra, för den allmänna sjöfarten avsedda säkerhetsanordningar. Kostnaderna härför ha beräknats till 27 000 kronor. Med hänsyn till angelägenheten av att dessa arbeten slutfördes om möjligt i början av budgetåret 1947/48 borde, framhålla utredningsmännen, ett anslag av nämnda storlek anvisas å tilläggsstat till riksstaten för löpande budgetår, därvid anslaget lämpligen synetes böra äskas under nionde huvudtiteln.

Vad angår de i lantbruksstyrelsens skrivelse föreslagna åtgärderna ha utredningsmännen icke haft något att erinra mot dessa. Ej heller ha de verkställda kostnadsberäkningarna såsom sådana mött någon erinran från utredningsmännens sida. Då emellertid de till övertagande av lotsstyrelsen föreslagna säkerhetsanordningarna omfattade ett flertal av dem, för vilka lantbruksstyrelsen i sin skrivelse äskat medel till underhåll och drift, ha utredningsmännen i överensstämmelse med sitt förut återgivna förslag ansett det av sistnämnda ämbetsverk för sådant ändamål äskade beloppet böra minskas i motsvarande grad. Utredningsmännen ha i anslutning härtill förordnat, att nämnda belopp nedsattes med 4 800 kronor till 4 500 kronor och att förevarande anslag sålunda för nästa budgetår skulle uppföras med (4 500 + 113 000 =) 117 500 kronor.

Utredningsmännen ha slutligen föreslagit, att i fortsättningen lotsstyrelsen skulle åläggas att ombesörja byggande respektive nyanskaffning av samtliga säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, till vilkas utförande medel kunde komma att anvisas från ifrågavarande anslag. Blev detta förslag godkänt, borde det nu av lantbruksstyrelsen för ändamålet äskade beloppet, 113 000 kronor, ställas till lotsstyrelsens disposition.

Över betänkandet ha utlåtanden avgivits av lantbruksstyrelsen, lotsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och statskontoret ävensom av vissa organisationer på fiskerinäringens område. I utlåtandena ha några vägande

erinringar mot utredningsmännens förslag icke framställts. *Blekinge läns havsfiskeförening* har emellertid yrkat, att lotsverket skulle övertaga ytterligare ett antal fyrar och säkerhetsanordningar för fisket och annan sjöfart i Blekinge skärgård. *Statskontoret* har ifrågasatt, om icke medel för nyanläggning av säkerhetsanordningar av förevarande slag borde beräknas under det under tionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten med hänsyn till att dessa medel avsetts att ställas till lotsstyrelsens förfogande. Vidare har ämbetsverket uttalat, att de föreslagna ändringsarbetena å de säkerhetsanordningar, som skulle övertagas av lotsstyrelsen, icke syntes vara av så angelägen beskaffenhet, att härför erforderliga medel måste anvisas å tilläggsstat.

Sedermera har Kungl. Maj:t genom beslut den 6 december 1946 i anledning av utredningsmännens förslag förordnat, att vissa i beslutet närmare angivna säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg från och med budgetåret 1947/48 skola stå under lotsstyrelsens vård och förvaltning.

Jag torde här slutligen få anmäla en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 28 augusti 1946 överlämnad ansökning från *Klungstens fiskförsäljningslag, förening u. p. a.*, om statsbidrag till kostnaderna för återuppförande av fiskefyren Hållnäs på skäret Tärnan i Hållnäs socken, Uppsala län, vilken fyr helt förstörts genom eld. *Lantbruksstyrelsen* har anfört, att då fyren vore av den största betydelse för fisket i trakten, det vore av vikt att densamma så snart som möjligt återuppfördes och därvid försåges med agaljus. Kostnaderna härför kunde enligt uppgift från lotsstyrelsen beräknas till omkring 5 000 kronor. Då emellertid några medel icke funnes disponibla å det för innevarande budgetår anvisade anslaget till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, har lantbruksstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t med hänsyn till ärendets brådskande natur måtte tilldela föreningen ett belopp av nyssnämnda storlek från tillgängliga medel. *Statskontoret* har i yttrande den 14 oktober 1946 meddelat, att enligt vad ämbetsverket inhämtat ifrågavarande fyr numera torde vara återuppförd med anlitande av lånemedel. Med hänsyn härtill har statskontoret, som icke haft något att erinra mot att kostnaderna för återuppförandet bestredes av statsmedel, ansett medel härför böra äskas i vanlig ordning under anslaget till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för budgetåret 1947/48.

Såsom framgår av det förut anförda kommer från och med nästa budgetår ett antal säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, för vilkas underhåll och drift medel hittills anvisats under ifrågavarande anslag, att överföras till lotsstyrelsens vård och förvaltning. Vid sådant förhållande synes det, såsom förenämnda utredningsmän framhållit, lämpligast att kostnaderna för dessa säkerhetsanordningar icke längre belasta förevarande anslag utan överflyttas till tionde huvudtiteln. Enligt vad jag inhämtat har även chefen för handelsdepartementet för avsikt att föreslå, att ifrågavarande kostnader skola få bestridas från vissa av anslagen till lotsverket. Med hänsyn till det anförda

*Före-
draganden.*

torde det av lantbruksstyrelsen äskade anslaget å 9 300 kronor till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. böra minskas i den mån detsamma avsetts för sådana anordningar som enligt vad förut anförts skola överföras till lotsstyrelsens vård och förvaltning, eller sålunda med det av utredningsmännen angivna beloppet 4 800 kronor. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot lantbruksstyrelsens förslag till medelsanvisning för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. för nästa budgetår, skulle alltså för detta ändamål erfordras ett belopp av $(9\,300 - 4\,800 =)$ 4 500 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en minskning med 4 100 kronor.

I samband med överförandet av förberörda säkerhetsanordningar ha utredningsmännen ansett kompletteringar av den tekniska utrustningen å vissa av anordningarna erforderliga i syfte att bringa desamma i överensstämmelse med andra, för den allmänna sjöfarten avsedda säkerhetsanordningar. Då utförandet av dessa kompletteringsarbeten uppenbarligen kommer att bli till gagn icke blott för sjöfarten i allmänhet utan även för fiskerinäringens utöfning har jag intet att erinra mot att medel äskas för ändamålet under nionde huvudtiteln. Härvid synas de av utredningsmännen verkställda kostnadsberäkningarna, vilka sluta å 27 000 kronor, böra godtagas. Emellertid torde det, såsom utredningsmännen anför, vara önskvärt, att ifrågavarande kompletteringsarbeten äro slutförda i början av nästkommande budgetår. Med hänsyn härtill har jag för avsikt att i annat sammanhang denna dag föreslå, att å tilläggsstat till riksstaten för löpande budgetår måtte anvisas ett reservationsanslag av 27 000 kronor till Kostnader för komplettering av vissa säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

De av lantbruksstyrelsen ifrågasatta nya säkerhetsanordningarna synas mig samtliga vara av den natur, att desamma skulle bli av stort värde för fiskerinäringen å de särskilda orterna. Jag vill därför tillstyrka, att erforderliga medel ställas till förfogande för utförande av dessa anordningar. Då de i ärendet verkställda beräkningarna av kostnaderna härför torde böra godtagas, skulle alltså för ändamålet i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag böra anvisas ett belopp av 113 000 kronor.

Vad slutligen angår den av Klungstens fiskförsäljningslag gjorda framställningen om bidrag av statsmedel till återuppförande av fiskefyren Hållnäs i Uppsala län vill jag i betraktande av vad i detta ärende anförts icke motsätta mig, att ett belopp av 5 000 kronor anvisas för detta ändamål. Då enligt vad jag inhämtat fyren i fråga numera redan återuppförts och tagits i bruk, torde såsom statskontoret anför, beloppet böra äskas å riksstaten för nästa budgetår.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle anslaget till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för nästa budgetår behöva upptagas med $(4\,500 + 113\,000 + 5\,000 =)$ 122 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare besluta om dispositionen av anslaget, därvid i anslutning till vad förut omförmälda utredningsmän uttalat torde böra iakttagas, att de för anläggning och anskaffning av de förordade nya

säkerhetsanordningarna avsedda medlen böra ställas till lotsstyrelsens förfogande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservations-*
anslag av kronor 122 500.

[180.] **17. Bidrag till Svenska fiskarens studieförbund.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 15 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästa budgetår i avvaktan på ytterligare förslag från styrelsen beräknas ett belopp av 25 000 kronor.

Jag torde få erinra, att lantbruksstyrelsen den 21 december 1945 erhållit i uppdrag att verkställa utredning rörande frågan om fiskets undervisningsproblem. Då behandlingen av de förslag, denna utredning kan föranleda, icke torde medhinnas inom sådan tid, att desamma kunna underställas 1947 års riksdag, synes förevarande anslag för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 15 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Bidrag till Svenska fiskarens studieförbund* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 15 000.

J. Skogsväsendet.

[181.] **1. Skogsstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 215 700 kronor. Kungl. Maj:t har den 28 juni 1946 för skogsstyrelsen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 830), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	48 700
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	125 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	19 700

Summa kronor 215 700.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt om ett med 104 400 kronor till 320 100 kronor förhöjt avlöningsanslag för nästa budgetår. Av det beräknade medelsbehovet, 320 100 kronor, avse 58 800 kronor avlöningar till ordinarie personal, 21 500 kronor arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 215 600 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 24 200 kronor rörligt tillägg. Beträffande anslagsberäkningen må i övrigt anföras följande.

Av höjningen under ordinarieposten, 10 100 kronor, avses 8 900 kronor för ombildning av en befattning såsom byråinspektör i lönegrad Eo 24 å administrativa byrån till en befattning såsom förste byråsekreterare i lönegrad A 24, 300 kronor för omändring av en kontoristtjänst i lönegrad A 9 till en kansliskrivartjänst i lönegrad A 11 samt 900 kronor för beräknade löneklassförändringar. I fråga om förstnämnda befattning har skogsstyrelsen anført, att densamma vore av stor betydelse för skapandet av enhetlighet och rationellare ordning beträffande skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning m. m. Såsom motivering till förslaget om omändring av kontoristtjänsten till en kansliskrivartjänst har skogsstyrelsen framhållit, att ifrågavarande befattningshavare hade att fullgöra bokförings- och kassagöromål av mycket stor omfattning och av krävande natur.

Icke-ordinarieposten har föreslagits höjd med 89 800 kronor till 215 600 kronor. Förstnämnda belopp utgör skillnaden mellan en ökning å 98 200 kronor och en minskning å 8 400 kronor. Minskningen beror på det i det föregående återgivna förslaget om ombildning av en befattning såsom byråinspektör i lönegrad Eo 24 till en befattning såsom förste byråsekreterare i lönegrad A 24. Av ökningsbeloppet avses (10 700 + 6 800 + 3 600 + 5 600 =) 26 700 kronor till avlöningar till en byråchef i lönegrad Eo 30, en byråsekreterare i lönegrad Eo 21, en kontorist i lönegrad Eo 9 och två kontorsbiträden i lönegrad Eo 4 å en av styrelsen föreslagen byrå för virkesmätning och statistik, 50 000 kronor till avlöande av tillfällig arbetskraft och till särskilda undersökningar å nämnda byrå, 20 000 kronor till avlöande av personal för handläggning av statistiska arbeten å samma byrå, 1 000 kronor till förbättrande av löneställningen för skogligt utbildade ama-

nuenser samt 500 kronor till beräknade löneklassförändringar. Skogsstyrelsen har i förenämnda skrivelse erinrat, att sedan budgetåret 1944/45 vid styrelsen funnits en särskild avdelning för handläggning av virkesmätningssärenden samt att kostnaderna för denna avdelning bestridits från anslaget till Kostnader för virkesmätning. Styrelsen har vidare uttalat, att styrelsen i ett betänkande med förslag till lag om virkesmätning m. m., som styrelsen inom kort skulle avgiva, komme att föreslå att kostnaderna för ifrågavarande avdelning från och med nästkommande budgetår skulle överföras till styrelsens stat och att avdelningen i samband därmed borde organiseras såsom en självständig byrå, å vilka jämväl borde handläggas vissa statistiska arbetsuppgifter. Förslaget om förbättring av löneställningen för skogligt utbildade amanuenser har motiverats med att rekryteringspersonal med högre skoglig utbildning inom domänverket erhållit en avsevärt fördelaktigare befordringgång än motsvarande personal vid skogsstyrelsen. Efter sammanlagt två års tjänstgöring erhöle nämligen domänverkets aspiranter med skogshögskoleutbildning extra ordinarie anställning i 20 lönegraden, medan den högsta lönegradsplaceringen för motsvarande befattningshavare hos skogsstyrelsen vore lönegrad 18.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 anfört följande.

Förslaget om inrättande av en särskild byrå för virkesmätning och statistik kan statskontoret icke biträda. Frågan om virkesmätningens ordnande på längre sikt torde bli föremål för statsmakternas överväganden på grundval av det av skogsstyrelsen avlämnade betänkandet med förslag till lag om virkesmätning m. m. Innan ställning tagits härtill synes ifrågavarande personal alltjämt böra avlönas som arvodister från ett särskilt anslag.

I vilken mån en utvidgning av den skogliga statistiken erfordras, undandraget sig statskontorets bedömande. Ämbetsverket är emellertid i varje fall icke berett att tillstyrka skogsstyrelsens framställning härom, då det enligt ämbetsverkets förmenande i första hand bör övervägas, om icke den skogliga statistiken bör inordnas under statistiska centralbyrån.

I anledning av förslaget om överförande av byråinspektörsbefattningen å ordinarie stat må erinras, att 1945 års lönekommitté förklarat sig anse, att en omprövning av den ordinarie anställningsformens användning bör komma till stånd i samband med den av riksdagen begärda utredningen om innebörden av ordinariebegreppet. Som statskontoret i sitt utlåtande över skogsstyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår framhållit, har ämbetsverket emellertid i och för sig icke något att erinra mot en ordinariesättning av tjänsten i fråga som förste byråsekreterare.

Den befattningshavare, som fullgör kassörsgöromålen hos styrelsen, är sedan den 1 juli 1945 placerad i 9 lönegraden. Sedan nämnda tidpunkt ha visserligen de kamerala göromålen hos styrelsen väsentligt ökat men å andra sidan verket erhållit en revisorstjänst. I betraktande av sist angivna förhållande förefaller det tveksamt, om en uppflyttning av tjänsten för närvarande bör ifrågakomma. Statskontoret vill emellertid för sin del med hänsyn till vad skogsstyrelsen anfört och ämbetsverket under hand inhämtat rörande vederbörande arbetsuppgifter icke motsätta sig ett bifall till framställningen i denna del.

Befordrings- och anställningsförhållandena för de skogligt utbildade amanuenserna synas böra regleras i anslutning till de normer, som kunna bli fastställda för annan amanuenspersonal med högre utbildning på grundval av de förslag, som avgivits eller komma att avgivas av 1944 års personalutredning.

Riksräkenskapsverket har i remissyttrande den 24 september 1946 uttalat, att ämbetsverket ansåge sig böra tillstyrka skogsstyrelsens förslag om ändring av tjänsten såsom kontorist i lönegrad A 9 till en tjänst såsom kansliskrivare i lönegrad A 11 med hänsyn till de kvalificerade och ansvarsfulla arbetsuppgifter som åvilade denne befattningshavare.

I remissutlåtande den 24 september 1946 har *allmänna lönenämnden* anfört i huvudsak följande.

Den föreslagna uppflyttningen av kontoristen i A 9 till kansliskrivare i A 11 tillstyrker lönenämnden med hänsyn till de kvalificerade göromål, som åvila befattningen. Av kontoristens arbetsåligganden må särskilt framhållas, att hon uppgör avlöningslista för styrelsens personal, granskar inkomna reseräkningar, uppsätter beslut om utanordningar, för styrelsens räkenskapsböcker och uppgör bokslut samt uppsätter kassarapporter till riksräkenskapsverket. Svårigheter föreligga att nu avgöra, i vilken utsträckning arbetsuppgifterna för den tilltänkta virkesmättningsbyrån skulle komma att fördela sig på virkesmättningsärenden och skogsstatistik. Därest byråns huvudsakliga sysselsättning skulle bli handhavandet av skogsstatistiken, kan lönenämnden icke finna anledning föreligga, att en särskild byrå inrättas. I avvaktan på närmare erfarenheter anser sig nämnden därför icke kunna tillstyrka skogsstyrelsens förslag i denna del.

Vad slutligen angår styrelsens hemställan, att amanuenserna med högre skoglig utbildning måtte kunna placeras i högst Eo 20, vill lönenämnden allenast framhålla, att frågan om amanuenspersonalens löneställning och befordringsgång är föremål för utredning av 1944 års personalutredning.

I övrigt har framställningen icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

*Departements-
chefen.*

Det betänkande med förslag till lag om virkesmätning m. m., som berörts i skogsstyrelsens skrivelse, har den 30 augusti 1946 framlagts av skogsstyrelsen (SOU 1946: 63). Innan ställning tagits till detta förslag och, därest detsamma genomföres, erfarenhet vunnits rörande virkesmätningens organisation, torde någon ändring i fråga om virkesmättningspersonalens anställningsförhållanden icke böra ske. Jag finner mig således icke kunna tillstyrka, att medel för nästa budgetår beräknas å skogsstyrelsens stat för inrättande av en särskild byrå för virkesmätning. Jämväl frågan om anvisande av särskilda medel för statistiska arbeten synes böra anstå. Ej heller anser jag mig kunna förorda att befattningen såsom byråinspektör i lönegrad Eo 24 å den administrativa byrån nu omändras till en befattning såsom förste byråsekreterare i lönegrad A 24. Med hänsyn till vad i ärendet anförts torde däremot kontoristtjänsten i lönegrad A 9 böra omändras till en kansliskrivartjänst i lönegrad A 11. Skogsstyrelsens förslag om förbättrad löneställning för skogligt utbildade amanuenser synes icke böra upptagas till prövning, innan ställning tagits till de förslag rörande personal med högre teknisk utbildning, som torde komma att framläggas av 1944 års personalutredning.

Med beaktande av det anförda och med hänsyn till beräknade löneklassförändringar skulle skogsstyrelsens avlöningsstat för budgetåret 1947/48 erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anledning av förslaget om omändring av en kontoristbefattning i lönegrad A 9 till en befattning såsom kansliskrivare i lönegrad A 11 och med beaktande av beräknade löneklassförändringar böra uppräknas med $(300 + 900 =)$ 1 200 kronor till 49 900 kronor. Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör med hänsyn till beräknade löneklassförändringar höjas med 500 kronor till 126 300 kronor. Under posterna arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, och rörligt tillägg synas böra upptagas oförändrade belopp av respektive 21 500 kronor och 19 700 kronor.

Regleringen av befordringsgången för biträdes- och amanuenspersonal medför en uppräkning av icke-ordinarieposten med 1 300 kronor till 127 600 kronor.

I anledning av genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. torde ordinarieposten böra uppräknas med 22 000 kronor till 71 900 kronor och icke-ordinarieposten med 70 200 kronor till 197 800 kronor. För rörligt tillägg synas böra beräknas 16 200 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranledas av det av mig i det föregående tillstyrkta förslaget om omändring av en kontoristtjänst till en kansliskrivartjänst.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att Kungl. Maj:t må vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranledas av förenämnda förslag om omändring av en kontoristtjänst till en kansliskrivartjänst;

2) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	71 900
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	197 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	16 200
Summa kronor		307 400;

3) till Skogsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 307 400.

[182.] **2. Skogsstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 51 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 28 juni 1946 fastställt omkostnadsstat för skogsstyrelsen (statsliggaren s. 831).

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* gjort framställning om ett med 55 000 kronor till 106 000 kronor förhöjt omkostnadsanslag för budgetåret 1947/48. Av innehållet i skrivelsen må i övrigt återgivas följande.

Anslagsposten sjukvård m. m. har i anledning av det under föregående punkt omförmälda förslaget om inrättande vid skogsstyrelsen av en särskild byrå för virkesmätning och statistik uppräknats med 400 kronor till 1 000 kronor. För reseersättningar har beräknats ett med 27 000 kronor till 45 000 kronor förhöjt belopp. Av ökningen är ett belopp av 20 000 kronor föranlett av nyssberörda förslag. Skogsstyrelsen har vidare framhållit, att personalen vid styrelsen på grund av anhopning av utredningsarbete, som måst verkställas på ämbetsrummet, hittills icke kunnat företaga resor till skogsvårdsstyrelserna i önskvärd utsträckning. Då en ändring häri torde komma att äga rum och den personal, vars resekostnader skulle bestridas från förevarande anslagspost, icke oväsentligt utökats, syntes anslagsposten, oavsett förslaget om inrättande av en särskild byrå för virkesmätning och statistik, böra uppräknas med 7 000 kronor. Delposten bränsle, lyse och vatten har föreslagits höjd från 400 kronor till 500 kronor i anledning av förenämnda förslag. Posten övriga expenser har uppräknats från 20 000 kronor till 39 500 kronor. Av ökningen ha 6 000 kronor föranletts av sagda förslag, medan 13 500 kronor huvudsakligen avse kostnader för tryckning av blanketter för skogsvårdsstyrelsernas räkning. Skogsstyrelsen har uttalat, att det syntes ändamålsenligt, att de blanketter, som trycktes genom skogsstyrelsens försorg, utlämnades kostnadsfritt till skogsvårdsstyrelserna. Då skogsvårdsstyrelsernas omkostnader huvudsakligen bestredes av statsmedel, syntes det innebära en onödig omgång att skogsvårdsstyrelserna skulle till skogsstyrelsen inbetala ersättning för av styrelsen levererade blanketter. För publikationstryck har skogsstyrelsen upptagit ett från 12 000 kronor till 20 000 kronor förhöjt belopp. Av ökningen, 8 000 kronor, hänföra sig 3 500 kronor till den föreslagna byrån för virkesmätning och statistik. I fråga om återstoden av ökningen, 4 500 kronor, har skogsstyrelsen anfört, att de utgifter, som hittills bestridits från anslagsposten, huvudsakligen utgjorts av tryckningskostnaderna för skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas årsberättelser. Då det syntes vara ett betydande allmänt intresse att utvidga de förhållandevis begränsade statistiska uppgifter rörande skogsbruket, som hittills publicerats, borde en uppräknings av anslagsposten ske.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 anfört, att ämbetsverket icke kunde förorda en uppräknings av posten övriga expenser för skogsstyrelsens eget behov. För tryckning av blanketter m. m. för skogsvårdsstyrelsernas räkning syntes emellertid böra upptagas en särskild anslagspost »expenser för annat än eget behov». Då statskontoret icke funnit sig böra tillstyrka en utökad statistik hos skogsstyrelsen, föresloge statskontoret, att posten publikationstryck upptoges till oförändrat belopp.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till vad jag under nästföregående punkt anfört torde medel för budgetåret 1947/48 icke böra beräknas å skogsstyrelsens stat för inrättande av en särskild byrå för virkesmätning och statistik. Med hänsyn till vad

skogsstyrelsen anförvt vill jag icke motsätta mig att posterna reseersättning-
ar och publikationstryck i någon mån höjas. Då belastningen å posten reseer-
sättningar under budgetåret 1945/46 utgjort endast omkring 11 600 kronor, sy-
nes emellertid ett med 2 000 kronor till 20 000 kronor uppräknat belopp vara
tillräckligt. Beträffande publikationstryck torde höjningen kunna begränsas till
3 000 kronor. Då det torde vara mest ändamålsenligt att skogsstyrelsen kost-
nadsfritt tillhandahåller skogsvårdsstyrelserna blanketter, vill jag tillstyrka, att
en särskild anslagspost upptages för ändamålet. Mot det av skogsstyrelsen
härför beräknade beloppet, 13 500 kronor, har jag icke något att erinra. Till
omkostnader vid skogsstyrelsen bör i enlighet med vad jag sålunda förordat
för nästa budgetår anvisas ett anslag av (51 000 + 2 000 + 3 000 +
13 500 =) 69 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom
tid fastställa ny omkostnadsstat för skogsstyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen

att till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1947/
48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 69 500.

[183.] **3. Skogshögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för
innevarande budgetår uppfört med 240 000 kronor. Kungl. Maj:t har för
skogshögskolan fastställt dels den 4 maj 1945 personalförteckning (statslig-
garen s. 831), dels ock den 10 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 105 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 24 995
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 83 105
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 26 100
Summa kronor 240 000.	

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och sta-
tens skogsforskningsinstitut* hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag måtte
för budgetåret 1947/48 uppföras med 268 400 kronor. Av sagda belopp avse
110 700 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 31 995 kronor arvoden
och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 97 005 kronor avlö-
ningar till övrig icke-ordinarie personal samt 28 700 kronor rörligt tillägg.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla en av styrelsen i skrivelse den 6
mars 1946 gjord framställning om viss begränsning m. m. av ämnesområdet
för professuren i skogsteknologi och skogsdikning vid högskolan. Förslaget
innebär i huvudsak att ämnena vägbyggnad och skogsdikning skulle utbry-
tas ur professuren, varvid undervisningen i dessa ämnen skulle handhavas
av speciallärare. Professurens ämnesområde skulle därefter omfatta virkes-
lära och skoglig arbetslära med den senare gruppen som professurens centrala

del. Med professuren skulle även förenas viss undervisningsskyldighet beträffande träförädlingsindustrin. Såsom motivering för förslaget har anförts, att en sådan begränsning vore nödvändig dels för att erhålla sökande med professorskompetens i det centrala av professurens ämnesområden, när befattningen skulle nybesättas vid den nuvarande innehavarens avgång i oktober 1947, dels ock för att möjliggöra en rationellare undervisningsordning.

Beträffande de av högskolestyrelsen i förenämnda skrivelse den 29 augusti 1946 gjorda anslagsberäkningarna må anföras följande.

Ökningen av ordinarieposten sammanhänger med att högskolestyrelsen ånyo framfört ett av styrelsen i dess anslagsäskanden för budgetåret 1945/46 framlagt förslag om inrättande av en tjänst som bibliotekarie i lönegrad A 24, till vars avlönande beräknats 8 400 kronor. Denna ökning har delvis uppvägs av att beräknade löneklassförändringar föranlett en minskning av medelsbehovet under posten med 3 500 kronor. Högskolestyrelsen har erinrat om att skogsbiblioteket — vilket vore gemensamt för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut — alltsedan 1915 skötts på det sätt, att en av högskolans professorer mot ett årligt arvode (för närvarande 400 kronor) haft överinseendet över biblioteket, dess bokförvärv, registrering och organisation, medan de löpande biblioteksgöromålen ombesörjts av ett kvalificerat kvinnligt biträde (för närvarande biblioteksassistent i lönegrad Eo 11). På grund av bokbeståndets tillväxt och utlåningsarbetets successiva stegring hade emellertid, framhåller styrelsen, arbetet inom biblioteket fått en sådan omfattning, att viktiga uppgifter, bland annat absolut nödvändig specialkatalogisering, måst eftersättas till följd av bristen på arbetskraft. Då bibliotekets byggnadsfråga kunde förväntas bli löst till budgetåret 1947/48 har styrelsen ansett sig böra förnya tidigare gjord hemställan om en genomgripande omorganisation av skogsbiblioteket. Denna innebär inrättande av en tjänst som bibliotekarie i A 24 och omändring av tjänsten som biblioteksassistent i Eo 11 till en befattning som biblioteksamanuens i Eo 15. Vid bifall härtill skulle medel icke behöva beräknas för arvode åt den nuvarande bibliotekarien. Vidare borde enligt styrelsens förslag en kanslibiträdestjänst, vilken sedan budgetåret 1945/46 hölles obesatt, fortfarande stå vakant, då innehavaren, som nu uppehölle biblioteksassistenttjänsten, förutsattes erhålla befattningen som biblioteksamanuens.

Arvodesposten har uppräknats dels med 2 400 kronor i anledning av att docentstipendiernas belopp enligt beslut vid 1946 års riksdag höjts från 6 000 till 7 200 kronor, dock utan att medel beräknats för denna höjning, dels ock med 5 000 kronor avseende arviden till speciallärare. Av sistnämnda belopp hänföra sig 1 870 respektive 3 080 kronor till arviden till två nya speciallärare, nämligen en i vägbyggnadsteknik och en i skogsdikning. Dessa befattningar betingas av styrelsens förenämnda förslag angående omläggning av professuren i skogsteknologi. Vidare har ett arvode till en speciallärare i viss del av ämnet klimatologi höjts med 50 kronor. Posten har å andra sidan med hänsyn till den föreslagna omorganisationen av bibliotekspersonalen minskats med 400 kronor, motsvarande det arvode som nu utgår till bibliotekarien.

Höjningen av icke-ordinarieposten med 13 900 kronor till 97 005 kronor har föranletts av följande förslag av högskolestyrelsen. För avlöning av en assistent i skogsekonomi i lönegrad Eo 21 ha upptagits 6 800 kronor. Till stöd härför har anförts, att professorn i skogsekonomi, vilken för närvarande icke hade något biträde, behövde en assistent som kunde insamla och bearbeta material i form av siffermässiga analyser av skogsekon-

miska problem. Då assistenten borde vara i stånd att relativt självständigt utföra förelagda uppgifter, syntes denne böra ha högre skoglig utbildning. Styrelsens tidigare omnämnda förslag om utbyte av en tjänst som biblioteks-assistent mot en befattning som biblioteksamanuens i lönegrad Eo 15 har föranlett en ökning av medelsbehovet med 200 kronor. Styrelsen har vidare föreslagit omändring av befattningar som kanslibitråde i Eo 7 respektive gårdskar i Eo 5 vid högskolans förläggning i Garpenberg till befattningar i Eo 10 och Eo 7, vilket skulle medföra utgiftsökningar under förevarande post å 300 respektive 100 kronor. Enligt vad styrelsen framhållit biträdde kanslibiträdet — förutom med expeditiönsarbetet — vid skötseln av demonstrations- och försöksområdena å Garpenbergs kronopark. På grund härav erfordrades, att kanslibiträdet genomgått skogsskola. Då befattningar med motsvarande kompetenskrav i såväl statens som enskild tjänst vore bättre avlönade, hade styrelsen haft svårigheter att besätta ifrågavarande befattning. Vad gäller befattningen som gårdskar har styrelsen uttalat, att denna benämning ej svarade mot befattningshavarens arbetsuppgifter, då dessa i första hand omfattade alla vaktmästarsysslor vid förläggningsplatsen, skötseln av värme-centralen och hydroforanläggningen. Med hänsyn härtill har styrelsen ansett, att befattningen borde omändras till en tjänst som vaktmästare, tillika värmeledningsskötare i Eo 7. Styrelsen har vidare hemställt, att en befattning som skrivbiträde, tillika telefonist i Eo 2 vid högskolan, skulle utbytas mot en kontorsbiträdesbefattning i Eo 4, vilket skulle föranleda en kostnadsökning av 200 kronor. Styrelsen har därvid anført, att ifrågavarande befattnings-havare utöver maskinskrivning utförde arbete, för vilket erfordrades högre kvalifikationer. Enligt vad styrelsen uttalat vore högskolans kansli i trängande behov av ökad arbetskraft. Styrelsen har på grund härav och med hänsyn till önskvärdheten av att bibliotekarien och biblioteksamanuensen i möjligaste mån skulle kunna frigöras från enklare skrivarbete under icke-ordinarieposten beräknat ett belopp av 5 000 kronor till beredande av arbetshjälp å kansliet och biblioteket. Styrelsen har framhållit, att lärarna och assistenterna icke hade tillgång till personal för utförande av de betydande räknearbeten, som förekomme vid nästan alla undersökningar. Under krigsåren hade detta behov delvis fyllts genom att intellektuella flyktingar anställets, varvid dessa avlönats med medel, som tillhandahållits av statens arbetsmarknadskommission. Då emellertid dessa möjligheter beräknades försvinna, har styrelsen upptagit ett belopp av 4 000 kronor för räknehjälp till högskolans olika institutioner. Det må vidare anmärkas, att icke-ordinarieposten minskats med dels 1 400 kronor, motsvarande kostnaderna för beredande av partiell ledighet under innevarande budgetår för biträdande läraren vid högskolans förläggning i Garpenberg, dels ock med 1 300 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar.

Statskontoret har i remissutlåtande den 18 september 1946 anført bland annat följande.

Innan någon tids erfarenhet vunnits rörande verksamheten vid skogsbiblioteket i dess blivande lokaler, till vilkas anordnande medel ännu ej anvisats, synes icke personalorganisationens utformning böra upptagas till prövning. En höjning av speciallärararvodet i klimatologi förefaller i betraktande av vederbörandes undervisningsskyldighet icke påkallad. Enligt vad statskontoret under hand inhämtat äro domänverkets extra ordinarie kronojägare numera placerade i 9 lönegraden. Vid sådant förhållande och i betraktande av arbetsuppgifterna lär kanslibiträdestjänsten vid Garpenberg böra erhålla motsvarande lönegradsplacering med benämningen kontorist. Gårdskarlen vid den förberedande kursen synes i anslutning till eljest gällande lönegrads-

placering för vaktmästare och värmeledningsskötare vid anläggningar av förevarande storlek böra placeras i 6 lönegraden. Behovet av medel till räknehjälp förefaller icke tillfredsställande styrkt.

I remissutlåtande den 26 september 1946 har *allmänna lönenämnden* yttrat i huvudsak följande.

I utlåtande över styrelsens anslagsäskanden till skogshögskolan för budgetåret 1945/46 fann sig allmänna lönenämnden kunna ansluta sig till ett då framlagt förslag, att skogsbiblioteket erhöles en särskild bibliotekarietjänst, sedan den beslutade omorganisationen av statens skogsförsöksanstalt inom kort komme att träda i full tillämpning och anspråken på biblioteket komme att öka. Med avseende å bibliotekarietjänstens lönegradsplacering ville det emellertid förefalla lönenämnden, att en löneställning enligt lönegrad A 22, åtminstone tills vidare, kunde anses tillfyllest. Lönenämnden har icke funnit skäl att nu frånga sin tidigare uttalade uppfattning. Det mera kvalificerade arbetet å biblioteket bör givetvis falla å bibliotekarietjänsten. Med hänsyn härtill kan lönenämnden icke biträda förslaget, att en biblioteksassistenttjänst i Eo 11 utbytes mot en biblioteksamanuensjtjänst i Eo 15. Kanslibiträdestjänsten vid förberedande kursen bör enligt lönenämndens mening icke placeras högre än i Eo 9, varvid tjänsten torde böra benämnas kontorist. Lönenämnden har icke något att erinra mot att gårdskarlstjänsten å Garpenberg ombildas till en tjänst som vaktmästare, tillika värmeledningsskötare. Emellertid kan lönenämnden icke tillstyrka, att tjänsten placeras i högre lönegrad än Eo 6.

*Departements-
chefen.*

Det för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut gemensamma skogsbiblioteket har nu nått sådan omfattning, att jag anser en särskild bibliotekarietjänst böra inrättas vid skogshögskolan. Jag förordar, att denna tjänst erhåller samma löneställning som bibliotekariebefattningarna vid kungl. biblioteket och universitetsbiblioteken, nämligen 23 lönegraden. Tjänsten torde tills vidare böra uppföras på extra ordinarie stat. Då bibliotekarien skall utföra det mera kvalificerade arbetet, finner jag mig icke kunna tillstyrka högskolestyrelsens förslag om utbyte av befattningen som biblioteksassistent i Eo 11 mot en biblioteksamanuensjtjänst i Eo 15 utan föreslår, att förstnämnda befattning indrages och att i stället medel beräknas för upprätthållande av den ordinarie kanslibiträdestjänst, som innehaves av biblioteksassistenten och varå vikariatsförordnande icke meddelas.

Vidkommande högskolestyrelsens förslag om nyreglering av ämnesområdet för professuren i skogsteknologi och skogsdikning finner jag ändamålsenligt, att från professuren avskiljes undervisningen i vägbyggnadsteknik och skogsdikning. Jag förordar sålunda, att medel beräknas för avlönande av speciallärare i dessa ämnen. Av redogörelsen under punkt 193 framgår att det för skogsforskningsinstitutets del föreslagits en ny avdelning för skogsteknologisk forskning. Såsom jag uttalat i anslutning till den av mig enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillsatta utredningen rörande den framtida utvecklingen och omfattningen av högskolorna på jordbrukets och skogsbrukets område, erbjuder sig här ett tillfälle att undersöka ändamålsenligheten av en samordning av forskning och högre undervisning inom de ämnesgrupper,

som nu hänföres till skogsteknologien. Man torde ej böra utesluta möjligheten att en uppdelning av skogsteknologien i en professur i arbetslära och en professur i virkeslära med skyldighet för innehavarna av dessa befattningar såväl att deltaga i institutets forskningsverksamhet som att handhåva undervisningen vid högskolan befinnes vara den i framtiden lämpligaste anordningen. Under dessa omständigheter synes en närmare reglering av professuren i skogsteknologi böra anstå i avvaktan på de resultat, som kunna framkomma vid förenämnda utredning.

För att möjliggöra ökad forskning på skogsekonomiens område anser jag mig kunna biträda högskolestyrelsens förslag om inrättande av en befattning såsom assistent åt professorn i skogsekonomi. Då denna befattning bör anses som en genomgångstjänst, som giver innehavaren tillfälle till forskning och vidare utbildning, torde befattningen emellertid icke böra uppföras å extra ordinarie stat utan förenas med arvode, vilket synes böra utgå med 7 200 kronor för år.

På grund av de kvalifikationer som erfordras av innehavaren av den nuvarande kanslibiträdesbefattningen vid högskolans förläggning i Garpenberg — bland annat genomgången skogsskola — vill jag i likhet med remissmyndigheterna förorda att denna befattning ombildas till en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9. Med hänsyn till de arbetsuppgifter, som åvila innehavaren av gårdskarlsbefattningen vid samma förläggning, torde denna tjänst böra ombildas till en befattning som vaktmästare, tillika värmeledningsskötare i Eo 6. Frågan om uppflyttning av en skrivbiträdesbefattning i Eo 2 till kontorsbiträdesbefattning i Eo 4 synes böra avgöras i samband med regleringen av beföringsgången för biträdespersonal. Jag vill vidare tillstyrka att för räknehjälp å institutionerna beräknas ett belopp av 4 000 kronor. Där emot kan jag icke biträda högskolestyrelsens hemställan om anvisande av 5 000 kronor för arbetshjälp å kansliet och registreringsarbete vid biblioteket. Någon höjning av arvodet till speciallärare i klimatologi synes icke heller böra vidtagas.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat och med hänsyn tagen jämväl till beräknade löneklassförändringar m. m. skulle anslagsposterna i skogshögskolans avlöningsstat upptagas på följande sätt.

En ökning under ordinarieposten av 3 500 kronor för avlöning till ett kanslibiträde i A 7 å biblioteket uppväges av en lika stor minskning på grund av beräknade löneklassförändringar. Arvodesposten skulle å ena sidan behöva uppräknas med 14 550 kronor, varav 7 200 för arvode till en assistent i skogsekonomi, 1 870 respektive 3 080 kronor för arvoden till speciallärare i vägbyggnadsteknik och skogsdikning samt 2 400 kronor i anledning av den höjning av docentstipendiernas belopp, som företagits med stöd av beslut vid 1946 års riksdag. Jag torde få framhålla att, därest ändringar i förmånerna för docentstipendiaterna vid universiteten och övriga högskolor skulle genomföras från och med nästa budgetår, motsvarande ändringar böra vidtagas i avseende å skogshögskolans docentstipendier. På grund härav torde arvodesposten för nästa budgetår böra angivas förslagsvis, därvid för postens

överskridande bör krävas Kungl. Maj:ts medgivande. Genom bortfall av arvudet för överinseendet över biblioteket skulle medelsbehovet under arvodesposten minska med 400 kronor. Posten skulle sålunda behöva uppföras med $(24\,995 + 14\,550 - 400 =) 39\,145$ kronor.

Inrättandet av en bibliotekarietjänst i Eo 23 och uppflyttning av befattningar i Eo 7 och Eo 5 vid skogshögskolans förläggning i Garpenberg till befattningar i Eo 9 respektive Eo 6 skulle medföra ökningsar under icke-ordinarieposten med respektive 7 600, 200 och 100 kronor. För beredande av räknehjälp å institutionerna skulle posten behöva höjas med ytterligare 4 000 kronor. Å andra sidan skulle medelsbehovet minska med 4 600 kronor motsvarande avlöning till en biblioteksassistent i Eo 11, med 1 400 kronor motsvarande vikariatskostnader för den tid under innevarande budgetår, som biträdande läraren vid skogshögskolans förläggning i Garpenberg beredes ledighet för utarbetande av kompendier, samt med 1 400 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar. Posten skulle sålunda upptagas med $(83\,105 + 7\,600 + 200 + 100 + 4\,000 - 4\,600 - 1\,400 - 1\,400 =) 87\,605$ kronor. Posten rörligt tillägg skulle behöva uppräknas med 1 200 kronor till 27 300 kronor.

På grund av regleringen av befördringsgången för biträdespersonalen, som föranleder omändring av en skrivbiträdestjänst i Eo 2 till en kontorsbiträdesbefattning i A 4, bör ordinarieposten uppräknas med 3 000 kronor till 108 800 kronor samt icke-ordinarieposten minskas med 2 600 kronor till 85 005 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. medför att ordinarieposten uppräknas med 48 000 kronor till 156 800 kronor och icke-ordinarieposten med 50 995 kronor till 136 000 kronor. För rörligt tillägg synas böra beräknas 17 600 kronor. I anslutning till löneregleringen torde arvodesposten böra uppräknas med 955 kronor till 40 100 kronor. Därest dyrtidstillägg och kristillägg samt provisoriskt lönetillägg komma att utgå till innehavare av docentstipendium även under nästa budgetår, torde kostnaderna härför böra bestridas från sistnämnda anslagspost.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för skogshögskolan införa de av mig i det föregående förordade tjänsterna såsom bibliotekarie och kontorsbiträde.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva att i personalförteckningen för skogshögskolan må införas de av mig förut förordade tjänsterna såsom bibliotekarie och kontorsbiträde;

- 2) godkänna följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 156 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 40 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 136 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 17 600

Summa kronor 350 500;

3) till *Skogshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 350 500.

[184.] **4. Skogshögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 81 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för skogshögskolan (statsliggaren s. 832). Genom beslut den 29 november 1946 har Kungl. Maj:t medgivit, att den i omkostnadsstaten upptagna delposten övriga expenser må överskridas med högst 8 000 kronor för bestridande av kostnaderna för omflyttning av monstrar och samlingar m. m. i samband med vissa ombyggnadsarbeten för utökning av lokalerna för högskolans bibliotek och elevkår.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att högskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp.

Jag biträder högskolestyrelsens förslag till medelsanvisning och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-
chefen.*

att till *Skogshögskolan*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 81 900.

[185.] **5. Skogshögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 500 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departements-
chefen.* måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 500.

[186.] **6. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 11 000 kronor. Av detta belopp ha 4 000 kronor beräknats skola disponeras för att genom bokinköp fylla under kriget uppkomna luckor i bibliotekets samlingar.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att till förevarande ändamål måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 9 500 kronor. Av beloppet ha 8 000 kronor avsetts för bibliotekets normala behov och 1 500 kronor för kompletteringar av bokförrådet.

Departements-
chefen.

Jämväl för nästa budgetår synas medel böra beräknas för att avhjälpa de brister i skogsbibliotekets bokförråd, som uppkommit under krigsåren. Jag förordar att i enlighet med högskolestyrelsens förslag för ändamålet beräknas 1 500 kronor. För de normala kostnaderna för bokinköp och bokbindning torde böra avses ett oförändrat belopp av 7 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 8 500.

[187.] **7. Skogshögskolan: Stipendier, förslagsanslag.** Under denna anslagstitel är för innevarande budgetår uppfört ett obetecknat anslag av 9 000 kronor, varav 5 000 kronor avsetts till penningstipendier till ordinarie studerande, 2 000 kronor till naturastipendier till ordinarie studerande samt 2 000 kronor till två licentiatstipendier à 1 000 kronor.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har i skrivelse den 29 augusti 1946 hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 21 000 kronor förhöjt belopp. Av beloppet ha 12 000 kronor avsetts till två stipendier till licentiatstuderande à 6 000 kronor, 4 000 kronor till naturastipendier till ordinarie studerande samt oförändrat 5 000 kronor till penningstipendier till ordinarie studerande. Vidkommande de föreslagna stipendierna till licentiatstuderande och naturastipendierna har anförts i huvudsak följande.

De nu i skogshögskolans stat uppförda *licentiatstipendierna* à 1 000 kronor ha icke fyllt sitt ändamål. Hittills har endast en person avlagt skoglig licentiatexamen, varjämte en sökande anmält sig till denna examen. Stipendiebeloppen böra göras så stora, att de locka de bästa begåvningarna, vilka eljest allt fortfarande kunna förväntas gå direkt ut i praktisk verksamhet. Stipendiebeloppen böra därför ej understiga den avlöning, som erbjüdes aspiranterna vid domänverket. Med hänsyn till denna storlek av stipendierna böra stipendierna lämna viss motprestation genom att under tre eller fyra månader om året tjänstgöra vid den institution vid vilken licentiatexamen skall avläggas.

Det för närvarande för *naturastipendier* anvisade beloppet, 2 000 kronor,

räcker endast till ett stipendium i varje årskurs. Enär oftast två eller flera sökande varit fullt jämbördiga ha stipendierna måst delas. Dessa delstipendier ha icke kunnat täcka kostnaderna för bostad och kost under ett läsår. Då naturastipendierna visat sig vara en mycket lämplig form för hjälp åt obemedlade studerande, hemställer högskolestyrelsen, att beloppet till naturastipendier höjes till 4 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 18 september 1946 förklarat, att frågan om storleken av stipendierna för licentiatstuderande syntes vara av beskaffenhet att böra upptagas till prövning i ett vidare sammanhang.

Innan ståndpunkt fattas till frågan om inrättande av med tjänstgörings- *Departements-*
skyldighet förenade licentiatstipendier, torde resultaten av den förut berörda *chefen.*
utredningen rörande högskolorna på jordbrukets och skogsbrukets område böra avvaktas. Däremot torde med hänsyn till den från och med innevarande budgetår vidtagna höjningen av licentiatstipendierna vid lantbrukshögskolan vart och ett av de vid skogshögskolan tillgängliga licentiatstipendierna böra uppräknas med ett belopp av 300 kronor till 1 300 kronor. Därest ändringar i grunderna för motsvarande stipendier vid universitet och övriga högskolor skulle genomföras från och med nästa budgetår, torde samma ändringar böra vidtagas i avseende å skogshögskolans licentiatstipendier. Med hänsyn härtill torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras såsom ett förslagsanslag. Vidkommande naturastipendierna finner jag i betraktande av antalet sökande till dessa stipendier det härför avsedda beloppet böra höjas med 3 000 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva höjas med 3 600 kronor till 12 600 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1947/48
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 12 600.

[188.] 8. **Skogshögskolan: Inredning och utrustning, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är under denna anslagstitel upptaget ett reservationsanslag av 8 000 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att till inredning och utrustning måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 17 000 kronor. Av sagda belopp avses 9 400 kronor för anskaffande och reparation av inventarier m. m. i skogshögskolans byggnad vid Experimentalfältet samt 7 600 kronor för inköp av kontorsutrustning m. m. för högskolans förberedande kurs i Garpenberg. I förenämnda belopp å 9 400 kronor ingå 2 300 kronor för anskaffande av räknemaskiner, 2 800 kronor för inköp av möbler och armatur m. m. för nya bibliotekslokaler samt 4 300 kronor för renovering av möbler och ersättning av förslitna gardiner.

Departements-
chefen.

Jag anser mig böra förorda att för anskaffande av kontorsutrustning m. m. vid skogshögskolans förläggning i Garpenberg anvisas det av högskolestyrelsen äskade beloppet, 7 600 kronor. Då skogsbiblioteket kan förväntas få nya lokaler iordningställda under nästa budgetår har jag icke heller något att erinra mot att för inköp av möbler och armatur m. m. till dessa lokaler beräknas ett belopp av 2 800 kronor. Däremot finner jag kostnaderna för anskaffande av räknemaskiner och för renovering av möbler m. m. i skogshögskolans övriga lokaler vid Experimentalfältet böra för nästa budgetår hållas inom en ram av 2 600 kronor. Vid bifall till vad jag sålunda förordnat skulle ifrågavarande anslag för nästa budgetår behöva upptagas med 13 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 13 000.

[189.] **9. Skogshögskolan: Byggnadsarbeten m. m., reservationsanslag.** Under förevarande anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 25 000 kronor. Anslaget har avsetts för reparationsarbeten å vissa äldre byggnader vid högskolans fasta förläggning vid Malingsbo i Kopparbergs län.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut har i skrivelse den 29 augusti 1946 hemställt om upptagande för nästa budgetår av ett reservationsanslag av 14 500 kronor till byggnadsarbeten m. m. vid skogshögskolan. Av sagda belopp avses 7 700 kronor skola användas för anordnande av torkrum och bastu för studerandena vid skogshögskolans förläggning vid Malingsbo och 6 800 kronor för reparation av vissa äldre byggnader vid samma förläggning. Under erinran att styrelsen i statförslaget för budgetåret 1946/47 hemställt om anvisande av 7 000 kronor till förstnämnda ändamål samt 31 200 kronor till reparationsarbeten, varav endast 25 000 kronor anvisats, har styrelsen anført, att torkrumsanläggningen vore nödvändig för tillgodoseende av enklaste hygieniska krav och att reparationsarbetena i den av styrelsen tidigare begärda omfattningen vore oundgängliga. Styrelsen hemställde därför om anvisande av återstående belopp, 6 200 kronor för genomförande av reparationsarbetena och 7 000 kronor för anordnande av torkrumsanläggningen med tillägg av 10 procent på grund av beräknade fördyringar eller tillhoppa 14 500 kronor.

Departements-
chefen.

Jag finner mig böra förorda, att för nästa budgetår anvisas medel för fullföljande av de reparationsarbeten å vissa äldre byggnader vid skogshögskolans förläggning i Malingsbo, till vilka medel beviljats för innevarande budgetår. Då torkrum och bastu vid denna förläggning synas vara av behovet påkallade, vill jag icke motsätta mig, att medel nu beräknas för dessa ändamål. Förenämnda arbeten torde emellertid kunna bestridas inom en kost-

nadsram av 14 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 14 000.

[190.] **10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 27 000 kronor. Kungl. Maj:t har för skogsmästarskolan fastställt dels den 30 juni 1944 personalförteckning (statsliggaren s. 833), dels ock den 24 maj 1946 följande

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	3 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	20 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2 700
Summa kronor		27 000.

Styrelsen för statens skogsmästarskola har i skrivelse den 19 augusti 1946 hemställt om ett med 1 000 kronor till 28 000 kronor förhöjt avlöningsanslag för nästa budgetår. Av ökningen avses 300 kronor för uppräkningsfrån 3 600 kronor till 3 900 kronor av ersättningen till en vaktmästare och gårdskar, 600 kronor för löneklassförändringar och 100 kronor för rörligt tillägg. Såsom skäl för ökningen av nämnda ersättning har styrelsen anført, att ifrågasvarande befattningshavare syntes böra för budgetåret 1947/48 komma i åtnjutande av avlöningstillägg motsvarande provisoriskt lönetillägg.

På grund av beräknade löneklassförändringar torde icke-ordinarieposten uppräknas med 600 kronor till 21 400 kronor. Frågan om ökning av ersättningen till vaktmästaren och gårdskarlen synes böra bedömas i anslutning till genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl., som föranleder en uppräkningsfrån 2 200 kronor till 36 400 kronor. För rörligt tillägg synas böra beräknas 2 200 kronor. Arvodesposten bör upptagas med oförändrat belopp av 3 500 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

*Departements-
chefen.*

1) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	3 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	36 400
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2 200
Summa kronor		42 100;

2) till *Statens skogsmästarskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 42 100.

[191.] **11. Statens skogsmästarskola: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 13 200 kronor. Kungl. Maj:t har den 24 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för skogsmästarskolan (statsliggaren s. 834).

I skrivelse den 19 augusti 1946 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med 15 700 kronor, innebärande en höjning i förhållande till anslagsanvisningen för innevarande budgetår med 2 500 kronor. Posten bränsle, lyse och vatten har med hänsyn till vedkostnaderna uppräknats från 5 000 kronor till 7 000 kronor. För hantlangning vid elevernas övningar har beräknats ett från 300 kronor till 800 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har såsom motivering till denna beräkning anført, att nu utgående anslag medgåve ungefär tre hantlangningsdagsverken för varje elev men att det vore önskvärt att minst åtta hantlangningsdagsverken kunde avses för varje elev. Övriga poster ha upptagits till oförändrade belopp.

Departements-
chefen.

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår med hänsyn till den uppräkning av anslaget, som företagits för innevarande budgetår, bära bibehållas vid nuvarande belopp, 13 200 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 13 200.

[192.] **12. Statens skogsmästarskola: Stipendier, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 9 000 kronor.

I skrivelse den 19 augusti 1946 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 11 000 kronor förhöjt belopp. Höjningen har motiverats med hänvisning till under år 1946 beslutade ökningar av stipendiebeloppen för elever vid vissa statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalter.

Departements-
chefen.

För ifrågavarande elevstipendier, vilka allttjämt bära utgå enligt samma grunder, som gälla för utlämnande av stipendier till elever vid statsunderstödda lantmannaskolor, torde för budgetåret 1947/48 beräknas ett belopp av 11 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: *Stipendier* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 11 000.

[193.] **13. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 438 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 för statens skogsforskningsinstitut fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 835), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	73 800
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	»	100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	312 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	52 200
Summa kronor		438 900.

I skrivelse den 20 augusti 1946 samt en den 19 oktober samma år dagtecknad promemoria har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 476 600 kronor förhöjt belopp. Av det beräknade medelsbehovet avse 185 500 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 100 kronor avlöningar till tillfälliga biträden, 231 200 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 59 800 kronor rörligt tillägg. I fråga om institutsstyrelsens anslagsberäkningar må anföras följande.

Ordinarieposten föreslås uppräknad med 111 700 kronor. Härvid ha avsetts 11 100 kronor för utbildning av befattningen såsom försöksledare i lönegrad Eo 26 vid statistiska avdelningen till en föreståndarbefattning i lönegrad A 30 vid samma avdelning och 11 100 kronor för avlöning av en föreståndare i lönegrad A 30 för en föreslagen nyinrättad skogsteknologisk avdelning vid institutet. Ett belopp av 74 700 kronor har avsetts för överförande å ordinarie stat av följande befattningar, nämligen fyra försöksledare i lönegrad Eo 26, tre skogsmästare i lönegrad Eo 15 samt en kassör, en kansliskrivare och två första laboratoriebiträden i lönegrad Eo 11. Vidare ha beräknats 5 300 kronor för upprätthållande av en skogsmästartjänst i lönegrad A 15, som nu är vakant, 600 kronor för utbildning av en i personalförteckningen upptagen befattning såsom första laboratoriebiträde i lönegrad A 11 till en befattning såsom laboratorieassistent i lönegrad A 15 samt 9 200 kronor för överförande å ordinarie stat med placering i lönegrad A 12 av två tjänster såsom skogsbiträde i lönegrad Eo 9. Slutligen ha 400 kronor avsetts för beräknade löneklassförändringar. Å andra sidan har ordinarieposten ansetts kunna minskas med 700 kronor.

Förslaget till utbildning av befattningen såsom försöksledare vid statistiska avdelningen till en befattning såsom föreståndare för samma avdelning har föranletts av att institutsstyrelsen ansett nödvändigt att institutets chef befriades från uppdraget att tillika vara föreståndare för ifrågavarande avdelning. Enligt styrelsens uppfattning hade den hittills vunna erfarenheten visat, att samordnandet av institutets verksamhet ställde mycket större krav på chefen än tidigare förutsatts. Jämte rent administrativa åligganden och skyldigheten att hålla kontakt med alltjämt växande kretsar av skogligt intresserade måste samordningen av forskningsverksamheten vid de olika avdelningarna numera anses taga chefens tid helt i anspråk. Vid beträffar lönegradsplaceringen av den sålunda ifrågasatta föreståndarbefattningen har institutsstyrelsen ansett, att befattningen med hänsyn till dess krävande och ansvarsfulla natur borde i likhet med institutets övriga avdelningsförestån-

dartjänster vara placerad i lönegrad A 30. I detta samband har styrelsen framhållit, att den nuvarande innehavaren av försöksledarbefattningen i mer än nio år innehaft motsvarande befattning först hos riksskogstaxeringsnämnden och sedan vid institutet.

Enligt institutsstyrelsens förslag om inrättande av en särskild avdelning för skogsteknologi skulle dels den personal — en försöksledare i lönegrad Eo 26 och en assistent i lönegrad Eo 21 — som hittills företrätt den skogsteknologiska forskningen vid institutet och som tills vidare anslutits till skogsavdelningen överföras till den nya avdelningen, dels ock nyinrättas en befattning som föreståndare för denna avdelning. Såsom motivering till förslaget har institutsstyrelsen anfört, att med de små resurser, som hittills stått till institutets förfogande för skogsteknologisk forskning, denna måst begränsas till arbetsstudier vid skogsodling och därmed sammanhängande frågor. Emellertid vore det enligt styrelsens mening synnerligen angeläget, att den skogsteknologiska forskningen vid institutet från och med nästa budgetår utökades till att omfatta även grundläggande forskning rörande virkets avverkning och transport ävensom undersökningar rörande dess flytbarhet m. m. Vad angår den ifrågasatta nya föreståndarbefattningen vid den föreslagna skogstekniska avdelningen har styrelsen ansett denna liksom övriga föreståndarbefattningar böra placeras i lönegrad A 30.

Överförandet av förut omförmälda fyra försöksledare i lönegrad Eo 26, tre skogsmästare i lönegrad Eo 15 samt en kansliskrivare och två första laboratoriebiträden, alla i lönegrad Eo 11, till ordinarie stat har motiverats med att dessa befattningar funnits vid institutet en avsevärd tid och vid 1944 års omorganisation ansetts nödvändiga att bibehålla. I fråga om överförandet av kassörstjänsten till ordinarie stat har styrelsen framhållit, att denna tjänst inrättats så sent som från och med budgetåret 1944/45 men att det redan nu visat sig att stadigvarande behov av densamma föreläge. Såsom skäl för ombildande av befattningen såsom första laboratoriebiträde i lönegrad A 11 till en laboratorieassistenttjänst i lönegrad A 15 har institutsstyrelsen anfört, att det ålåg ifrågavarande befattningshavare, som vore placerad å avdelningen för botanik och marklära, att under avdelningsföreståndarens överinseende utöva den omedelbara ledningen av det kemiska laboratoriet å denna avdelning ävensom tillsyn över skogsavdelningens laboratorium för markanalyser. Då härför erfordrades akademisk utbildning och praktisk erfarenhet måste enligt styrelsens mening nuvarande lönegradsplacering anses för låg. Vad slutligen angår skogsbiträdesbefattningarna har institutsstyrelsen anfört, att dessa befattningar, vilka i stor utsträckning vore sluttjänster för vederbörande tjänstemän, borde minst jämföras med kronojägar- och länsskogsvaktartjänster och sålunda hänföras till 12 lönegraden. Härvid har styrelsen ansett, att två av skogsbiträdes-tjänsterna borde placeras å ordinarie stat.

Icke-ordinarieposten har minskats med 81 600 kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan en minskning å 88 400 kronor och en ökning å 6 800 kronor. Av sistnämnda belopp avses 900 kronor för uppflyttning av tre skogsbiträden i lönegrad Eo 9 till lönegrad Eo 12 i enlighet med förut omförmälda förslag, 3 200 kronor för avlöningstillägg motsvarande provisoriskt lönetillägg till viss arvodespersonal, 200 kronor för höjning av posten särskild gottgörelse för tillsyn över ämbetslokaler och städning till 400 kronor samt 2 500 kronor till löneklassförändringar. Såsom skäl för höjande av nyssnämnda gottgörelse har styrelsen åberopat, att den gamla institutionsbyggnaden jämte tillbyggnad väntades bli tagen i bruk omkring den 1 januari 1947, vilket medförde en utökning av tjänstelokalernas yta till mer än det fyrdubbla i jämförelse med förhållandena före omorganisationen. Minsk-

ningen beror till ett belopp av 87 600 kronor på förut omförmälda förslag rörande dels ombildning av en försöksledartjänst i Eo 26 till en befattning såsom föreståndare i lönegrad A 30, dels överförande till ordinarie stat av fyra försöksledarbefattningar i lönegrad Eo 26, tre skogsmästarbefattningar i lönegrad Eo 15 samt två första laboratoriebiträdestjänster, en kansliskrivartjänst och en kassörstjänst i lönegrad Eo 11, dels ock placering av två skogsbiträdestjänster i lönegrad A 12. Posten har vidare minskats med 800 kronor till följd av att institutsstyrelsen vid bifall till förslaget om återbesättande av den vakanta skogsmästarbefattningen i lönegrad A 15 ansett en motsvarande befattning i lönegrad Eo 15 kunna utbytas mot en skogsbiträdestjänst i lönegrad Eo 12.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de i det föregående återgivna förslagen uppräknats med 7 600 kronor till 59 800 kronor.

I remissutlåtande den 23 september 1946 har *statskontoret* uttalat, att ytterligare erfarenhet syntes böra vinnas, innan förslagen rörande omorganisation av statistiska avdelningen och inrättande av en särskild avdelning för skogsteknologi genomfördes. Beträffande de föreslagna ändringarna av lönegradsplaceringen för vissa befattningshavare har ämbetsverket icke funnit tillräckliga skäl ha anförts för en uppflyttning från lönegrad A 11 till A 15 av ett första laboratoriebiträde. Däremot har statskontoret icke haft något att i och för sig erinra mot inrättandet i skälig omfattning av ytterligare ordinarie tjänster vid institutet.

Allmänna lönenämnden har i remissutlåtande den 26 september 1946 yttrat i huvudsak följande.

Huruvida skogsforskningsinstitutets chef lämpligen bör befrias från uppdraget att vara föreståndare för den statistiska avdelningen, undandraget sig lönenämndens bedömande. Även om en sådan anordning kommer till stånd, håller dock lönenämnden före att föreståndaren för nämnda avdelning icke bör placeras i högre lönegrad än Eo 28.

Därest en särskild skogsteknologisk avdelning finnes böra inrättas, biträder lönenämnden institutsstyrelsens förslag, att föreståndarbefattningen vid avdelningen placeras i A 30.

Lönenämnden har icke något att erinra mot att en första laboratoriebiträdesbefattning i A 11 ombildas till en laboratorieassistenttjänst i A 15 samt att kassörstjänsten i Eo 11 ordinariesättes. Mot förslaget att skogsbiträdena uppflyttas i 12 lönegraden eller samma lönegrad, till vilken kronojägarna numera hänförs, har lönenämnden icke någon erinran att framställa.

Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet har i remissyttrande den 20 september 1946 understrukit önskvärdheten av att skogsforskningsinstitutets chef befriades från att vara föreståndare för den statistiska avdelningen och att en särskild föreståndare för denna avdelning tillsattes, så att chefen kunde helt ägna sig åt ledande och samordnande arbetsuppgifter. Förbundet har även förklarat sig på det livligaste tillstyrka förslaget om inrättande av en skogsteknologisk avdelning vid institutet, då institutet härigenom finge större möjligheter att i samverkan med det praktiska skogsbruket lämna ökade bidrag i det mångskiftande och växande forskningsarbetet på det skogliga området. I anslutning härtill har förbundet uttalat,

att arbetsstudier och annan forskning i direkt samband med skogsarbetets effektivisering borde utföras av ett samhälleligt organ.

*Departements-
chefen.*

Såsom jag under punkten 183 uttalat är spörsmålet om den skogsteknologiska forskningens framtida organisation och ställning vid skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut föremål för utredning. Uppenbarligen komma resultaten av denna utredning att bli av avgörande betydelse för frågan om inrättande av en särskild avdelning för skogsteknologi vid skogsforskningsinstitutet. Vid sådant förhållande synes ståndpunkt för närvarande icke böra fattas till det av institutsstyrelsen härutinnan framlagda förslaget. Jag är heller icke beredd att nu taga ställning till styrelsens förslag rörande befrielse för institutets chef från uppdraget att tillika vara föreståndare för den statistiska avdelningen. Frågan om institutschefens ställning i förhållande till de olika avdelningarna torde nämligen i viss mån komma att bli beroende av de förslag rörande inrättande av nya avdelningar, vartill nyssnämnda utredning kan leda. I anslutning härtill finner jag jämväl den ifrågasatta ombildningen av befattningen såsom försöksledare i lönegrad Eo 26 vid statistiska avdelningen till en föreståndarbefattning i lönegrad A 30 vid samma avdelning böra anstå. Emellertid synes böra övervägas, huruvida icke ifrågavarande försöksledare bör erhålla en något förbättrad löneställning. Härför talar framför allt den omständigheten, att det krävande och ansvarsfulla arbetet såsom souschef vid riksskogstaxeringen närmast åligger denne befattningshavare. Med hänsyn härtill torde denne få anses intaga en särställning i förhållande till övriga försöksledare vid skogsforskningsinstitutet. På grund av det anförda anser jag mig böra föreslå, att befattningen såsom försöksledare vid statistiska avdelningen från och med nästa budgetår uppflyttas till lönegrad Eo 28.

Institutsstyrelsens förslag om överförande av ett antal extra ordinarie befattningar vid institutet till ordinarie stat synes i viss utsträckning böra tillmötesgå. Jag vill sålunda icke motsätta mig, att fyra försöksledarbefattningar i lönegrad Eo 26 samt en kassörs- och två laboratoriebiträdesbefattningar i lönegrad Eo 11 från och med budgetåret 1947/48 placeras å ordinarie stat i motsvarande lönegrader. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka ordinariesättning av skogsmästarbefattningarna, då de härmed förenade avlöningsförmånerna, som innefatta fri bostad och bränsle samt i ett par fall även viss lönefyllnad, torde få anses vara individuellt avvägda.

I likhet med statskontoret finner jag tillräckliga skäl icke ha anförts för omändring av befattningen såsom första laboratoriebiträde i lönegrad A 11 till en laboratorieassistenttjänst i lönegrad A 15. Jag anser mig icke heller kunna biträda institutsstyrelsens förslag om återbesättande av den nu vakanta ordinarie skogsmästarbefattningen. I stället bör den extra ordinarie skogsmästarbefattningen vid skogsavdelningen bibehållas och icke, såsom institutsstyrelsen ifrågasatt, ombildas till en skogsbiträdestjänst.

Vad angår skogsbiträdestjänsterna har institutsstyrelsen föreslagit, att dessa från och med nästa budgetår skulle placeras i 12 lönegraden. Härvid har

styrelsen, som utgått från bifall till sin förenämnda framställning rörande ombildning av en extra ordinarie skogsmästarbefattning till en skogsbiträdestjänst, ifrågasatt, att två skogsbiträdestjänster skulle hänföras till lönegrad A 12 och fyra till lönegrad Eo 12. Enligt vad jag inhämtat tjänstgör förutom den å statistiska avdelningen placerade skogsmästaren ett av skogsbiträdena vid denna avdelning under sommarsäsongen såsom lagledare vid riksskogstaxeringens fältarbete. Härjämte ha två av de skogsbiträden, som tjänstgöra å skogsavdelningen, visat sig särskilt lämpliga såsom självständiga lagledare vid fältundersökningar. Med hänsyn härtill synes mig i fråga om nämnda tre skogsbiträden den av institutsstyrelsen gjorda jämförelsen mellan å ena sidan skogsbiträden samt å andra sidan kronojägare och länsskogsvaktare motiverad. Då sistnämnda grupper tjänstemän numera hänförts till 12 lönegraden, torde alltså skäl tala för en liknande lönegradsplacering av de skogsbiträden, som tillika tjänstgöra såsom lagledare vid fältundersökningar. Jag finner mig därför böra förordad att de tre här berörda tjänsterna uppflyttas till lönegrad Eo 12. Samtidigt torde benämningen å dessa tre tjänster böra ändras till skogsbiträde, tillika lagledare vid fältundersökningar.

Institutsstyrelsens förslag om beräkning av medel för avlöningstillägg åt arvodesavlönad personal torde böra bedömas i anslutning till genomförandet av den allmänna löneregleringen för statliga befattninghavare m. fl. Jag har icke något att invända mot att den särskilda gottgörelsen för tillsyn över ämbetslokaler och städning för nästa budgetår höjes med 200 kronor till 400 kronor.

Skogsforskningsinstitutets avlöningsstat skulle vid bifall till vad jag i det föregående förordat komma att för budgetåret 1947/48 erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anledning av förslaget om överförande av fyra försöksledare, en kassör och två laboratoriebiträden till ordinarie stat böra uppräknas med 54 000 kronor. Å andra sidan torde posten med hänsyn till löneklassförändringar m. m. kunna minskas med 300 kronor. Posten skulle således uppföras med $(73\,800 + 54\,000 - 300 =) 127\,500$ kronor. Under posten avlöningar till tillfälliga biträden torde beräknas oförändrat belopp av 100 kronor. Icke-ordinarieposten synes böra å ena sidan minskas med $(37\,600 + 4\,600 + 9\,000 =) 51\,200$ kronor i anledning av nyssnämnda förslag men å andra sidan uppräknas dels med 2 100 kronor på grund av förslagen om uppflyttning av en befattning såsom försöksledare i Eo 26 till Eo 28 och tre befattningar såsom skogsbiträde i Eo 9 till Eo 12 samt ökad gottgörelse för tillsyn över ämbetslokaler och städning och dels med 2 500 kronor för beräknade löneklassförändringar. Sistnämnda post skulle alltså uppföras med $(312\,800 + 2\,100 + 2\,500 - 51\,200 =) 266\,200$ kronor. Posten rörligt tillägg skulle behöva uppräknas med 1 000 kronor till 53 200 kronor.

På grund av regleringen av befodringsgången för biträdespersonalen, som föranleder att fyra kontorsbiträdestjänster i Eo 4 överförs å ordinarie stat

med placering i A 4, bör ordinarieposten uppräknas med 12 000 kronor till 139 500 kronor och icke-ordinarieposten minskas med 10 100 kronor till 256 100 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. medför att ordinarieposten uppräknas med 63 500 kronor till 203 000 kronor och icke-ordinarieposten med 140 900 kronor till 397 000 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 36 000 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas att i personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut vidtaga de ändringar, som föranledas av de av mig i det föregående förordade förslagen om överförande å ordinarie stat av fyra försöksledar-, en kassörs-, två laboratoriebiträdes- och fyra kontorsbiträdesbefattningar samt uppflyttning av en försöksledarbefattning i högre lönegrad.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att i personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut må vidtagas de ändringar, som föranledas av de av mig förordade förslagen om överförande å ordinarie stat av fyra försöksledar-, en kassörs-, två laboratoriebiträdes- och fyra kontorsbiträdesbefattningar samt uppflyttning av en försöksledarbefattning i högre lönegrad;

2) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsforskningsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	 kronor	203 000
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, förslagsvis	 »	100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	 »	397 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	 »	36 000

Summa kronor 636 100;

3) till Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag
av kronor 636 100.

[194.] **14. Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett förslagsanslag av 143 600 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt stat för anslaget användning (statsliggaren s. 836).

I skrivelse den 20 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om ett med 15 200 kronor till 158 800 kronor förhöjt omkostnadsanslag för nästa budgetår. Ökningen hänför sig helt till anslagsposten reseersättningar, som föreslagits höjd från 46 400 till 61 600 kronor. Till motivering härför har styrelsen framhållit, att ifrågasatt post under flera år och särskilt efter institutets omorganisation visat sig otillräcklig. Med hänsyn härtill och då verksamheten vid institutet genom tillkomsten av den genetiska avdelningen ytterligare utökats, har styrelsen ansett en uppräknings av den för reseersättningar avsedda anslagsposten nödvändig.

Statskontoret har i remissutlåtande den 23 september 1946 anført, att den ifrågasatta anslagsökningen syntes vara väl högt tilltagen. Ämbetsverket har föreslagit, att förevarande anslagspost uppfördes med 50 000 kronor.

Då de senaste årens utvidgning av verksamheten vid skogsforskningsinstitutet torde nödvändiggöra en viss höjning av medelsanvisningen till reseersättningar förordar jag, att förevarande omkostnadsanslag uppräknas med 6 400 kronor till 150 000 kronor för nästa budgetår. Härigenom skulle för reseersättningar komma att stå till förfogande ett belopp av 52 800 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för institutet. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Le parlementschefen.

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förlagsanslag* av kronor 150 000.

[195.] **15. Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker, reservationsanslag.** För bestridande av kostnaderna för vissa reparationsarbeten å skogsforskningsinstitutets försöksparker vid Kulbäcksliden och Tönnersjöheden har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 5 000 kronor.

I skrivelse den 20 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att för nästa budgetår till byggnadsarbeten m. m. å skogsforskningsinstitutets försöksparker måtte anvisas ett reservationsanslag av 21 200 kronor. Av sagda belopp avses 1 180 kronor till målning av den s. k. Flakastugan å Kulbäckslidens försökspark, 8 820 kronor för reparation av skogsmästarbostaden i Simlångsdalen å Tönnersjöhedens försökspark samt 11 200 kronor för uppförande av en skogsstuga å sistnämnda försökspark. Institutstyrelsen har till stöd för sitt anslagsäskande anført huvudsakligen följande.

Skogsstugan å Kulbäckslidens försökspark, den s. k. Flakastugan, är i behov av målning utvändigt. Kostnaden härför kan beräknas till 1 180 kronor.

Vad beträffar skogsmästarbostaden i Simlångsdalen å Tönnersjöhedens försökspark, vilken bostad uppfördes år 1924, är densamma i stort behov

av en genomgripande in- och utvändig reparation. Enligt en kostnadsberäkning, som styrelsen låtit utföra, skulle kostnaderna för reparationsarbetena komma att uppgå till 8 820 kronor. Med hänsyn till att underhållsarbetena å ifrågavarande byggnader måst eftersättas under krigsåren, synes enligt styrelsens förmenande ett iståndsättande av skogsmästarbostaden ej längre kunna uppskjutas.

Under senare år har det förelegat svårigheter att bland ortsbefolkningen erhålla arbetskraft till skötseln av Tönnersjöhedens försökspark. Ifrågavarande arbete är emellertid synnerligen lämpligt såsom praktikanttjänstgöring för dem som önska vinna inträde vid skogsskolorna och skogshögskolans förberedande kurs. Hittills ha dock dessa praktikanter icke kunnat utnyttjas, enär husrum saknats. Styrelsen vill därför föreslå, att en skogsstuga uppföres och att erforderliga medel anvisas därför. Enligt ett uppgjort byggnadsförslag beräknas kostnaderna uppgå till 11 200 kronor. Stugan är avsedd att förläggas i närheten av skogsmästarbostaden, så att bland annat en där befintlig brunn kan utnyttjas, samt att innehålla — förutom kök och rum för kocka — tre rum, vart och ett beräknat för två personer. Under vissa tider på året torde skogsstugan kunna utnyttjas även av domänverket. Med hänsyn till att stugan i överbäggande grad kommer att disponeras för institutets räkning och stå under tillsyn av skogsmästaren å försöksparken, synas emellertid praktiska skäl tala för att kostnaderna för densamma uppförande upptagas i institutets stat.

Statskontoret, som avgivit remissutlåtande i ärendet den 23 september 1946, har icke framställt någon erinran mot förevarande anslagsäskanden.

I remissutlåtande den 26 september 1946 har *byggnadsstyrelsen* förklarat, att kostnaderna för de föreslagna arbetena syntes skäligen, ehuru de av föreliggande uppgifter icke kunnat närmare beräknas. Beträffande nybyggnaden av skogsstuga å Tönnersjöhedens försökspark har byggnadsstyrelsen — under framhållande av att det över nämnda skogsstuga uppgjorda ritningsförslaget icke syntes till alla delar godtagbart — förutsatt, att vid det slutliga utarbetandet av sagda förslag samråd ägde rum med styrelsen.

*Departements-
chefen.*

De föreslagna reparationsarbetena å Flakastugan å Kulbäckslidens försökspark samt skogsmästarbostaden å Tönnersjöhedens försökspark synas vara av sådan natur, att de böra utföras snarast möjligt. Då det icke torde vara något att erinra mot beräkningen av kostnaderna för dessa arbeten, förordar jag, att för nämnda ändamål äskas de föreslagna beloppen av 1 180 respektive 8 820 kronor.

Såsom institutsstyrelsen anført är arbetet å försöksparkerna synnerligen lämpligt såsom praktikanttjänstgöring för blivande elever vid skogshögskolans förberedande kurs samt skogsskolorna. Då den föreslagna skogsstugan å Tönnersjöhedens försökspark huvudsakligen avsetts till förläggning av sådana praktikanter, anser jag det synnerligen önskvärt, att denna stuga uppföres. Jag tillstyrker sålunda, att erforderliga medel anvisas för detta ändamål. Härvid synes det av institutsstyrelsen beräknade beloppet, 11 200 kronor, böra godtagas. Jag förutsätter emellertid, att vid utarbetandet av slutligt ritningsförslag till ifrågavarande stuga erforderligt samråd sker mellan institutsstyrelsen och byggnadsstyrelsen.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit skulle under förevarande anslag för nästa budgetår behöva anvisas ett belopp av $(1\,180 + 8\,820 + 11\,200 =)$ 21 200 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 21 200.

[196.] **16. Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 132 000 kronor. Beträffande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 836.

I skrivelse den 20 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om ett med 26 000 kronor till 158 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Av anslagsökningen faller ett belopp av 6 000 kronor under posten genetiska kvalitetsundersökningar, som med hänsyn till inrättandet av en särskild genetisk avdelning vid institutet uppräknats till 12 000 kronor. Till återstående del har ökningen föranletts av att institutsstyrelsen upptagit en ny anslagspost till undersökningar över framställningskostnaderna för småvirke. Till motivering härför har styrelsen erinrat, att Kungl. Maj:t den 31 juli 1945 uppdragit åt skogsforskningsinstitutet att verkställa utredning rörande bland annat framställningskostnaderna för olika småvirkessortiment vid vissa avsättningslägen med iakttagande av utdrivningsteknikens senaste rön. Härvid hade det för styrelsen framstått såsom mycket angeläget att närmare få pröva vissa framkomna förslag till rationalisering av småvirkets framställning. Styrelsen har ansett ett belopp av 20 000 kronor erforderligt för detta ändamål.

Med hänsyn till de genetiska kvalitetsundersökningarnas stora betydelse förordar jag, att medelsanvisningen för detta ändamål höjes från 6 000 till 12 000 kronor för nästa budgetår. Institutsstyrelsens framställning om medel till undersökningar över framställningskostnaderna för småvirke synes värd beaktande. Då emellertid dessa undersökningar falla under den skogsteknologiska forskningen, vars framtida organisation, såsom jag under punkten 193 uttalat, torde komma att närmare övervägas i samband med utredningen rörande högskolorna på jordbrukets och skogsbrukets område, synes någon särskild medelsanvisning för ifrågavarande undersökningar för närvarande icke böra ske. Med hänsyn till det anförda skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva upptagas med $(132\,000 + 6\,000 =)$ 138 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid, efter förslag av institutsstyrelsen och skogsstyrelsen, meddela närmare beslut rörande anslaget disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departement-
chefen.*

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 138 000.

[197.] **17. Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 135 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 837.

I skrivelse den 20 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 195 000 kronor förhöjt belopp. Den ifrågasatta anslagshöjningen å 60 000 kronor har motiverats med ökade utgifter för avlöning av fältarbetspersonalen till följd av att dagsverkspriset stigit från 8 till 12 kronor.

Departements-
chefen.

Såsom institutsstyrelsen anfört torde förevarande anslag i anledning av de höjda dagsverkspriserna böra uppräknas med 60 000 kronor till 195 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 195 000.

[198.] **18. Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning, reservationsanslag.** Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 55 000 kronor. Av detta belopp ha 40 000 kronor avsetts för kostnaderna för analysarbete, utfört av cellulosaindustriens centrallaboratorium, samt 15 000 kronor för kostnaderna för insamling av vedprov och förberedande bearbetning av materialet.

I skrivelse den 20 augusti 1946 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* beräknat, att för fullföljande under budgetåret 1947/48 av förevarande verksamhet erfordrades samma belopp som för innevarande budgetår eller 55 000 kronor.

Departements-
chefen.

Med biträdande av institutsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 55 000.

[199.] **19. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 205 400 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 837.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *domänstyrelsen* hemställt, att ifråga-
varande anslag för budgetåret 1947/48 måtte uppföras med 220 900 kronor.
Det beräknade anslagsbehovets fördelning på olika ändamål framgår av föl-
jande uppställning, i vilken jämväl medtagits motsvarande belopp i Kungl.
Maj:ts anslagsberäkning för innevarande budgetår.

Statens skogsskolor:	1946/47	1947/48	
1. Avlöningar och rörligt tillägg kronor	70 400	76 500	
2. Övriga utgifter:			
Expenser och underhåll....	» 36 500	49 300	
Elevstipendier m. m.	» 23 000	23 000	
Domänstyrelsens inspektion	» 500	500	
Rese- och traktamentsersätt- ning för yrkeslärare.....	» 1 500	1 500	
Kostnader för underhåll av byggnader m. m.....	» 50 000	45 000	
Kostnader för lokalstyrelser	» 1 400	1 400	
	183 300	197 200	
Kolarskolor	kronor 22 100	23 700	
	Summa kronor 205 400	220 900	

Rörande innehållet i övrigt i domänstyrelsens skrivelse må här återgivas
följande.

Statens skogsskolor. Med hänsyn till den pågående utredningen
rörande behovet av en ökning av antalet statliga skogsskolor, vilken utredning
jämnt Kungl. Maj:ts beslut den 18 januari 1946 uppdragits åt domänsty-
relsen och skogsstyrelsen att gemensamt verkställa, har styrelsen funnit sig
böra vid anslagsberäkningen för nästa budgetår utgå från att den statliga ut-
bildningen av skogsvaktare och därmed jämförliga arbetsledare inom skogs-
bruket under 1947 komme att begränsas till skogsskolorna vid Hällnäs, Bisp-
gården, Bjurfors och Kolleberga.

Posten *avlöningar och rörligt tillägg* har ansetts böra höjas med 6 100 kro-
nor, varav 5 800 kronor avsetts för utbetalande av provisoriskt lönetillägg och
300 kronor beräknats till följd av löneklassförändringar. Beträffande *expenser*
och *underhåll* har styrelsen föreslagit en höjning med dels 6 800 kronor för
anskaffande av projekteringsapparatur för ljusbilder att användas vid under-
visningen, dels ock 6 000 kronor för avlöning av gårdskarlar, inköp av inven-
tarier, böcker och tidskrifter, hantlangning vid elevernas övningar i skogen,
brandsläckningsmateriel m. m. Posten *kostnader för underhåll av byggnader*
m. m. har slutligen föreslagits skola minskas med 5 000 kronor till 45 000
kronor. Av sistnämnda belopp ha avsetts dels 1 720 kronor för huvudsakligen
målningsarbeten vid Hällnäs skogsskola, dels 2 400 kronor för inköp av kok-
spis m. m. till Bispgårdens skogsskola, dels 20 380 kronor för diverse under-
hållsarbeten vid Bjurfors skogsskola och för uppförande av nytt uthus, dels
19 150 kronor för inrednings- och underhållsarbeten, innefattande bland an-
nat inredning av tvättstuga, vid Kolleberga skogsskola, dels ock 1 350 kronor
för oförutsedda utgifter.

Kolarskolor. Domänstyrelsen har förklarat sig ämna under 1947 anordna tre kolarskolor i Skinnskattebergs revir i Västmanlands län. Såsom framgår av den förut återgivna sammanställningen har det för kolarskolornas verksamhet avsedda anslagsbeloppet föreslagits höjt med 1 600 kronor till 23 700 kronor. Av höjningen avses 1 400 kronor för utbetalande av provisoriskt lönetillägg åt kolarskolornas lärare och 200 kronor för bestridande av ökade utgifter till följd av löneklassförändringar.

I remissutlåtande den 8 oktober 1946 har *statskontoret* erinrat att posten underhåll och expenser för innevarande budgetår uppräknats med 3 000 kronor.

Jag torde här även få anmäla, att *domänstyrelsen* i skrivelse den 7 december 1946 hemställt, att under förevarande anslag måtte anvisas ytterligare 50 000 kronor för vissa omändringsarbeten och reparationer i lärarbostaden och skolbyggnaden vid Bispgårdens skogsskola. Av nämnda belopp ha 24 000 kronor avsetts huvudsakligen för inredning av källarvåning, värmeisolering av ytterväggar och förbättring av den sanitära anläggningen i lärarbostaden. För installation av värmeledning samt målning, tapetsering och modernisering av köksinredning i samma byggnad ha beräknats 18 000 kronor. Återstoden, 8 000 kronor, har avsetts för installation av varmvattenberedare och diskmaskin i skolbyggnaden samt omläggning av avloppsledningen m. m.

Departements-
chefen.

Beträffande driftkostnaderna vid statens skogsskolor torde posten avlöningar och rörligt tillägg böra uppräknas med 300 kronor till följd av löneklassförändringar. Genomförandet av den allmänna löneregleringen medför att den i nämnda post ingående delposten avlöningar till ordinarie personal uppräknas med 32 300 kronor. Delposten rörligt tillägg synes av samma anledning böra minskas med 3 000 kronor, varjämte delposten kristillägg, vilken för närvarande upptagits till 9 000 kronor, bortfaller. Avlöningsposten torde vid sådant förhållande böra beräknas till $(70\,400 + 300 + 32\,300 - 3\,000 - 9\,000 =)$ 91 000 kronor, innebärande en ökad medelsanvisning av 20 600 kronor. Med hänsyn till önskvärdheten av att vid varje skogsskola finnes tillgänglig projekteringsapparat för förevisning av sådana fotografiska bilder och instruktionsfilmer, som kunna underlätta undervisningen, vill jag tillstyrka att medel anvisas för inköp av dylik materiel med av domänstyrelsen äskat belopp. Då jämväl visst belopp torde böra avses för inköp av tidskrifter, vill jag förorda att posten expenser och underhåll uppräknas med 7 500 kronor till 44 000 kronor. Domänstyrelsens förslag om en medelstildelning av $(45\,000 + 50\,000 =)$ 95 000 kronor för underhåll av byggnader m. m., vilket i jämförelse med för innevarande budgetår anvisat belopp innebär en ökning med 45 000 kronor, anser jag mig böra biträda. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot domänstyrelsens förslag beträffande skogsskolorna, böra alltså för dessa skolor avses tillhoppa $(183\,300 + 20\,600 + 7\,500 + 45\,000 =)$ 256 400 kronor.

Till kostnader för kolarskolorna torde till följd av löneklassförändringar böra upptagas ett med 200 kronor förhöjt belopp. Genomförandet av

den allmänna löneregleringen medför för kolarskolornas vidkommande, att avlöningsbeloppen för en föreståndare och en yrkeslärare uppräknas med 7 500 kronor samt att kostnaderna för rörligt tillägg till dessa minskas med 500 kronor, varjämte kostnaderna för kristillägg, för närvarande uppgående till 1 700 kronor, bortfalla. För nästa budgetår skulle följaktligen till kolarskolor behöva anvisas ett belopp av $(22\,100 + 200 + 7\,500 - 500 - 1\,700 =)$ 27 600 kronor.

Under ifrågavarande anslag torde i enlighet med vad jag i det föregående anfört böra uppföras ett belopp av $(256\,400 + 27\,600 =)$ 284 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 284 000.

[200.] **20. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, förslagsanslag.** Anslag för ifrågavarande ändamål har anvisats från och med budgetåret 1934/35 och är i gällande riksstat uppfört med 255 100 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 838.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *domänstyrelsen* anmält, att styrelsen beräknat den sammanlagda ersättningssumman för år 1947 till 262 800 kronor. Av detta belopp, vari icke ingå utgifter för kristillägg, avses 10 500 kronor till ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (skr. nr 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 15 200 kronor till ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (skr. nr 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket, och 237 100 kronor till ersättningar till övertalig personal i övrigt enligt följande närmare fördelning.

P e r s o n a l	Antal entledi- gade befatt- nings- havare	Total kostnad för år 1946	P r o c e n t u e l l f ö r d e l n i n g			
			Häradsallm. lappm.-skogar		Ecklesiastika skogar	
			%	kronor	%	kronor
<i>Ordinarie personal.</i>						
Jägmästare	23	198 405	34·6	68 648	65·4	129 757
Skogstaxatorer	2	14 152	50	7 076	50	7 076
Överjägm.-ass	2	12 150	—	—	100	12 150
Kronojägare	102	355 716	37·7	134 105	62·3	221 611
Kontorsbiträden	2	5 466	—	—	100	5 466
Summa ord. personal	131	585 889		209 829		376 060
<i>Icke-ordinarie personal.</i>						
Revir- och skogsindelningsass.:						
förtidspension	11	44 924	93·8	{ 41 914	6·7	{ 3 010
livränta	1	1 474		{ 1 375		{ 99
Summa	12	46 398		43 289		3 109
Kronojägare:						
förtidspension	18	35 955	34·6	{ 12 440	65·4	{ 23 515
livränta	3	1 990		{ 688		{ 1 302
Summa	21	37 945		13 128		24 817
Summa icke-ord. personal	33	84 343		56 417		27 926
Summa summarum	164	670 232		266 246 ¹		403 986

Departements-
chefen.

Domänstyrelsens beräkningar av medelsbehovet föranleda icke någon erinran från min sida. Då för nästa budgetår särskilt anslag till kristillägg icke avses skola upptagas under nionde huvudtiteln, torde under förevarande anslag jämväl böra beräknas medel för dylikt tillägg åt ifrågavarande personal. Anslaget synes i anledning härav böra uppföras med (262 800 + 32 000 =) 294 800 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 294 800.

[201.] **21. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, reservationsanslag.** Enligt beslut vid 1946 års riksdag (prop. nr 126; r. skr. nr 391) angående grunderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och personalförhållanden samt verksamhetens finansiering m. m. skall uttagas en skogsvårdsavgift för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, varvid influtna

¹ I beloppet 266 246 kronor ingå avlöningar m. m., rörligt tillägg och dyrtidstillägg med (207 000 + 24 000 + 6 100 =) 237 100 kronor samt kristillägg med 29 100 kronor.

skogsvårdsavgiftsmedel i motsats till vad hittills varit fallet i sin helhet skola redovisas centralt och tillföras riksstatens inkomstsida, medan för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet skall anvisas ett särskilt anslag å riksstaten under nionde huvudtiteln. Dessa anslagsmedel skola avses för det medelsbehov, som icke täckes av skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster, fränsett bidrag för särskilda ändamål från landsting och hushållningssällskap. Vid fastställandet av ifrågavarande grunder beräknades skogsvårdsstyrelsernas normala kostnader för avlöning m. m. till ordinarie personal till 4 000 000 kronor och de normala omkostnaderna i verksamheten till 5 050 000 kronor. Skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster, d. v. s. inkomster i form av biträdesersättningar samt av fastigheter och kapital, uppskattades till 1 800 000 kronor. I överensstämmelse härmed upptogs skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov till $(4\,000\,000 + 5\,050\,000 - 1\,800\,000 =) 7\,250\,000$ kronor. Med hänsyn till bland annat storleken av de under år 1946 enligt hittills gällande ordning till skogsvårdsstyrelserna direkt influtna skogsvårdsavgifterna uppfördes emellertid under anslagsrubriken Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för innevarande budgetår ett reservationsanslag av allenast 6 200 000 kronor, varav för provisoriskt avlöningstillägg avsågos 500 000 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsläggaren s. 838.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till i runt tal 8 200 000 kronor förhöjt belopp. Skogsstyrelsen har därvid å ena sidan beräknat skogsvårdsstyrelsernas kostnader för avlöning m. m. till ordinarie personal samt arvoden till styrelseledamöter m. fl. till 4 140 000 kronor och omkostnaderna i verksamheten till i runt tal 8 300 000 kronor eller sammanlagt 12 440 000 kronor men å andra sidan upptagit skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster till 2 950 000 kronor och ersättning till skogsvårdsstyrelserna från vedutsyningsanslaget till 480 000 kronor samt avsett att av skogsvårdsstyrelsernas kapitaltillgångar taga i anspråk 800 000 kronor.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla, att *skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län* i skrivelse den 16 oktober 1946 hemställt om inrättande av ytterligare en distriktsjägmästartjänst hos skogsvårdsstyrelsen, över vilken framställning skogsstyrelsen den 31 oktober 1946 avgivit yttrande, samt att *Länsjägmästareföreningen*, *Sveriges länsskogvaktareförbund* och *Skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening* i skrivelse den 31 augusti 1946 anhållit, att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare måtte få komma i åtnjutande av den lönereglering, som avsåges skola genomföras för befattningshavare i statens tjänst m. fl.

Rörande beräkningen av kostnaderna för avlöning m. m. till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal har skogsstyrelsen anført i huvudsak följande.

Skogsvårdsstyrelserna ha i infortrade stattförslag för budgetåret 1947/48 beräknat kostnaderna för de ordinarie befattningshavarnas avlöning m. m. till i runt tal 4 087 000 kronor. I jämförelse med de av Kungl. Maj:t för in-

nevarande budgetår fastställda utgiftsstaterna för skogsvårdsstyrelserna innebär detta en ökning med omkring 82 000 kronor.

Utöver de i gällande personalförteckningar för skogsvårdsstyrelserna upptagna befattningarna ha skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län uppfört två tjänster såsom biträdande länsskogvaktare och en kontorsbiträdesbefattning, skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde en assistenttjänst, skogsvårdsstyrelsen i Älvsborgs län en tjänst såsom förste assistent, skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län en befattning såsom länsskogvaktare och två tjänster såsom biträdande länsskogvaktare, skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län en befattning såsom studierektor och en länsskogvaktartjänst, skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län en distriktsjägmästarbefattning samt skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län en assistenttjänst och en kontorsbiträdesbefattning. Därför ha skogsvårdsstyrelserna i Hallands län och Norrbottens län föreslagit omändring av en kontorsbiträdestjänst till en kansli-biträdesbefattning respektive en länsskogvaktartjänst till en befattning såsom förste länsskogvaktare.

Av de sålunda till inrättande på ordinarie stat föreslagna befattningarna motsvaras de tre tjänsterna hos skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län, befattningen såsom studierektor hos skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län och assistenttjänsten hos skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län av redan inrättade icke-ordinarie tjänster hos skogsvårdsstyrelserna. I dessa fall innebär skogsvårdsstyrelsernas hemställan sålunda allenast, att befattningarna skulle överföras å ordinarie stat.

Skogsstyrelsen är icke beredd att tillstyrka någon mera avsevärd utökning av skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningar utöver den personalorganisation som beslutats av 1946 års riksdag i anslutning till 1944 års skogsvårdsstyrelsentrednings förslag. Innan en mera väsentlig utbyggnad av personalorganisationen kan förutsättas äga rum, måste ytterligare utredning rörande skogsvårdsstyrelsernas personalbehov m. m. företagas och viss erfarenhet vinnas rörande verkningarna av den nu genomförda organisationen. Skogsstyrelsen har därför vid beräkningen av anslagsmedlen till avlöning m. m. till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare utgått från att oförändrade personalförteckningar för budgetåret 1947/48 fastställas för samtliga skogsvårdsstyrelser utom skogsvårdsstyrelserna i Kalmar läns norra landstingsområde, Älvsborgs län, Värmlands län och Gävleborgs län. Skogsstyrelsen anser det visserligen i hög grad sannolikt, att det inom en nära framtid kommer att visa sig nödvändigt, att ytterligare en distriktsjägmästartjänst inrättas hos skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län, men är icke beredd att tillstyrka inrättandet av en sådan befattning innan närmare erfarenheter vunnits rörande skogsvårdsstyrelsens nuvarande personalorganisation.

Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde låter för närvarande utföra omfattande reparations- och nybyggnadsarbeten å styrelsens skogsvårdsgård. Det lär kunna förväntas, att den av skogsvårdsstyrelsen bedrivna undervisningsverksamheten skall i anslutning här till få en väsentligt vidgad omfattning. Styrelsen torde redan härigenom få ett mycket starkt behov av en ordinarie assistent. Då vidare hos skogsvårdsstyrelserna i Östergötlands och Kronobergs län, vilka med avseende på arbetsuppgifternas omfattning torde vara att jämföra med skogsvårdsstyrelsen i norra Kalmar län, finnas inrättade dylika befattningar, en i vardera länet, vill skogsstyrelsen icke motsätta sig, att jämväl å personalförteckningen för skogsvårdsstyrelsen i norra Kalmar län för nästa budgetår uppföres en tjänst som assistent i lönegrad Sa 20. Med hänsyn till den omfattning och utformning som undervisningsverksamheten hos skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län i fortsätt-

ningen torde komma att få, sedan styrelsens skogsvårdsgård vid Kratte Masugn nu helt utbyggts, och i betraktande av den övriga verksamhet som kommer att bedrivas vid skogsvårdsgården vill skogsstyrelsen för sin del icke göra någon erinran mot att den hos skogsvårdsstyrelsen nu inrättade icke-ordinarie tjänsten som studierektor överföres å ordinarie stat och placeras i 24 lönegraden. Innehavaren av ifrågavarande befattning måste besitta särskilda kvalifikationer, och det kan därför antagas, att kompetenta sökande knappast vilja anmäla sig, därest tjänsten ej inrättas såsom ordinarie. Ett bifall till de av skogsvårdsstyrelserna i Älvsborgs och Värmlands län gjorda framställningarna om inrättandet av nya ordinarie befattningar innebär alltså, att den för dessa skogsvårdsstyrelser av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning förutsatta och av riksdagen beslutade personalorganisationen från och med nästkommande budgetår genomföres. I anslutning till vad skogsstyrelsen föreslagit ha befattningarna nämligen under innevarande budgetår hållits vakanta och icke uppförts å gällande personalförteckning.

Enligt skogsstyrelsens beräkningar skulle de totala avlöningskostnaderna för de nyuppförda tjänsterna uppgå till i runt tal 45 000 kronor.

Skogsstyrelsen anser sig vidare böra räkna med en viss ökning av kostnaderna under nästkommande budgetår för sjukvård, vikariatsersättningar och löneklassuppflyttningar. Denna kostnadsökning synes styrelsen kunna uppskattas till i runt tal 25 000 kronor. Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas kostnader för avlöningar m. m. åt den ordinarie personalen skulle således enligt skogsstyrelsens beräkningar erfordras ett statsanslag av sammanlagt $(4\,005\,000 + 45\,000 + 25\,000 =) 4\,075\,000$ kronor. Skogsstyrelsen har därvid utgått från att för nästa budgetår komma att gälla oförändrade lönebestämmelser rörande grundlöner, rörliga och provisoriska tillägg m. m.

Kostnaderna för arvoden åt skogsvårdsstyrelsernas ledamöter, revisorer och siffergranskare ha i gällande utgiftsstaten uppförts med 67 400 kronor. Enligt styrelsernas staförslag för nästkommande budgetår ha utgifterna här för beräknats till 68 700 kronor. Någon anledning till erinran mot dessa beräkningar anser sig skogsstyrelsen icke ha.

Till avlöningar m. m. åt skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare samt arvoden åt styrelseledamöter och revisorer m. fl. skulle således erfordras ett statsanslag av $(4\,075\,000 + 68\,700 =)$ i runt tal 4 140 000 kronor.

Skogsvårdsstyrelsernas omkostnader i verksamheten ha såsom förut nämnts av skogsstyrelsen upptagits till i runt tal 8 300 000 kronor. Detta innebär en ökning i förhållande till de för innevarande budgetår beräknade omkostnaderna med omkring 1 350 000 kronor. Av ökningen avses 8 100 kronor till resekostnads- och traktamentsersättning till styrelser och revisorer, 105 600 kronor till löner till årsanställd icke pensionsberättigad personal, 70 000 kronor till tillfällig kanslipersonal, tjänstelokaler, expenser m. m., 329 600 kronor till verksamheten för beståndsvård och avverkning, 363 400 kronor till utgifter för återväxt, 23 800 kronor till övervakandet av skogslagarnas efterlevnad, 95 600 kronor till verksamheten för allmän upplysning om skogsvård samt för betesfred, skogsdikning, skogsvägbyggnad, skogsindelning och skogsuppskattning ävensom till verksamheten i övrigt, 6 200 kronor till inventarier, 13 300 kronor till räntor och 49 300 kronor till oförutsedda utgifter, varjämte för låneåterbetalningar upptagits ett belopp av 400 000 kronor. Å andra sidan har skogsstyrelsen för förvärv och underhåll av fastigheter upptagit ett 110 700 kronor lägre belopp än det

för innevarande budgetår beräknade. Såsom motivering till beräkningen av medelsbehovet har skogsstyrelsen anfört följande.

Skogsvårdsstyrelserna uppskatta de sammanlagda omkostnaderna under budgetåret 1947/48 utöver utgifterna för avlöning m. m. till den ordinarie personalen till 9 088 700 kronor. Motsvarande utgifter ha i gällande utgifts-stater uppförts med 7 019 000 kronor. Av skogsvårdsstyrelserna överlämnade uppgifter rörande antalet beräknade förrättningsdagar under budgetåret 1947/48 giva vid handen, att styrelserna räkna med att verksamheten där- under skall erhålla en omfattning, som icke oväsentligt överskrider ramen för det av årets riksdag till ledning för skogsvårdsstyrelsernas framtida verk- samhet godtagna, reducerade normalprogrammet. En jämförelse mellan styrelsernas beräknade sammanlagda omkostnader och de i 1945 års förvalt- ningsberättelser redovisade verkliga utgifterna för verksamheten under nämnda kalenderår visar att skogsvårdsstyrelserna räkna med en betydande ut- ökning av arbetsuppgifterna under loppet av ett par år, därest de nu fram- lagda kalkylerna följas.

Även bortsett från att inriktningen och omfattningen av skogsvårdsstyrel- sernas framtida verksamhet bör i stort anpassas till de i det reducerade nor- malprogrammet uppdragna riktlinjerna, synes enligt skogsstyrelsens upp- fattning knappast sannolikt, att en dylik utvidgning av styrelsernas arbets- uppgifter skall kunna genomföras. Bristen på arbetskraft i skogarna och svårigheten att för vissa områden anskaffa skogsodlings- och annan mate- riel i tillräckliga mängder till i och för sig i hög grad önskvärda skogsvårds- företag lär enligt ämbetsverkets förmenande komma att verka återhål- lande på skogsvårdsstyrelsernas möjligheter att snabbt utvidga verk- samheten.

Skogsstyrelsen anser sig därför kunna vid anslagsberäkningarna utgå från att styrelsernas sammanlagda omkostnader i verksamhetsgrenarna under nästkommande budgetår komma att rätt avsevärt understiga de i statförsla- gen angivna beloppen. Ämbetsverket uppskattar överslagsvis den möjliga reduceringen till i runt tal 700 000 kronor.

Skogsstyrelsen förutsätter därvid att utgifterna för beståndsvård och av- verkning, vilka av skogsvårdsstyrelserna beräknats till 2 562 000 kronor, böra kunna begränsas till omkring 2 400 000 kronor. Enligt skogsvårds- styrelsernas beräkningar skulle sammanlagda antalet förrättningsdagar i denna verksamhetsgren uppgå till i runt tal 135 000 eller avsevärt me- ra än som beräknats i det reducerade normalprogrammet. Å andra si- dan redovisa skogsvårdsstyrelserna för kalenderåret 1945 förrättningsda- garnas antal under denna titel till 139 000. Övervägande delen av dessa för- rättningsdagar eller omkring 90 000 kunna antagas härvid ha åtgått för ut- stämplingar i samband med 1945 års vedavverkningar. Bland annat med hänsyn till de uttalanden, som i propositionen nr 126/1946 gjorts av föredra- gande departementschefen rörande angelägenheten av att undvika inskränk- ningar i skogsvårdsstyrelsernas tidigare verksamhet, anser skogsstyrelsen någon reduktion av den beräknade stämplings- och röjningsverksamheten icke böra komma i fråga. Avverkningarna å de enskilda skogarna beräknas såvitt nu kan bedömas få en betydande omfattning även under budgetåret 1947/48. En nedgång i vedavverkningarna kan visserligen förutses ske. Å andra sidan kan denna nedgång antagas komma att helt uppvägas av de med nuvarande goda konjunkturen på trävarumarknaden följande, starkt ökande gagnvirkesuttagen. Även med bibehållet antal förrättningsdagar sy- nas likväl omkostnaderna för beståndsvård och avverkning kunna i viss utsträckning nedbringas. I betraktande av att utgifterna för löner åt till-

fälliga förrättningsmän och övrig korttidsanställd personal torde komma att undergå en icke obetydlig ökning i jämförelse med 1945 års siffror, anser sig skogsstyrelsen dock icke kunna ifrågasätta längre gående reduktion av de beräknade omkostnaderna än till förut angivna belopp, 2 400 000 kronor.

De av skogsvårdsstyrelserna för återväxt kalkylerade kostnaderna synas skogsstyrelsen likaledes något för högt beräknade. Utgifterna för detta ändamål uppgingo år 1945 till 1 283 000 kronor och ha i de för innevarande budgetår gällande staterna uppförts med 1 436 600 kronor. Enligt ämbetsverkets förmenande böra utgifterna för nästa budgetår kunna begränsas från av styrelserna beräknade 1 995 000 till i runt tal 1 800 000 kronor. Skogsvårdsstyrelserna ha uppskattat förrättningsdagarna i denna verksamhet till lägre antal, än som förutsatts i det reducerade normalprogrammet. Skogsstyrelsen vill för sin del starkt betona den utomordentliga vikten av att skogsvårdsstyrelserna sättas i stånd att anskaffa den för skogsodlingsverksamheten erforderliga frö- och plantmaterialen och upptaga en intensifierad skogsodlingsverksamhet. Alldeles uppenbart är att stora, i fråga om återväxtåtgärder eftersätta skogsmarksarealer snabbt påkalla ett omfattande och nödvändigt uppbyggnadsarbete. Det torde emellertid kunna förutsättas att även under nästa budgetår brist på arbetskraft kommer att föreligga. Skogsstyrelsen vågar därför icke räkna med att denna verksamhet skall kunna utvidgas i den omfattning, som skogsvårdsstyrelserna i statförslagen förutsatt, och anser sig därför kunna förorda viss reduktion av de beräknade omkostnaderna.

Utgifterna för övervakandet av skogslagarnas efterlevnad ha av skogsvårdsstyrelserna beräknats till 419 000 kronor. Kostnaderna härför uppgingo år 1945 till 307 000 kronor och ha i de för skogsvårdsstyrelserna för innevarande år fastställda staterna uppförts med 276 200 kronor. Antalet förrättningsdagar har i denna verksamhetsgren av styrelserna beräknats till 21 000, innebärande en betydande ökning av vad för denna verksamhet förutsatts i det reducerade skogsprogrammet, eller 14 000 dagar.

Skogsstyrelsen vill erinra, att 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning icke funnit sig ha anledning föreslå någon intensifiering av ifrågavarande verksamhet. Snarare borde man enligt utredningens förmenande kunna räkna med att behovet av fiskaliska åtgärder skall minskas med ökad upplysning om skogsvård och ökad biträdesverksamhet. Skogsstyrelsen vill emellertid påpeka, att under nuvarande goda konjunktioner med höga virkespriser avverkningarna, såsom tidigare framhållits, beräknas få stor omfattning. En skärpt kontroll över att skogslagarna därvid efterlevas lär under sådana förhållanden bliva nödvändig. Då emellertid vissa skogsvårdsstyrelser förefalla ha kalkylerat med väl höga utgifter för denna verksamhet, har skogsstyrelsen ansett kostnaderna kunna i viss utsträckning begränsas. Ämbetsverket har likväl icke ansett sig kunna förutsätta, att utgifterna skola kunna sättas lägre än till 300 000 kronor eller till samma belopp, som redovisas för år 1945.

För täckandet av skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1947/48 har skogsstyrelsen, såsom förut antytts, utöver förevarande anslag upplagit 2 950 000 kronor såsom skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster, 800 000 kronor av skogsvårdsstyrelsernas kapitaltillgångar och 480 000 kronor såsom ersättning till skogsvårdsstyrelserna från vedutsyningsanslaget. Rörande beräkningen av dessa belopp har styrelsen anfört bland annat följande.

Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter stå i första hand till förfogande skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster, d. v. s. styrelsernas in-

komster i form av biträdesersättningar, intäkter av frö- och plantförsäljning samt avkastning av skogsvårdsgårdar och kapital.

Skogsvårdsstyrelserna ha beräknat inkomsterna i verksamhetsgrenarna under nästa budgetår till sammanlagt 2 087 000 kronor. Motsvarande inkomster redovisas för kalenderåret 1945 till 2 260 000 kronor och ha i de för innevarande budgetår fastställda staterna upptagits till 2 142 000 kronor. Delvis torde den av skogsvårdsstyrelserna nu beräknade minskningen vara betingad av att från och med budgetåret 1947/48 förvaltningsbidrag från de särskilda skogsvårdsanslagen — med undantag av norrländska skogsproduktionsanslaget — icke längre torde komma att utgå.

Skogsstyrelsen kommer att inom den närmaste tiden utarbeta förslag till taxor för ersättning för skogsvårdsstyrelsernas biträdesverksamhet. Då det icke är möjligt att redan nu med någon bestämdhet förutsäga den utformning, dessa taxebestämmelser komma att erhålla, måste givetvis uppskattningen av inkomsterna under verksamhetsgrenarna budgetåret 1947/48 bli va sklig, även om en viss ledning vid beräkningen torde kunna erhållas av det såsom bilaga till 1944 års skogsvårdsstyrelseutrednings betänkande fogade förslaget till normalt看or. Generellt torde emellertid kunna sägas, att viss ökning i skogsvårdsstyrelsernas inkomster av biträdesersättningarna kommer att bli va resultatet av de nya bestämmelserna.

Givetvis bör vid beräkningen av skogsvårdsstyrelsernas inkomster försiktighet iakttagas. Det må ock understrykas, att omfattningen av skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter i väsentlig mån är beroende av skogsägarnas vilja att underkasta sig de uppoffringar av ekonomisk och annan art, som merendels sammanhånga med vidtagandet av skogsvårdande åtgärder å deras marker. Skogsvårdsstyrelserna kunna således endast delvis bestämma inriktningen och omfattningen av verksamheten.

Skogsstyrelsen anser sig likväl kunna ifrågasätta, huruvida icke skogsvårdsstyrelserna med väl stor försiktighet beräknat inkomsterna under budgetåret 1947/48. Av de av skogsvårdsstyrelserna lämnade uppgifterna framgår, att styrelserna räknat med, att verksamheten kommer att få en omfattning, som icke oväsentligt överstiger 1945 års rörelse. Även med den reducering som skogsstyrelsen i det föregående förordat och med viss marginal för oförutsedda inkomstminskningar torde enligt ämbetsverkets mening böra kunna kalkyleras med högre intäkter i verksamhetsgrenarna än vad styrelserna förutsatt eller med ytterligare i runt tal 420 000 kronor.

En betydande del av denna beräknade ökning, eller 250 000 kronor, har skogsstyrelsen beräknat skola falla å verksamheten för beståndsvård och avverkning. En jämförelse med de närmast föregående årens inkomst- och utgiftssiffror synes nämligen tyda på, att skogsvårdsstyrelserna för denna verksamhetsgren kalkylerat med väl stora nettoomkostnader. Även om utgifterna för stämplingsverksamheten böra begränsas till 2 400 000 kronor, lär det vara försvarligt att räkna med inkomstökning å denna verksamhetsgren. Ett genomförande av de omförmälda nya taxebestämmelserna torde särskilt vad gäller skogsvårdsstyrelsernas biträde vid gagnvirkesutstämplingar medföra ökade inkomster. Under nuvarande konjunkturer kunna dessa stämplingar även antagas komma att betydligt öka i omfattning.

Intäkterna av verksamheten för återväxt ha skogsvårdsstyrelserna uppskattat till 763 000 kronor. Därvid ha styrelserna beräknat inkomsterna av frö- och plantförsäljningen till i runt tal 606 000 kronor. Enligt skogsstyrelsens uppfattning synas emellertid skogsvårdsstyrelserna böra kunna, under förutsättning av ökad verksamhet å återväxtområdet, påräkna icke oväsentligt högre inkomster av frö- och plantskoleverksamheten, särskilt som styrelserna inom en nära framtid sannolikt torde erhålla tillstånd att i viss omfattning

öka priserna å plantor och frö. Inkomsterna synas skogsstyrelsen därför kunna överslagsvis beräknas till omkring 933 000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till skogsvårdsstyrelsernas beräkningar med närmare 170 000 kronor.

Avkastningen av skogsvårdsstyrelsernas kapital och fastigheter samt från försäljning av inventarier m. m. härflytande inkomster under kalenderåret 1945 redovisas av styrelserna till sammanlagt 646 000 kronor. Motsvarande intäkter ha i de för skogsvårdsstyrelserna för innevarande budgetårs verksamhet fastställda staterna upptagits till 341 000 kronor och ha av styrelserna i de ingivna förslagen till stater för nästa budgetår beräknats till 397 000 kronor. Dessa beräkningar anser sig skogsstyrelsen i stort sett kunna godtaga.

Slutligen ha skogsvårdsstyrelserna i Kalmar läns norra landstingsområde, Västmanlands län och Kopparbergs län i statförslagen räknat med upptagandet av lån å tillhopa 44 000 kronor.

Från landsting och hushållningssällskap inflytande bidrag, vilka av skogsvårdsstyrelserna i statförslagen angivits till 85 700 kronor skola, enligt de av riksdagen godkända grunderna för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, icke medtagas vid beräkningen av anslagsbehovet.

Skogsstyrelsen beräknar således, att skogsvårdsstyrelsernas sammanlagda inkomster frånsett berörda bidrag från landsting och hushållningssällskap under nästa budgetår skola uppgå till i runt tal 2 950 000 kronor.

Enligt skogsvårdsstyrelsernas redogörelser över verksamheten och de ekonomiska förhållandena under år 1945 redovisade styrelserna vid årsskiftet 1945/46 tillgångar över skulder till ett belopp av 7 020 000 kronor, varav i kassa och å bank och postgiro 3 507 000 kronor samt i värdehandlingar 1 858 000 kronor. Även om en icke obetydlig del av skogsvårdsstyrelsernas samlade kapital tages i anspråk för kapitalutgifter under innevarande budgetår i enlighet med vad som förutsatts i de för skogsvårdsstyrelserna fastställda staterna, synas likväl styrelsernas tillgångar nu ha nått den storlek, att viss del därav bör kunna användas till att utöver kapitalutgifter även i någon utsträckning täcka andra utgifter under det kommande budgetåret. Då skogsvårdsstyrelsernas ekonomi numera väsentligen grundas på årligen anvisade statsanslag, lär behovet av hos styrelserna liggande medelsreserver icke vara lika påkallat som tidigare då konjunkturomsvängningar och därav följande variationer i inflytande skogsvårdsavgifter utgjorde en ofrånkomlig osäkerhetsfaktor i styrelsernas ekonomiska kalkyler.

Skogsstyrelsen förutsätter därför, att för låneåterbetalningar, vartill i statförslagen beräknats 400 000 kronor, samt andra kapitalutgifter ävensom till vissa andra utgifter under budgetåret 1947/48 skola av styrelsernas kapitaltillgångar tagas i anspråk i runt tal 800 000 kronor.

Vid uppgörandet av sina statförslag för budgetåret 1947/48 ha skogsvårdsstyrelserna förutsatt, att de liksom hittills skola i särskild ordning ersättas för sina merkostnader i anledning av de extra-ordinarie vedavverkningarna, vilka kostnader beräknats till i runt tal 480 000 kronor under nästkommande budgetår. Hittills ha skogsvårdsstyrelserna för sina utgifter av angivna slag erhållit täckning från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. Skogsstyrelsen utgår från, att skogsvårdsstyrelserna skola under nästa budgetår beredas ersättning för ifrågavarande omkostnader från det för budgetåret 1946/47 under nyssnämnda titel av riksdagen anvisade förlagsanslaget.

Då skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1947/48 beräknats till $(4\,140\,000 + 8\,300\,000 =) 12\,440\,000$ kronor samt till täckande av dessa utgifter torde stå till förfogande $(2\,950\,000 + 800\,000 + 480\,000 =) 4\,230\,000$

kronor, synes reservationsanslaget till Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för nästa budgetår böra uppföras med (12 440 000 — 4 230 000 ==) i runt tal 8 200 000 kronor. Det för innevarande budgetår anvisade anslaget för ändamålet torde komma att tagas i anspråk i sin helhet.

Skogsstyrelsen har i sin skrivelse den 29 augusti 1946 tillika hemställt, att av förevarande anslag ett belopp av 20 000 kronor liksom för innevarande budgetår måtte få disponeras för utdelning av stipendier till elever vid av skogsvårdsstyrelserna anordnade eller godkända kurser i skogliga ämnen för skogsägare och landsbygdsungdom.

I remissutlåtande den 14 oktober 1946 har *statskontoret* framhållit, att skogsstyrelsens anslagsäskanden innebure icke oväsentligt ökade krav å medel i jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår, samt uttalat, att spørsmålet i vilken utsträckning medel borde anvisas i ökad omfattning väsentligen vore en avvägningsfråga, som undandroge sig ämbetsverkets bedömande. Enligt statskontorets förmenande borde emellertid vid ställningstagandet till detta spørsmål vederbörlig hänsyn tagas till föreliggande brist på arbetskraft och material.

*Departements-
chejen,*

Vid fastställandet av grunderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och personalförhållanden samt för verksamhetens finansiering m. m. beräknades såsom av den föregående redogörelsen framgår skogsvårdsstyrelsernas netto-medelsbehov till 7 250 000 kronor, varvid skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster upptogos till ett belopp av allenast 1 800 000 kronor. Skogsstyrelsens nu föreliggande anslagsäskanden upptaga ett nettomedelsbehov av icke mindre än 8 200 000 kronor. Skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster ha därvid förutsatts skola stiga till 2 950 000 kronor. Därjämte ha skogsvårdsstyrelsernas kapitaltillgångar avsetts skola i viss utsträckning tagas i anspråk för andra utgifter än kapitalutgifter. En utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i så betydande omfattning, som detta förslag innebär, skulle medföra en avsevärd avvikelse från innebörden av det normalstatsförslag som godkänts av 1946 års riksdag (prop. nr 126) och kan knappast anses motiverad med vad skogsstyrelsen i sin skrivelse den 29 augusti 1946 anfört. Ej heller torde en sådan insats av arbetskraft, som en dylik utvidgning skulle kräva, under nuvarande förhållanden kunna påräknas. Jag finner mig därför icke kunna tillstyrka, att skogsvårdsstyrelsernas omkostnader i verksamheten — i vidare mån än jag i det följande kommer att föreslå — skola vid anslagsberäkningen upptagas till högre belopp än vid 1946 års riksdag förutsatts eller 5 050 000 kronor.

Vad angår skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov för avlöningar m. m. till ordinarie personal har jag icke något att erinra mot att medel under denna post nu beräknas för de hos skogsvårdsstyrelserna i Älvsborgs och Värmlands län föreslagna befattningarna såsom förste assistent, länsskogvaktare och biträdande länsskogvaktare med hänsyn till att dessa befattningar förutsatts vid 1946 års omorganisation av skogsvårdsstyrelserna. Ett belopp av i runt tal

25 000 kronor torde böra avses härför. Däremot kan jag icke tillstyrka övriga framförda förslag om inrättande av nya tjänster hos skogsvårdsstyrelserna eller ombildning av redan inrättade tjänster, innan någon erfarenhet vunnits av den nya organisationen. På grund av beräknade löneklassuppflyttningar m. m. synes förevarande post i enlighet med skogsstyrelsens förslag böra uppräknas med 25 000 kronor.

Frånsett ett belopp av 400 000 kronor, som avsetts för provisoriskt lönetillägg till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare, ha kostnaderna för avlöning m. m. till dessa befattningshavare under budgetåret 1946/47 i de för skogsvårdsstyrelserna fastställda staterna upptagits till i runt tal 3 600 000 kronor. Med beaktande av det anförda skulle avlöningskostnaderna, alltjämt frånsett provisoriskt lönetillägg, för nästa budgetår böra upptagas med $(3\,600\,000 + 25\,000 + 25\,000 =)$ 3 650 000 kronor. Såsom jag i förenämnda proposition nr 126/1946 uttalade torde emellertid genomförandet av en allmän lönereglering för befattningshavare i statens tjänst böra föranleda motsvarande jämkningar i skogsvårdsstyrelsepersonalens avlöningsbestämmelser. På grund härav böra avlöningskostnaderna uppräknas med 1 000 000 kronor till 4 650 000 kronor. För arvoden till styrelseledamöter m. fl. torde i överensstämmelse med skogsstyrelsens förslag böra avses 68 700 kronor. Förevarande anslagspost bör alltså uppföras med i runt tal 4 725 000 kronor.

Även den hos skogsvårdsstyrelserna årsanställda men icke pensionsberättigade personalen synes emellertid böra komma i åtnjutande av ifrågavarande lönereglering. Av det för avlöning till denna personal för innevarande budgetår avsedda beloppet, 534 000 kronor, ha omkring 100 000 kronor avsetts för provisoriskt lönetillägg. Återstoden, i runt tal 435 000 kronor, torde i anslutning till löneregleringen böra uppräknas med 150 000 kronor till 585 000 kronor. Detta föranleder, att skogsvårdsstyrelsernas omkostnader i verksamheten vid anslagsberäkningen för nästa budgetår böra uppföras med $(5\,050\,000 - 100\,000 + 150\,000 =)$ 5 100 000 kronor. Skogsvårdsstyrelsernas merkostnader i anledning av de extra-ordinära vedavverkningarna torde i samma ordning som hittills tillämpats täckas från anslaget till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.

Även med den begränsning av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader i verksamheten jag i det föregående förordat synas skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster för budgetåret 1947/48 kunna upptagas till ett belopp av 2 075 000 kronor. Jag torde få erinra, att skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster i de för innevarande budgetår fastställda staterna beräknats till 2 483 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med $(4\,725\,000 + 5\,100\,000 - 2\,075\,000 =)$ 7 750 000 kronor. Hinder torde icke böra möta att ett belopp av 20 000 kronor av anslaget användes för utdelande av stipendier till elever vid skogsbrukskurser. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa nytt avlöningsreglemente för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare samt stater för skogsvårdsstyrelserna för nästa budgetår ävensom att meddela de

ändrade bestämmelser rörande bland annat befattningshavarnas pensionsförhållanden, som bliva erforderliga i anledning av de förut återgivna förslagen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 7 750 000.

[202.] **22. Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m., förslagsanslag.** Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 400 000 kronor. Anslaget är främst avsett att lämna skogsvårdsstyrelserna ersättning för deras medverkan vid vedavverkningsprogrammets genomförande. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet må dessutom ett belopp av högst 200 000 kronor disponeras för utlämnande av statsbidrag till bestridande av kostnaderna för kulturåtgärder efter avverkning i skogsbestånd av otillfredsställande typ.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att anslaget måtte uppföras i riksstatsförslaget för nästa budgetår med ett beräknat belopp av 100 000 kronor. Såsom skäl för att anslaget skulle upptagas i årets statsverksproposition med allenast beräknat belopp har *skogsstyrelsen* anför, att det ännu icke vore möjligt att med någon grad av säkerhet bedöma huruvida situationen på bränslemarknaden komme att kräva åtgärder för extraordinära vedavverkningar även efter den 1 juli 1947.

Departements-
chefen.

Det låter sig givetvis icke för närvarande med någon större grad av säkerhet bedöma i vad mån skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid vedavverkningarnas planläggning och fördelning kan komma att behöva tagas i anspråk efter den 1 juli 1947. Redan nu torde emellertid vara uppenbart, att skogsvårdsstyrelsernas medverkan härvid kommer att bliva av betydligt mindre omfattning än hittills varit förhållandet. På grund härav och då praktiska skäl tala för att frågan om förevarande medelsbehov nu upptages till bedömande, finner jag mig böra föreslå, att för nästa budgetår för ändamålet upptages ett anslag av 100 000 kronor. Liksom för de senaste budgetåren torde från förevarande anslag kunna få utlämnas bidrag till skogsodling efter kalavverkning. Ett belopp av högst 75 000 kronor torde få avses härför. För användningen av detta belopp böra tillämpas i huvudsak enahanda grunder som gälla för motsvarande bidragsverksamhet under löpande budgetår. Detta innebär bland annat, att bidrag bör utgå endast därest detta med hänsyn till bränsleförsörjningen befinnes önskvärt.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 100 000.

[203.] **23. Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag, förslagsanslag.** Under denna anslagstitel har för budgetåret 1946/47 anvisats ett förslagsanslag av 200 000 kronor, varjämte Kungl. Maj:t medgivits att under budgetåret bevilja statsanslag intill 200 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag. Beträffande bestämmelserna för anslags användning hänvisas till statsliggaren s. 841.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att skogsutdikningsanslaget för budgetåret 1947/48 måtte upptagas med 300 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget måtte bestämmas till likaledes 300 000 kronor. I skrivelsen har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Det belopp, som skulle behöva tagas i anspråk vid bifall till samtliga den 30 juni 1946 föreliggande ansökningar, vilka uppfylla villkoren för statsbidrag, uppgår till 1 250 000 kronor. Under budgetåren 1946/47 och 1947/48 beräknas inkomma ansökningar å sammanlagt 1 150 000 kronor. De beviljade bidragen uppgingo under budgetåren 1941/42—1945/46 till respektive 140 000 kronor, 42 000 kronor, 46 000 kronor, 61 000 kronor och 199 000 kronor. Dikningsverksamheten har således under vissa krisår haft en mycket ringa omfattning, vilket berott på rådande arbetskraftsbrist. Den arbetskraft, som stadigvarande behöves i jordbruket utan att där helt kunna utnyttjas, sysselsättes under normala tider i stor utsträckning med skogsvårdsarbeten, icke minst skogsdikning. Under krisåren ha vedhuggningarna krävt all disponibel arbetskraft. I den mån vedhuggningarna minska, torde större möjligheter föreligga att få tidigare eftersatta skogsdikningar utförda. Det må i detta sammanhang framhållas, att ifrågavarande företag i regel äro av ringa omfattning och ofta utföras av markägarna själva eller hemmavarande familjemedlemmar, varför en ökad dikningsverksamhet icke nämnvärt torde inverka på arbetskraftsläget i stort.

Fortfarande finnas inom landet avsevärda arealer dikningsbara marker. Enbart på enskilda skogar kan denna areal beräknas omfatta 1 100 000 hektar, varav 500 000 hektar inom Norrland. Även om utdikning av större delen av denna areal torde böra anstå till tider av lågkonjunktur, synes angeläget, att de bästa dikningsmarkerna snart omföras till produktiv skogsmark, då ett uppskjutande härav årligen innebär avsevärda förluster för landet. Härtill kommer, att under krisåren även sådana kompletteringsdikningar eftersatts, vilkas utförande är erforderligt för att tidigare nedlagda kostnader och arbeten skola bli fruktbarande.

Skogsstyrelsen får därför föreslå, att anslaget uppföres med ett till 300 000 kronor förhöjt belopp och förutsätter, att liksom hittills av anslaget må utgå ersättning till skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet för underhållsbesiktning av statsunderstödda skogsdikningföretag.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 uttalat, att spörsmålet i vilken utsträckning medel borde anvisas för ett ökat tillgodoseende av ifrågavarande ändamål i väsentlig mån vore en avvägningsfråga, som undandroge sig ämbetsverkets bedömande. Enligt statskontorets förmenande borde emellertid vid ställningstagandet till detta spörsmål vederbörlig hänsyn tagas till föreliggande brist på arbetskraft och materiel.

Departements-
chefen.

Betydelsen av en rationell skötsel av vårt lands skogsmarker torde svårligen kunna överskattas. Från denna utgångspunkt och med hänsyn till vad skogsstyrelsen anfört finner jag mig böra förorda, att bidragstilldelningen för nästa budgetår för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag höjes till 300 000 kronor. Såsom jag anfört vid anmälan av 1944 års skogsvårdsstyrelseutrednings förslag angående skogsvårdsstyrelserna (prop. nr 126/1946 s. 120 och 135) böra skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsbidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen upphöra att utgå. I överensstämmelse härmed torde ej heller ersättning till skogsvårdsstyrelserna för besiktning av redan utförda dikningsföretag böra utgå av förevarande anslag. Däremot synes skogssällskapet tills vidare böra erhålla ersättning för sina förrättningskostnader i samband med bidragsverksamhet enligt hittills gällande grunder. Utbetalningarna från anslaget under nästa budgetår synas, om bidragstilldelningen bestämmes till nyss angivet belopp, kunna beräknas till omkring 300 000 kronor, med vilket belopp skogsutdikningsanslaget alltså bör upptagas.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1947/48 bevilja statsanslag intill 300 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag;

2) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 300 000.

[204.] **24. Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag, reservationsanslag.** Detta anslag är för budgetåret 1946/47 uppfört med 175 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 841.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 400 000 kronor förhöjt belopp. Därvid har skogsstyrelsen förordat, att av anslaget ett belopp av 50 000 kronor måtte få disponeras för åtgärder till främjande av återväxten av ädla lövträd. Styrelsen har anfört i huvudsak följande.

Enligt från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet inhämtade uppgifter erfordras 265 000 kronor för tillgodoseende av samtliga den 30 juni 1946 föreliggande bidragsberättigade ansökningar, varav 35 000 kronor för verksamheten till befrämjande av återväxt av ädla lövträd. Under budgetåren 1946/47 och 1947/48 beräknas inkomma ansökningar om ett sammanlagt bidragsbelopp av 800 000 kronor, varav 130 000 kronor avseende åtgärder till främjande av återväxt av ädla lövträd. Då behållningen å anslaget den 1 juli 1946 uppgick till 220 000 kronor, skulle det totala medelsbehovet för budgetåret 1947/48 utgöra 845 000 kronor.

Skogsstyrelsen har för enskilda skogar beräknat arealen kalmarker, för vilka reproduktionsplikt ej är stadgad, skogsbevuxna marker med synnerligen otillfredsställande bestånd samt stavaskogar till sammanlagt 940 000

hektar, varav i Norrland 490 000 hektar. En del av den för Norrland angivna arealen torde komma att bli föremål för återväxtåtgärder med bidrag från norrländska skogsproduktionsanslaget, men för att större delen av nämnda marker skall komma att bli försatt i nöjaktigt skogligt skick, torde behövas bidrag till erforderliga åtgärder från statens skogsodlingsanslag. Det synes därför ofrånkomligt, att därest ifrågavarande marker inom rimlig tid skola försättas i nöjaktigt skick, återväxtåtgärder snarast utföras i större skala än tidigare beviljade medel medgivit.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 anfört de synpunkter, som återgivits under nästföregående punkt.

Förevarande verksamhet är onekligen av stor betydelse för en ökad skogs- *Departements-*
produktion i framtiden. Av liknande allmänna skäl, som jag under nästfö- *chefen.*
regående punkt åberopat, synes därför önskvärt att skogsodling bedrives i ökad omfattning. Härför erfordras att ytterligare medel för ifrågavarande bidragsverksamhet ställas till förfogande. Anslaget synes därför i enlighet med skogsstyrelsens förslag böra upptagas med ett till 400 000 kronor förhöjt belopp. Hinder torde icke böra möta mot att — liksom under de senaste budgetåren skett — medel från anslaget få disponeras för befrämjande av återväxten av ädla lövträd samt anskaffning och distribution av skogsodlingsmaterial. För förstnämnda ändamål synes böra avses ett belopp av 50 000 kronor. Såsom jag under nästföregående punkt anfört böra förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna icke vidare utgå av detta anslag. För skogssällskapets del torde dock de hittills gällande bestämmelserna tillämpas.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag* för
budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservations-*
anslag av kronor 400 000.

[205.] **25. Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, reservationsanslag.** 1933 års riksdag anvisade för budgetåret 1933/34 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, ett reservationsanslag av 500 000 kronor att utgå såsom statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. För budgetåren 1934/35 och 1938/39—1946/47 ha för ändamålet anvisats anslag av tillhoppa 13 250 000 kronor, varav 2 000 000 kronor å riksstaten för budgetåret 1946/47. Beträffande bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 841.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 3 000 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Enligt uppgifter från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet ha dessa organisationer beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under innevarande och nästa budgetår till 15 300 000 kronor. Då det disponibla

beloppet för närvarande uppgår till 2 000 000 kronor, skulle således för budgetåret 1947/48 erfordras ett anslag av 13 300 000 kronor, därest samtliga bidragsberättigade ansökningar skulle bifallas.

Under en följd av år har brist på arbetskraft omöjliggjort utbyggande av skogsvägnätet i den utsträckning, som ur skoglig synpunkt vore önskvärd. De sistförflutna åren har därför det statsunderstödda skogsvägbyggnad i stort begränsats till — förutom sådana företag, som på grund av sin ringa omfattning icke nämnvärt påverkat arbetsmarknaden och därför fallit utanför bestämmelserna om byggnadstillstånd — framför allt företag av särskild betydelse för bränsleförsörjningen.

Med hänsyn till att trävaruindustrien inom en nära framtid kommer att lida brist på råvara, synes det angeläget, att transportleder i skogen utbyggas på sådant sätt, att allt för industrien användbart virke kan tillvaratagas. På vissa platser är detta på grund av bristfälliga kommunikationsleder för närvarande icke ekonomiskt möjligt.

Då ett väl utbyggt skogsvägnät är av utomordentlig betydelse för skogsbrukets ekonomi och utgör en första förutsättning för intensiv skogsvård, får skogsstyrelsen föreslå, att anslaget uppföres med ett förhöjt belopp, vilket dock torde kunna begränsas till 3 000 000 kronor, varav 5 000 kronor, eller samma belopp som anvisades föregående år, beräknats för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad.

Statskontoret har i remissutlåtande den 14 oktober 1946 anfört de synpunkter, som återgivits under punkten 203.

Departements-
chefen.

För verksamhetens bedrivande under budgetåret 1947/48 torde såsom skogsstyrelsen föreslagit ytterligare anslag böra äskas av riksdagen. Jag kan emellertid icke tillstyrka, att medel för ändamålet ställas till förfogande i den utsträckning skogsstyrelsen ifrågasatt, utan anslaget torde med hänsyn till rådande brist på arbetskraft böra begränsas till 2 500 000 kronor. Hinder torde icke böra möta mot att av anslaget högst 5 000 kronor tagas i anspråk för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad. I överensstämmelse med vad jag under punkten 203 anfört böra förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna icke vidare utgå av detta anslag. Däremot torde skogssällskapet böra erhålla sådant bidrag enligt hittills gällande grunder.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 2 500 000.

[206.] **26. Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., reservationsanslag.** Enligt beslut av 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 190; jordbr. utsk. utl. nr 42; r. skr. nr 350) anvisades under denna anslagstitel för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. För budgetåret 1941/42 uppfördes anslaget med 500 000 kronor, varjämte för vartdera av budgetåren 1945/46 och 1946/47 anvisats 1 000 000 kronor för ifrågavarande ändamål. Bestämmelserna rörande anslagets an-

vändning finnas upptagna i kungörelsen den 14 juni 1940 (nr 599), vilken ändrats genom kungörelserna nr 354/1941 och 387/1945, samt i cirkuläret samma dag (nr 600), ändrat genom cirkuläret nr 388/1945.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1947/48 för ifrågavarande ändamål måtte uppföras ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor samt att ändringar måtte vidtagas i bidragsbestämmelserna för möjliggörande av understöd till åtgärder för främjande av gemensamhetsbeten å områden, belägna å kronomark eller å enskild mark, som icke ingår i skogsvårdsområde.

Rörande anslagsberäkningen har *skogsstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Enligt uppgifter från vederbörande skogsvårdsstyrelser har medelsbehovet för budgetåren 1946/47 och 1947/48 beräknats till 4 800 000 kronor, varav 400 000 kronor avsetts för förvaltningsbidrag. Då den disponibla behållningen uppgår till 1 500 000 kronor, skulle anslagsbehovet för nästa budgetår uppgå till 3 300 000 kronor.

Sedan tillämpningsområdet för anslaget från och med den 1 juli 1945 utvidgats till att omfatta skogar i Norrland, som lyda under skogsvårdslagen, har behovet av medel såväl till förvaltningsbidrag för propaganda- och planläggningsverksamhet som till utdelning av statsbidrag för åtgärdernas utförande betydligt ökat. Ett ytterligare ökat medelsbehov kan förutses under de närmaste åren. Det skulle vara synnerligen olyckligt för den fortsatta verksamheten, därest arbetena, vilka kontrakteras redan vid skogsvårdsplanernas upprättande, icke skulle kunna utföras på grund av otillräckligt statsanslag. Å andra sidan åtgår viss tid för propagandaverksamhet och planläggningsarbeten, innan åtgärderna kunna utföras. *Skogsstyrelsen* håller därför före, att åtgärderna icke komma till utförande under budgetåret i den utsträckning skogsvårdsstyrelserna förutsatt. Med hänsyn härtill beräknar *skogsstyrelsen* medelsbehovet för budgetåret 1947/48 till 2 000 000 kronor, omfattande jämväl förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna.

Under innevarande budgetår har *skogsstyrelsen* bedrivit viss kursverksamhet, vartill sammanlagt 4 800 kronor anvisats ur anslaget. Då även under budgetåret 1947/48 vissa kurser torde böra anordnas, får *skogsstyrelsen* föreslå, att ett belopp av 5 000 kronor måtte för nästa budgetår få disponeras av styrelsen för denna verksamhet.

Beträffande de föreslagna ändringarna i gällande bidragsbestämmelser har *skogsstyrelsen* anfört.

I samband med ordnande av betesanläggningar för skogsvårdsområden har det spörsmålet uppkommit, hur fårbeten lämpligast skola ordnas. Inom Västerbottens läns lappmark ha upplåtits tvenne större sammanhängande områden till gemensamma fårbeten. Det ena är beläget å Blaikfjället inom Dorotea och Vilhelmina socknar och det andra inom Åsele och Fredrika socknar. Upplåtelseorna omfatta huvudsakligen delar av kronopark, men även holags och andra enskildas marker ingå i områdena. Till beten ha mottagits får från skilda delar av Västerbottens län. Sälunda ha inom Blaikfjällets fårsambete under innevarande år mottagits omkring 1 100 får, tillhörande såväl innehavare av kronotorp som enskilda fastighetsägare. Avgiften för bete, som varit låg, bar åsatts utan hänsyn till om fårens ägare varit delägare i skogsvårdsområde eller ej. Dessa gemensamma fårbeten ha visat sig ändamålsenliga, och det kan förväntas, att även inom andra delar

av Norrland större skogs- och fjällområden komma att upplåtas för samma ändamål.

I skrivelse den 24 juli 1946 har styrelsen för Blaikfjällets fårsambetesförening hemställt om bidrag från norrländska skogsproduktionsanslaget för anläggning av en samlingsfälla vid det gemensamma fårbetet. Enligt bestämmelserna för ifrågavarande anslag äger skogsvårdsstyrelse bevilja statsbidrag endast under förutsättning att åtgärderna utföras inom ett av skogsvårdsstyrelse bestämt område (skogsvårdsområde). I vissa fall förutsättes bidrag även kunna utgå till åtgärder utanför skogsvårdsområde, varvid dock endast torde ha avsetts skogsutdiknings- och skogsvägföretag. Tillämpningsområdet för produktionsanslaget omfattar enbart enskilda skogar och vissa allmänningsskogar i Norrland. Bidrag avseende betesanläggning kan dock även utgå till innehavare av torp, kolonat eller annan lägenhet å allmänna skogar. Då fårsambetet vid Blaikfjället huvudsakligen är beläget å kronopark och icke ingår i eller gränsar till skogsvårdsområde, anser skogsstyrelsen det tveksamt, huruvida inom ramen av gällande bestämmelser bidrag från anslaget kan utgå till en dylik samlingsfälla.

Genom anläggningar av fårsambeten kunna avsevärda belopp av statsbidrag inbesparas därigenom att fårbeten ej behöva anordnas för varje fastighet inom skogsvårdsområdena. Därest nu gällande bestämmelser för produktionsanslaget icke kunna tolkas så, att bidrag kunna utgå till åtgärder för främjande av gemensamhetsbeten å områden, som äro belägna å kronomark eller å enskild mark, som icke ingår i skogsvårdsområde, finner skogsstyrelsen det angeläget, att ändringar i bidragsbestämmelserna vidtagas för att möjliggöra understödjandet av ifrågavarande åtgärder.

I yttrande den 14 oktober 1946 över skogsstyrelsens framställning har *statskontoret* anfört de synpunkter, som återgivits under punkten 203.

I detta sammanhang får jag anmäla vissa framställningar om ändringar i grunderna för utbetalande av bidrag ur ifrågavarande anslag, avseende vissa allmänningsskogars ställning i bidragshänseende. Enligt nu gällande bestämmelser utgår bidrag ur detta anslag bland annat till vissa skogsvårdsåtgärder å sådana skogar i Norrland, som lyda under skogsvårdslagen eller lappmarkslagen, ävensom å sådana skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, beträffande vilka lagen om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna äger tillämpning. Bidraget utgår dels med ett grundbelopp av i regel 60 procent av den av skogsvårdsstyrelsen godkända kostnaden för åtgärden, dels i vissa fall med ett tilläggsbelopp, motsvarande högst hälften av det belopp, varmed den av skogsvårdsstyrelsen godkända kostnaden för åtgärden överstiger det för densamma beviljade grundbeloppet. Dylikt tilläggsbelopp får dock endast beviljas enskild person, som själv brukar den fastighet, varå eller för vars förbättrande åtgärden vidtages. Förutsättning för erhållande av tilläggsbelopp är vidare, att brukaren på grund av svag ekonomi eller annan jämförlig anledning kan antagas icke vara i stånd att utan tilläggsbelopp utföra åtgärden eller ock att nyttan av åtgärden kommer bidragstagaren till del först efter avsevärd tid.

I en den 1 juni 1945 dagtecknad framställning har nu *styrelsen för Tärna—Stensele allmänningsskog* hemställt, bland annat, att tilläggsbelopp måtte få utgå även till allmänningsskogar i Norrbottens och Västerbottens läns

lappmarker. *Styrelsen för Vilhelmina övre allmänningsskog* har i skrivelse den 21 januari 1946 hemställt om sådan ändring i nu gällande bidragsbestämmelser, att statsbidrag för skogskultiveringsåtgärder måtte kunna beviljas allmänning med upp till 90 procent av de verkliga kostnaderna. Slutligen har *skogsstyrelsen* i samband med yttrande över nämnda framställningar hemställt, att bidrag ur norrländska skogsproduktionsanslaget måtte få utgå även till allmänningsskogar i Norrbottens och Västerbottens läns kustland.

Styrelsen för Tärna—Stensele allmänningsskog har såsom motivering för sin framställning i huvudsak åberopat dels att på grund av skogarnas belägenhet samt klimatiska och biologiska förhållanden nettoavkastningen från allmänningarna i genomsnitt vore lägre än för de skiftade enskilda skogarna dels att reproduktionsåtgärder ofta bleve betungande, dels att allmänningarna icke hade karaktären av tillskotts- eller fyllnadsmark utan inginge i den areal som, om förhållandena i övrigt medgivit detta, kunnat skiftas till hemmansskog, och dels att allmänning i skattehänseende betraktades såsom ett fristående objekt och att beskattningen därför bleve orättvis. Liknande synpunkter ha anförts i framställningen från *styrelsen för Vilhelmina övre allmänningsskog*.

I ett den 21 januari 1946 avgivet remissutlåtande över nämnda framställningar har *skogsstyrelsen* till en början lämnat vissa uppgifter rörande tillkomsten av allmänningsskogarna inom Västerbottens och Norrbottens län och tillståndet i dessa skogar. Skogsstyrelsen har härom anfört bland annat följande:

Allmänningsskogarna i Västerbottens och Norrbottens län tillkommo vid avvitringen åren 1878—98 och 1916—18. Under den förstnämnda perioden avsattes i Norrbottens län en fjärdedel av skogsanslaget till allmänningar. Sådana utlades härvid inom samtliga fem lappmarkssocknar och inom en socken i kustlandet. Dessutom avsattes ytterligare en allmänningsskog, nämligen Karesuando sockens allmänningsskog, senare utbytt mot ett område av Muonio kronopark, benämnt Karesuando skogsallmänning. Denna tillhör Karesuando kommun, ej vederbörande jordägare inom kommunen, och är sålunda av annan karaktär än övriga allmänningsskogar i Norrland. Åren 1916—18 meddelades inom Västerbottens samt för vissa överlappsmarker inom Norrbottens läns lappmarker avvitringsutslag, innebärande att av skogsanslaget viss del skulle utläggas för tillgodoseende av nödigt husbehov men återstoden avsättas till allmänning. Inom Västerbottens län bildades då allmänningar inom fyra lappmarkssocknar. I Norrbotten utlades särskilda s. k. »nybyggesallmänningar» inom tre lappmarkssocknar.

Allmänningarnas sammanlagda produktiva skogsmarksareal (exklusive Karesuando skogsallmänning) utgjorde enligt arealuppgifter i 1937 års belänkande med förslag till lag om allmänningsskogar i Norriand och Dalarna (SOU 1937: 20) 318 863 hektar, varav 103 243 hektar inom Västerbottens län och 215 620 hektar inom Norrbottens län. Härtill kommo 113 414 (23 841 + 89 573) hektar impediment.

I allmänhet äro allmänningsskogarna belägna på en icke obetydlig höjd över havet. Inom Västerbottens län ligga samtliga, med undantag av vissa mindre skogstrakter, ovan odlingsgränsen. Inom Norrbottens län ligga de däremot till huvudsaklig del nedom denna gräns. Boniteterna äro relativt låga.

Virkesförråden bestå till mycket stor del av avverkningsmogen samt övermogen och skadad skog. Denna åldersklassfördelning medför låg tillväxt. Kubikmassan per hektar är för allmanningsskogarna i Norrbottens län relativt tillfredsställande under det att skogarna i Västerbottens län uppvisa alltför låga virkesförråd.

Vad speciellt angår tillståndet inom Tärna—Stensele allmanningsskog har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Enligt en av distriktsjägmästaren i Stensele skogsvårdsdistrikt verkställd inventering erfordras 79 000 dagsverken för att Tärna—Stensele allmanningsskog skall försättas i ett tillfredsställande skick. Med tillämpning av nu rådande arbetspriser enligt gällande avtal skulle kostnaderna för genomförandet av ifrågavarande åtgärder uppgå till drygt 1 000 000 kronor.

För att åtminstone ungefärligen kunna bedöma, i vilken mån ekonomiska förutsättningar finnas för vidtagande av dessa eftersläpande åtgärder, har gjorts en approximativ kalkyl över hur allmänningens ekonomi beräknas komma att gestalta sig under de närmaste 20 åren. Enligt denna kalkyl uppgå inkomsterna i medeltal per år till 132 000 kronor och utgifterna likaledes i medeltal per år till 126 000 kronor.

I kalkylen har hänsyn ej tagits till de belopp, som böra avsättas till fonder, och ej heller till avkastningen av nuvarande fonder, vilka senare uppgå till ett belopp av omkring 305 000 kronor. På grund av klimatiska och andra förhållanden är jordbruksdriften mindre lönande i områdena ovan odlingsgränsen. Då allmänningsdelägarna dessutom ej ha något stöd från den egna skogen, äro de för sin utkomst beroende av utdelning från allmänningen. Därför har ansetts nödvändigt räkna med att även framgent delägarna måste erhålla en viss utdelning. Såsom utdelning har upptagits det belopp, som utgått under de senaste åren, nämligen 35 kronor per skäl eller i medeltal per fastighet 129 kronor.

Inventeringen utvisar, att omfattande och kostsamma åtgärder fordras för att allmanningsskogen skall kunna försättas i ett tillfredsställande skick. Under antagande att de eftersläpande åtgärderna — kostnaderna för dessa ha ej medtagits i kalkylen — utföras under en tidrymd av 20 år, beräknas de årliga utgifterna härför till i runt tal 50 000 kronor. Såsom framgår av det anförda kan allmänningen endast avstå förhållandevis obetydliga belopp av egna medel för utförandet av dylika åtgärder. Erforderlig skoglig restaurering torde därför kunna ske inom rimlig tid endast under förutsättning att staten verksamt bidrager till åtgärdernas utförande.

I fråga om övriga allmanningsskogar inom Västerbottens län, nämligen Sorsele övre, Vilhelmina övre och Dorotea övre allmanningsskogar har skogsstyrelsen anfört, att de i stort sett torde utvisa samma skogliga tillstånd som Tärna—Stensele allmanningsskog, och att de båda förstnämnda även i ekonomiskt avseende syntes ha ungefär samma ställning som Tärna—Stenseleskogen. Beträffande Dorotea övre allmanningsskog har skogsstyrelsen framhållit, att huvuddelägaren i denna allmänning vore ett större industriföretag.

Rörande allmanningsskogarna i Norrbottens län har skogsstyrelsen lämnat följande uppgifter.

Allmänningarna inom Norrbottens län äro merendels något gynnsammare belägna, huvudsakligen nedom odlingsgränsen — och skogstillståndet lärers också i genomsnitt vara bättre. Med undantag för nybyggesallmänningarna utgör delägarnas andel i allmänningarna endast en mindre del av deras to-

tala skogsinnehav. Aktiebolagen ha i regel stor andel i allmänningarna. Även i ekonomiskt avseende torde i regel allmänningarna i Norrbottens län ha gynnsammare ställning än allmänningsskogarna i Västerbottens län. Bland annat ha vissa allmänningar avsevärt större fonder.

I motsats till vad som gäller för allmänningarna i Västerbottens län, har utdelning av medel från skogsavkastningen till delägarna i norrbottensallmänningarna endast skett i ett par undantagsfall (från nybyggesallmänningarna). Den direkta förmån, delägarna åtnjutit, är att allmänningarna erlagt vissa skatter för sina intressenter. Dessutom har viss del av avkastningen från skogsmedelsfonderna använts till andra för delägarna och respektive kommuner nyttiga ändamål, såsom befrämjande av jordbruket m. m.

Storleken av de vid ifrågavarande allmänningsskogar befintliga fonderna framgår av följande i skogsstyrelsens remissutlåtande återgivna tablå:

Allmänningsfondernas storlek.

V ä s t e r b o t t e n s l ä n

			^{31/12} 1945
Dorotea	övre allmänningsskog		kronor 53 966
Vilhelmina	»	»	» 164 540
Tärna—Stensele	»	»	» 304 787
Sorsele övre	»	»	» 134 837
			Summa kronor 658 130.

N o r r b o t t e n s l ä n

			31/12 1944
Arjeplogs sockenallmänning.....	} kronor	1 075 162: 18	
» tilläggsallmänning.....			
» nybyggesallmänning			» 196 740: 56
Arvidsjaur's sockenallmänning.....			kronor 1 271 902
Jokkmokks sockenallmänning.....	kronor	3 174 226: 89	» 1 472 729
» nybyggesallmänning	»	12 286: 20	» 3 186 513.

Skogsstyrelsen har uttalat, att det syntes uppenbart, att vissa av ifrågavarande allmänningar vore i behov av ytterligare stöd från det allmännas sida för att skogarna inom rimlig tid skulle kunna försättas i ett nöjaktigt skick, och att en utväg härtill lämpligen kunde beredas genom att allmänningarna erhöles möjlighet att få tilläggsbelopp av norrländska skogsproduktionsanslaget. I samband härmed har skogsstyrelsen erinrat att norrländska skogsproduktionsutredningen i sitt betänkande med förslag till åtgärder för befordrande av produktionen i vissa delar av Norrland (SOU 1940: 3) framhållit, att delägarna i allmänningarna i bidragshänseende ej borde bli så sämre ställda än övriga enskilda skogsägare. Allmänningarna kunde även i visst avseende jämföras med enskilda skogar bland annat av den orsaken, att allmänningsarealen inginge i den skogstilldelning, som kunnat skiftas till enskild skog, om förhållandena medgivit detta. Enligt skogsstyrelsens förmenande finge det under sådana förhållanden anses skäligt, att även allmänningsskogarna efter särskild prövning kunde få ej blott grundbelopp utan även tilläggsbelopp från sagda anslag.

Rörande de grunder, efter vilka tilläggsbelopp borde utgå, har skogsstyrelsen erinrat att beviljandet av tilläggsbelopp för närvarande vore beroende på behovsprövning. Skogsstyrelsen har ansett, att en dylik prövning lämpligen borde ske även beträffande allmänningsskogarna. Därest riksdagen skulle medgiva, att tilläggsbelopp i princip finge utgå till här avsedda allmänningar, borde det enligt skogsstyrelsens mening ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av skogsstyrelsen, närmare bestämma rörande grunderna för beräkning av tilläggsbeloppen.

Såsom motivering till förslaget att bidrag ur norrländska skogsproduktionsanslaget skulle kunna utgå till samtliga allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens län och ej blott till allmänningsskogar i dessa läns lappmarker har skogsstyrelsen anfört, att enligt styrelsens uppfattning nuvarande skillnad i detta hänseende mellan allmänningsskogarna i kustlandet och i lappmarken ej borde upprätthållas.

Länsstyrelserna och skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län ävensom *norrländskommittén* ha i utlåtanden över framställningarna från Tärna—Stensele och Vilhelmina övre allmänningsskogar tillstyrkt ändringar i bidragsbestämmelserna i den riktning, som avsetts i framställningarna.

Statskontoret har i ett den 11 februari 1946 avgivet remissutlåtande anfört, att det undandrog sig statskontorets bedömande i vad mån det kunde vara motiverat att låta tilläggsbelopp utgå även för skogsbefrämjande åtgärder å allmänningsskogar i lappmarken. Därest emellertid skäl skulle anses föreligga att nu göra en ändring i bidragsbestämmelserna i sådant syfte, borde grunderna för utbekommande av bidragen dessförinnan klarläggas. Bestämmelser i detta avseende borde nämligen enligt statskontorets mening intagas i kungörelsen nr 599/1940. Skogsstyrelsens förslag, att bidrag ur norrländska skogsproduktionsanslaget skulle få utgå även till allmänningsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland, har tillstyrkts av statskontoret.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till vad skogsstyrelsen anfört i sin skrivelse den 29 augusti 1946 torde ytterligare medel böra ställas till förfogande för bedrivande av ifrågavarande verksamhet under budgetåret 1947/48. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår upptages med högre belopp än 1 500 000 kronor. Hinder torde icke böra möta att av anslaget högst 5 000 kronor tagas i anspråk för viss kursverksamhet.

Den redogörelse för förhållandena å allmänningsskogarna i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, som skogsstyrelsen lämnat, giver enligt min mening klart vid handen, att en utvidgning av möjligheterna att erhålla statsbidrag till förbättringsåtgärder å dessa skogar är befogad. Denna utvidgning synes böra ske i den formen, att ifrågavarande skogar beredas möjlighet att erhålla s. k. tilläggsbelopp ur norrländska skogsproduktionsanslaget. Med hänsyn till de olikheter som föreligga mellan olika allmänningsskogar såväl i fråga om det skogliga tillståndet som i fråga om fondernas storlek och delägarnas ekonomiska ställning böra dessa tilläggsbelopp beviljas först efter

behovsprövning. Denna behovsprövning torde böra ske efter ungefärligen samma grunder, som nu gälla vid behovsprövning för enskilda brukare. Förutsättning för att allmanningsskog skall kunna erhålla tilläggsbelopp bör sålunda vara *antingen* att allmanningsskogen till huvudsaklig del äges av enskilda personer i sådan ställning, att de vid utförande av motsvarande åtgärd å egen skog skulle ha kunnat erhålla tilläggsbelopp, *eller* att nyttan av åtgärden kommer allmanningen till del först efter avsevärd tid.

Vad angår skogsstyrelsens förslag om att bidrag ur norrländska skogsproduktionsanslaget skall kunna utgå även till allmanningsskogar i Västerbottens och Norrbottens läns kustland vill jag framhålla, att detta förslag blott berör grundbidragen. Betydelsen av utvidgningen av tillämpningsområdet för anslaget blir därigenom ganska begränsad. Då ändringen emellertid medverkar till att skapa större enhetlighet i bidragsbestämmelserna, synes det ändamålsenligt, att den vidtages i samband med de av mig nyss förordade ändringarna i samma bestämmelser. Jag biträder därför förslaget. Likaså finner jag mig kunna tillstyrka skogsstyrelsens framställning om ändring i bidragsbestämmelserna i syfte att möjliggöra bidrag till åtgärder för främjande av gemensamhetsbeten å områden, som äro belägna å kronomark eller å enskild mark som ej ingår i skogsvårdsområde. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i detta avseende liksom i fråga om de av mig förut förordade ändringarna i bidragsbestämmelserna.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 1 500 000.

[207.] **27. Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar.** Från detta anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 5 000 kronor, har Kungl. Maj:t den 16 augusti 1946 anvisat bidrag med 4 000 kronor till Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor till Norrlands skogsvårdsförbund.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *domänstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 5 000 kronor.

Mot domänstyrelsens förslag till anslagsanvisning har jag icke något att *Departements-*
chefen.
erinra. Av anslaget torde liksom för innevarande budgetår 4 000 kronor böra avses för Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor för Norrlands skogsvårdsförbund.

Jag torde i detta sammanhang få erinra att 1946 års riksdag (IX H. T. 1946 p. 215; r. skr. nr 9) medgivit, att Kungl. Maj:t finge för år 1946 tilldela föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med 45 000 kronor ävensom att bidraget finge utgå från domänfondens driftsmedel. Därest erinran från riksdagens sida icke möter, torde ett lika stort bidrag av nämnda driftsmedel få tilldelas föreningen även för år 1947.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 5 000.

[208.] **28. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdskurser m. m., förslagsanslag.** Under denna anslagstitel har 1946 års riksdag anvisat ett förslagsanslag av 40 000 kronor för anordnande av skogsvårdskurser och kurser i arbetsteknik för körare. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsloggaren s. 842.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 40 000 kronor. Styrelsen har härvid anført, att intresset för ifrågavarande kurser redan från början visat sig vara mycket stort och att skäl därför föreläge att fortsätta den påbörjade kursverksamheten även nästa budgetår. Enligt styrelsens mening vore det troligt att ett något högre belopp än det för innevarande år anvisade kunde komma att erfordras under budgetåret 1947/48. Därest anslaget även i fortsättningen finge förslagsanslags natur, syntes det dock kunna uppföras med oförändrat belopp av 40 000 kronor.

*Departements-
chefen.*

I avvaktan på ställningstagandet till de förslag, som kunna komma att framläggas av de sakkunniga för utredning rörande yrkesutbildningen inom jordbruket och skogshanteringen, har ifrågavarande kursverksamhet bedrivits endast i begränsad omfattning och givits försökskaraktär. Såsom skogsstyrelsen framhållit torde det vara av värde att verksamheten i åtminstone samma utsträckning som hittills fortsättes under nästa budgetår. Ett belopp av 40 000 kronor synes böra anvisas för ändamålet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdskurser m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 40 000.

[209.] **29. Kurser för virkesmätare m. m.** För innevarande budgetår har anvisats dels till Kurser för virkesmätare m. m. ett anslag av 10 000 kronor, dels ock till Kostnader för virkesmätning ett förslagsanslag av 80 000 kronor. Från sistnämnda anslag avses skola bestridas de kostnader, som kunna komma att uppstå i anledning av lagen den 30 juni 1943 (nr 453) med vissa bestämmelser om mätning av ved och annat virke, vilken lag enligt beslut av 1945 års riksdag äger giltighet till och med den 30 juni 1947.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *skogsstyrelsen* hemställt, att anslaget

till Kurser för virkesmätare m. m. måtte för budgetåret 1947/48 upptagas med oförändrat belopp av 10 000 kronor. Styrelsen har härvid anført, att virkesmätningen, därest ett förslag till lag om virkesmätning m. m., som styrelsen hade för avsikt att framlägga, skulle genomföras från och med den 1 juli 1947, komme att inom hela landet i större utsträckning än hittills anförtrors åt virkesmätningssammanslagningarna, varigenom i de södra delarna av landet erfordrades ekonomiskt stöd till utbildningskurser för virkesmätare.

Såsom jag under punkten 181 anført har skogsstyrelsen den 30 augusti 1946 *Departements-*
avgivit betänkande med förslag till lag om virkesmätning m. m. (SOU 1946: *chefen.* 63). I avbidan på slutligt ställningstagande till detta förslag synas anslagen till Kurser för virkesmätare m. m. och Kostnader för virkesmätning för nästa budgetår endast böra upptagas med beräknade belopp. Under anslagen torde nu böra avses samma belopp som anvisats å riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kurser för virkesmätare m. m.* för budgetåret 1947/48 beräkna ett anslag av kronor 10 000.

[210.] **30. Kostnader för virkesmätning, förslagsanslag.** Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 80 000.

[211.] **31. Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 4 000 kronor. Bestämmelser rörande anslaget användning ha meddelats i kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 300) angående utsynning av husbehovsvirke åt vissa innehavare av särskild husbehovsskog i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker. Utbetalningar för ändamålet ha verkställts under budgetåren 1940/41—1945/46, då av anslaget togos i anspråk respektive 3 745, 1 203, 3 164, 6 797, 2 722 och 1 192 kronor.

För budgetåret 1947/48 torde ifrågavarande anslag böra upptagas med oförändrat belopp av 4 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t *Departements-*
måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Kostnader i samband med upplåtande av viss ut-syningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 4 000.

[212.] **32. Belöningar för rovdjurs dödande, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 15 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 843. Utgifterna från anslaget ha under budgetåren 1941/42—1945/46 utgjort respektive 11 180, 18 215, 29 910, 22 070 och 21 910 kronor.

*Före-
draganden.*

Anslaget torde med hänsyn till medelsåtgången under de tre senaste budgetåren böra höjas med 10 000 kronor till 25 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 25 000.

[213.] **33. Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, förslagsanslag.** Jämlikt bestämmelser i lagen den 25 juni 1909 (nr 56 s. 7) angående nationalparker, jaktstadgan den 3 juni 1938 (nr 279) och kungörelsen den 12 april 1946 (nr 146) om ersättning för skada av järv eller varg ersätter statsverket i vissa fall skada å tamdjur, förorsakad av björn, järv, lo, varg eller örn. Beviljade ersättningar bestridas från ett särskilt förslagsanslag för ändamålet. Anslaget är för innevarande budgetår upptaget med 40 000 kronor. Utgifterna från anslaget under budgetåret 1945/46 uppgingo till 53 967 kronor.

*Före-
draganden.*

I betraktande av medelsåtgången under det senaste budgetåret och med hänsyn till att ersättning numera enligt beslut vid 1946 års riksdag må beviljas jämväl för skador, förorsakade av järv eller varg, synes för bestridande av ifrågavarande utgifter böra anvisas ett till 50 000 kronor förhöjt anslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 50 000.

K. Lantmäteriväsendet.

[214.] **1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 347 400 kronor. Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 för lantmäteristyrelsen fastställt dels personalförteckning, dels ock avlöningsstat (statsliggaren s. 843).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag måtte för nästa budgetår uppföras med 355 500 kronor.

Jag vill erinra, att de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 6 april 1945 tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning rörande lantmäteripersonalens organisation samt avlöningsförhållanden (1945 års lantmäteriutredning) den 19 december 1946 avgivit betänkande med förslag angående lantmäteripersonalens organisation samt avlöningsförhållanden m. m. Sedan yttranden över betänkandet infordrats från ett flertal myndigheter och sammanslutningar, torde beredningen av ärendet kunna slutföras å sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Anslagen till Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, Omkostnader och Kartlagtningsarbeten, Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar och Omkostnader samt Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar, Reseersättningar och Ersättning för publik renovation böra vid sådant förhållande i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast upptagas med beräknade belopp. Under anslagen torde icke nu böra avses högre belopp än som anvisats å riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lantmäteristyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 347 400.

[215.] **2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 74 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för lantmäteristyrelsen (statsliggaren s. 846).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 76 000 kronor.

Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 74 000.

[216.] **3. Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är under denna anslagstitel upptaget ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att till kartlagningsarbeten måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Under återopande av vad jag under punkten 214 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 25 000.

[217.] **4. Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 284 900 kronor. Kungl. Maj:t har för lantmäterikontoren i länen fastställt dels den 27 mars 1942 personalförteckning, dels ock den 31 maj 1946 avlöningsstat (statsliggaren s. 846).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att till avlöningar vid lantmäterikontoren i länen måtte för budgetåret 1947/48 anvisas ett anslag av 1 313 100 kronor.

*Före-
draganden.*

Under återopande av vad jag under punkten 214 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 1 284 900.

[218.] **5. Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 209 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för lantmäterikontoren i länen (statsliggaren s. 848).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 277 500 kronor.

*Före-
draganden.*

Under återopande av vad jag under punkten 214 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 209 000.

[219.] **6. Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 1 716 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt avlöningsstat för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. (statsliggaren s. 849).

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag måtte för nästa budgetår uppföras med 1 807 500 kronor.

Under åberopande av vad jag under punkten 214 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag*
av kronor 1 716 000.

[220.] **7. Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Reseersättningar, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är detta anslag uppfört med 1 000 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 850.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med 1 080 000 kronor.

Under åberopande av vad jag under punkten 214 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Reseersättningar* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 1 000 000.

[221.] **8. Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 30 000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i Kungl. Maj:ts brev till lantmäteristyrelsen den 5 april 1928.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1946 förordnat, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med 30 000 kronor.

Under åberopande av vad jag under punkten 214 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 30 000.

[222.] **9. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 200 000 kronor. Rörande bestämmelserna för anslaget disposition hänvisas till statsliggaren s. 851. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1941/42—1945/46 uppgått till respektive 231 483, 194 043, 238 311, 178 769 och 179 587 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 200 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Jag biträder lantmäteristyrelsens förslag och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 200 000.

[223.] **10. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 200 000 kronor. Beträffande bestämmelserna om anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 851. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1941/42—1945/46 uppgått till respektive 251 111, 155 754, 285 193, 170 423 och 178 207 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med 200 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Lantmäteristyrelsens förslag föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 200 000.

[224.] **11. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är detta anslag upptaget med 75 000 kronor. Beträffande bestämmelserna om anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 852. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1941/42—1945/46 uppgått till respektive 109 863, 104 123, 105 660, 112 812 och 111 082 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att anslaget med hänsyn till medelsåtgången måtte höjas med 25 000 kronor till 100 000 kronor.

Anslaget torde med hänsyn till svårigheterna att exakt beräkna för ifrågasvarande ändamål erforderligt belopp även för nästa budgetår böra upptagas med 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, för-
enade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsan-
slag* av kronor 75 000.

[225.] **12. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är detta anslag uppfört med 25 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 852. Utgifterna från anslaget uppgingo för budgetåren 1941/42—1945/46 till respektive 22 667, 12 500, 24 889, 9 464 och 17 603 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp.

Mot lantmäteristyrelsens förslag har jag icke något att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 25 000.

[226.] **13. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar, förslagsanslag.** Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 50 000 kronor. Anslaget disponeras av länsstyrelserna för utbetalande av tilläggsersättning till annan enligt lagen om enskilda vägar förordnad förrättningsman än i statens tjänst anställd lantmätare.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 50 000 kronor.

Lantmäteristyrelsens förslag föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 50 000.

[227.] **14. Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 852. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1941/42—1945/46 utgjort respektive 8 822, 7 846, 4 537, 7 595 och 5 902 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp.

*Före-
draganden.*

I anslutning till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 5 000.

[228.] **15. Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för budgetåret 1946/47 upptaget med 15 000 kronor. Beträffande anslaget användning hänvisas till V H. T. 1932 s. 408. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1941/42—1945/46 utgjort respektive 22 146, 22 700, 9 087, 26 964 och 14 136 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp.

*Före-
draganden.*

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 15 000.

[229.] **16. Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, förslagsanslag.** Förrevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 6 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 853. Utgifterna från anslaget ha för budgetåret 1945/46 utgjort 2 385 kronor.

I en av lantmäteristyrelsen med utlåtande den 31 oktober 1946 överlämnad skrivelse har *länsstyrelsen i Västerbottens län* uppskattat kostnaderna för tilläggsavvittringen under budgetåret 1947/48 till 3 000 kronor, därav 2 800 kronor till ersättningar i samband med indragning till kronan av slätterängar. *Lantmäteristyrelsen* har med hänsyn härtill föreslagit en anslagsanvisning för nästa budgetår av 3 000 kronor.

*Före-
draganden.*

Jag biträder lantmäteristyrelsens förslag och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark* för
budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 3 000.

[230.] **17. Ströängars indragande till kronan, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 853. Utgifterna från anslaget ha för budgetåret 1945/46 uppgått till 12 720 kronor.

I skrivelse den 31 oktober 1946 har *lantmäteristyrelsen* — med överlämnande av yttranden från länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, vilka beräknat medelsbehovet för ändamålet under budgetåret 1947/48 till 2 500 respektive 6 200 kronor — hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 8 700 kronor.

Anslaget synes även för nästa budgetår böra upptagas med 3 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret
1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 3 000.

[231.] **18. Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 70 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 854. Utgifterna för ändamålet under budgetåren 1941/42—1945/46 ha uppgått till respektive 49 381, 55 564, 116 923, 77 248 och 74 824 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen*, med överlämnande av från överlantmätaren i Kopparbergs län infordrade uppgifter rörande ifrågavarande kostnader, hemställt, att anslaget för budgetåret 1947/48 måtte uppföras med 70 000 kronor. Kostnaderna under sagda budgetår hade av överlantmätaren beräknats till nämnda belopp.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för
budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 70 000.

[232.] **19. Kostnader för kurser för lantmäteritekniska biträden, reservationsanslag.** Under anslagstiteln Kostnader för utbildningskurs för lantmäteritekniska biträden har 1946 års riksdag å tilläggsstat I (prop. nr 311, bil. 7; p. 7; r. skr. nr 515) anvisat ett reservationsanslag av 134 500 kronor. Av nämnda belopp ha 110 000 kronor avsetts för anordnande under tiden den

1 december 1946—31 juli 1947 av en utbildningskurs för personer, som ämnade söka anställning som tekniska biträden hos lantmätare, samt 24 500 kronor för vissa iståndsättningsarbeten å kurslokalerna.

I skrivelse den 1 augusti 1946 har *lantmäteristyrelsen*, med överlämnande av ett av särskilt tillkallade utredningsmän avgivet förslag rörande anordnande av tillfälliga kurser för utbildning av tekniska biträden inom lantmäteristaten, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för budgetåret 1947/48 ställa till styrelsens förfogande ett belopp av 199 000 kronor för anordnande av dels en fortbildningskurs för tekniska biträden under tiden den 1 augusti 1947—31 oktober 1947 för en kostnad av 73 000 kronor, dels ock en ytterligare utbildningskurs för blivande tekniska biträden under tiden den 1 november 1947—30 juni 1948 för en kostnad av 126 000 kronor. Över framställningen ha remissutlåtanden avgivits av 1945 års lantmäteriutredning, allmänna lönenämnden, statskontoret och styrelsen för Sveriges lantmätareförening. Beträffande det närmare innehållet i lantmäteristyrelsens framställning och utredningsmännens förslag samt remissutlåtandena torde jag få erinra om vad i förenämnda proposition nr 311/1946 anförts därom.

*Före-
draganden.*

Såsom jag i propositionen 311/1946 anförde, synes det angeläget att från statsmakternas sida åtgärder vidtagas för att genom anordnande av särskilda kurser för utbildning av tekniska biträden inom lantmäteristaten tillgodose det förefintliga behovet av sådana biträden. Föregående års riksdag har även å tilläggsstat anvisat medel för anordnande av en sex månaders utbildningskurs för 40 blivande tekniska biträden. Då det för att afhjälpa nu rådande brist å biträdespersonal med teknisk utbildning enligt lantmäteristyrelsens beräkningar erfordras omkring 100 biträden, synes det önskvärt att ytterligare en utbildningskurs kommer till stånd. Jag vill därför tillstyrka, att för nästa budgetår för detta ändamål anvisas samma belopp, som för innevarande budgetår avsetts härför, eller 110 000 kronor.

Vad beträffar frågan om anordnande av en fortbildningskurs för personer, som redan innehava anställning som tekniska biträden hos lantmätare, vill jag erinra, att särskild teoretisk utbildning eller examen icke erfordras för sådan anställning. De senare årens snabba utveckling av lantmäteritekniken har emellertid medfört, att ökade krav måste ställas på dessa biträdens kompetens och kunnighet. Med hänsyn härtill och då ett genomförande av det av 1945 års lantmäteriutredning framlagda förslaget rörande lantmäteripersonalens organisation och avlöningsförhållanden torde bland annat förutsätta förefintligheten av en enhetligt och väl utbildad teknisk biträdeskår, vill jag förorda, att en fortbildningskurs i den av lantmäteristyrelsen föreslagna omfattningen må anordnas. Lantmäteristyrelsens förslag och kostnadsberäkningar giva mig icke anledning till annan erinran än att det till kursdeltagare föreslagna arvudet synes väl högt tilltaget. Jag vill i detta hänseende föreslå, att kursdeltagare under kurstiden skall äga uppbära ett månadsarvode av 400 kronor med rätt att bibehålla till honom av statsmedel utgående avlöningsbidrag. Med hänsyn härtill synas kostnaderna för kursen

kunna minskas från beräknade 73 000 kronor till 70 000 kronor.

För ifrågavarande båda kurser torde sålunda böra anvisas ett belopp av (110 000 + 70 000 =) 180 000 kronor. Detta anslag synes i form av ett reservationsanslag böra anvisas under anslagstiteln Kostnader för kurser för lantmåteritekniska biträden. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare föreskrifter i ämnet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för kurser för lantmåteritekniska biträden* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 180 000.

L. Rikets allmänna kartverk.

[233.] 1. **Rikets allmänna kartverk: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 1 667 600 kronor. Kungl. Maj:t har den 21 juni 1946 för rikets allmänna kartverk fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 856), dels ock följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	883 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	8 440
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	564 460
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	211 500

Summa kronor 1 667 600.

I skrivelse den 2 september 1946 har *rikets allmänna kartverk* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med 1 745 300 kronor. I enlighet med Kungl. Maj:ts genom beslut den 28 juni 1946 meddelade uppdrag har kartverket i samband härmed framlagt utredning rörande arbetsuppgifterna för observatorerna, förste statsgeodeten, förste statskartograferna och förste statstopograferna ävensom den tekniska personalen i lönegraderna 11—17 samt avgivit förslag i fråga om lönegradsplaceringen för dessa befattningshavare. Kartverket har därvid föreslagit uppflyttning av observatorsbefattningarna från 26 till 27 lönegraden samt av befattningarna som förste statsgeodet, förste statskartograf och förste statstopograf från 24 till 26 lönegraden. Vidare har kartverket föreslagit uppflyttning av en befattning som förste kartassistent från 17 till 18 lönegraden, ombildning av tio kartassistentbefattningar i A 15 till befattningar i A 17 som förste

kartassistent respektive förste kartassistent tillika flygfotograf ävensom inrättande av tio kartassistentbefattningar i A 15. Kartverket har även hemställt om uppförande å personalstaten av en extra ordinarie byrådirektörs-tjänst i 28 lönegraden och uppflyttning av statstopografbefattningarna från 22 till 23 lönegraden. Beträffande förstnämnda befattningar ävensom byrådirektörstjänsten och statstopografbefattningarna har kartverket i förenämnda skrivelse anfört i huvudsak följande.

För observatorerna gäller som kompetenskrav filosofie eller teknisk licentiatexamen samt genom utgivna skrifter visad skicklighet i vetenskaplig behandling av till geodetiska byrån hörande frågor. Sistnämnda fordran torde som regel medföra, att observatorerna komma att vara filosofie eller teknologie doktorer. Observatorerna ha till huvudsaklig uppgift att självständigt verkställa de grundläggande geodetiska arbetena. Dessa kompetensfordringar och arbetsuppgifter äro av enahanda art som de som gälla för statsgeologerna, med vilka observatorerna tidigare alltid jämfästts. Kartverket får föreslå, att observatorerna i likhet med statsgeologerna placeras i lönegrad A 27.

Förste statsgeodeten, förste statskartograferna och förste statstopograferna tjänstgöra som verkets arbetsledningspersonal närmast under byråcheferna och förestå i regel var sin detalj av byråerna. Då byråcheferna på grund av personalorganisationens stora omfattning endast kunna ha en allmän översyn över arbetena, måste detaljföreståndarna självständigt svara för arbetets planemässiga och riktiga genomförande. Med hänsyn härtill måste fordringarna på detaljföreståndarna ställas högt i fråga om både förmåga som arbetsledare och kunnskap inom vederbörande byrås arbetsområde. Såsom kompetenskrav är för förste statsgeodet uppställd filosofie eller teknisk licentiatexamen och för förste statskartograf civilingenjörsexamen från avdelningen för lantmäteri och, vad beträffar förste statskartograf på fotogrammetiska byrån, med högre betyg i vissa specialämnen. Till befattning som förste statstopograf kunna ifrågakomma dels officerare med topografisk och kartografisk utbildning, dels ock geografer med dylik utbildning. Då högskoleutbildad ingenjörspersonal numera som regel synes åtnjuta betydligt fördelaktigare lönegradsplacering än kartverkets högre tjänstemän, torde vid rekrytering av verkets högre tekniska personal ännu större svårigheter än hittills komma att uppstå, om icke åtgärder omedelbart vidtagas i syfte att bringa kartverkets tjänstemän i nivå med övriga tekniska tjänstemän i lönehänseende. Ehuru befattningarna som statskartograf den 1 juli 1946 uppflyttades från 21 till 23 lönegraden, ha ett tiotal av de från och med denna tidpunkt inrättade statskartografbefattningarna på grund av bristen på lantmäteriutbildad personal icke kunnat besättas. Denna brist kan aldrig fyllas, om civilingenjörer från andra avdelningar än den för lantmäteri kunna snabbare nå väsentligt högre lönegrader inom statens olika tekniska verksamhetsområden än de lantmäteriutbildade civilingenjörerna kunna nå inom kartverket och lantmäteriet. Frågan bör lösas i samband med den pågående utredningen rörande lantmäteriets personalorganisation, varvid kartverket utgår från att samma slutlönegrader böra tillämpas vid kartverket som vid lantmäteriet, enär eljest rekryteringen för kartverket omöjliggöres. I avvaktan på lantmäteriutredningens förslag och då lägre placering än i 26 lönegraden icke bör ifrågakomma för kartverkets arbetsledarpersonal, om någon utsikt till rekrytering av verkets personal skall finnas, föreslår kartverket, att förste statsgeodeten, förste statskartograferna och förste statstopograferna tills vidare placeras i lönegrad A 26. Därest emellertid distriktslantmätarna

skulle komma att erhålla högre löneställning måste motsvarande höjning ske för kartverkets arbetsledningspersonal. Redan nu synes emellertid en högre lönegradsplacering vara motiverad för en av förste statskartograferna, nämligen föreståndaren för fotogrammetriska byråns nyinrättade femte detalj, som på beställning framställer fotobilder, fotokartor och fotogrammetriska kartor för statliga och kommunala myndigheters samt enskildas räkning. Denne befattningshavare är föredragande i alla beställningsärenden och uppgör offerter på sådana arbeten. Hans ställning som föredragande är densamma som byrådirektörens på ekonomiska kartbyrån, och ifrågavarande ärendens såväl ekonomiska som ofta speciellt tekniska art gör hans ansvar betydande. Kartverket hemställer därför, att befattningen uppföres i lönegrad Eo 28 under benämningen byrådirektör.

Ehuru frågan om statstopografernas löneställning icke ingår i kartverkets utredningsuppdrag upprepar kartverket tidigare gjord framställning om uppflyttning i lönegrad A 23 av dessa befattningshavare. Det förhållandet att dessa vid omorganisationen 1946 placerades i A 22 kommer att väsentligen försvåra möjligheten att få officerare med topografisk utbildning att övergå till kartverket. Detta har så mycket större betydelse för kartverket som två statstopografbefattningar äro vakanta, och kompetenta sökande icke erhållits samt under de närmaste sex åren såväl byråchefen som två förste statstopografer uppnå pensionsåldern.

Kartverket har i fråga om kartassistenternas löneställning anfört bland annat följande.

Kartassistenterna erhålla som regel sin utbildning vid kartverket. Real-examen, avgångsexamen med goda betyg från furirskola eller underofficers-examen utgör i allmänhet förkunskaperna vid anställningen. Den på kartverksamheten ensidigt inriktade utbildningen medför, att kartassistenterna för sin befordran bliva i huvudsak hänvisade till kartverket. Av kartassistenterna å topografiska kartbyrån äro för närvarande två placerade i lönegrad A 17 och elva i A 15. Den ene av de två assistenterna i 17 lönegraden biträder vid ledning av gravyrarbetets tekniska utförande och handhar utbildningen av ny personal. Han har alltid intagit en förmansställning i förhållande till den med gravyrarbete sysselsatta personalen. En högre lönegradsplacering än A 17 synes motiverad för denne befattningshavare. Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund, med vilket kartverket i anledning av utredningsuppdraget haft överläggningar, har föreslagit lönegrad A 20 för denna befattning. Kartverket förordar, att befattningen placeras i 18 lönegraden, vilken år 1946 fastställdes för två kartografer vid sjökarteverket — tidigare förste ritare i A 17 — med viss förmansställning och mera kvalificerade arbetsuppgifter. Tjänstemannaförbundet har vidare föreslagit uppflyttning från A 15 till A 17 av tre gravörer under hänvisning till att ritarna vid sjökarteverkets originalritningsdetalj erhållit förbättrad löneställning och till att den föreslagna uppflyttningen skulle skapa en tillfredsställande befordringsgång. Kartverket anser sig kunna godtaga detta förslag, enligt vilket å topografiska kartbyrån skulle finnas fem befattningar som förste kartassistent, därav en i A 18 och fyra i A 17, samt åtta kartassistentbefattningar i A 15 mot nu två befattningar i A 17 och elva i A 15. Befordringsmöjligheten till tjänst i A 17 bör emellertid stå öppen icke blott för gravörerna utan även för dem som utföra det kvalificerade ritarbetet vid översiktskartornas framställning.

Vad gäller kartassistenterna å fotogrammetriska byrån har tjänstemannaförbundet föreslagit, att de kartassistenter som fullgjorde flygfotograf-tjänst skulle placeras i A 18. Från att ursprungligen ha avsetts mera såsom kame-

raskötare vid flygfotograferingen och handhavare av det fotografiska arbetet, ha de numera ansvar som detachementschef för sitt flygplan och handhava fotograferingsarbetet under flygfotograferingen självständigt enligt den vid byrån upprättade planen härför. Att flygfotograferna med delta ansvar och sin påfrestande tjänst under flygfotograferingen ha för låg ersättning i förhållande till övriga kartassistenter, anser kartverket uppenbart. Med hänsyn till att flygfotograferingen pågår endast under en del av året och att flygfotograferna vid byråarbetet kunna i huvudsak anses jämställda med kartassistenter i lönegrad A 15 föreslog kartverket föregående år, att särskilt arvode utöver lön skulle utgå till ifrågavarande kartassistenter under tjänstgöring som flygfotograf. Enär ifrågavarande väg till ordnande av flygfotografernas ersättning ur lönetekniska synpunkter ingivit betänkligheter hos de över förslaget hörda myndigheterna, har kartverket funnit sig böra förorda, att dessa befattningar inplaceras i lönegrad A 17 under benämningen förste kartassistent och flygfotograf. Kartverket behöver för närvarande för flygfotograferingens planenliga bedrivande minst sex flygfotografer, som aktivt kunna utföra flygtjänst. Därutöver bör en kartassistent i A 15, som tidigare tjänstgjort som flygfotograf men på grund av hjärtsjukdom, ådraggen under flygfotografering, icke vidare kan fullgöra sådan tjänstgöring, uppflyttas i samma lönegrad som de aktiva flygfotograferna. Kartverket föreslår sålunda att sju befattningar som kartassistent i A 15 uppflyttas till A 17 under benämningen förste kartassistent och flygfotograf. Då till dylik befattning endast bör förekomma sådan kartassistent, som uppfyller i kartverkets instruktion fastställd kompetensfordran på utbildning i flygning med motordrivet flygplan, och för närvarande tre kartassistenter i A 15, vilka tjänstgjort som flygfotografer, icke ha denna kompetens, böra dessa tre befattningshavare upptagas på övergångsstat samt beträffande tre av de föreslagna nya befattningarna i A 17 föreskrivas, att de icke få tillsättas med mindre motsvarande antal befattningar i A 15 å övergångsstat indragas.

Av de 72 kartassistentbefattningar, som nu skola finnas å ekonomiska kartbyrån, äro endast åtta placerade i A 15. Orsaken till den relativt ringa befördringsmöjligheten för närvarande har sin förklaring i att intill den 1 juli 1946 sammanlagda antalet kartassistenter å denna byrå utgjorde endast 18. Kartverket framhöll föregående år, att med hänsyn till den relativt korta tjänstetiden — högst tio år — för kartassistenterna på denna byrå, det då upptagna antalet kartassistentbefattningar i 15 lönegraden kunde anses tillfyllest. Kartverket uttalade vidare, att relationen mellan antalet befattningar i 15 och 12 lönegraden måste ändras, allt efter som kartassistentpersonalen i den lägre lönegraden erhöles större rutin och de skickligaste kunde anförtros mera kvalificerade uppgifter. Vid den mycket omfattande nyrekrytering som måste vidtagas vid 1946 års omorganisation har det emellertid visat sig att tekniskt utbildad och på kartläggningens område någorlunda rutinerad personal endast i undantagsfall kunnat erhållas mot lön enligt lönegrad Eo 12 annat än under provtjänstgöring. Kartverket anser därför, att antalet kartassistenter i 15 lönegraden redan från och med nästa budgetår bör ökas med tio, varigenom denna löneställning skulle kunna beredas dels åt ytterligare sex av verkets tidigare tekniska biträden, dels ock åt några av de bästa nyanställda teknikerna. Därvid böra åtta befattningar i Eo 12 och två befattningar i Ex 7 uteslutas. Kartverket framlägger detta förslag bland annat för att undvika att denna byrås personal skall känna sig missgynnad ur befördrings-synpunkt i förhållande till övriga byråers personal.

Av det av kartverket äskade anslagsbeloppet avse 940 200 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 9 100 kronor arvoden och särskilda erätt-

ningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 574 000 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 222 000 kronor rörligt tillägg. Rörande kartverkets beräkningar av de särskilda anslagsposterna må följande nämnas.

Kartverkets förenämnda förslag om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster samt inrättande av tio nya kartassistentbefattningar i lönegrad A 15 å ekonomiska kartbyrån ha medfört en ökning av medelsbehovet under ordinarie posten med i runt tal 67 000 kronor. På grund av beräknade löneklassförändringar har posten dessutom höjts med 500 kronor. Å andra sidan har förslaget om inrättande av en extra ordinarie byrådirektörstjänst, varvid en förste statskartografbefattning skulle vakantsättas, föranlett en minskning under posten med 8 600 kronor. Vidare har genom att innehavaren av den å övergångsstat uppförda kassörsbefattningen i A 17 avgått från denna befattning, varvid en kassörstjänst i A 11 tillsatts, medelsbehovet minskat med 1 900 kronor. Anslagsposten har sålunda uppförts med $(883\,200 + 67\,000 + 500 - 8\,600 - 1\,900 =) 940\,200$ kronor.

Höjningen av arvodesposten sammanhänger med att under denna post för provisoriskt avlöningstillägg åt biträdande militärassistenten beräknats ett belopp av 660 kronor.

Under icke-ordinarieposten ha förslagen om upptagande av en byrådirektörstjänst i Eo 28, uppflyttning av en befattning som förste statskartograf från Eo 24 till Eo 26 och av en statstopografbefattning från Eo 22 till Eo 23 medfört en höjning av posten med 11 600 kronor. För debitering och redovisning av skatt har en ny tjänst som kansliskrivare i Eo 11 ansetts bliva nödvändig. Avlöningskostnaderna för denna befattningshavare ha uppförts med 4 000 kronor. Enligt fastställd beföringång ha tio kartassistenter uppflyttats från Ex 7 till Ex 12 och elva ritbiträden i Ex 4 förts å extra ordinarie stat, varjämte upptagits två ritare i Ex 7 i stället för två ritbiträden i Ex 4. Härigenom har medelsbehovet ökat med 12 900 kronor. Vidare ha för provisoriskt avlöningstillägg åt pensionerade officerare och underofficerare, vilka äro anställda såsom icke-ordinarie befattningshavare vid kartverket, beräknats 5 200 kronor. Det för särskild ersättning till inbeordrad militärpersonal avsedda beloppet har på grund av ökat antal dylika befattningshavare uppräknats med 1 600 kronor. För avlöning till två tillfälliga biträden å lantmäterikontor har upptagits ett belopp av 7 900 kronor. Beträffande behovet av dessa biträden har anförts, att för inläggning av fastighetsgränser å den ekonomiska kartan erfordrades, att alla akter rörande lantmåteriförrättningar efter hand inlånades från lantmäterikontoren. Redan nu uppstode ofta betydande dröjsmål med akternas överlämnande. Med den snabba takt, i vilken den ekonomiska kartläggningen skulle genomföras, bleve arbetet med akternas framtagande ur lantmäterikontorens arkiv och översändande till kartverket samt akternas inläggande i arkiven efter återställandet av en sådan omfattning, att lantmäterikontorens biträdespersonal icke medhunnit detta arbete. Det ekonomiska kartarbetet beräknades pågå för fullt samtidigt i två län och sysselsätta minst ett biträde å varje lantmäterikontor. Icke-ordinarie posten har slutligen höjts med 5 800 kronor i anledning av beräknade löneklassförändringar. Mot dessa ökningså tillhopa $(11\,600 + 4\,000 + 12\,900 + 5\,200 + 1\,600 + 7\,900 + 5\,800 =) 49\,000$ kronor svarar en minskning av medelsbehovet med 39 400 kronor på grund av förslaget om inrättande av tio kartassistentbefattningar i A 15, varvid åtta dylika befattningar i Eo 12 och två i Ex 7 skulle uteslutas ur personalorganisationen. Ifrågavarande post har sålunda uppförts med $(564\,460 + 49\,000 - 39\,400 =)$ i runt tal 574 000 kronor.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de av kartverket framförda förslagen ökat med 10 500 kronor till 222 000 kronor.

Över kartverkets framställning ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret den 18 september och av allmänna lönenämnden den 15 oktober 1946.

Statskontoret har anfört väsentligen följande.

Vad kartverket nu anfört beträffande observatorernas löneställning är icke av sådan beskaffenhet, att statskontoret, som i utlåtande den 9 juli 1945 funnit en uppflyttning av befattningarna i fråga från 26 till 27 lönegraden icke vara motiverad, ansett sig böra frångå sin sålunda uttalade mening.

Skillnaden i löneställningen mellan å ena sidan förste statsgeodeter och förste statskartografer samt å andra sidan statsgeodeter och statskartografer utgör efter den av 1946 års riksdag beslutade löneregleringen för sistnämnda befattningshavare endast en lönegrad. Denna differens förefaller väl liten. En viss löneförbättring för de högre av nu nämnda tjänstemän synes därför motiverad. Statskontoret anser emellertid för sin del frågan härom icke böra lösas annat än i samband med lantmätarnas lönefråga, vilken för närvarande är föremål för utredning. Tillräckliga skäl för att giva föreståndaren för fotogrammetriska byråns femte detalj en högre löneställning än övriga förste statskartografer torde icke förefinnas.

Mellan förste statstopograferna och statstopograferna föreligger redan nu en lämpligt avvägd differens i lönehänseende. Då statskontoret icke kan tillstyrka, att statstopografernas löneläge, som prövades så sent som vid innevarande års riksdag, nu upptages till förnyat övervägande, anser ämbetsverket, att skäl icke föreligga för en reglering av förste statstopografernas lönegradsplacering.

Till stöd för uppflyttning av en förste kartassistent från 17 till 18 lönegraden samt utbyte av tre kartassistentbefattningar i 15 lönegraden mot förste kartassistenttjänster å topografiska kartbyrån har återopats den av årets riksdag vidtagna löneregleringen vid sjökarteverket. Såvitt statskontoret kan finna, föreligga emellertid icke de skäl för en justering av nu ifrågavarande förste assistents löneställning, som vid sjökarteverket motiverade förste ritarens å originalritningsdetaljen uppflyttning till 18 lönegraden. Kartograferna i 17 lönegraden vid sjökarteverket intaga en viss förmansställning gentemot övriga befattningshavare av detta slag. Detta förhållande torde ha varit utslagsgivande för deras placering i nämnda lönegrad. De kartassistenter vid kartverket, för vilka nu föreslås en uppflyttning, synas icke intaga en sådan ställning. Vid nu angivna förhållanden kan statskontoret icke biträda förevarande förslag.

För att erhålla befattning som flygfotograf erfordras utbildning i flygning. Med hänsyn till detta krav och då — efter vad utredningen giver vid handen — den tjänstgöring, som åligger dessa befattningshavare, är mer krävande än övriga kartassistenter, förefaller det statskontoret motiverat, att en viss justering av flygfotografernas löneställning företages. Statskontoret vill därför icke motsätta sig, att flygfotograferna placeras i 17 lönegraden. Då för flygfotograferingen icke erfordras mer än sex sådana befattningshavare, bör dock antalet tjänster begränsas till detta antal.

Ett utökat antal ordinarie tjänster i 15 lönegraden å ekonomiska byrån kan enligt statskontorets mening icke motiveras enbart av det skälet, att befördringsmöjligheterna för befattningshavarna i 12 lönegraden anses för begränsade. Statskontoret avstyrker därför framställningen i denna del.

Det efter källskattereformens genomförande erforderliga debiterings- och redovisningsarbetet torde icke kunna motivera inrättande av högre befattning än ett kanslibiträde i 7 lönegraden.

Beträffande innehållet i *allmänna lönenämndens* utlåtande må följande nämnas.

Lönenämnden har i fråga om löneställningen för observatorer, förste statsgeodeten, förste statskartografer, förste statstopografer och topografer hänvisat till sitt utlåtande den 20 september 1945 angående kartverkets anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 m. m. I nämnda utlåtande förklarade lönenämnden, som dock fann vissa skäl tala för en uppflyttning av observatorerna i 27 och av förste statsgeodeten och förste statskartograferna i 26 lönegraden, att någon förändring för det dåvarande icke syntes böra vidtagas i förenämnda befattningshavares lönegradsplacering. Lönenämnden har uttalat, att vad kartverket anfört till stöd för sitt förslag om uppflyttning av den förste statskartograf som förestår fotogrammetriska byråns femte arbetsdetalj till byrådirektör i Eo 28 icke övertygat nämnden om att denna uppflyttning vore påkallad. I fråga om den topografiska byråns kartassistenter har lönenämnden funnit den gjorda jämförelsen med kartograferna i A 18 vid sjökarteverket tala för att den förste kartassistent, som biträder med ledningen av gravyrarbetets tekniska utförande, uppflyttades i 18 lönegraden. Lönenämnden har dock framhållit, att vissa olägenheter vore förknippade med en differentiering av tjänster inom samma karriär på två intill varandra liggande lönegrader. Däremot har nämnden icke funnit skäl föreligga för en uppflyttning å denna byrå av ytterligare kartassistenter i A 15 till förste kartassistenter i A 17. Lönenämnden har förklarat att nämnden icke ville motsätta sig den föreslagna uppflyttningen av flygfotograferna till förste kartassistenter och flygfotografer. Vad angår kartassistenterna å ekonomiska kartbyrån har nämnden uttalat, att den av kartverket förebragta utredningen icke givit tillräcklig ledning för ett bedömande av frågan, huru många kartassistenter som efter byråns utbyggnad finge sådana kvalificerade arbetsuppgifter som kunde motivera en uppflyttning i A 15. Då erfarenhet saknades rörande det arbete som kunde följa av källskattens införande har lönenämnden förklarat sig icke beredd tillstyrka förslaget om inrättande av en kansliskrivartjänst i Eo 11.

I en den 18 november 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte förorda kartverkets förslag i fråga om löneställningen för kartassistenterna å topografiska kartbyrån och fotogrammetriska byrån. Förbundet har i skrivelsen verkställt en närmare jämförelse mellan arbetsuppgifterna m. m. för förstnämnda kartassistenter samt för gravörerna vid sjökarteverket. Förbundet har ansett denna jämförelse giva vid handen, att de förras utbildning vore allsidigare och deras arbetsuppgifter mera omfattande och tekniskt krävande än de senares, samt att ifrågavarande kartassistenter närmast vore jämförliga med kartograferna vid sjökarteverket.

Jag torde få erinra, att i anslutning till utredningar rörande kartverkets arbetsuppgifter och organisation även frågan om lönegradsplaceringen för ett stort antal av verkets befattningshavare upptogs till behandling i propositionen nr 106 till 1946 års riksdag. Enligt riksdagens beslut (r. skr. nr 298) i anledning av denna proposition erhöles ett flertal befattningar vid kartverket en förbättrad löneställning. I fråga om lönegradsplaceringen för befattningarna som observator, förste statsgeodet och förste statskartograf

*Före-
draganden.*

uttalade jag i nämnda proposition, att jag, även om vissa skäl kunde åberopas för en lönegradsuppflyttning av dessa befattningshavare, icke vore beredd att upptaga denna fråga till slutligt avgörande, då ståndpunkttagandet till vissa andra löneproblem, som vore föremål för utredning, närmast spörsmålet om lantmätarnas löneställning, kunde få inverkan på frågan. Under sådana förhållanden fann jag även böra anstå med avgörandet beträffande förste statstopografernas löneställning. Då frågan om lantmåteripersonalens anställnings- och avlöningsförhållanden icke förrän vid en senare tidpunkt kan anmälas för 1947 års riksdag, torde icke heller nu slutlig ställning böra tagas till förslagen om uppflyttning i lönegradshänseende av förenämnda befattningar vid kartverket utan torde därmed få anstå till nästa år. Jag är icke beredd förorda, att föreståndaren för den nyinrättade detalj å fotogrammetriska byrån, som framställer specialkartor m. m. på beställning av statliga och kommunala institutioner samt enskilda, gives en högre löneställning än övriga detaljföreståndare. Förslaget om högre lönegradsplacering för statstopograferna, vilka så sent som den 1 juli 1946 uppflyttades till 22 lönegraden, kan jag icke heller biträda.

Några förändringar i fråga om löneställningen för kartassistenterna å topografiska kartbyrån torde icke böra vidtagas för närvarande. På grund av den särskilda utbildning som fordras av de kartassistenter å fotogrammetriska byrån, som utföra flygfotografering, och denna tjänstgörings ansvarsfulla och krävande natur synes däremot en förbättring av dessa befattningshavares avlöningsförmåner motiverad. Med hänsyn till att flygfotografering pågår endast en kortare tid under året och då befattningshavarna i allmänhet icke kunna anlitas för dylik tjänstgöring, sedan de nått en viss ålder, torde det emellertid vara mindre lämpligt, att särskilda tjänster tillskapas för dem. Jag anser att i stället reglerna rörande flygtillägg till dessa befattningshavare böra ändras. Nämnda tillägg utgår nu med 210 kronor för månad, varunder flygfotograferingstjänst fullgöres. Jag förordar att flygtillägg till flygutbildad kartassistent i stället bestämmas till ett visst belopp för år räknat. Enligt militära avlöningsreglementet utgår för vissa kategorier av militära befattningshavare flygtillägg med 210 kronor i månaden, vilket för år räknat utgör 2 520 kronor. För rätt att uppbära dylikt tillägg gälla vissa föreskrifter rörande flygtjänstgöringens omfattning, innebärande att minst 36 flygningar verkställts under året. I anslutning härtill synes i avbidan på närmare erfarenhet flygtillägget för kartassistent böra bestämmas till 1 600 kronor, varvid torde böra föreskrivas, att kartassistent för att komma i åtnjutande av detta flygtillägg skall ha deltagit i flygning minst 24 dagar under året. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser i ämnet ävensom att bestämma storleken av det flygtillägg som bör utgå vid flygtjänstgöring av mindre omfattning. Flygtilläggen torde liksom hittills böra utgå från anslaget till kartarbeten m. m. I likhet med remissmyndigheterna finner jag vad kartverket anfört rörande arbetsuppgifterna för kartassistenterna å ekono-

miska kartbyrån icke motivera inrättandet av ytterligare tio kartassistentbefattningar i A 15 å denna byrå.

Med hänsyn till kartverkets stora personalstyrka, närmare 300 befattningshavare, vill jag icke motsätta mig att en ny befattning å kartverkets kassakontor inrättas för det efter uppbördsreformens genomförande erforderliga arbetet med debitering och redovisning av skattebelopp. I likhet med statskontoret anser jag till fyllest att för ändamålet avses en extra ordinarie kanslibiträdestjänst. På grund av vad kartverket anfört rörande omfattningen av arbetet med insändande från lantmäterikontor av akter över lantmåteriförrättningar till kartverket vill jag tillstyrka att för detta arbete anställas två biträden. Dessa torde böra avlönas från kartverkets anslag men anställas genom lantmäteristyrelsens eller vederbörande överlantmätarens försorg. Medel torde slutligen i enlighet med kartverkets förslag böra beräknas för ökat antal inbeordrade militära befattningshavare och för uppflyttning enligt fastställd beföringsgång av tio kartassistenter från Ex 7 till Ex 12 samt inplacering i Eo 4 av elva ritbiträden i Ex 4, ävensom för utbyte av en befattning som ritbiträde i Ex 4 mot en ritarbefattning i Ex 7. Frågan om arvodesförbättring för biträdande militärassistenten samt för pensionerade officerare och underofficerare, som äro anställda såsom icke-ordinarie befattningshavare vid kartverket, torde böra prövas i anslutning till genomförandet av den allmänna löneregleringen.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat samt med beaktande av jämkningar till följd av beräknade löneklassförändringar m. m. skulle kartverkets avlöningsstat för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Under ordinarieposten skulle medelsbehovet minska med 1 900 kronor på grund av att innehavaren av den å övergångsstat uppförda kassörsbefattningen avgått från denna befattning men skulle å andra sidan öka med 500 kronor i anledning av beräknade löneklassförändringar. Posten skulle sålunda upptagas med $(883\,200 - 1\,400 =) 881\,800$ kronor. Arvodesposten skulle uppföras med oförändrat belopp av 8 440 kronor. Under icke-ordinarieposten föranleda inrättandet av en kanslibiträdesbefattning i Eo 7, uppflyttning till Ex 12 av tio kartassistenter i Ex 7, inplacering i Eo 4 av elva ritbiträden i Ex 4 samt utbyte av en dylik befattning mot en befattning som ritare i Ex 7 en ökning av medelsbehovet med $(3\,300 + 9\,200 + 2\,400 + 700 =) 15\,600$ kronor. För avlöning till två biträden å lantmäterikontor torde böra avses ett belopp av 8 000 kronor. Till ersättningar åt inbeordrad militär personal bör beräknas ett med 1 600 kronor höjt belopp. På grund av beräknade löneklassförändringar bör posten slutligen höjas med 5 800 kronor. Icke-ordinarieposten skulle sålunda behöva uppräknas med $(15\,600 + 8\,000 + 1\,600 + 5\,800 =) 31\,000$ kronor till 595 460 kronor. Posten rörligt tillägg torde kunna upptagas med oförändrat belopp av 211 500 kronor.

På grund av regleringen av beföringsgången för biträdespersonalen synes icke-ordinarieposten böra uppräknas med 340 kronor till 595 800 kronor.

Genomförandet av den allmänna löneregleringen föranleder, att ordinarie-posten bör höjas med 388 000 kronor till 1 269 800 kronor och icke-ordinarie-posten med 326 900 kronor till 922 700 kronor. Då för nästa budgetår särskilda anslag till dyrtidstillägg och kristillägg icke avses skola upptagas under nionde huvudtiteln, torde vidare under sistnämnda post böra beräknas medel för sådana tillägg åt vissa såsom icke-ordinarie befattningshavare vid kartverket anställda pensionerade officerare och underofficerare. Posten synes på grund härav böra höjas med ytterligare 8 500 kronor till 931 200 kronor. I anslutning till löneregleringen torde arvodesposten böra uppräknas med 1 360 kronor till 9 800 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas 128 800 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva att en i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk å övergångsstat uppförd kassörsbefattning må utgå;

2) godkänna följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 1 269 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 9 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 931 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 128 800
Summa kronor 2 339 600;	

3) till *Rikets allmänna kartverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 2 339 600.

[234.] 2. **Rikets allmänna kartverk: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 261 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 21 juni 1946 fastställt omkostnadsstat för rikets allmänna kartverk (statsliggaren s. 858).

I skrivelse den 2 september 1946 har *rikets allmänna kartverk* hemställt, att ifrågakarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 280 000 kronor. Av den begärda anslagsökningen å 18 500 kronor hänföra sig 3 000 kronor till posten sjukvård m. m. och 15 500 kronor till posten övriga expenser. Höjningen av förstnämnda post har motiverats med att medels-

åtgången för ändamålet under budgetåret 1945/46 utgjort 8 798 kronor och att personalorganisationen sedan dess ökat med 30 procent. Under posten övriga expenser har räknats med att kostnaderna för städning komme att öka med 2 000 kronor på grund av beskaffenheten av de provisoriska lokaler, till vilka topografiska kartbyrån skulle flytta. Vidare har posten höjts med 1 000 kronor, enär flera telefoner erfordrades på grund av nämnda byrås förflyttning. Slutligen har för reproduktion av fotokonceptblad avsetts ett 12 500 kronor högre belopp beroende på att ett större antal dylika blad beräknades behöva reproduceras och att framställningskostnaden per blad stigit.

Kartverkets anslagsberäkningar ha icke föranlett någon erinran från min sida. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för kartverket. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Före-
draganden.

att till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 280 000.

[235.] **3. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m., reservationsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett reservationsanslag av 681 500 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslags användning hänvisas till statsliggaren s. 858.

I skrivelse den 2 september 1946 har *rikets allmänna kartverk* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår upptagas med ett oförändrat belopp av 681 500 kronor. Därjämte har kartverket i skrivelse den 9 december 1946 förklarat, att anslaget med hänsyn till de vid 1946 års riksdag beslutade ändringarna i allmänna resereglementet för nästa budgetår behövde uppräknas med 60 000 kronor till 741 500 kronor.

Nu gällande bestämmelser rörande flygtillägg till kartassistenter, som tjänstgöra som flygfotografer, torde böra ändras i enlighet med vad jag under punkten 233 förordat. De ökade utgifter för flygtillägg, som skulle föranledas härav, torde kunna beräknas till omkring 4 500 kronor för år. Det för flygfotografering avsedda beloppet, 165 000 kronor, synes på grund härav böra höjas till 169 500 kronor. Då jag i övrigt kan godtaga kartverkets anslagsberäkningar, torde anslaget böra uppföras med $(681\,500 + 60\,000 + 4\,500 =)$ 746 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Före-
draganden.

att till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 746 000.

[236.] 4. **Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m., reservationsanslag.** För detta ändamål anvisades för budgetåret 1945/46 ett reservationsanslag av 20 000 kronor, vilket avsågs för bestridande av kostnaderna för reparationer av flygplan samt för komplettering av försliten kamera- och instrumentutrustning. För att möjliggöra den omfattande nyanskaffning av instrument och inventarier, som erfordrades i anledning av kartverkets från och med den 1 juli 1946 utökade organisation, har anslaget för innevarande budgetår uppförts med ett till 214 000 kronor förhöjt belopp.

I skrivelse den 2 september 1946 har *rikets allmänna kartverk* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 66 000 kronor. För underhåll av flygplan har upptagits ett från 20 000 kronor till 40 000 kronor förhöjt belopp. Højningen har föranletts av stegrade priser och av att kartverket räknat med att förfoga över fyra flygplan mot tidigare tre. Därjämte har för anskaffning av instrument och räknemaskiner till geodetiska byrån beräknats ett belopp av 26 000 kronor. Såsom skäl härför har anförts, att byråns instrument- och räknemaskinutrustning vore otillräcklig och delvis försliten under det allt mer forcerade arbetet för kartframställningen. Närmast erfordrades två teodoliter och åtta elektriska signalapparater. Kostnaderna för anskaffande av dessa instrument uppginge till i runt tal 17 400 kronor. Vidare behövdes två nya helautomatiska räknemaskiner, vilka betingade ett pris av sammanlagt omkring 8 600 kronor.

*Före-
draganden.*

Då jag icke har något att erinra mot kartverkets förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 66 000.

M. Lappväsendet.

[237.] **1. Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 146 500 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 21 april 1944 personalförteckning för lappfogdarna (statsliggaren s. 859), dels ock den 10 maj 1946 följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl.:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	39 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	39 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	55 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	12 900
Summa kronor		146 500.

I skrivelse den 18 september 1946 har *länsstyrelsen i Västerbottens län*, med överlämnande av promemorior från länsstyrelserna i Jämtlands och Norrbottens län, beräknat kostnaderna för avlöningar till lappfogdarna m. fl. under budgetåret 1947/48 till 159 420 kronor. Beträffande beräkningen av de särskilda anslagsposterna må anföras följande.

Av förenämnda belopp, 159 420 kronor, avse 39 300 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 50 420 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 56 500 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 13 200 kronor rörligt tillägg.

Under ordinarieposten ha liksom för innevarande budgetår upptagits medel för avlöningar till 4 lappfogdar i lönegrad A 24. Av ökningen å 11 420 kronor under arvodesposten avses dels 1 320 kronor för bestridande av provisoriskt lönetillägg åt lappfogdeassistenter, dels 10 000 kronor till ytterligare ersättning och gratifikationer åt ordningsmän inom lappbyarna och åt lappförmän och dels 100 kronor för ökade vikariatskostnader. Icke-ordinarieposten har å ena sidan uppräknats med dels 600 kronor för utbetalande av provisoriskt avlöningstillägg åt laptillsynsmanen i Jämtlands län och dels 800 kronor till följd av löneklassförändringar. Å andra sidan har posten reducerats med 200 kronor till följd av minskat medelsbehov för vikariatsersättningar. Posten rörligt tillägg har slutligen ökats med 300 kronor.

Länsstyrelsernas förslag om höjning av det för ersättning och gratifikationer åt ordningsmän inom lappbyarna och åt lappförmän beräknade beloppet kan jag icke tillstyrka. För detta ändamål torde sålunda liksom för innevarande budgetår böra avses förslagsvis 23 900 kronor. Under arvodesposten torde för vikariatsersättningar böra beräknas ytterligare 100 kronor eller således 39 100 kronor. Icke-ordinarieposten synes å ena sidan böra uppräknas med 800 kronor till följd av löneklassförändringar och å andra sidan reduceras med 200 kronor på grund av minskat medelsbehov till vikariats-

*Före-
draganden.*

ersättningar. Posten skulle således böra uppföras med 55 900 kronor. För rörligt tillägg skulle upptagas oförändrat belopp av 12 900 kronor.

På grund av genomförandet av den allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. fl. bör ordinarieposten uppräknas med 22 400 kronor till 61 700 kronor och icke-ordinarieposten med 39 100 kronor till 95 000 kronor. För rörligt tillägg torde beräknas 9 400 kronor. I anslutning till löneregleringen synes arvodesposten böra uppräknas med 1 800 kronor till 40 900 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	61 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	»	40 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	95 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	9 400

Summa kronor 207 000;

- 2) till *Lappfogdarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 207 000.

[238.] **2. Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 72 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 10 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för lappfogdarna m. fl. Staten upptager tre poster, nämligen en för sjukvård m. m. å 100 kronor, en för reseersättningar å 62 900 kronor samt en för expenser å 9 000 kronor. Beträffande den närmare dispositionen av sagda omkostnadsposter hänvisas till statsliggaren s. 860.

I den förutnämnda skrivelsen den 18 september 1946 har *länsstyrelsen i Västerbottens län*, med överlämnande av promemorior från länsstyrelserna i Jämtlands och Norrbottens län, beräknat medelsbehovet för ifrågasvarande ändamål under budgetåret 1947/48 till 86 400 kronor, varav 200 kronor avsetts till sjukvård m. m., 75 000 kronor till reseersättningar och 11 200 kronor till expenser.

*Före-
draganden.*

Förevarande omkostnadsanslag synes i avvaktan på ytterligare erfarenhet rörande medelsåtgången för de med anslaget avsedda ändamålen böra även för budgetåret 1947/48 uppföras med 72 000 kronor. Det torde få ankomma

på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 72 000.

N. Diverse.

[239.] **1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, förslagsanslag.** Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1 585 000.

[240.] **2. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, förslagsanslag.** I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört beträffande ersättning till statens domäners fond för upplåten mark torde för nästa budgetår under nionde huvudtiteln böra anvisas ett förslagsanslag av 28 500 kronor, avsett för bestridande av dylik, arrende motsvarande ersättning för upplåtelse till vederbörande myndigheter av i nämnda fond ingående mark. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 28 500.

[241.] **3. Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden.** För innevarande budgetår är för detta ändamål uppfört ett anslag av 25 000 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 862.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *vetenskapsakademien* — med överlämnande av en från akademiens naturskyddskommitté inkommen framställning — hemställt, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med ett till 41 600 kronor förhöjt belopp. Av det sålunda äskade anslaget beräknas 23 200 kronor för nationalparkernas vård, 18 100 kronor för naturskyddsärendens förvaltning och 300 kronor för bevakning av den frid-

lysta naturparken Borga hage i Repplinge socken på Öland. Rörande anslagsberäkningen må här i övrigt återgivas följande.

Posten vårdnaden av nationalparker har av akademien uppräknats med 13 500 kronor avseende kostnaden för utarbetande av en naturhistorisk redogörelse över Muddus nationalpark samt med 900 kronor för undersökningar av flora och vegetation i Abisko nationalpark. Å andra sidan har akademien räknat med att posten kunde minskas med dels 4 700 kronor motsvarande för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp till anskaffande av vaktkojor och båtar till Muddus nationalpark och dels 600 kronor under delposten gränsdragning och gränsutmärkning i samma nationalpark.

I fråga om posten vetenskapsakademiens förvaltning av naturskyddsärenden har akademien förordat en med 7 500 kronor förhöjd medelsanvisning. Till inspektionsresor och utredningar i naturskyddssyfte, för vilka ändamål av innevarande års anslag avsetts 3 000 kronor, har upptagits ett till 5 000 kronor förhöjt belopp. Som skäl härför har framhållits önskvärdheten av att kunna till dem, som anlitas för ifrågavarande ändamål, betala ej blott ersättning för resekostnader utan även skäliga arvoden. Det för kungörelser, anslagstavlor, inhägnader och diverse skyddsåtgärder nu upptagna beloppet av 1 000 kronor har med hänsyn till bland annat den fortgående ökningen av antalet skyddsobjekt föreslagits skola höjas med 2 000 till 3 000 kronor. Vidare har för tryckning av redogörelser beräknats ett belopp av 5 000 kronor, innebärande en ökning med 3 500 kronor i förhållande till vad som nu utgår. Akademien har till motivering av anslagshöjningen framhållit vikten av att verkställda undersökningar av fridlysta naturskyddsområden publicerades, något som med hittillsvarande anslag varit möjligt blott i obetydlig omfattning.

Statskontoret har i remissutlåtande den 9 september 1946 erinrat, att förevarande anslag för innevarande budgetår uppräknats med 11 200 kronor i förhållande till budgetåret 1945/46. Ämbetsverket har i anslutning härtill förklarat sig icke kunna tillstyrka en ytterligare höjning av anslaget för nästa budgetår.

*Före-
draganden.*

Jag torde få erinra, att jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 27 september 1946 tillkallat utredningsmän för att verkställa utredning rörande lagstiftning angående naturskyddet m. m. Utredningsmännen skola vid utredningsarbetet även taga ställning till den framtida statliga organisationen av naturskyddet. I avbidan på utredningsmännens förslag torde förevarande anslag för nästa budgetår icke böra undergå annan förändring än att delposterna inspektionsresor och utredningar i naturskyddssyfte, anslagstavlor, inhägnader och diverse skyddsåtgärder samt tryckning av redogörelser med hänsyn till vad i ärendet anförts uppräknas med respektive 1 000, 500 och 500 kronor till respektive 4 000, 1 500 och 2 000 kronor. Anslaget synes å andra sidan i enlighet med vad vetenskapsakademien föreslagit kunna minskas med $(4\,700 + 600 =) 5\,300$ kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle alltså ifrågavarande anslag för nästa budgetår behöva upptagas med $(25\,000 + 1\,000 + 500 + 500 - 4\,700 - 600 =) 21\,700$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 21 700.

[242.] **4. Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 10 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 861.

I skrivelse den 30 augusti 1946 har *Svenska naturskyddsföreningen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 24 000 kronor. Av sistnämnda belopp ha 12 000 kronor avsetts såsom bidrag till föreningens allmänna verksamhet och 12 000 kronor till främjande av dess bildningsverksamhet.

Statskontoret har i remissutlåtande den 9 september 1946 — under erinran att anslaget för innevarande budgetår höjts med 5 000 kronor i förhållande till närmast föregående budgetår — förklarat sig icke kunna tillstyrka en ytterligare höjning av anslaget.

I remissutlåtande den 24 september 1946 har *vetenskapsakademien* under åberopande av ett av dess naturskyddskommitté avgivet yttrande tillstyrkt naturskyddsföreningens framställning.

Förevarande anslag synes i avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande lagstiftning angående naturskyddet m. m. böra även för budgetåret 1947/48 uppföras med 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 10 000.

[243.] **5. Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt, förslagsanslag.** Till täckande av Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt i Köpenhamn är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 10 000 kronor. Anvisningen avser verksamhetsåret 22 juli 1946—21 juli 1947.

I skrivelse den 2 september 1946 har *svenska hydrografisk-biologiska kommissionen* hemställt, att ifrågavarande anslag även för nästa budgetår måtte uppföras med 10 000 kronor.

I enlighet med kommissionens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Före-
draganden.*

att till *Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 10 000.

[244.] **6. Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris, förslagsanslag.** Till gäldande av Sveriges bidrag för 1946 till internationella frysinstitutet i Paris, 1 600 guldfrancs, är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

I skrivelse den 6 augusti 1946 har *kommerskollegium* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår för gäldande av Sveriges årsbidrag till frysinstitutet för år 1947.

Departements- I enlighet med kommerskollegii förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t
chefen, måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 2 000.

[245.] **7. Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar, förslagsanslag.** För ett vart av budgetåren 1937/38—1946/47 har under nionde huvudtiteln för ändamålet anvisats ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

Ifrågavarande anslag disponeras av länsstyrelserna för bestridande av kostnaderna för dels syner och besiktningar å kronans hus och byggnader, dels besiktningar enligt 27 kap. 1 § byggningsbalken, dels syner och besiktningar å sådana boställen, hemman och lägenheter, som av ämbets- och tjänstemän på lön innehavas, dels syneförrättningar enligt 10 kap. vattenlagen, dels ock andra syner och liknande förrättningar, vilka enligt tidigare gällande bestämmelser skolat redovisas å allmänt rese- och traktamentsanslag.

För nästa budgetår torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 6 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 6 000.

[246.] **8. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reservationsanslag.** För detta ändamål ha för budgetåren 1944/45 och 1945/46 anvisats 300 000 kronor respektive 375 000 kronor. Belastningen å anslaget under nämnda budgetår har utgjort 323 630 kronor och 446 870 kronor. För innevarande budgetår är anslaget å riksstaten upptaget med 475 000 kronor. Såsom framgår av den i riksdagsberättelsen intagna redogörelsen för inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde pågående kommittéutredningar ha under loppet av år 1946 ett flertal nya utredningar igångsatts, av vilka

flera påkallats av riksdagen. Ehuru vissa kommittéer under samma år avslutat sin verksamhet, synes medelsbehovet för budgetåret 1947/48 icke böra uppskattas till lägre belopp än 500 000 kronor. Under erinran att jag i annat sammanhang denna dag förordar anvisande å tilläggsstat av ett för stärkningsanslag för ifrågavarande ändamål hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 500 000

[247.] **9. Planering av allmänna arbeten, reservationsanslag.** Till tackning av planeringskostnader under nionde huvudtiteln ha å tilläggsstat för budgetåren 1943/44—1945/46 anvisats sammanlagt 3 775 000 kronor. För samma ändamål har å riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor. Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående anslag till planering av allmänna arbeten hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 100.

[248.] **10. Utredning rörande åtgärder för det norrländska näringslivets förkovran, reservationsanslag.** Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1944/45 och 1945/46 anvisats 190 000 kronor respektive 200 000 kronor. Å riksstaten för innevarande budgetår är anslaget uppfört med 175 000 kronor. Anslaget är avsett till bestridande av kostnaderna för den s. k. norrlandskommittén. Kommittén har ansett, att anslagsbehovet för kommittén under budgetåret 1947/48 kunde begränsas till 150 000 kronor. Jag torde få erinra, att utredningsmannen för översyn av det statliga kommittéväsendet i sin den 28 september 1946 avgivna promemoria med redogörelse för den verkställda översynen uttalat, att frågan om norrlandskommitténs arbete syntes böra bli föremål för omprövning i syfte att klarlägga och begränsa kommitténs återstående arbetsuppgifter. Enligt vad jag inhämtat har kommittén för avsikt att framlägga ett principbetänkande angående den framtida norrlandspolitiken, vilket väntas kunna ske under år 1947. Sedan detta betänkande avlämnats, torde spörsmålet om och i vilken utsträckning kommitténs arbete skall fortsättas kunna närmare överblickas. I det läge frågan för närvarande befinner sig synas medel för kommitténs arbete böra för nästa budgetår beräknas i enlighet med kommitténs förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utredning rörande åtgärder för det norrländska näringslivets förkovran* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 150 000.

[249.] **11. Extra utgifter, reservationsanslag.** För innevarande budgetår har till extra utgifter anvisats ett reservationsanslag av 70 000 kronor. Med hänsyn bland annat till de förbättrade möjligheterna till förbindelser med utlandet på jordbrukets och skogsbrukets områden och i samband härmed återupptagandet av det internationella samarbetet torde man kunna emotse stegrade krav på förevarande anslag. Under dessa omständigheter synes en höjning av anslaget till 100 000 kronor vara erforderlig. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 100 000.

[250.] **12. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, förslagsanslag.** Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår upptaget med 40 000 kronor. Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1947/48 beräkna ett *förslagsanslag* av .. kronor 40 000.

Sammanfattning.

Nionde huvudtitelns slutsumma, för budgetåret 1946/
47 utgörande kronor 346 823 000,
kommer vid bifall till de i det föregående framställda
förslagen att för budgetåret 1947/48 uppgå till » 240 990 600,
innebärande en minskning av » 105 832 400.

Vad föredragandena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Bengt Holmgren.

Register

till

Nionde huvudtiteln för budgetåret 1947/48.**A. Jordbruksdepartementet.**

Sid.		Kronor
	Jordbruksdepartementet:	
1	Avlöningar	461 500
3	Omkostnader	45 000
	Säger för jordbruksdepartementet	506 500

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

	Lantbruksstyrelsen:	
4	Avlöningar	768 900
10	Omkostnader	103 700
	Lantbruksingenjörsorganisationen:	
12	Avlöningar	1 874 500
17	Omkostnader	433 000
	Fiskeriintendenter m. m.:	
18	Avlöningar	136 500
19	Omkostnader	30 500
	Lantbruksattachéer:	
19	Avlöningar	104 100
20	Omkostnader	42 000
	Säger för lantbruksstyrelsen m. m.	3 493 200

C. Lantbruksakademien m. m.

	Lantbruksakademien:	
21	Avlöningar	24 800
22	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	17 000
22	Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.	40 000
23	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.	250 000
	Statens växtskyddsanstalt:	
24	Avlöningar	316 600
29	Omkostnader	86 000
	Säger för lantbruksakademien m. m.	734 400

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

	Lantbrukshögskolan:	
31	Avlöningar	1 767 000
44	Omkostnader	209 500
48	Materiel m. m.	337 700
51	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	35 000

Std.		Kronor
51	Stipendier	16 700
52	Underhåll av byggnader m. m.	25 000
53	Särskilda undersökningar	140 000
55	Avkastningsbedömning rörande avelssvin.....	44 800
56	Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m. .	89 000
56	Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor.....	22 000
	Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:	
57	Avlöningar	617 100
65	Omkostnader	188 800
70	Materiel m. m.	39 500
71	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek	6 000
71	Stipendier m. m.	7 400
72	Lokala trädgårdsförsök	10 000
72	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande	54 200
75	Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa	83 500
	Lägre lantbruksundervisning m. m.:	
77	Lantbruksskolan vid Ultuna	38 100
78	Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp.....	15 000
79	Lägre mejeriskolor	12 100
	Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter:	
79	Avlöningar	2 730 000
84	Driftkostnader	735 000
88	Bidrag till arvoden åt skolläkare	8 000
89	Bidrag till särskilda utbildningskurser	173 200
94	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor	220 000
97	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstal- ter m. m.	800 000
100	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervis- ningsanstalter.....	4 000 000
	Trädgårdsundervisningen:	
104	Lärlingsutbildning	—
104	Reseunderstöd för studier på jordbrukets område	35 000
105	Undervisning och studieresor för i det mindre jordbruket del- tagande män och kvinnor.....	287 700
	Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmanna- närningar m. m.	12 747 300

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

	Statens hingstdepåer och stuteri:	
109	Avlöningar	*400 000
109	Omkostnader	*250 000
109	Byggnadsarbeten.....	*150 000
110	Hästavelns befrämjande	*1 400 000
	Nötboskapsavelns befrämjande:	
110	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	302 000
110	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	338 400
114	Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.	140 000
	Säger för hästavel och boskapsskötsel m. m.	2 980 400

* Beräknat belopp.

F. Veterinärväsendet m. m.

Sid.		Kronor
	Veterinärhögskolan:	
117	Avlöningar	898 100
126	Omkostnader	163 800
127	Materiel m. m.	69 200
127	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	5 500
127	Stipendier	6 000
128	Inredning och utrustning.....	131 000
	Veterinärinrättningen i Skara:	
130	Avlöningar	60 900
132	Omkostnader	30 900
	Statens veterinärmedicinska anstalt:	
133	Avlöningar	1 097 500
142	Omkostnader	448 700
	Veterinärstaten:	
144	Avlöningar	2 823 200
146	Omkostnader	52 000
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar:	
147	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	3 400
147	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen	1 500 000
149	Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.....	88 000
150	Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen	700 000
151	Statsbidrag vid försäkring	100
151	Övriga utgifter	100 000
152	Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.....	40 000
152	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård ...	230 000
	Säger för veterinärväsendet m. m.	8 448 300

G. Lanthushållning i allmänhet.

153	Bidrag till hushållningssällskapen	4 641 100
158	Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.	200 000
158	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar	100 000
	Befrämjande av mindre jordbruk:	
159	Ordnad bokföring vid mindre jordbruk	12 000
159	Jordbruksekonomisk undersökning.....	110 000
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:	
	Statens centrala frökontrollanstalt:	
160	Avlöningar	1 033 000
165	Omkostnader	312 000
167	Understöd åt lokala frökontrollanstalter	5 000
167	Befordrande av inhemsk fröodling	25 000
167	Statens linnämnd m. m.	45 000
168	Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm ..	*1 200 000
169	Bidrag till Sveriges utsädesförening.....	420 400
172	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.....	60 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
172	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm	160 000
	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:	
173	Avlöningar	200 600
175	Omkostnader	45 500
176	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer	27 000
177	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station	4 000
178	Bidrag till plantskolekontroll	15 000
178	Bekämpande av växtsjukdomar	72 500
179	Bidrag till bekämpande av skadeinsekter på oljeväxter m. m. .	112 000
180	Bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen	226 300
182	Särskilt bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel	34 000
183	Bidrag till Sveriges pomologiska förening	15 000
183	Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd	25 000
184	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader	100
185	Fraktlindring för kalk	275 000
185	Statens sockernämnd	42 000
186	Bidrag till gödselvårdsanläggningar	300 000
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:	
188	Bidrag till avlöande av mejerikonsulenter m. m.	113 400
188	Bidrag till Svenska smörprovningarna	18 600
189	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	*53 000 000
190	Prisrabatter till å vissa livsmedel	*62 000 000
191	Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet	*25 000 000
	Statlig lagerhållning:	
191	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet Jordbrukets kreditkassor:	8 000 000
192	Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.	53 000
193	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen	126 500
193	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.	71 500
	Statens maskin- och redskapsprovvningsanstalter:	
194	Avlöningar	173 400
199	Omkostnader	20 700
200	Bidrag till jordbrukstekniska institutet	250 000
202	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering	7 000 000
203	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund	150 000
204	Bidrag till Samfundet för hembygdsvård	25 000
205	Bidrag till ladugårdsförbättringar	250 000
207	Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet	6 500
207	Bidrag till uppförande av siloanläggningar	200 000
208	Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m. .	—
209	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond	140 000
209	Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader	121 000
212	Jordbrukets upplysningsnämnd	44 000
214	Fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering m. m. .	85 000

Säger för lanthushållning i allmänhet 166 566 100

* Beräknat belopp.

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

Sid.		Kronor
	Egnahemsbildning:	
	Egnahemsstyrelsen:	
218	Avlöningar	331 800
219	Omkostnader	70 000
219	Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet	40 000
	Egnahemsnämnderna:	
220	Avlöningar	1 263 200
222	Omkostnader	295 000
222	Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet	80 000
222	Egnahemsorganens byggnadsrådgivning	50 000
224	Egnahemsorganens byggnadskontroll	150 000
224	Bidrag till Lantbruksförbundets byggnadsförening	100 000
225	Ersättningar åt egnahemsombuden	50 000
225	Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare	100 000
226	Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare	3 000 000
227	Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk	500 000
228	Byggande av odlingsvägar	100 000
229	Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare	100 000
229	Kostnader i anledning av vissa jordanskaffningsföretag ...	—
230	Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut	10 000
	Kolonisation:	
230	Understödande av kolonisation å vissa kronoparker	300 000
232	Understödande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde	8 000
233	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.	*180 000
233	Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp	120 000
	Grundförbättringar:	
234	Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. ..	4 000 000
236	Statens avdikningsanslag	4 000 000
238	Bidrag till täckdikningar	400 000
239	Förrätningskostnader till vissa torrlägningsföretag	100 000
240	Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag ..	1 000 000
240	Försök rörande stenröjning med maskinella hjälpmedel	60 000
244	Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland	90 000
247	Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland	100 000
248	Kostnader för torrlägningsnämnder	70 000
249	Jordbrukskommissioner	70 000
249	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer	100
249	Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden	*250 000
	Säger för egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.	16 988 100

* Beräknat belopp.

I. Fiskeriväsendet.

	Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket:	
251	Avlöningar	59 400
252	Omkostnader	20 400
	Fisketillsynsmyndigheten:	
252	Avlöningar	62 700
254	Omkostnader	18 500
	Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen:	
255	Avlöningar	120 700
257	Omkostnader	57 200
	Statens fartyg för fiskeundersökningar:	
259	Avlöningar	117 600
263	Omkostnader	154 600
266	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna	125 000
267	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	45 000
268	Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten	80 000
269	Premier för deltagande i sillfiske vid Island	100
269	Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m.	—
270	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensin- skatt	360 000
271	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.	100
271	Understöd åt fiskare	—
272	Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.	—
273	Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	—
274	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen	29 000
275	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg	122 500
281	Bidrag till Svenska fiskarens studieförbund	15 000
	Säger för fiskeriväsendet	1 387 800

J. Skogsväsendet.

	Skogsstyrelsen:	
282	Avlöningar	307 400
286	Omkostnader	69 500
	Skogshögskolan:	
287	Avlöningar	350 500
293	Omkostnader	81 900
293	Materiel m. m.	500
294	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	8 500
294	Stipendier	12 600
295	Inredning och utrustning	13 000
296	Byggnadsarbeten m. m.	14 000
	Statens skogsmästarskola:	
297	Avlöningar	42 100
298	Omkostnader	13 200
298	Stipendier	11 000
	Statens skogsforskningsinstitut:	
299	Avlöningar	636 100
304	Omkostnader	150 000

Sid.		Kronor
305	Byggnadsarbeten å vissa försöksparker	21 200
307	Särskilda undersökningar	138 000
308	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik	195 000
308	Skogsproduktforskning	55 000
309	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m.	284 000
311	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal	294 800
	Skogsvård m. m.:	
312	Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet	7 750 000
322	Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.	100 000
323	Statens skogsutdikningsanslag	300 000
324	Statens skogsodlingsanslag	400 000
325	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	2 500 000
326	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	1 500 000
333	Bidrag till vissa föreningar	5 000
334	Bidrag till skogsvårdskurser m. m.	40 000
334	Kurser för virkesmätare m. m.	*10 000
335	Kostnader för virkesmätning	*80 000
335	Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län	4 000
336	Belöningar för rovdjurs dödande	25 000
336	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur	50 000
	Säger för skogsväsendet	15 462 300

K. Lantmäteriväsendet.

	Lantmäteristyrelsen:	
337	Avlöningar	*347 400
337	Omkostnader	*74 000
338	Kartlaggningsarbeten	*25 000
	Lantmäterikontoren i länen:	
338	Avlöningar	*1 284 900
338	Omkostnader	*209 000
	Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.:	
339	Avlöningar	*1 716 000
339	Reseersättningar	*1 000 000
339	Ersättning för publik renovation	*30 000
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:	
340	Bidrag till jorddelningsförrättningar	200 000
340	Bidrag till utflytnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften	200 000
340	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område	75 000
341	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar ...	25 000
341	Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar	50 000
342	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.	5 000
342	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar	15 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
342	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark	3 000
343	Ströångars indragande till kronan	3 000
343	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län	70 000
343	Kostnader för kurser för lantmäteritekniska biträden	180 000
	Säger för lantmäteriväsendet	5 512 300

L. Rikets allmänna kartverk.

	Rikets allmänna kartverk:	
345	Avlöningar	2 339 600
354	Omkostnader	280 000
355	Kartarbeten m. m.	746 000
356	Utrustning m. m.	66 000
	Säger för rikets allmänna kartverk	3 431 600

M. Lappväsendet.

	Lappfogdarna m. fl.:	
357	Avlöningar	207 000
358	Omkostnader	72 000
	Säger för lappväsendet	279 000

N. Diverse.

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
359	Byggnadsstyrelsens delfond	1 585 000
359	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark....	28 500
359	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden	21 700
361	Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen	10 000
361	Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt	10 000
362	Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris	2 000
362	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar	6 000
362	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	500 000
363	Planering av allmänna arbeten	100
363	Utredning rörande åtgärder för det norrländska näringslivets förkovran	150 000
364	Extra utgifter	100 000
364	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	*40 000
	Säger för diverse	2 453 300

Summa 240 990 600

* Beräknat belopp.

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
VID
LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM
ÅR 1947

FÖRSTA SAMLINGEN

FJÄRDE BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående stats-
verkets tillstånd och behov: tionde—tolfte huvudtillarna m.m.
samt utgifter för statens kapitalfonder, kapitalbudgeten
och beredskapsstat för försvarsväsendet*

Bilaga 12 till

1947 års statsverksproposition.

Tionde huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
3 januari 1947.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden
WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL,
ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, redogör härefter för
de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1947/48 av utgifterna un-
der riksstatens tionde huvudtitel, avseende anslagen till handelsdepartemen-
tet, och anför därvid följande.

A. Handelsdepartementet.

[1.] **1. Handelsdepartementet: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är i
riksstaten för innevarande budgetår upptaget till 236 500 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt dels personalförteckning (stats-
liggaren s. 867), dels ock följande avlöningsstat för handelsdepartementet:

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	146 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	43 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	22 400

Summa kronor 236 500.

I skrivelse den 7 december 1946, nr 524, har riksdagen anmält att riks-
dagen, med bifall till Kungl. Maj:ts därom i propositionen nr 311 framlagda
förslag, dels bemyndigat Kungl. Maj:t att i gällande personalförteckning för

handelsdepartementet från och med den 1 januari 1947 upptaga en befattning såsom byråchef i lönegraden C 6, dels ock medgivit att den i avlöningsstaten för departementet uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal finge under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 5 000 kronor. De för avlöningar till icke-ordinarie personal sålunda beviljade medlen äro avsedda för förstärkning av departementets amanuenspersonal.

Med avseende på medelsbehovet till avlöningar för budgetåret 1947/48 torde till en början anslagsposten till avlöning till departementets chefen med hänsyn till vad som anförts vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor böra uppräknas med 3 600 kronor till 27 600 kronor.

Arbetsbördan på departementets statssekreteraravdelning har under efterkrigsåren ökat i utomordentlig omfattning. Den viktigaste anledningen härtill är att departementet, bland annat på grund av åtskilliga initiativ från riksdagens sida, mera än tidigare tager aktiv del i arbetet med problem på näringslivets område. För att den ökade arbetsbördan skall kunna bemästras måste statssekreteraravdelningen förstärkas med ytterligare arbetskraft. Jag föreslår därför att medel anvisas för ännu en förste kanslisekreterare. Då behovet av denne befattningshavare är stadigvarande, förordar jag att befattningen placeras å ordinarie stat i lönegraden A 26.

Medelsbehovet till avlöningar åt byråchefen samt åt innehavaren av den sålunda föreslagna förste kanslisekreterarbefattningen medför en uppräkning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med i runt tal 23 300 kronor till 169 900 kronor, varjämte anslagsposten på grund av den allmänna löneregleringen bör ökas med 74 800 kronor till 244 700 kronor.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal får jag först erinra därom, att medel under de senaste budgetåren icke anvisats till den å personalförteckningen upptagna befattningen som extra ordinarie andre kanslisekreterare i lönegraden Eo 21. Med hänvisning till vad nyss anförts om arbetsbelastningen på statssekreteraravdelningen, torde för budgetåret 1947/48 medel åter böra avses för denna befattning. Vidare föreligger behov av en extra ordinarie kanslibiträdesbefattning i lönegraden Eo 7. Dessa personalförändringar samt kostnaderna för fortsatt förstärkning av amanuenspersonalen föranleda en uppräkning av ifrågavarande anslagspost med i runt tal 15 100 kronor till 58 600 kronor. Regleringen av befordringsgången för amanuenspersonal medför en ytterligare uppräkning av anslagsposten med 7 200 kronor till 65 800 kronor och allmänna löneregleringen en ökning med 36 200 kronor till 102 000 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg torde böra upptagas med 22 500 kronor.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för handelsdepartementet, som be-
tingas av vad jag i det föregående anfört;

dels godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	244 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	102 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	22 500

Summa kronor 396 800;

dels ock till Handelsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*

av kronor 396 800.

[2.] **2. Handelsdepartementet: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är för innevarande budgetår bestämt till 25 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för handelsdepartementet (statsliggaren s. 867—868). Staten upptager bland annat en anslagspost till reseersättningar å förslagsvis 1 000 kronor och en anslagspost till expenser å förslagsvis 18 200 kronor. Av sistnämnda post må tagas i anspråk förslagsvis 4 500 kronor till bränsle, lyse och vatten samt högst 13 700 kronor till övriga expenser.

De för reseersättningar och övriga expenser avsedda beloppen ha visat sig otillräckliga. Jag förordar därför att anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 2 000 kronor till 3 000 kronor och delposten till övriga expenser med 3 000 kronor till 16 700 kronor. Anslagsposten till expenser torde således böra upptagas till 21 200 kronor.

Omkostnadsanslaget bör vid bifall härtill för budgetåret 1947/48 bestämmas till 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Handelsdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 30 000.

[3.] **3. Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmateriel-tillverkningen.** Till ifrågavarande ändamål har å riksstaten för löpande budgetår upptagits ett anslag å 15 000 kronor. Beträffande av Kungl. Maj:t den 17 maj 1946 meddelat beslut angående anslagets användning torde jag få hänvisa till statsliggaren s. 868.

Tillverkningen av krigsmateriel är sedan år 1935 underkastad statskontroll. De grundläggande bestämmelserna om denna kontroll äro upptagna i förordningen den 20 juni 1935 (nr 395) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m. I denna förordning stadgas förbud mot att bedriva tillverkning av krigsmateriel i riket utan Konungens tillstånd. Sådant tillstånd må i regel endast meddelas svensk medborgare eller svenskt bolag. Tillverkningen skall stå under kontroll av den myndighet, Konungen bestämmer. Tillverkare av krigsmateriel är skyldig, bland annat, att avgiva deklaration över sin krigsmaterieltillverkning, att hålla sina handelsböcker tillgängliga för kontroll och att bereda kontrollmyndighetens befattningshavare tillträde till krigsmaterielfabrik. Den som olovligen tillverkar krigsmateriel är underkastad straffpåföljd.

Genom kungörelse den 20 juni 1935, nr 396, har fastslagits, vilka varuslag som äro att anse såsom krigsmateriel.

Vidare har den 5 juni 1936 utfärdats kungörelse (nr 250) med bestämmelser angående verksamhet såsom agent för tillverkare av krigsmateriel m. m. Enligt denna kungörelse får ingen utan Konungens tillstånd i riket utöva verksamhet som handelsagent för krigsmateriel, uppfinning av visst krigsmaterielslag eller metod för sådan materiels framställning. Förbudet gäller dock icke agenter för statliga tillverkare eller för tillverkare, som bedriva sin verksamhet med vederbörligt tillstånd, samt icke heller agenter som bedriva handel med vissa explosiva varor och skjutvapen.

Kontrollmyndighet för krigsmaterieltillverkningen är krigsmaterielinspektionen inom handelsdepartementet. Inspektionen utgöres numera av en enda befattningshavare, krigsmaterielinspektören. Utom den egentliga krigsmaterielkontrollen har inspektionen att övervaka att föreskrifterna om agentverksamhet efterlevas. Inspektionen handhar även kontroll av tillverkning, införsel och försäljning av viss gasskyddsmateriel enligt de bestämmelser som meddelats i förordningen den 19 maj 1939, nr 174, kungörelsen samma dag, nr 175, och kungörelsen den 18 december 1942, nr 937. Härjämte har i maj 1946 till inspektionen överflyttats handläggningen av ärenden rörande undantag från förbud mot utförsel av vapen m. m., varom bestämmelser meddelats i kungörelsen den 26 februari 1937, nr 65.

Kostnaderna för krigsmaterielinspektionen bestridas i sista hand av krigsmaterieltillverkarna själva genom bidrag, vilka uttagas enligt av Kungl. Maj:t årligen meddelade bestämmelser. För budgetåret 1945/46 utgingo de med omkring 0,011 procent av det fakturerade värdet av försåld, av tillverkare år 1945 levererad krigsmateriel. Bidragen bokföras å inkomsttiteln »Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen».

Vid olika tillfällen har frågan om krigsmaterielinspektionens verksamhet varit föremål för uppmärksamhet. Sålunda ifrågasatte besparingsberedningen i en den 10 december 1941 avgiven promemoria, huruvida den speciella kontroll, som krigsmaterielinspektionen utövade, i dåvarande läge borde bibehållas. Departementschefen yttrade med anledning härav i propositionen nr 136 till 1942 års riksdag angående anslag till utövande av statskontroll å krigs-

materieltillverkningen, att han funne sig böra förorda, att krigsmaterielinspektionen tills vidare bibehölles såsom särskilt organ inom handelsdepartementet, men att, om ändrade förhållanden motiverade att frågan upptoges till förnyad prövning, givetvis en sådan omprövning borde ske. Detta yttrande föranledde icke något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Frågan om formen för utövandet av statskontrollen över krigsmaterieltillverkningen har vidare uppmärksamrats av riksdagens år 1945 församlade revisorer, vilka i sin berättelse framhålla, att krigsmaterielinspektionens verksamhet under de närmast föregående åren varit av ytterst ringa omfattning, i första hand beroende på krigsförhållandena. Ehuru det kunde förväntas, att antalet av krigsmaterielinspektionen handlagda ärenden efter fredsslutet ånyo skulle komma att växa, borde enligt revisorernas mening undersökas, huruvida den arbetsbörda, som kunde komma att åvila inspektionen, verkligen krävde en särskild institution eller om icke dessa arbetsuppgifter i stället kunde överflyttas till annat lämpligt organ.

Yttranden med anledning av revisorernas uttalande ha avgivits av numera avgångne krigsmaterielinspektören överste K. A. Bratt, krigsmaterielverket samt kommerskollegium, som bifogat yttrande från Sveriges industriförbund.

Överste Bratt anför, att inspektionen syntes kunna indragas för den händelse dess arbetsområde icke utvidgades eller förhållandena i övrigt ej ändrades därhän, att inspektionens arbete avsevärt ökades. Därvid borde dock övervakningen av agenter m. fl. överföras till andra lämpliga organ.

Krigsmaterielverket yttrar, att under det vid tiden för krigsmaterielinspektionens tillkomst något då bestående ämbetsverk icke ansågs lämpligt för ifrågavarande kontrolluppgifter, krigsmaterielverket numera enligt verkets uppfattning vore väl ägnat att upprätthålla en sådan kontroll, varför denna lämpligen borde anförtros verket.

Sveriges industriförbund har intet att erinra mot att kontrollen rörande krigsmaterieltillverkningen och vad därmed ägde samband överflyttades från krigsmaterielinspektionen till annat lämpligt statsorgan, därest på detta sätt någon besparing i kostnaderna för kontrollens utövande kunde ernås. Enär kontrollmyndigheten hade rätt till viss insyn i krigsmaterielföretagens verksamhet, borde kontrollen icke anförtros åt ett statligt verk, som hade affärsförbindelser med sådant företag eller som självt bedreve tillverkning av krigsmateriel.

Kommerskollegium förklarar, att en utredning borde komma till stånd, innan några större ändringar vidtoges i den nuvarade kontrollorganisationens verksamhet, då en krigsmaterielkontroll torde få anses vara av behovet påkallad och icke borde upphöra eller väsentligt förändras, innan möjlighet funnes att säkrare kunna bedöma utvecklingen på området. I anledning av Sveriges industriförbunds uttalande, att kontrollen ej borde anförtros åt ett statligt verk, som hade affärsförbindelser med krigsmaterielföretag eller som självt dreve tillverkning av krigsmateriel, framhåller kommerskollegium att, därest det ur kostnadssynpunkt skulle anses nödvändigt att överflytta kon-

rollorganisationen till annat statligt organ, möjlighet föreläge för kollegium att utan nämnvärd personalökning och i nära samarbete med krigsmaterielverket övertaga ifrågavarande kontrollverksamhet. Därvid borde dock övervägas, huruvida icke kontrollen över gasskyddsmaterielen lämpligen borde anförtros åt civilförsvarsstyrelsen.

I skrivelse den 11 juni 1946, nr 212, har härefter riksdagen förklarat sig dela revisorernas uppfattning att en undersökning borde komma till stånd rörande den lämpligaste formen för utövandet av den kontroll med avseende på krigsmaterieltillverkningen, som ombesörjdes av krigsmaterielinspektionen.

Med anledning härav har inom handelsdepartementet verkställt en utredning i berörda hänseende. Resultatet av utredningen har redovisats i en den 1 december 1946 dagtecknad promemoria av i huvudsak följande innehåll.

Inrättandet år 1935 av statskontroll över den privata krigsmaterielindustrien föranleddes främst av de internationella förhandlingar, som under en lång följd av år försiggingo inom Nationernas förbund i syfte att åstadkomma övervakning av handeln med och tillverkningen av krigsmateriel. Ehuru dessa förhandlingar icke ledde till slutgiltiga resultat, medförde de dock att i flera länder, däribland Sverige, en organisation för övervakning av krigsmaterielindustrien kom till stånd. I samband med uppgörandet av de planer för ett system rörande reglering av rustningarna, som Förenta nationerna i enlighet med artikel 26 i dess charta genom säkerhetsrådet ha att utarbeta, kommer med säkerhet även frågan om tillsyn över handeln med och tillverkningen av krigsmateriel att upptagas till ny prövning.

1932 års krigsmaterielberedning anförde i sitt den 3 mars 1934 avgivna betänkande, som låg till grund för proposition till 1935 års riksdag (nr 89) med förslag till förordning om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m., att den ifrågasatta krigsmaterielinspektionen syntes böra lägga särskild vikt vid inhämtandet av uppgifter rörande utvecklingen i utlandet på krigsmaterielindustriens område. Inspektionen syntes jämväl böra verkställa bearbetning av det material, som kunde ifrågakomma från såväl svensk som utländsk sida på grund av eventuella internationella överenskommelser om kontroll över vapentillverkningen. Under de första åren av krigsmaterielinspektionens tillvaro verkställdes åtskilliga sammanställningar och utredningar i sådant syfte. Verksamheten härmed har av naturliga skäl under de senaste åren icke kunat fullföljas. Det är emellertid att förvänta, att denna verksamhet inom en nära framtid får förnyad aktualitet. I detta sammanhang må erinras därom, att Kungl. Maj:t den 11 oktober 1946 i anledning av riksdagens skrivelse den 20 juni 1946, nr 398, uppdragit åt krigsmaterielinspektionen att noggrant följa frågan angående förstärkande av de industrier, som ha tillverkning av krigsmateriel som huvuduppgift, samt att komma med det förslag i ämnet, vartill uppdraget kunde föranleda.

Under krigsåren ansågos företag, som ålagts att tillverka krigsmateriel för Kronans räkning, icke behöva begära Kungl. Maj:ts tillstånd för denna tillverkning. Sedan numera skyldigheten att ombesörja sådan tillverkning upphört, måste kontrollen över de företag, som ämna fortsätta att tillverka krigsmateriel, bringas i överensstämmelse med gällande författningar. Efter krigets slut ha de svenska statsbeställningarna av krigsmateriel minskat, vilket haft till följd att krigsmaterielexporten visat en tendens att öka. Antalet utförelseärenden år 1946 väntas sålunda uppgå till inemot det dubbla i jäm-

förelse med år 1945. Även krigsmaterielagenternas verksamhet kräver ökad tillsyn i förhållande till vad fallet var under krigsåren.

Övervakningen av tillverkare av och agenter för krigsmateriel samt av utförseln av viss dylik materiel har sammanförts till krigsmaterielinspektionen, vilket avsevärt underlättat möjligheterna att utöva en effektiv kontroll över handeln med krigsmateriel. Kontrollen skulle säkerligen bli än mer effektiv, om även ärenden rörande införsel av importförbjuden krigsmateriel, vilka nu handläggas inom socialdepartementet, överflyttades till handelsdepartementet för handläggning inom krigsmaterielinspektionen. Även ur företagens synpunkt vore detta till fördel. De skulle nämligen då från ett och samma håll kunna inhämta förhandsupplysningar angående såväl tillverkning och export som import av krigsmateriel. Frågan om en sådan överflyttning torde komma att aktualiseras i samband med behandlingen av det förslag till ny vapenkungörelse, som väntas komma att föreläggas 1947 års riksdag.

Krigsmaterielinspektionens befattning med gasskyddsmaterielen synes i och för sig kunna överflyttas till civilförsvarsstyrelsen. Då emellertid genom en sådan åtgärd någon kostnadsminskning icke står att ernå, och några särskilda organisatoriska fördelar icke skulle vinnas härigenom, torde uppgiften ifråga alltså böra åvila inspektionen.

Promemorian utmynnar i ett förslag om att krigsmaterielinspektionen bibehållas såsom ett särskilt organ inom handelsdepartementet.

På grund av att krigsmaterielinspektionens verksamhet under krigsåren varit av ytterst ringa omfattning ifrågasatte riksdagens år 1945 församlade revisorer, huruvida icke inspektionens arbetsuppgifter kunde överflyttas till annat lämpligt organ. Detta föranledde riksdagen att begära en utredning rörande den lämpligaste formen för utövandet av statskontrollen över krigsmaterieltillverkningen. Den sålunda begärda utredningen föreligger nu i form av en inom handelsdepartementet utarbetad promemoria. I denna framhålles bland annat, att inspektionens arbetsuppgifter under det senaste året ökat högst avsevärt. Delvis sammanhänger ökningen med att åtskilliga företag, vilka under kriget tillverkade krigsmateriel för statens räkning, numera önska tillverka sådan materiel för export. Vidare har inspektionen erhållit nya arbetsuppgifter, bland annat handläggningen av vissa ärenden rörande utförsel av vapen m. m., som tidigare ankommit på annan befattningshavare inom handelsdepartementet. Det anföres vidare i promemorian att Sveriges anslutning till Förenta nationerna möjligen kommer att medföra ökade krav på kontroll över handeln med och tillverkningen av krigsmateriel samt att det måhända kan visa sig lämpligt att åt kontrollmyndigheten uppdraga handläggningen av ärenden angående import av krigsmateriel.

Den verkställda utredningen synes mig giva vid handen, att man kan förutse en ytterligare avsevärd ökning av kontrollverksamheten. Den myndighet, som har att svara för kontrollen, måste äga särskild kännedom om och förståelse för därmed sammanhängande frågor av politisk natur. Det är med hänsyn härtill naturligt att krigsmaterielkontrollen utövas av ett organ inom Kungl. Maj:ts kansli. Detta organ torde liksom hittills böra vara förlagt till

*Departements-
chefen.*

handelsdepartementet. En överflyttning av kontrollen till ett underlydande verk skulle sannolikt icke medföra några ekonomiska fördelar men däremot säkerligen åtskilligt dubbelarbete genom att vissa med kontrollen sammanhängande frågor ovillkorligen måste underställas Kungl. Maj:t. Jag förordar således att krigsmaterielinspektionen inom handelsdepartementet bibehålles.

Med hänsyn till att det till krigsmaterielinspektören utgående arvodet bör uppräknas i anslutning till den allmänna löneregleringen och att ytterligare medel till skrivhjälp torde bli erforderliga, förordar jag att anslaget till utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen ökas med 5 000 kronor till 20 000 kronor.

Under återopande härav och med erinran att i riksstatsförslaget för budgetåret 1947/48 såsom inkomst av »Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen» uppförts ett belopp av 20 000 kronor hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* för budgetåret 1947/48 under tionde huvudtiteln anvisa ett anslag av kronor 20 000.

B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.

[4.] **1. Kommerskollegium: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är för löpande budgetår bestämt till 871 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 869), dels ock följande avlöningsstat för kommerskollegium:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 519 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 5 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 247 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 100 000

Summa kronor 871 900.

Från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bestrides bland annat arvode å 4 000 kronor åt en sjöåklagare.

Genom beslut den 25 juli 1946 har Kungl. Maj:t förordnat, att inom kommerskollegium skulle inrättas en byrå, monopolutredningsbyrån, med uppgift att handlägga ärenden enligt lagen den 29 juni samma år (nr 448) om övervakning av konkurrensbegränsning inom näringslivet (se prop. nr 264 till 1946 års riksdag samt r. skr. 393 och 445 samma år). Samtidigt har Kungl. Maj:t utsett dels chef för byrån, dels ock en byrådirektör därstädes, samt fö-

reskrivit att dessa befattningshavare tills vidare skulle äga uppbära avlöning i form av arvode med 1 500 kronor respektive 14 500 kronor för år. Därjämte har Kungl. Maj:t medgivit att den i kollegii avlöningsstat ingående anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal under innevarande budgetår finge överskridas med högst 50 000 kronor för bestridande av avlöningskostnader för befattningshavare å byrån.

I skrivelser den 13 september och 5 november 1946 har *kommerskollegium* beräknat kollegii avlöningskostnader för budgetåret 1947/48 till 1 095 600 kronor, därav 551 300 kronor till avlöningar till ordinarie tjänstemän, 8 700 kronor till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 415 600 kronor till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 120 000 kronor till rörligt tillägg. Av den begärda anslagsökningen belöper sig 195 100 kronor på avlöningskostnader för personal å monopolutredningsbyrån.

Såvitt angår anslagsposten till avlöningar till ordinarie personal har kommerskollegium till en början hemställt om uppflyttning av samtliga fjorton i lönegraden A 24 placerade befattningar till lönegraden A 26. Dessa befattningar utgöras av, å vardera handels- och administrativa byrån samt sjöfartsbyrån en förste byråsekreterarbefattning, å envar av industribyrån, bergsbyrån och elektriska byrån dels en förste byråingenjörsbefattning dels ock en förste byråsekreterarbefattning, å statistiska byrån tre förste aktuariebefattningar och en redaktörsbefattning, samt slutligen å far-tygsinspektionsbyrån en befattning såsom förste byråinspektör och en såsom förste byråsekreterare.

Sitt förslag om nu angivna personalförändringar har kollegium motiverat med att löneställningen för befattningarna ifråga icke vore tillfredsställande vare sig i förhållande till löneläget på allmänna arbetsmarknaden eller till lönesättningen för personal med motsvarande arbetsuppgifter inom andra statliga arbetsområden och att till följd därav mycket allvarliga rekryterings-svårigheter kunde befaras. Härutöver har kollegium i fråga om var och en av de till uppflyttning föreslagna tjänsterna lämnat en relativt utförlig redogörelse för de med tjänsterna förenade arbetsuppgifterna. Av denna redogörelse må följande anföras.

Förste byråsekreteraren å handels- och administrativa byrån får självständigt bereda ett stort antal av byråns ärenden, särskilt de administrativa ärendena och personalärendena. Härför erfordras ej blott för-måga att självständigt bedöma föreliggande spörsmål utan även kännedom om en mångfald författningsbestämmelser. Vidare är åt förste byråsekrete-raren anförtrott att såsom adjungerad ledamot föredraga ärenden angående hamntaxor och vissa andra avgifter. Denna grupp av ärenden är en av by-råns största, och handläggningen därav kräver bedömande av ekonomiska spörsmål av stor betydelse.

Förste byråsekreteraren å sjöfartsbyrån måste till föredragning och avgörande självständigt bereda, förutom flertalet på byråns handläggning an-kommande löpande förvaltningsärenden av olika slag, även i avsevärd ut-sträckning andra ärenden av mera omfattande och betydelsefull art. Även föredragningsskyldighet har i viss utsträckning ålagts förste byråsekretera-ren, varjämte i vissa fall beslutanderätt överlämnats åt honom.

Å *i n d u s t r i b y r å n* representeras den tekniska sakkunskapen av byråchefen och förste byråingenjören. Förste byråingenjören är byråchefens ställföreträdare och har att självständigt utföra utredningar och utarbeta förslag till kollegii yttranden i ärenden, som äro av övervägande teknisk natur. Den erforderliga tekniska och ekonomiska sakkunskap, som förste byråingenjören bör besitta, kan svårigen förvärfvas utan att vederbörande efter en grundläggande teknisk utbildning varit verksam på relativt ansvarsfulla poster inom näringslivet. En person med dessa kvalifikationer, och vars arbete inom det enskilda näringslivet blivit uppskattat, har redan före ett inträde i statstjänst hos kollegium uppnått en relativt hög lönestandard. Förste byråingenjörsbefattningen har under tiden 9 december 1939—8 juni 1945 måst hållas obesatt på grund av bland annat svårigheterna att kunna erhålla lämplig befattningshavare. Från det enskilda näringslivets sida har även framhållits betydelsen av att för platsen i fråga kunna förvärva en person med erforderlig teknisk-ekonomisk sakkunskap; det har därvid även antytts att industrien för sin del eventuellt vore villig att, därest så erfordrades, tillskjuta visst belopp för att möjliggöra anställandet av kompetent befattningshavare. Då befattningen den 8 juni 1945 ånyo tillsattes, kunde sådan befattningshavare endast erhållas genom att vederbörande placerades i löneklass 26 och erhöill kollegii tillstånd att med sin tjänst tills vidare förena visst privat uppdrag som teknisk rådgivare.

S t a t i s t i s k a b y r å n är i organisatoriskt hänseende uppdelad i fyra avdelningar, nämligen för 1) statistik över industri, bergverk och flottning, 2) handelsstatistik, partiprisindex och publikationen Ekonomisk översikt, 3) sjöfartsstatistik och 4) tidskriften Kommersiella meddelanden med bilagan Jordbruksekonomiska uppgifter. De tre första av dessa avdelningar stå under ledning av en förste aktuarie i lönegraden A 24, under det att tidskriften står under ledning av en redaktör i samma lönegrad. De i statistiken behandlade näringarnas tillväxt har medfört ökade göromål, och många nya arbetsuppgifter ha tillkommit bland annat såsom följd av vidtagna utvidgningar och förbättringar av statistiken ävensom av byrån lämnade uppdrag att utföra olika specialutredningar. Sist berörda utredningar, vilka stundom varit av mycket omfattande och krävande art, ledas som regel av förste aktuarierna var och en inom sitt område. Nämda tjänstemäns ställning som avdelningschefer och de mångsidiga och betydelsefulla arbetsuppgifter, som åvila dem, synas väl motivera en höjning av deras lönegradsplacering. Härför tala också andra vägande skäl, bl. a. att flertalet förste aktuarier hos statistiska centralbyrån och vissa förste aktuarier hos socialstyrelsen, vilka tjänstemän i fråga om ställning och arbetsuppgifter torde vara jämförliga med förste aktuarierna å kollegii statistiska byrå, äro placerade i lönegrad A 26.

Kommerskollegium har vidare föreslagit följande personalförändringar, som beröra anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, nämligen dels överflyttning av en extra ordinarie aktuariebefattning i lönegraden Eo 21 och fyra extra ordinarie kanslibiträdesbefattningar i lönegraden Eo 7 till ordinarie befattningar i motsvarande lönegrader å löneplan A, dels ombildning av en kontorsbiträdesbefattning i lönegraden A 4 till kanslibiträdesbefattning i lönegraden A 7, dels ock inrättande av två nya kanslibiträdesbefattningar i sistnämnda lönegrad. Slutligen har kollegium anmält, att den å övergångsstat uppförda befattningen såsom teknisk konsulent i lönegraden A 24 till följd av innehavarens avgång under budgetåret 1946/47 borde avföras ur personalförteckningen.

Angående aktuariefattningen har ämbetsverket anfört i huvudsak följande.

Ifrågavarande befattningshavares åligganden avse den närmaste ledningen av det prisstatistiska arbetet samt införskaflande, granskning och bearbetning av prismaterialet ävensom kontroll av de statistiska beräkningarna. Med hänsyn till arbetets karaktär och dess varaktiga beskaffenhet synes det kollegium motiverat, att den extra ordinarie befattningen förvandlas till en ordinarie befattning; det må därvid även framhållas, att ökade anspråk torde komma att ställas på prisstatistiken på grund av den övervakning av konkurrensbegränsande företeelser inom näringslivet, som anförtratts kollegium.

Till stöd för förslaget om överföring av fyra extra ordinarie kanslibiträdesbefattningar till ordinarie stat samt om uppflyttning av en kontorsbiträdesbefattning till kanslibiträdesbefattning har kollegium åberopat de alltmör kvalificerade och ansvarsfyllda arbetsuppgifter av bestående natur, som tillagts innehavarna av dessa befattningar. Förslaget om inrättande av två nya ordinarie kanslibiträdestjänster, vilka skulle placeras å statistiska byrån, har ämbetsverket motiverat med att industristatistiken under de senaste åren krävt avsevärt ökat arbete och att en viss försening av arbetet med denna statistik efter hand inträtt.

Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t skulle enligt kommerskollegii förslag uppräknas med 3 500 kronor. Av detta belopp skulle 1 500 kronor användas till arvode åt byråchefen å monopolutredningsbyrån, vilken befattningshavare innevarande budgetår erhållit sitt arvode från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Härjämte skulle det belopp, som anvisats till arvode åt en sjöåklagare, ökas med 2 000 kronor till 6 000 kronor. Sjöåklagarens arvode hade, anför kollegium, under åren 1922 till 1933 utgått med 4 000 kronor för år jämte dyrtidstillägg. Sistnämnda år hade arvodet i samband med då genomförda besparingar reducerats till 4 000 kronor i ett för allt och sedermera icke ändrats. Genom författningsändringar 1936 och 1939 hade sjöåklagaren härjämte gått miste om bötesandelar till ett sammanlagt värde av omkring 500 kronor. Numera kunde arvodet icke anses utgöra en rimlig ersättning för det omfattande arbete och det ansvar, som vore förbundna med sjöåklagartjänsten.

I fråga om anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har kommerskollegium hemställt om inrättande av en byråingenjörsbefattning i lönegraden Eo 22 samt om ombildning av en amanuensbefattning i lönegraden Eo 18 till byråingenjörsbefattning i lönegraden Eo 21.

Till stöd för sin framställning om inrättande av byråingenjörsbefattningen i lönegraden Eo 22 har ämbetsverket anfört i huvudsak följande.

Genom beslut den 17 maj 1946 har Kungl. Maj:t från och med den 1 juli 1946 till kollegium överflyttat avgörandet av större delen av förekommande ärenden angående elektriska koncessioner och förhandstillstånd. Överflyttningen kommer att medföra ett väsentligt ökat arbete för kollegii elektriska byrå. För de närmast kommande åren torde antalet koncessionsärenden

komma att stiga, bland annat beroende på att koncessionstiden för ett avsevärt antal anläggningar då utlöper. Övriga arbetsuppgifter ha svällt ut så, att — trots den förstärkning av arbetskrafterna som redan erhållits — antalet balanserade ärenden ökats år från år. Vid 1945 års utgång uppgick totala balansen till 1 100—1 200 ärenden. Uppskattningsvis kan vid årsskiftet 1946/47 omkring 2 000 koncessionsärenden beräknas ligga hos kollegium i avvaktan på behandling. Det är med hänsyn härtill erforderligt med en förstärkning av arbetskraften å elektriska byrån.

Med hänvisning till det sålunda anförda och under åberopande av att arbetskraften å elektriska byrån omedelbart behövde förstärkas, har kommerskollegium i skrivelse den 26 oktober 1946 hemställt om bemyndigande att redan under innevarande budgetår anställa en tjänsteman med arvode motsvarande avlöningen till en befattningshavare i lönegraden Eo 22. Kollegium, som beräknat de å budgetåret 1946/47 belöpande avlöningskostnaderna för ifrågavarande tjänsteman till i runt tal 6 000 kronor, har tillika hemställt om bemyndigande att överskrida den för sagda budgetår upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med detta belopp.

Även den amanuensbefattning, som enligt kollegii förslag skall omvandlas till en byråingenjörsbefattning, är placerad å elektriska byrån. Förslaget har sin grund i önskemålet att minska den där tjänstgörande förste byråingenjörens arbetsuppgifter.

Övriga av kommerskollegium föreslagna förändringar, som beröra anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, sammanhånga med utbyggnaden av den sommaren 1946 inrättade *monopolutredningsbyrån*. Kollegium har beträffande byråns arbetsuppgifter och personalbehov anfört i huvudsak följande.

Byråns arbetsuppgifter avse dels registrering av kartellavtal och andra konkurrensbegränsande överenskommelser, dels utförande av mera ingående specialundersökningar, dels ock en fortlöpande analys av marknadsförhållandena.

Vad först angår kartellregistreringen ha förberedande arbeten för organisationen och därmed sammanhängande frågor framskridit så långt, att ett förslag till anordningar för registrets förande föreligger samt viss praktisk erfarenhet vunnits beträffande anmaningsförfarandet. Enligt vad som nu kan bedömas erfordras för denna arbetsuppgift en närmast under byrådirektören ansvarig befattningshavare, som synes böra erhålla ställning motsvarande förste byråsekreterares. Dennes uppgift skall vara att uppspåra de organisationer och enskilda yrkesutövare, vilka kunna tänkas ha ingått eller biträtt konkurrensbegränsande överenskommelser, samt anmana dessa att inkomma till byrån med anmälan om dylika överenskommelser. Vidare skall han leda arbetet med utförande av analyser av innehållet i det inkomna anmälningmaterialet ävensom arbetet med upprättande av sammanställningar över överenskommelsernas innehåll. Han skall därjämte svara för registrets förande. På denna avdelning erfordras därjämte två amanuenser samt ett kontorsbiträde.

Vad åter angår organisationen för den del av byråns verksamhet, som avser specialundersökningar, är det för närvarande svårt att närmare bedöma behovet av personal, då några erfarenheter beträffande dylika undersökningar icke föreligga. Det synes kollegium ändamålsenligt att, intill dess närmare erfarenhet vunnits beträffande denna del av verksamheten, begränsa

organisationen till en avdelning av sådan storlek, att byrån blir i stånd att utföra en eller två större undersökningar av ifrågavarande slag per år. Här för synas erfordras två ledande arbetskrafter med uppgift att mera självständigt handha utförandet av dylika undersökningar. Med hänsyn till de krav beträffande teoretisk kompetens och praktisk erfarenhet, som måste ställas på dessa befattningshavare, torde de böra erhålla ställning motsvarande förste aktuarier. Vidare torde erfordras två befattningshavare med löneställning motsvarande aktuarier samt två amanuenser, ett kontorsbiträde och ett skrivbiträde.

Byråns tredje arbetsuppgift avser genomförandet av en allmän fortlöpande analys av pris- och marknadsförhållandena avseende att klarlägga de strukturella förändringarna inom det svenska näringslivet och den ofullständiga konkurrensens roll härvidlag. För ledningen av detta arbete kräves en befattningshavare med omfattande nationalekonomisk och statistisk utbildning. Denne torde böra erhålla en löneställning motsvarande förste aktuarier. Vidare böra på denna avdelning anställas två amanuenser, ett kontorsbiträde och ett skrivbiträde.

Utöver den biträdespersonal, som erfordras för de olika avdelningarna, torde behövas ett för hela byrån gemensamt kansli med en kansliskrivare och ett skrivbiträde. Vidare torde böra anställas en expeditiionsvakt.

De på anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal belöpande kostnaderna för genomförande av den föreslagna organisationen har kommerskollegium beräknat till 133 600 kronor. Kollegium har därvid utgått ifrån att byrådirektören och de tre kontorsbiträdena skulle erhålla ställning som extra ordinarie befattningshavare i lönegraden Eo 28 respektive Eo 4, att en var av förste byråsekreteraren och de tre förste aktuarierna skulle erhålla ett arvode å i runt tal 12 500 kronor, en var av de båda aktuarierna ett arvode å i runt tal 9 700 kronor och kansliskrivaren ett arvode å i runt tal 5 900 kronor för år samt att de sex amanuenserna, expeditiionsvakten och de tre skrivbiträdena skulle anställas såsom extra befattningshavare i lönegraderna Ex 17 respektive Ex 4 och Ex 2. Till byråns förfogande borde slutligen ställas ett belopp av 50 000 kronor från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för att bereda byrån möjlighet att i förekommande fall anlita särskilda sakkunniga.

De av kollegium föreslagna personaländringarna skulle enligt kollegii beräkningar medföra en höjning av anslagsposten till rörligt tillägg med 20 000 kronor, varav hälften skulle belöpa å löner till befattningshavare vid monopolutredningsbyrån.

Över framställningen den 13 augusti 1946, vilken avser medelsbehovet till avlöningar till annan personal vid kommerskollegium än den å monopolutredningsbyrån, ha infordrade utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden.

Med avseende på förslaget om uppflyttning till 26 lönegraden av samtliga fjorton vid kollegium befintliga ordinarie befattningar i 24 lönegraden har statskontoret framhållit, att denna fråga icke kunde ses isolerat utan borde upptagas till övervägande först i samband med en allmän översyn av löneställningen för dessa och likartade tjänster. Framställningen i denna del syntes därför icke nu böra upptagas till prövning. — Statskontoret ville

icke motsätta sig föreslagen ordinariesättning av en extra ordinarie aktuariefattning samt fyra extra ordinarie kanslibiträdestjänster. Däremot kunde ämbetsverket icke finna bärande skäl ha anförts för utbyte av en förste amanuensbefattning å elektriska byrån mot en byråingenjörsbefattning i 21 lönegraden. — I avvaktan på närmare erfarenheter rörande arbetsbelastningen på elektriska byrån funnes enligt statskontorets mening anledning att vidtaga åtgärder för avveckling av den där uppkomna balansen. Ämbetsverket ville därför icke motsätta sig en tillfällig förstärkning av arbetskrafterna med en icke-ordinarie byråingenjör i högst 21 lönegraden. — Ställningstagandet till förslagen om omvandling av en ordinarie kontorsbiträdestjänst till en ordinarie kanslibiträdestjänst och om nyinrättande av två ordinarie kanslibiträdestjänster måste i viss mån bliva beroende på resultatet av 1944 års personalutredning. En av de föreslagna nya tjänsterna borde tills vidare hänföras till lönegraden Eo 2. — Med en omprövning av sjöåklagarens arvode borde anstå i avvaktan på den allmänna översyn rörande arvode-sättningen, som måste förutsättas komma till stånd efter genomförandet av den förestående löne regleringen.

Allmänna lönenämnden har uttalat, att enligt nämndens mening starka skäl talade för att en differentiering av de ordinarie befattningarna i 24 lönegraden vid kommerskollegium komme till stånd på sådant sätt, att vissa av befattningarna uppflyttades till 26 lönegraden. Nämnden vore dock icke beredd att på grundval av föreliggande uppgifter göra något uttalande om, vilka av befattningarna som borde uppflyttas till den högre lönegraden. — Lönenämnden hade intet att erinra mot den föreslagna ordinariesättningen av en extra ordinarie aktuariefattning i lönegraden Eo 21. — Därest behov av en extra ordinarie byråingenjörsbefattning å elektriska byrån förelåge, borde denna i likhet med andra jämförliga befattningar placeras i lönegraden Eo 21. — Beträffande förslaget om inrättande av två kanslibiträdesbefattningar i lönegraden A 7 åberopar lönenämnden att motsvarande förslag redan 1943 lämnats utan erinran av nämnden. — Skäl syntes tala för att arvodet till sjöåklagaren höjdes med i första hand 500 kronor, motsvarande det ungefärliga beloppet av vissa bortfallna bötesandelar. Med hänsyn till befattningens kvalificerade natur samt till den med befattningen förbundna arbetsbördan ansåge lönenämnden motiverat, att arvodet därutöver uppräknades med visst skäligt belopp. — I övrigt hade den remitterade framställningen icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

*Departements-
chefen.*

Kommerskollegium har föreslagit uppflyttning till lönegraden A 26 av samtliga å kollegii stat upptagna befattningar i lönegraden A 24. Enligt gällande praxis böra emellertid befattningar såsom förste aktuarie, förste byråsekreterare och vissa därmed jämförliga befattningar fördelas mellan 24 och 26 lönegraderna. Med hänsyn härtill anser jag mig förhindrad att i full utsträckning tillmötesgå kollegii önskemål. I likhet med allmänna lönenämnden anser jag att en differentiering av ifrågavarande befattningar bör komma

till stånd på sådant sätt att vissa av dem uppflyttas till 26 lönegraden. Enligt min mening har kollegium förebragt starka skäl för en dylik förbättring av löneställningen för förste byråsekreterarna å handels- och administrativa byrån samt sjöfartsbyrån och för förste byråingenjören å industribyrån. Vad statistiska byrån beträffar kan jag endast förorda lönegradsuppflyttning för den förste aktuariebefattning, vars innehavare är chef för avdelningen för statistik över industri, bergverk och flottning. Jag föreslår sålunda, att två befattningar som förste byråsekreterare, en som förste byråingenjör och en som förste aktuarie uppflyttas från lönegraden A 24 till lönegraden A 26.

Remissmyndigheterna ha icke motsatt sig kommerskollegii förslag om överförande av en extra ordinarie aktuariebefattning i lönegraden Eo 21 och fyra extra ordinarie kanslibiträdesbefattningar i lönegraden Eo 7 till ordinarie befattningar i motsvarande lönegrader å löneplan A. Jag anser mig också kunna biträda kollegii framställning i denna del. Med hänsyn till de allmänna riktlinjerna för behandling av lönefrågor i årets statsverksproposition kan jag icke tillstyrka förslaget om förändring av en kontorsbiträdesbefattning i lönegraden A 4 till en kanslibiträdesbefattning i lönegraden A 7 och icke heller förslaget om inrättande av två nya kanslibiträdesbefattningar i sistnämnda lönegrad.

De av mig sålunda förordade personaländringarna skulle medföra en ökning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med i runt tal 27 400 kronor. Med hänsyn till att innehavaren av den å övergångsstat uppförda befattningen såsom teknisk konsulent i lönegraden A 24 under innevarande budgetår avgår med pension, bör anslagsposten å andra sidan minskas med i runt tal 10 000 kronor. Enligt hittills tillämpade beräkningsgrunder skulle anslagsposten följaktligen upptagas till $(519\,700 + 27\,400 - 10\,000 =) 537\,100$ kronor. Regleringen av beföringsgången för biträdes- och amanuenspersonal — vilken föranleder den ändringen i kommerskollegii personalförteckning, att antalet kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden A 4 ökas från 19 till 37 och att de båda skrivbiträdesbefattningarna i lönegraden A 2 utgå ur förteckningen — medför emellertid en ytterligare uppräkningspost med 61 800 kronor till 598 900 kronor och allmänna löneregleringen en ökning med 263 500 kronor till 862 400 kronor.

Av skäl som åberopats av kommerskollegium och allmänna lönenämnden torde sjöåklagarens arvode böra uppräknas, dock icke med högre belopp än 1 000 kronor. Arvodet å 1 500 kronor till byråchefen å monopolutredningsbyrån synes, såsom kollegium föreslagit, böra belasta anslagsposten till avlöningar och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Ifrågavarande anslagspost bör sålunda beräknas till $(5\,200 + 1\,000 + 1\,500 =) 7\,700$ kronor.

Såvitt angår anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal kan jag i likhet med statskontoret icke tillstyrka kollegii förslag om ombildning av en amanuensbefattning i lönegraden Eo 18 å elektriska byrån till en byråingenjörsbefattning i lönegraden Eo 21. Jag anser

emellertid att arbetsbalansen på byrån bör föranleda en omedelbar ökning av dess personal. Jag tillstyrker därför att kommerskollegium bemyndigas att redan under innevarande budgetår anställa en ny byråingenjör å byrån. Denne befattningshavare torde intill den 1 juli 1947 böra äga åtnjuta arvode motsvarande avlöningen till en extra ordinarie tjänsteman i lägsta löneklassen av lönegraden Eo 21. Från och med sistnämnda dag synes en extra ordinarie byråingenjörsbefattning i sagda lönegrad böra inrättas å byrån.

Då tillgängliga medel icke förslå till arvode åt den nye befattningshavaren under första halvåret 1947, ämnar jag denna dag vid anmälan av ärendena angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 hemställa att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva Kungl. Maj:t rätt att under nämnda budgetår överskrida den i kommerskollegii avlöningsstat uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med högst 4 900 kronor.

Ehuru jag icke kunnat biträda kollegii hemställan om inrättande av två ordinarie kanslibiträdesbefattningar, avsedda för statistiska byrån, torde dock någon förstärkning av byråns personal böra ske. Medel torde därför böra anvisas för inrättande av två skrivbiträdesbefattningar i lönegraden Ex 2.

Den föreslagna ökningen av avlöningsanslaget är till större delen betingad av medelsbehovet för den nyinrättade monopolutredningsbyrån. Med hänsyn till de omfattande och betydelsefulla uppgifter som anförtrots byrån, är det angeläget att till densamma knytes duglig personal i tillräcklig omfattning. I rådande arbetsmarknadsläge kan jag dock icke tillråda en så snabb utbyggnad av byrån som kollegium föreslagit. Dessutom torde ytterligare erfarenheter av byråns verksamhet böra avvaktas, innan den erhåller en mera definitiv organisation. Från dessa utgångspunkter synes för avlöningar till byråns personal samt till ersättningar åt särskilda sakkunniga under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra anvisas ett totalbelopp av 100 000 kronor. Jag förutsätter därvid att byrådirektören, som nu är anställd mot arvode, erhåller ställning som extra ordinarie befattningshavare i lönegraden Eo 28, samt att avlöningarna till byråns övriga personal bestämmas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som föreslagits i den av kollegium framlagda personalstaten.

Beträffande beräkningen av anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal får jag först erinra om att jag föreslagit omändring av vissa extra-ordinarie befattningar till ordinarie, vilket medför en minskning av anslagsposten med i runt tal 23 400 kronor. Övriga föreslagna förändringar, som beröra denna anslagspost, medföra å andra sidan en uppräknig därav med i runt tal $(11\,600 + 100\,000 =) 111\,600$ kronor. Enligt hittillsvarande beräkningsgrunder skulle anslagsposten följaktligen upptagas till $(247\,000 - 23\,400 + 111\,600 =) 335\,200$ kronor. Regleringen av befordringsgången för biträdes- och amanuenspersonal medför en minskning av posten med 50 800 kronor till 284 400 kronor och allmänna löneregleringen en ökning med 118 000 kronor till 402 400 kronor.

Till rörligt tillägg torde böra anvisas ett belopp av 71 700 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under kommerskollegii avlöningsanslag kan alltså uppskattas till $(862\,400 + 7\,700 + 402\,400 + 71\,700 =) 1\,344\,200$ kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för kommerskollegium, som betingas av vad jag i det föregående anfört;

dels godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	862 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	»	7 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie per- sonal	»	402 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	71 700

Summa kronor 1 344 200;

dels ock till *Kommerskollegium*: *Avlöningar* för budget-
året 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 1 344 200.

[5.] **2. Kommerskollegium: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 176 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt följande omkostnadsstat för kommerskollegium:

Utgifter:

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	8 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	15 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	103 500
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	60 000

Summa kronor 186 500

Särskilda uppbördsmedel:

Försäljningsmedel för sjömansrullor och publikationer kronor 10 500

Nettoutgift kronor 176 000.

Kungl. Maj:t har vidare föreskrivit att av posten till expenser må tagas i anspråk för bränsle, lyse och vatten förslagsvis 18 000 kronor samt för övriga expenser 85 500 kronor, därav för kollegii eget behov högst 77 500 kronor och för annat än kollegii eget behov (blankettryck) förslagsvis 8 000 kronor.

I skrivelse den 14 september 1946 har *kommerskollegium* gjort framställning beträffande anslag till omkostnader för budgetåret 1947/48, utom såvitt angår omkostnader för monopolutredningsbyrån. Kollegium har därvid föreslagit, att anslagsposten till reseersättningar, vilken för budgetåret 1945/46 överskridits med omkring 1 050 kronor, måtte uppräknas med 1 000 kronor. Kollegium har vidare hemställt, att delposten till bränsle, lyse och vatten med hänsyn till belastningen å posten de två senast förflutna budgetåren — i runda tal 19 200 respektive 23 000 kronor — måtte höjas, förslagsvis med 2 000 kronor.

I sin under föregående punkt omnämnda skrivelse den 5 november 1946 har kollegium beräknat utgifterna för monopolutredningsbyråns omkostnader under budgetåret 1947/48 enligt följande uppställning.

Sjukvård m. m.	kronor	1 000
Reseersättningar	»	5 000
Expenser		
Bränsle, lyse och vatten	kronor	3 500
Renhållning och städning	»	3 000
Skrivmaterialier, papper, blankettryck för eget behov o. d.	»	6 000
Telegram, telefon och annonsering	»	4 000
Inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier	»	19 000
Bokinköp, bindning av böcker och handlingar m. fl. ändamål	»	3 500
Blankettryck för annat än eget behov	»	—
		» 39 000
Publikationstryck	»	5 000
	Summa kronor	50 000.

I anslutning härtill har *kommerskollegium* hemställt, att anslagsposten till sjukvård måtte upptagas till $(8\,000 + 1\,000 =) 9\,000$ kronor, anslagsposten till reseersättningar till $(15\,000 + 1\,000 + 5\,000 =) 21\,000$ kronor, anslagsposten till expenser till $(103\,500 + 2\,000 + 39\,000 =) 144\,500$ kronor samt anslagsposten till publikationstryck till $(60\,000 + 5\,000 =) 65\,000$ kronor. Kollegium har beräknat inkomstposten Försäljningsmedel för sjömansrullor och publikationer till oförändrat belopp, 10 500 kronor. Omkostnadsanslaget skulle sålunda, vid bifall till kollegii förslag, uppräknas med 53 000 kronor till 229 000 kronor.

Mot den av kommerskollegium i skrivelsen den 14 september 1946 begärda *Departements-
chefen.* ökningen av kollegii omkostnadsanslag med 3 000 kronor, varav 1 000 kronor skulle tillföras anslagsposten till reseersättningar och 2 000 kronor delposten till bränsle, lyse och vatten, har jag ej funnit anledning till erinran.

Under föregående punkt har jag förordat en mindre omfattande utbyggnad av monopolutredningsbyrån än kommerskollegium föreslagit. Med hänsyn härtill torde omkostnaderna för byrån icke bliva fullt så höga som kollegium beräknat. Därtill kommer att Kungl. Maj:t genom beslut den 6 december 1946 förklarat hinder icke möta för kollegium att av delposten till övriga expenser under det för innevarande budgetår beräknade omkostnadsanslaget taga visst belopp i anspråk för inköp av inventarier m. m. till byrån. Av beloppet torde omkring 4 000 kronor kunna användas till anskaffning av möbler och kontorsmaskiner, för vilka medel beräknats i kollegii framställning den 5 november 1946.

Sjukvårdskostnaderna för byråns personal torde under angivna förhållanden kunna uppskattas till 500 kronor, varför anslagsposten till sjukvård m. m. i omkostnadsstaten för nästa budgetår bör upptagas med 8 500 kronor.

Till bestridande av resekostnader för personalen å monopolutredningsbyrån, torde ett belopp av 3 000 kronor få anses vara tillfyllest. Om den tidigare föreslagna höjningen av anslagsposten till reseersättningar med 1 000 kronor medräknas, bör ifrågavarande anslagspost budgetåret 1947/48 uppräknas med 4 000 kronor till 19 000 kronor.

Beträffande anslagsposten till expenser har jag intet att erinra mot att delposten till bränsle, lyse och vatten uppräknas med $(2\,000 + 3\,500 =)$ 5 500 kronor. Jag har icke heller något att invända mot att kostnaderna för renhållning och städning av monopolutredningsbyråns lokaler beräknas till 3 000 kronor. De till byråns kostnader för skrivmateriel m. m. samt för telegram, telefon och annonsering begärda beloppen torde däremot kunna minskas till 4 000 respektive 2 500 kronor. Till inköp och underhåll av möbler och kontorsmaskiner m. m. till monopolutredningsbyrån torde, med hänsyn till nyss angivna förhållanden, ett belopp av 12 000 kronor vara tillräckligt. För bokinköp m. m. till byrån torde 2 000 kronor böra beräknas. Anslagsposten bör sålunda upptagas med $(103\,500 + 5\,500 + 3\,000 + 4\,000 + 2\,500 + 12\,000 + 2\,000 =)$ 132 500 kronor.

Med beaktande av att resultaten av monopolutredningsbyråns undersökningar torde böra publiceras genom kollegii försorg, får jag tillstyrka den begärda höjningen av anslagsposten till publikationstryck med 5 000 kronor till 65 000 kronor.

Inkomstposten Försäljningsmedel för sjömansrullor och publikationer torde böra uppföras med oförändrat belopp, 10 500 kronor.

Omkostnadsanslaget torde således böra bestämmas till $(8\,500 + 19\,000 + 132\,500 + 65\,000 - 10\,500 =)$ 214 500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommerskollegium*: *Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 214 500.

[6.] 3. *Kommerskollegium*: *Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden, förslagsanslag*. Anslaget, som för innevarande budgetår är bestämt till 25 000 kronor, är avsett för bestridande av de kostnader, vilka äro förenade med kommerskollegii handläggning *dels* av ärenden rörande lån ur lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift *dels ock* av ärenden angående lån för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personautomobilringar samt för anskaffande av släpvagnar med sådana ringar. Lån för sistnämnda ändamål må enligt riksdagens medgivande utlämnas från förutnämnda lånefond.

I skrivelse den 11 september 1946 har *kommerskollegium* hemställt om anslag å 15 000 kronor till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1947/48. Till stöd härför har kollegium anfört i huvudsak följande.

Kollegii arbetsuppgifter beträffande lånefonden ha under budgetåret 1945/46 liksom under de närmast föregående åren huvudsakligen avsett övervakning av beviljade lån, kontroll över fullgörandet av amorteringar och räntor samt indrivning av förfallna belopp. Den övervägande delen av de lån, vilka utlämnats för inköp av gasgeneratorer för motordrift, skall enligt amorteringsplanerna vara slutbetalad vid slutet av innevarande budgetår. I samband med att ett flertal låntagare återgått till bensindrift och därigenom fått vidkännas ganska betydande kostnader ha åtskilliga ansökningar ingivits om uppskov med amorteringarna. Man torde därför böra räkna med en viss förskjutning av slutbetalningarna å dessa lån till budgetåret 1947/48. Under sistnämnda budgetår skall även flertalet av de lån, som utlämnats för ombyggnad av lastautomobiler för bruk med personautomobilringar m. m., slutbetalas. Den extra personal, som sysselsatts för den här ifrågavarande låneverksamheten, har under nästföregående år begränsats. Sammanlagt tre biträden ha sålunda överförts till annat arbete. Huvudsakligen till följd härav har belastningen å anslaget minskat till i runt tal 15 000 kronor under budgetåret 1945/46. Under angivna förhållanden torde för budgetåret 1947/48 icke kunna beräknas någon ytterligare nämnvärd minskning av arbetet med övervakningen av de förevarande lånen. Anslagsbehovet för budgetåret 1947/48 synes med hänsyn härtill böra beräknas till nyssnämnda belopp.

*Departements-
chefen.* Med biträdande av kommerskollegii förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommerskollegium*: *Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 15 000.

[7.] 4. **Bergsstaten: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 91 000 kronor. Personalförteckning för bergsstaten har av Kungl. Maj:t fastställts den 15 juni 1944 (statsliggaren s. 871). Därjämte har Kungl. Maj:t den 17 maj 1946 fastställt följande avlöningsstat för bergsstaten:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 75 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 4 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 11 500

Summa kronor 91 000.

I skrivelse den 12 augusti 1946 har *kommerskollegium* framlagt förslag angående anslag till bergsstaten för budgetåret 1947/48.

Kollegium har i fråga om personalförteckningen upprepat sin i 1945 års petitskrivelse för bergsstaten gjorda framställning om uppflyttning av gruvingenjörsbefattningarna från lönegraden A 24 till lönegraden A 26. Kollegium erinrar inledningsvis om att ämbetsverket i nämnda skrivelse redogjort för de svårigheter, som uppstått vid besättandet av gruvingenjörsbefattningarna. Kollegium anför vidare, att ämbetsverket i samband med denna redogörelse uttalat att kompetenta sökande till ifrågavarande befattningar torde kunna erhållas endast genom erbjudande av bättre ekonomiska villkor samt att man därvid kunde framgå på olika vägar. Antingen kunde gruvingenjörernas avlöning höjas att utgå enligt lönegraden A 26 eller också kunde bergmästarbefattningarnas antal ökas och bergmästardistriktet göras i motsvarande grad mindre, så att de minskade distriktet kunde skötas av bergmästarna utan annat än tillfälligt biträde av bergstekniskt utbildade medhjälpare. Jag torde för närmare kännedom om vad collegium härutinnan anfört få hänvisa till 1946 års statsverksproposition, tionde huvudtiteln, s. 10—11. Kollegium framhåller vidare i sin nu förevarande skrivelse, att rekryteringssvårigheterna fortfarande vore för handen. Ehuru det varit allmänt känt, att en förbättring av statstjänstemännens löner planerades, hade inga sökande anmält sig till två vakanta gruvingenjörsbefattningar i Luleå och Nora, vilka under sommaren 1946 ånyo kungjorts till ansökan lediga. Kollegium hade icke ens erhållit någon förfrågan angående dessa befattningar. Kollegium hade därför anledning antaga, att den tillämnade avlöningsförbättringen icke vore tillräcklig för att locka fram kompetenta sökande. Skedde ingen förändring till det bättre, bleve det ej möjligt för bergsstaten att på tillfredsställande sätt fullgöra sina tjänsteåligganden. Det vore därför enligt kollegii mening tydligt, att en ändring måste komma till stånd.

Kollegium upptager i fortsättningen till närmare behandling de i 1945 års petitskrivelse angivna båda alternativen att åvägabrinda en lösning av frågan om rekryteringen till bergsstaten. Kollegium har därvid beräknat bergsstatens avlöningsanslag under förutsättning dels att gruvingenjörsbefattningarna placerades i lönegraden A 26 dels ock att bergsstaten, på sätt förut nämnts, omorganiserades att omfatta enmansdistrikt. Avlöningsanslaget skul-

le enligt det förra alternativet sluta på i runt tal 94 500 kronor och enligt det senare på i runt tal 103 300 kronor. Kollegium anser, att alternativet med en på enmansdistrikt omorganiserad bergsstat utgjorde en säkrare väg ur nuvarande rekryteringssvårigheter. Det oaktat funne sig kollegium skyldigt att i första hand förorda frågans lösning enligt det billigare alternativet.

Vid detta ståndpunktstagande till ifrågavarande spörsmål har kollegium upptagit anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 77 400 kronor, innebärande en nettohöjning av anslagsposten med 2 100 kronor i förhållande till löpande budgetår. Kollegium har därvid å ena sidan räknat med i runt tal 2 600 kronor för de ifrågasatta uppflyttningarna i lönegraden A 26 av gruvingenjörsbefattningarna. Å andra sidan har en minskning beräknats uppkomma med i runda tal dels 200 kronor på grund av lägre ersättningar åt vikarier vid förordnanden å bergmästarbefattningar dels ock 300 kronor till följd av löneklassförändringar.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal har kollegium föreslagit en uppräknings med 800 kronor till förhöjda ersättningar åt vikarier för gruvingenjörerna.

Anslagsposten till rörligt tillägg har upptagits till 12 100 kronor.

Det må nämnas, att *allmänna lönenämnden* i utlåtande över 1945 års petitiaskrivelse förklarat sig icke vilja framställa erinran mot att gruvingenjörsbefattningarna uppflyttades från lönegrad A 24 till lönegrad A 26, därest den nuvarande organisationen av bergsstaten ansåges böra bibehållas.

Departements-
chefen.

Med hänvisning till vad kollegium anfört om löneställningen för gruvingenjörsbefattningarna vid bergsstaten förordar jag, att dessa befattningar uppflyttas från lönegraden A 24 till lönegraden A 26. Vid bifall härtill bör anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän ökas med 2 600 kronor. Såsom kommerskollegium förutsatt bör anslagsposten vidare minskas med tillhoppa 500 kronor på grund av lägre ersättningar åt vikarier vid förordnanden å bergmästarbefattningar samt till följd av löneklassförändringar. Anslagsposten bör följaktligen uppräknas med 2 100 kronor till 77 400 kronor. Allmänna löneregleringen medför en ökning av anslagsposten med 44 100 kronor till 121 500 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal bör i enlighet med kollegii förslag höjas med 800 kronor till 5 000 kronor, vartill kommer en av allmänna löneregleringen föranledd ökning med 2 100 kronor till 7 100 kronor.

Till rörligt tillägg torde böra beräknas 7 700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för bergsstaten, som betingas av vad jag i det föregående anfört;

dels godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

|| **Avlöningsstat.**

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 121 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	» 7 100
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 7 700

Summa kronor 136 300;

dels ock till Bergsstaten: Avlöningar för budgetåret 1947/48
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 136 300.

[8.] **5. Bergsstaten: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget till 18 700 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för bergsstaten (statsliggaren s. 871). Staten upptager bland annat en post till reseersättningar å förslagsvis 13 000 kronor samt en post till expenser å förslagsvis 5 500 kronor. Av sistnämnda anslagspost må tagas i anspråk förslagsvis 600 kronor för bränsle, lyse och vatten samt högst 4 900 kronor för övriga expenser.

I sin förutnämnda skrivelse den 12 augusti 1946 har *kommerskollegium* föreslagit följande ändringar beträffande bergsstatens omkostnadsstat för nästa budgetår.

Beträffande anslagsposten till *reseersättningar* hemställer kollegium om en höjning med 1 000 kronor till 14 000 kronor. Kollegium framhåller, att posten visserligen under budgetåret 1945/46 icke överskridits, men att detta möjliggjorts endast därigenom att resor, som företagits under nämnda budgetår, betalats först efter budgetårsskiftet.

Vidkommande anslagsposten till *expenser* föreslår kollegium, att delposten till *övriga expenser* uppräknas med 1 500 kronor för att möjliggöra vissa större anskaffningar, bland annat ett brandsäkert skåp för expeditionen i Falun.

Kommerskollegii förslag i fråga om bergsstatens omkostnadsstat för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1947/48
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 21 200.

[9.] **6. Sprängämnesinspektionen: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är i gällande riksstat upptaget till 57 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 mars 1942 fastställt personalförteckning för sprängämnesinspektionen (statsliggaren s. 872). Därjämte har Kungl. Maj:t den 31 maj 1946 fastställt följande avlöningsstat för inspektionen:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 29 700
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 19 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 7 400

Summa kronor 57 500.

I skrivelse den 12 augusti 1946 har *kommerskollegium* beträffande sprängämnesinspektionens avlöningsanslag icke föreslagit någon annan förändring än en höjning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 300 kronor till 30 000 kronor. Ökningen hänför sig helt till löneklassförändringar. I enlighet härmed skulle avlöningsanslaget upptagas med 57 800 kronor.

Departements-
chefen.

Jag finner icke anledning till erinran mot kommerskollegii förslag om uppräknings till följd av löneklassförändringar av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 300 kronor till 30 000 kronor. Regleringen av beföringsgången för biträdespersonal — vilken föranleder den ändringen i personalförteckningen för sprängämnesinspektionen, att antalet kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden A 4 ökas från ett till två — medför en ytterligare uppräknings av anslagsposten med 3 100 kronor till 33 100 kronor och allmänna löneregleringen en ökning med 14 600 kronor till 47 700 kronor.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föranleder nyssnämnda reglering av beföringsgången för viss personal en nedräkning med 2 900 kronor till 16 600 kronor och allmänna löneregleringen en ökning med 9 100 kronor till 25 700 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg torde beräknas till 4 400 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för sprängämnesinspektionen, som betingas av vad jag i det föregående anförts;

dels godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 47 700
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 25 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4 400

Summa kronor 78 700;

dels ock till Sprängämnesinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 78 700.

[10.] **7. Sprängämnesinspektionen: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 14 400 kronor.

Kungl. Maj:t har den 31 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för sprängämnesinspektionen (statsliggaren s. 872). I staten ingår bland annat en anslagspost till expenser å förslagsvis 5 500 kronor. Av posten må enligt beslut samma dag tagas i anspråk för bränsle, lyse och vatten förslagsvis 200 kronor och för övriga expenser högst 5 300 kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 12 augusti 1946 har *kommerskollegium* beträffande delposten till övriga expenser framhållit, att sprängämnesteknikens utveckling under kriget samt den långvariga avspärrningen från tillförsel av utländsk litteratur medfört ett starkt behov av förnyelse av inspektionens handbibliotek. Då priserna å dylik litteratur kunde ställa sig ganska höga, bleve ett icke obetydligt belopp för ändamålet erforderligt. Med hänsyn härtill och till övriga kostnadsökningar borde ifrågavarande delpost för budgetåret 1947/48 höjas med 1 200 kronor till 6 500 kronor och expensanslaget i sin helhet upptagas till 6 700 kronor.

Beträffande omkostnadsstaten i övrigt har kollegium icke föreslagit någon förändring.

Kommerskollegii förslag till omkostnadsstat för sprängämnesinspektionen *Departements-
chefen.* föranleder ingen erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sprängämnesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 15 600.

[11.] **Statens elektriska inspektion: Avlöningar, förslagsanslag. Statens elektriska inspektion: Omkostnader, förslagsanslag.**

Dessa anslag ha anmälts vid behandlingen av sjätte huvudtiteln.

[12.] **8. Fartygsinspektionen: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är för innevarande budgetår anvisat med 256 200 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt personalförteckning för fartygsinspektionen (statsliggaren s. 874). Vidare har Kungl. Maj:t den 17 maj 1946 fastställt följande avlöningsstat för inspektionen:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 202 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 21 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 32 000

Summa kronor 256 200.

I skrivelser den 2 september och 2 december 1946 har *kommerskollegium* gjort framställning om medelsanvisning till fartygsinspektionen för budgetåret 1947/48.

Kollegium har därvid i fråga om personalförteckningen föreslagit dels inrättande av två ordinarie befattningar såsom andre fartygsinspektör, en i lönegraden A 20 för befattningshavare med ingenjörsutbildning och en i lönegraden A 18 för befattningshavare med nautisk utbildning, dels överföring till ordinarie stat i sistnämnda lönegrad av en extra ordinarie befattning såsom andre fartygsinspektör i lönegraden Eo 18.

Om behovet av de båda nya befattningarna, vilka vore avsedda för förstärkning av arbetskraften i Göteborgs fartygsinspektionsdistrikt, har kommerskollegium anfört i huvudsak följande.

Fartygsinspektionens personal i Göteborgs distrikt har sedan länge varit så knappt tilltagen, att viktiga förrättningar där måst i stor utsträckning eftersättas. Detta förhållande föranledde collegium att i december 1945 med Kungl. Maj:ts tillstånd förflytta en maskintekniskt utbildad andre fartygsinspektör från Sundsvalls distrikt till göteborgsdistriktet. Collegium hyste förhoppning om att det mest oundgängliga personalbehovet i Göteborg härigenom skulle något så när tillgodoses. Emellertid ha arbetsuppgifterna där blivit så omfattande, att de icke kunna fullgöras utan en ganska väsentlig ökning av personalen. Under sådana omständigheter synes det collegium ofrånkomligt, att ytterligare personal ställes till förfogande för fartygsinspektionen i vår viktigaste sjöfartsstad.

Beträffande förslaget om att överföra en befattning såsom extra ordinarie fartygsinspektör till ordinarie stat har collegium bland annat yttrat.

En befattning såsom nautiskt utbildad andre fartygsinspektör, vilken befattning jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 4 maj 1945 skulle vara placerad i Skellefteå distrikt, har collegium med stöd av bemyndigande i samma brev överflyttat till Göteborgs distrikt, varvid i stället en befattning såsom extra ordinarie andre fartygsinspektör med samma utbildning placerats i Skellefteå distrikt. Denna senare befattning, vars innehavare tidigare be-tecknats såsom extra funktionär, har förefunnits i mer än två och ett halvt årtionden. Någon omständighet, som kan göra det befogat att indraga befattningen, föreligger icke och kan med säkerhet ej heller förväntas inträda. Befattningen måste sålunda anses tillgodose ett stadigvarande behov. Under dessa förhållanden synes den ifrågavarande extra ordinarie andre fartygsinspektörsbefattningen böra uppföras å ordinarie stat.

Enligt kollegii beräkning skulle ett genomförande av den föreslagna personaländringen medföra en ökad belastning å anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med i runt tal 18 000 kronor. Anslagsposten skulle således upptagas till 220 700 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal har av collegium beräknats till 22 500 kronor, innebärande en nettoökning av posten med 1 000 kronor i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår. Därvid har collegium å ena sidan räknat med en minskning av 5 500 kronor på grund av den föreslagna överföringen till ordinarie stat av förenämnda andre fartygsinspektörsbefattning i lönegraden Eo 18. Å andra sidan har collegium förutsatt en ökning av anslagsposten med dels i runt tal 2 300 kronor för anställande av ett extra ordinarie skrivbiträde i lönegraden Eo 2 vid Göteborgs fartygsinspektionsdistrikt, dels 220 kronor till ersätt-

ning åt vikarie å en kontorsbiträdesbefattning vid inspektionens förläggning i Stockholm, dels i runt tal 3 800 kronor till arvode åt ytterligare ett tillfälligt biträde vid stockholmsförläggningen samt förhöjda arvoden och semesterersättningar åt tillfälligt anställd personal, dels ock 180 kronor till följd av löneklassuppflyttning.

Härjämte har kollegium hemställt att motsvarande anslagspost å fartygsinspektionens avlöningsstat för budgetåret 1946/47 måtte få överskridas med ett belopp av 3 000 kronor att användas för avlöning åt en tillfällig befattningshavare med inspektörsgöröml vid Göteborgs fartygsinspektionsdistrikt under tiden februari—juni 1947. Arvodet borde motsvara begynnelseavlöningen åt en extra tjänsteman i lönegraden Ex 18.

Anslagsposten till rörligt tillägg har av kollegium upptagits till 34 300 kronor.

Över kommerskollegii framställning den 2 september 1946, vilken avser medelsbehovet till fartygsinspektionen för budgetåret 1947/48 utom såvitt angår förstärkningen av personalen vid inspektionens göteborgsdistrikt, ha infordrade utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden.

I anledning av kommerskollegii hemställan om överförande till ordinarie stat av den vid Skellefteå fartygsinspektionsdistrikt placerade extra ordinarie andre fartygsinspektörsbefattningen erinrar *statskontoret* därom att distriktet kommit att sakna en ordinarie befattning såsom andre fartygsinspektör på grund av kollegii åtgärd att överflytta en sådan tjänst från Skellefteå till Göteborgs distrikt. Med beaktande härav och då den gynnsamma proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie andre fartygsinspektörsbefattningar icke syntes motivera en utökning av antalet ordinarie tjänster, finge statskontoret avstyrka bifall till framställningen i denna del. — Vad i övrigt anförts hade icke givit statskontoret anledning till särskilt uttalande.

Allmänna lönenämnden yttrar, att nämnden funne sig böra lämna utan erinran kommerskollegii förslag till ordinariesättning av en befattning såsom extra ordinarie andre fartygsinspektör. — I övrigt hade förevarande remiss icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

I likhet med allmänna lönenämnden lämnar jag utan erinran kommerskollegii förslag om överförande till ordinarie stat i lönegraden A 18 av en extra ordinarie andre fartygsinspektörsbefattning i lönegraden Eo 18. *Departements-
chefen.*

Kollegii framställning om förstärkning av personalen vid fartygsinspektionens distrikt i Göteborg är jag såtillvida beredd att tillstyrka, att jag föreslår att medel anvisas till avlöningar åt två extra andre fartygsinspektörer, en med ingenjörsutbildning i lönegraden Ex 20 och en med nautisk utbildning i lönegraden Ex 18, samt åt ett extra skrivbiträde i lönegraden Ex 2. Då jag finner det önskvärt att en andre fartygsinspektör med nautisk utbildning i lönegraden Ex 18 anställes redan från och med ingången av februari månad 1947, och då tillgängliga medel icke förslå till befattningshavarens avlöning, ämnar jag denna dag vid anmälan av ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 hemställa

att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva Kungl. Maj:t rätt att under nämnda budgetår överskrida den i fartygsinspektionens avlöningsstat uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med högst 2 100 kronor.

Ett bifall till vad jag nu föreslagit medför i fråga om anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän en uppräknings med 6 000 kronor till 208 700 kronor. Regleringen av befordringsgången för biträdespersonal — vilken föranleder den ändringen i personalförteckningen för fartygsinspektionen, att antalet kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden A 4 ökas från 7 till 8 — medför en ytterligare uppräknings av anslagsposten med 3 000 kronor till 211 700 kronor, vartill kommer att allmänna löneregleringen medför en ökning därav med 114 600 kronor till 326 300 kronor.

I fråga om anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal medför överföringen till ordinarie stat av en extra ordinarie andre fartygsinspektörsbefattning en minskning med 5 500 kronor. Förstärkningen av personalen vid göteborgsdistriktet föranleder å andra sidan en uppräknings med 12 900 kronor. Kollegii önskemål om anvisande av 220 kronor till ersättning åt vikarie å en kontorsbiträdesbefattning, 3 800 kronor till arvode åt ett tillfälligt biträde m. m. samt 180 kronor till löneklassuppflyttning anser jag mig kunna biträda, varför anslagsposten bör uppräknas även med dessa belopp. Anslagsposten bör sålunda beräknas till (21 500 — 5 500 + 12 900 + 220 + 3 800 + 180 =) 33 100 kronor. Regleringen av befordringsgången för biträdespersonalen föranleder en minskning av anslagsposten med 1 200 kronor till 31 900 kronor och allmänna löneregleringen en ökning med 16 100 kronor till 48 000 kronor.

Till rörligt tillägg bör anvisas ett belopp av 22 000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fartygsinspektionen, som betingas av vad jag i det föregående anført;

dels godkänna följande avlöningsstat för fartygsinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	326 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	48 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	22 000
Summa kronor		396 300;

dels ock till Fartygsinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 396 300.

[13.] **9. Fartygsinspektionen: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för löpande budgetår uppfört med 62 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för fartygsinspektionen (statsliggaren s. 874—875). Staten upptager bland annat en post till reseersättningar å förslagsvis 50 000 kronor samt en post till expenser å förslagsvis 11 000 kronor. Av sistnämnda anslagspost må tagas i anspråk förslagsvis 300 kronor för lyse samt högst 10 700 kronor för övriga expenser.

I sin förutnämnda skrivelse den 2 september 1946 har *kommerskollegium* beräknat medelsbehovet för fartygsinspektionens omkostnader under nästa budgetår till 68 000 kronor.

I fråga om anslagsposten till reseersättningar anför kollegium, att posten visat sig otillräcklig, sedan sjöfarten och därmed även inspektionsverksamheten efter krigets slut blivit mera omfattande. Under budgetåret 1945/46 hade posten sålunda måst överskridas med 4 700 kronor och kollegium funne icke anledning förvänta att behovet av medel från posten skulle bli mindre under budgetåret 1947/48. Posten borde därför enligt kollegii mening höjas med 5 000 kronor till 55 000 kronor.

Beträffande anslagsposten till expenser föreslår kollegium, att delposten till övriga expenser måtte höjas med 1 000 kronor. Kollegium framhåller därvid, att det visat sig omöjligt att med nuvarande medelsanvisning i erforderlig utsträckning förnya och komplettera möbler och kontorsmateriel, särskilt skrivmaskiner.

I sitt förenämnda utlåtande förklarar sig *statskontoret* icke ha något att erinra mot den föreslagna uppräknningen av posterna till reseersättningar och till övriga expenser.

Kommerskollegii förslag har ej heller givit mig anledning till erinran. Om kostnadsanslaget torde således i enlighet med kollegii beräkningar böra upptagas till 68 000 kronor. *Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fartygsinspektionen: Omkostnader* för budgetåret
1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 68 000.

[14.] **10. Skeppsmättningsväsendet: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 26 700 kronor. Angående av Kungl. Maj:t den 17 maj 1946 meddelat beslut beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 875.

I skrivelse den 29 augusti 1946 har *kommerskollegium* framlagt förslag till utgiftsstater för skeppsmättningsväsendet för budgetåret 1947/48.

Beträffande avlöningsanslaget anför kollegium, att det syntes skäligt att skeppsmättningskontrollörernas arvoden uppräknades med belopp svarande mot den löneökning, som enligt 1945 års lönekommittés förslag skulle komma extra ordinarie tjänstemän i närmast jämförlig löneställning till del. På

grund härav och även med hänsyn till svårigheter att besätta skeppsmätningsskontrollörsbefattningarna hemställer kollegium, att årsarvodet till envar av de tre skeppsmätningsskontrollörerna måtte höjas till 10 000 kronor.

Till bestridande av kostnader för vikariat å skeppsmätningsskontrollörsbefattningarna föreslår kollegium för nästa budgetår lika stort belopp som för innevarande budgetår eller 2 100 kronor.

Kollegium har vidare gjort framställning om ett belopp å 3 000 kronor till ett biträde åt skeppsmätningsskontrollören i Göteborg samt anför till stöd därför följande.

Den stora ökning av fartygstrafiken som ägt rum efter krigets slut har tillsammans med ett betydande antal ny- och ombyggnader av fartyg vid varven i Göteborg i sådan grad ökat göromålen för skeppsmätningsskontrollören därstädes att hans arbetsbörda enligt kollegii uppfattning sedan ett år tillbaka är orimligt stor. För att i någon mån befria samme kontrollör från enklare arbetsuppgifter och därigenom dels bereda honom tillfälle att mer ägna sig åt arbetet i övrigt, dels åstadkomma en snabbare betjäning av sjöfarten har Kungl. Maj:t, efter framställning av kollegium, genom beslut den 14 december 1945 medgivit, att kollegium för utbetalning av ersättning till ett tillfälligt biträde åt skeppsmätningsskontrollören i Göteborg må taga i anspråk högst 1 500 kronor från handels- och sjöfartsfonden. Till av kollegium godkänt biträde åt samme kontrollör har kollegium i enlighet med sistnämnda beslut utbetalat ersättning för det antal timmar som biträdet för varje månad tjänstgjort. Kollegium räknar med att det av Kungl. Maj:t för ändamålet till kollegii förfogande ställda beloppet är förbrukat vid utgången av år 1946. Skeppsmätningsskontrollörens i Göteborg arbetsbörda visar för närvarande inga tendenser att minska, och kollegium räknar med att nuvarande hårda belastning på skeppsmätningsspersonalen i Göteborg kommer att fortsätta ännu ett par år. Kollegium anser därför, att skeppsmätningsskontrollören i Göteborgs kontrolldistrikt i mån av behov bör beredas fortsatt lättnad i arbetet genom biträde som avlönas av statsverket. Med en beräknad erforderlig arbetstid av i genomsnitt 100 timmar i månaden och en timpenning av två kronor och 50 öre skulle för sådant biträde för budgetåret 1947/48 fordras ett belopp av förslagsvis 3 000 kronor.

Medelsbehovet till avlöningar skulle alltså enligt kollegii förslag utgöra ($3 \times 10\,000 =$) 30 000 kronor till arvoden, 2 100 kronor till vikariatersättningar samt 3 000 kronor till ersättning till biträde åt skeppsmätningsskontrollören i Göteborg, eller tillsammans 35 100 kronor.

Över kollegii framställning ha infordrade utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden.

Statskontoret anför, att frågan om höjning av skeppsmätningsskontrollörernas arvoden syntes böra efter löneregleringens genomförande upptagas i ett sammanhang beträffande samtliga arvodesanställda inom statsförvaltningen. — Statskontoret förklarar sig vidare med hänsyn till vad i ärendet anförts icke vilja motsätta sig, att medel tillfälligt anvisades å riksstaten för biträdeshjälp åt skeppsmätningsskontrollören i Göteborg. Då arbetsuppgifterna för biträdet angivits vara av enklare beskaffenhet, ansåge statskontoret emellertid den föreslagna ersättningen, två kronor 50 öre för timme, vara tilltagen i överkant. För ändamålet i fråga borde det enligt statskontorets mening i varje fall vara tillfyllest med en medelsanvisning av högst 2 000 kronor.

Allmänna lönenämnden uttalar, att en översyn av de statliga arvodena finge förutsättas ingå såsom ett led i den pågående löneregleringen, i samband varmed jämväl skeppsmättningskontrollörernas arvoden borde tagas under omprövning. — Remissen hade i övrigt icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

I betraktande av de kompetenskrav, som måste ställas på skeppsmättningskontrollörerna, och med hänsyn till de av kommerskollegium påtalade svårigheterna att besätta kontrollörsbefattningarna tillstyrker jag att de med befattningarna förenade arvodena höjas till 10 000 kronor, vilket innebär en något högre arvodesuppräknings än den som direkt föranledes av den allmänna löneregleringen. För ersättning till biträde åt skeppsmättningskontrollören i Göteborg torde, såsom statskontoret förutsatt, ett belopp av 2 000 kronor vara tillräckligt. Då kollegii förslag i övrigt icke givit mig anledning till erinran, torde anslaget böra upptagas till $(3 \times 10\,000 + 2\,100 + 2\,000 =)$ 34 100 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Skeppsmättningsväsendet: Avlöningar* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 34 100.

[15.] **11. Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 10 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för skeppsmättningsväsendet (statsliggaren s. 875).

I sin förenämnda skrivelse den 29 augusti 1946 har kommerskollegium föreslagit, att anslaget för budgetåret 1947/48 måtte upptagas med oförändrat belopp, 10 000 kronor.

Under återopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att till *Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 10 000.

[16.] **12. Torvingenjörer m. fl., förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3 000 kronor. Beträffande av Kungl. Maj:t den 19 juli 1946 meddelat beslut angående anslagets användning torde jag få hänvisa till statsliggaren s. 876.

I skrivelse den 12 augusti 1946 har kommerskollegium hemställt, att anslaget måtte upptagas till oförändrat belopp i riksstaten för budgetåret 1947/48.

Med hänsyn till att de ändamål, som anslaget är avsett att tillgodose, under budgetåret 1945/46 dragit en kostnad av endast omkring 1 400 kronor

Departements-
chefen.

synes anslaget kunna nedräknas. Jag förordar, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 2 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få erinra därom, att 1946 års riksdag (skr. nr 10 p. 16) bemyndigat Kungl. Maj:t att vid beviljande under år 1947 av torvlån från industrilånefonden i särskilda fall medgiva utlämnande av torvlån med belopp av intill 80 procent av anläggningskostnaderna. Detta medgivande synes böra utsträckas att gälla även för år 1948.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Torvingenjörer m. fl. för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 2 000, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att enligt det anförda vid beviljande under år 1948 av torvlån från industrilånefonden i särskilda fall medgiva undantag från gällande lånebestämmelser.

[17.] **13. Instruktör i hemslöjd: Avlöning.** Till arvode åt instruktören i hemslöjd är i gällande riksstat uppfört ett anslag å 8 000 kronor.

I skrivelse den 27 augusti 1946 har *kommerskollegium* föreslagit, att anslaget för budgetåret 1947/48 måtte upptagas till oförändrat belopp, 8 000 kronor.

*Departements-
chefen.* I anslutning till kommerskollegii förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Instruktör i hemslöjd: Avlöning för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 8 000.

[18.] **14. Instruktör i hemslöjd: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för löpande budgetår uppfört med 1 300 kronor.

I skrivelse den 27 augusti 1946 har *kommerskollegium* — med förmälan att belastningen å anslaget under budgetåret 1945/46 utgjort i runt tal 1 485 kronor — hemställt, att anslaget måtte höjas till 1 500 kronor, till vilket belopp anslaget tidigare varit upptaget.

*Departements-
chefen.* Med biträdande av kommerskollegii framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Instruktör i hemslöjd: Omkostnader för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 1 500.

[19.] **15. Navigationsskolorna: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 438 100 kronor. Personalförteckning för navigationsskolorna har av Kungl. Maj:t fastställts den 22 juni 1939 (statsliggaren s. 877). Vidare har Kungl. Maj:t den 17 maj 1946 fastställt följande avlöningsstat för navigationsskolorna:

U t g i f t e r:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 291 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 2 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 113 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 46 000
Summa kronor	452 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l:

Hyror och hyresersättningar	kronor 13 900
Nettoutgift kronor	438 100.

Beträffande av Kungl. Maj:t för anslagets användning meddelade föreskrifter torde jag få hänvisa till statsliggaren s. 877.

I skrivelse den 24 augusti har *kommerskollegium* gjort framställning beträffande medelsbehovet till navigationsskolorna m. m. för budgetåret 1947/48. Vad angår avlöningsanslaget har kollegium upptagit samtliga utgiftsposter utom anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal till oförändrade belopp. Sistnämnda post föreslår kollegium skola höjas med 15 000 kronor till 128 000 kronor. Kollegium har därvid med utgångspunkt från bestämmelserna i kungörelsen den 28 juni 1946 (nr 403) med vissa bestämmelser angående ersättning under budgetåret 1946/47 åt biträdande lärare och timlärare vid de allmänna läroverken m. fl. statliga undervisningsanstalter räknat med i runt tal 7 000 kronor till förhöjda ersättningar åt timlärare. Vidare har till ersättning åt ännu en extra lärare beräknats ytterligare 8 000 kronor. Kollegium framhåller emellertid, att sistnämnda belopp vore erforderligt endast under förutsättning att ordinarie befattningshavare icke kunde erhållas såsom efterträdare till en ordinarie lärare, som beräknades avgå med pension den 30 juni 1947.

De s ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d l e n ha uppräknats med 100 kronor till 14 000 kronor.

Enligt kollegii beräkningar skulle således avlöningsanslaget bestämmas till $(291\,000 + 2\,000 + 128\,000 + 46\,000 - 14\,000 =)$ 453 000 kronor.

I ett över framställningen infordrat utlåtande anför *statskontoret*, att medel knappast behövde beräknas till ersättning åt ytterligare en extra lärare, därest den väntade vakansen å en ordinarie lärartjänst icke skulle bli av längre varaktighet. I dylikt fall torde enligt statskontorets mening möjlighet föreligga för Kungl. Maj:t att medgiva överskridande av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. — I övrigt hade framställningen icke givit anledning till erinran från statskontorets sida.

Den allmänna löneregleringen medför en ökning av anslagsposten till a v - *Departements-*
 löningar till ordinarie tjänstemän med 156 000 kronor till *chefen.*
 447 000 kronor.

Anslagsposten till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t torde uppföras med oförändrat belopp, 2 000 kronor.

Med avseende på anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal vill jag till en början erinra därom, att chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor begärt bemyndigande för Kungl. Maj:t att i viss utsträckning medgiva överskridande under budgetåret 1947/48 av genom riksdagens beslut maximerade anslagsposter till bland annat avlöningar till icke-ordinarie personal. Vid bifall härtill äger Kungl. Maj:t medgiva att ersättningen till den vikarie, som kan komma att förordnas, därest en ordinarie lärartjänst vid navigationsskola icke kan återbesättas, skall bestridas från ifrågavarande anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Särskilda medel torde därför icke behöva anvisas för ändamålet. Däremot tillstyrker jag den föreslagna ökade medelsanvisningen av 7 000 kronor till förhöjda ersättningar åt timlärare vid navigationsskolorna. Detta medför en höjning av anslagsposten till 120 000 kronor, varjämte den allmänna löneregleringen föranleder en uppräkningspost med 19 200 kronor till 139 200 kronor och den av allmänna löneregleringen föranledda höjningen av vissa arvoden en ytterligare ökning med 5 000 kronor till 144 200 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg torde böra upptagas till 29 700 kronor och de särskilda uppbördsmedlen böra i enlighet med kollegii förslag uppräknas med 100 kronor till 14 000 kronor.

Ifrågavarande avlöningsanslag skulle alltså uppgå till $(447\,000 + 2\,000 + 144\,200 + 29\,700 - 14\,000 =) 608\,900$ kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för navigationsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48;

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 447 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	» 2 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 144 200
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 29 700
Summa kronor 622 900	

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar	kronor 14 000
Nettoutgift kronor 608 900;	

dels ock till Navigationsskolorna: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 608 900.

[20.] **16. Navigationsskolorna: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget till 31 000 kronor.

Gällande omkostnadsstat har av Kungl. Maj:t fastställts den 17 maj 1946 (statsliggaren s. 877). Staten omfattar utgiftsposter om tillhopa 52 200 kronor samt en uppbördspost, elevavgifter m. m., å 21 200 kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 24 augusti 1946 har *kommerskollegium* upptagit samtliga utgiftsposter till oförändrade belopp, medan uppbörds-posten uppräknats med 500 kronor till 21 700 kronor. Anslaget skulle således enligt kommerskollegii förslag bestämmas till 30 500 kronor.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att riksdagen i skrivelse den 26 juni 1946, nr 407, anhållit att Kungl. Maj:t måtte för 1947 års riksdag fram- Departements-
chefen. lägga förslag om obligatorisk läkarundersökning av navigationsskolornas elever. Sedan Kungl. Maj:t den 5 juli 1946 anbefallt kommerskollegium och medicinalstyrelsen att gemensamt utreda frågan, ha ämbetsverken i skrivelse den 30 november 1946 framlagt utredning och förslag i ämnet. Då skrivelsen nu är föremål för remissbehandling torde jag senare åter få anmäla ärendet.

Nu hemställer jag, under återopande av vad kommerskollegium anfört i skrivelsen den 24 augusti 1946, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Navigationsskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 30 500.

[21.] **17. Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 2 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 meddelat bestämmelser för anslagets användning (statsliggaren s. 878).

I sin förenämnda skrivelse den 24 augusti 1946 har *kommerskollegium* hemställt, att anslaget måtte upptagas med enahanda belopp, 2 900 kronor, i riksstaten för nästa budgetår.

Med tillstyrkan av kommerskollegii framställning hemställer jag, att Departements-
chefen. Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Navigationsskolorna: Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk* för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av kronor 2 900.

[22.] **18. Navigationsskolorna: Praktisk lärarkurs, reservationsanslag.** För innevarande budgetår har under rubriken Navigationsskolorna anvisats ett reservationsanslag av 9 500 kronor till anordnande av en navigationslärarkurs. Av 1935 års statsverksproposition, tionde huvudtiteln, punkt 24, framgår, att en s. k. praktisk lärarkurs är avsedd att anordnas för pedagogisk ut-

bildning av de nautiska lärarna vid navigationsskolorna samt att sådan kurs skall anordnas i anslutning till navigationslärarkursen. Kostnaderna för den praktiska kursen, vilka helt avsetts för arvoden, ha beräknats till 2 500 kronor. Föreskrifter för kursen ha meddelats genom Kungl. Maj:ts brev till kommerskollegium den 19 juni 1931 och den 13 maj 1932. Praktisk lärarkurs anordnades senast under höstterminen 1942, varvid för ändamålet under budgetåret 1942/43 anvisades ett reservationsanslag av 2 500 kronor.

I sin förutnämnda skrivelse den 24 augusti 1946 har *kommerskollegium* föreslagit, att å riksstaten för budgetåret 1947/48 uppföres ett reservationsanslag å 2 500 kronor till praktisk lärarkurs, avsedd att förläggas till höstterminen 1947 i omedelbar anslutning till pågående navigationslärarkurs.

Departements-
chefen.

Vad kommerskollegium föreslagit har ej givit mig anledning till erinran. Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Navigationsskolorna: Praktisk lärarkurs* för budgetåret 1947/48 anvisa ett *reservationsanslag*
av kronor 2 500.

C. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

[23.] 1. **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget är för innevarande budgetår bestämt till 347 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 för Sveriges geologiska undersökning fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 879), dels ock följande avlöningsstat:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 160 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 144 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 42 700

Summa kronor 347 000.

I skrivelse den 31 augusti 1946 har *Sveriges geologiska undersökning* ingivit förslag till anslagsäskanden avseende verksamheten under budgetåret 1947/48.

Anslagsposten till *avlöningar till ordinarie tjänstemän* har av ämbetsverket upptagits till 162 800 kronor. Uppräkningen hänför sig, räknade i runda tal, dels med 800 kronor till löneklassförändringar dels ock med 1 900 kronor till förslag om uppflyttning av överdirektörsbefattningen från lönegraden B 1 till lönegraden B 2.

Beträffande anslagsposten till *avlöningar till icke-ordinarie personal* erinrar ämbetsverket, att frågan om löneställningen för bland annat ämbetsverkets lägre personal vore föremål för behandling av de sak-

kunniga för utredning rörande löne- och anställningsvillkoren för den lägre personalen vid museer och därmed jämförliga institutioner. Ämbetsverket framhåller, att ämbetsverket emellertid icke ansåge sig behöva avvakta denna utrednings resultat för att för sin del taga ställning till lönegradsplacementen av två lägre befattningar, nämligen en ritarebefattning i lönegraden Eo 7 och en preparatorsbefattning i lönegraden Ex 10. Ämbetsverket hemställer därför om uppflyttning av ritarebefattningen till lönegraden Eo 11 samt om överflyttning av preparatorsbefattningen till lönegraden Eo 9. I fråga om sistnämnda befattning upplyser ämbetsverket, att innehavaren av denna befattning för närvarande avlönades allt efter arbetsuppgifternas fördelning dels från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal dels ock från reservationsanslagen till undersökningsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., samt till undersöknings- och förberedande gruvarbeten.

Vid bifall till de gjorda förslagen rörande ritare- och preparatorsbefattningarna skulle enligt ämbetsverkets beräkningar utgifterna å anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal öka med i runda tal (700 + 2 100 =) 2 800 kronor. Ämbetsverket har emellertid räknat med att utgiftsminskningar komma att uppstå å posten med i runt tal 2 200 kronor, varav 1 900 kronor genom löneklassförändringar och i runt tal 300 kronor till följd av minskade vikariatsersättningar. Anslagsposten har därför uppförts med 144 800 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har upptagits till 45 000 kronor.

Över framställningen ha statskontoret och allmänna lönenämnden avgivit infordrade utlåtanden.

Statskontoret yttrar, att uppflyttningen av överdirektörsbefattningen till högre lönegrad tills vidare borde anstå i avbidan på en eventuell omorganisation av Sveriges geologiska undersökning och därav föranledd ändring av ämbetsverkets arbetsuppgifter. — I fråga om Sveriges geologiska undersöknings framställning i vad densamma avser övriga personaländringar föreslår statskontoret, att framställningen i denna del för närvarande med hänsyn till pågående utredningar icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Allmänna lönenämnden anför, att skäl syntes tala för den föreslagna uppflyttningen av överdirektörsbefattningen från B 1 till B 2. Nämnden ansåge emellertid, att ifrågavarande lönespörsmål borde upptagas till prövning i samband med den förestående allmänna löneregleringen för statens tjänstemän, vilken jämväl finge förutsättas innefatta en omprövning av verkschefernas löneställning. — Vidkommande Sveriges geologiska undersöknings hemställan om förbättrad löneställning beträffande de därtill föreslagna ritare- och preparatorsbefattningarna framhåller nämnden, att de sakkunniga för utredning rörande löne- och anställningsvillkoren för den lägre personalen vid museer och därmed jämförliga institutioner i sitt den 7 oktober 1946 avgivna betänkande framlagt förslag rörande löneställningen för ifrågavarande båda befattningar. Nämnden ansåge sig fördensskull icke böra taga ställning till denna fråga i nu förevarande sammanhang.

Departements-
chefen.

I enlighet med vad chefen för finansdepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör överdirektörsbefattningen uppflyttas från lönegraden B 1 till lönegraden B 2. Vid bifall härtill skulle, såsom ämbetsverket beräknat, utgifterna å anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän öka med i runt tal 1 900 kronor. Då vidare 800 kronor böra beräknas för löneklassförändringar avseende ordinarie tjänstemän torde anslagsposten böra ökas med $(1\,900 + 800 =) 2\,700$ kronor till 162 800 kronor. Den allmänna löneregleringen föranleder en uppräkning av anslagsposten med 71 600 kronor till 234 400 kronor.

Vad angår anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må till en början nämnas, att ämbetsverkets förslag att uppflytta en ritarebefattning från lönegraden Eo 7 till lönegraden Eo 11 samt att överflytta en preparatorsbefattning från lönegraden Ex 10 till lönegraden Eo 9 torde böra upptagas till prövning först i samband med ställningstagandet till det av särskilda sakkunniga den 7 oktober 1946 avgivna förslaget angående löne- och anställningsvillkoren för viss lägre personal vid museer och därmed jämförliga institutioner. Jag har däremot icke något att erinra mot att anslagsposten minskas med i runt tal 2 200 kronor till följd av löneklassförändringar och minskade vikariatsersättningar. Regleringen av befordringsgången för biträdespersonal medför emellertid en höjning av anslagsposten med 100 kronor. Den allmänna löneregleringen föranleder en ytterligare uppräkning av anslagsposten med 74 500 kronor. Anslagsposten bör således upptagas till $(144\,200 - 2\,200 + 100 + 74\,500 =) 216\,600$ kronor.

Till rörligt tillägg torde beräknas 26 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning, som betingas av vad jag i det föregående anfört;

dels godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 234 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 216 600
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 26 000
Summa kronor 477 000;	

dels ock till Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar för budgetåret 1947/48 anvisa ett förslagsanslag av kronor 477 000.

[24.] **2. Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget till 137 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 maj 1946 fastställt omkostnadsstat för Sveriges geologiska undersökning (statsliggaren s. 879). I staten ingå bland utgiftsposterna en post till expenser å förslagsvis 40 500 kronor samt en post till övriga utgifter: inköp och underhåll av materiel å förslagsvis 2 000 kronor, ävensom en uppbördspost, särskilda uppbördsmedel: försålda publikationer, å 3 000 kronor. Av anslagsposten till expenser må tagas i anspråk för bränsle, lyse och vatten förslagsvis 10 500 kronor samt för övriga expenser högst 30 000 kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 31 augusti 1946 har *Sveriges geologiska undersökning* föreslagit, att ämbetsverkets anslag till omkostnader måtte höjas till 143 000 kronor.

I fråga om anslagsposten till expenser föreslår ämbetsverket, att delposten till övriga expenser måtte höjas med 2 000 kronor för anskaffande av nya gardiner i ämbetsverkets museum i stället för museets nuvarande gardinuppsättning, vilken härrörde från år 1915 och vore i ett mycket dåligt skick.

Beträffande anslagsposten till övriga utgifter hemställer ämbetsverket om en ökning med 5 000 kronor. Ämbetsverket erinrar om att denna post, som tidigare under en följd av år utgått med 7 000 kronor, för budgetåret 1940/41 nedsatts till 3 400 kronor och därefter uppförts med 2 000 kronor. Denna nedsättning hade medfört att ämbetsverket nödgats uppskjuta erforderliga nyanskaffningar år efter år. Då tillgång till olika slag av jordborrar, mätninginstrument och annan utrustning för fältarbetenas bedrivande och det insamlade materialets bearbetning vore nödvändig i minst samma omfattning som före senaste kristid, hade ämbetsverket beräknat medelsbehovet härför till förut utgående belopp, 7 000 kronor.

Övriga utgiftsposter i omkostnadsstaten ha upptagits till oförändrade belopp.

De särskilda uppbördsmedlen ha uppförts med ett till 4 000 kronor förhöjt belopp. Ökningen avser inkomster å försålda publikationer.

I sitt under nästföregående punkt anmälda utlåtande yttrar *statskontoret* i huvudsak följande.

Beträffande Sveriges geologiska undersöknings anhållan om ökad medelsanvisning till övriga expenser för nästkommande budgetår må framhållas, att delposten i fråga för innevarande budgetår uppräknats med 2 600 kronor eller från tidigare utgående 27 400 kronor till 30 000 kronor för möjliggörande av inköp av viss utländsk litteratur. Då denna anslagsförstärkning i viss mån måste anses hava karaktären av ett engångsanslag, torde den till 2 000 kronor beräknade engångsutgiften för inköp av gardiner till någon del böra kunna rymmas inom ramen av en oförändrad anslagstilldelning av 30 000 kronor. Anslagsposten torde därför böra uppräknas med lägre belopp än begärda 2 000 kronor.

Vidare har föreslagits en höjning av anslagsposten till övriga utgifter: inköp och underhåll av materiel från 2 000 kronor till det senast för budget-

året 1939/40 anvisade beloppet av 7 000 kronor. Även om en allmän uppräknings till förkrigsnivån av anslag såsom det förevarande för närvarande svårigen torde kunna komma i fråga, läser undersökningens krav på en ökad medelstillsdelning vara av sådan angelägenhetsgrad, att en viss uppräknings av anslagsposten, förslagsvis till högst 5 000 kronor, torde böra medgivas.

Departements-
chefen.

På det av statskontoret angivna skälet förordar jag, att uppräknings av delposten till övriga expenser begränsas till 1 000 kronor. Delposten bör därför upptagas till 31 000 kronor. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot beräkningen av ifrågavarande anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader* för
budgetåret 1947/48 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 142 000.

[25.] **3. Sveriges geologiska undersökning: Malmletning och förberedande gruvarbeten, reservationsanslag.** Under rubriken Sveriges geologiska undersökning äro i riksstaten för innevarande budgetår uppförda bland annat två reservationsanslag, nämligen ett å 148 000 kronor till undersökningsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., och ett å 500 000 kronor till undersöknings- och förberedande gruvarbeten.

I skrivelse den 30 september 1946 har *Sveriges geologiska undersökning* hemställt, att åtgärd måtte vidtagas för anvisande å nästa budgetårs riksstat av dels ett reservationsanslag å 166 000 kronor till undersökningsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., dels ock ett reservationsanslag å 500 000 kronor till undersöknings- och förberedande gruvarbeten.

Ämbetsverket erinrar inledningsvis om att båda dessa anslag avsåge sådana sidor av ämbetsverkets verksamhet, som kunde komma att upptagas till behandling av 1945 års gruvutredning. Ämbetsverket hade därför, i avvaktan på vad utredningen kunde komma att föreslå, för nästa budgetår icke upptagit några nya arbetsuppgifter eller vidtagit några förändringar i förhållande till den för innevarande budgetår fastställda planen med undantag av vissa särskilt angivna arbeten, beträffande vilka uppskov icke ansetts kunna ifrågakomma.

Angående anslaget till undersökningsarbeten å områden, som äro eller kunna varda för kronans räkning inmutade, m. m., yttrar ämbetsverket bland annat följande.

Anslaget bör beräknas så, att verksamheten under nästa budgetår kan fortgå efter i allt väsentligt samma grundlinjer som under det innevarande, dock med viss ökning av posten arvoden till tillfälliga medarbetare och biträden etc., samt en mindre post för nödig verktygs- och instrumentanskaffning. Under sommaren 1946 har nämligen viss geologisk rekognoscering ägt rum även inom det kismalmförande området i fjälltrakterna i södra delen av Väs-

terbottens län och norra delen av Jämtlands län. Detta har inneburit återupptagandet av arbeten, vilka ämbetsverket tidigare fört ganska långt, men som, ehuru flera fyndigheter påvisats och talrika uppslag återstå att pröva, av personalskäl fått vila under krigsåren. Särskilt med hänsyn till förefintligheten av indikationer på god kopparmalm synes det behövt att nu återupptaga och genomföra dessa arbeten, trots det malmförande områdets ur transportsynpunkt ogynnsamma geografiska läge. Ämbetsverket önskar även framhålla, att angränsande fjälltrakter bliva föremål för grundlig genomforskning av enskilt företag och att staten, som här redan nedlagt ett omfattande arbete, svåriligen kan underlåta att fullfölja de hittills icke slutgiltigt prövade uppslagen inom den statliga malmletningens tidigare verksamhetsfält. För att detta skall kunna försiggå utan störningar av den planerligt fortgående berggrundsinventeringen av Norrbottens län beräknar ämbetsverket behövt att anställa en vetenskapligt skolad medarbetare (för ca 8 månader av budgetåret), samt viss personal för s. k. blockletning. Kostnaderna härför uppskattas till ca 14 000 kronor, med vilket belopp sålunda anslagsposten arvoden till tillfälliga medarbetare etc. höjts. Vid bifall till vad ämbetsverket i skrivelse den 31 augusti 1946 hemställt rörande inrättandet vid ämbetsverket av en e. o. preparatorsbefattning minskas posten i fråga med 1 070 kronor.

För den geofysiska verksamheten föreligger ett synnerligen kännbart behov av verktyg och instrument, däribland svetsningsaggregat, kontursåg och fräsmaskin. Kostnaderna härför beräknas till ca 5 000 kronor.

För geofysiska mätningar samt för grävningar, borrhningar m. m. föreslås oförändrade belopp.

Kostnaderna för ifrågavarande arbeten fördela sig enligt ämbetsverkets förslag på följande poster:

Personalstat.

1 tekniskt biträde i Ex 10:8	kronor	3 837
------------------------------------	--------	-------

Allmänna omkostnader.

Arvoden till tillfälliga medarbetare och biträden, rese- och traktamentsersättningar, material, transporter, kemiska analyser m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	84 279
Geofysiska fältarbeten, <i>förslagsvis</i>	»	40 000
Verktögsutrustning för geofysiska arbeten, <i>förslagsvis</i>	»	5 000
Grävningar, borrhningar, m. m., <i>förslagsvis</i>	»	33 000

Summa, i avrundat tal, kronor 166 000.

I fråga om anslaget till undersöknings- och förberedande gruvarbeten anför ämbetsverket:

Schaktsänkningen å Rudtjebäckens kisfyndighet i Malå socken har nu nått omkring 150 meters djup och beräknas bliva avslutad under innevarande budgetår, sannolikt redan omkring april månad 1947. Därefter skola enligt arbetsplanen ortdrivningar företagas, kombinerade med korta diamanthorrhål, som ansättas från orterna. Kostnaderna härför, inklusive diamanthorrhningar under jord, beräknas för budgetåret 1947/48 uppgå till 200 000 kronor.

Diamanthorrhningar från dagen ha under föregående budgetår liksom även under det nu löpande varit koncentrerade till det manganförande området i Jokkmokks socken samt Kuorbevaréfältet i Malå socken. Eftersökandet av

klyftorten för de block av manganmalm, ävensom i vissa fall av volfram-molybdenmalm, som påträffats inom Jokkmokks socken, har ännu icke fört till påvisandet i fast klyft av enheter av malm, tillräckligt stora för brytvärdhet i egentlig mening. Borrningsarbetet har delvis försvårats och fördröjts av ett abnormt stort jorddjup över den fasta berggrunden inom en zon, där goda blockindikationer finnas.

Uti Kuorbevaréfältet har ämbetsverket utfört en del borrhningar, avsedda att närmare klarlägga den s. k. Lindsköldsmalmens utsträckning. Borrhningarna ha ådagalagt att vissa partier av fyndigheten hålla god kopparmalm i större kvantiteter än man tidigare beräknat.

Enligt fastställd arbetsplan kommer borrhningsarbetet att under innevarande budgetår fortsätta såväl inom Jokkmokks socken av Norrbottens län som i Malå socken och eventuellt även andra delar av Västerbottens län. Till grund för kostnadsberäkningen synes böra läggas att arbetena fortgå med maskinutrustning och personal till nuvarande omfattning. Då man rimligen kan räkna med, att vissa särskilda fördyringar komma att bortfalla, synes kostnadsberäkningen under denna post kunna begränsas till 255 000 kronor.

Vidare bör kostnadsramen, med tanke särskilt på arbeten inom Kuorbevaréfältet, medgiva möjlighet att utföra mera omfattande geofysiska detaljmätningar såsom förberedelse för borrhningar. Med hänsyn till svårigheten att nu närmare avväga kommande behov för olika ändamål synas dylika arbeten böra beredas rum under posten till sprängnings- och skärpningsarbeten, vilken föreslås höjd till 36 000 kronor.

Posten till analyser, ritarbeten och övriga expenser, föreslås med hänsyn till ämbetsverkets förslag om inrättande av en e. o. preparatorsbefattning minskad med 1 070 kronor eller i avrundat tal till 9 000 kronor.

Anslagsbehovet till undersöknings- och förberedande gruvarbeten har av ämbetsverket beräknats sålunda:

Underjordsarbeten å fyndigheten Rudtjebäcken, inkl. borrhningar, <i>förslagsvis</i>	kronor 200 000
Diamantborrhningar från dagen å kända fyndigheter, <i>förslagsvis</i>	» 255 000
Sprängnings- och skärpningsarbeten samt geofysiska detaljmätningar, <i>förslagsvis</i>	» 36 000
Analyser, ritarbeten och övriga expenser, <i>förslagsvis</i>	» 9 000
Summa kronor	500 000.

Ämbetsverket anholder vidare beträffande båda anslagen om tillstånd att företaga jämkningar mellan de olika posterna i den mån så befundes påkallat under arbetenas gång. Slutligen hemställer ämbetsverket att i samband med att medlen göras för verket tillgängliga få till Kungl. Maj:ts prövning framlägga mera definitiva arbetsplaner under hänsynstagande till vunna fortsatta erfarenheter från nu pågående arbeten.

Över framställningen ha infordrade utlåtanden avgivits av *kommerskollegium* och *statens industrikommission*, vilka båda tillstyrkt bifall till framställningen.

Departements-
chefen.

Jag tillstyrker, att medel anvisas för nästa budgetår till utförande av arbeten i huvudsaklig överensstämmelse med de av ämbetsverket framlagda planerna.